

FİLLERE FISILDADIM

Lawrence Anthony
ve
Graham Spence

Çeviri

TÜRKAN BALKIR

FİLLERE FISILDADIM

Lawrence Anthony
ve
Graham Spence

Çeviri
TÜRKAN BALKIR

ÖNSÖZ

1999 yılında rezerv alanıma “yaban hayatı koruma alanı” sorunlu bir yaban fil sürüsü almam istendiğinde nasıl bir çılgınlık ve maceraya atıldığımı bilmiyordum. Bunun ne derece bir meydan okuma olacağı ya da hayatımı nasıl renklendireceği hakkında en ufak bir bilgim yoktu.

Bu benim için hem fiziksel hem ruhsal bir macera oldu. Fiziksel yönü, ilerleyen sayfalarda göreceğiniz gibi ilk dakikadan itibaren gelişen olaylarla başladı. Bu dev yaratıkların beni kendi dünyalarının derinliklerine çekmeleri ise tam bir ruhsal maceraya dönüştü.

Lütfen yanlış anlamayın, kitabın isminin benimle bir ilgisi yok, çünkü özel yeteneklerim olduğunu iddia etmiyorum. Konu filler. Bana fısılda-yan ve dinlemeyi öğreten onlar.

Bu doğrudan onlarla benim aramda gelişen bir olay. Ben bilim adamı değilim. Ben doğa tutkunuyum. Bu yüzden fillerin bana, benim onlara nasıl tepki verdiğimiz tamamen kişisel deneyimlerimin ürünü. Burada laboratuvar deneyleri yok, ortak dünyamızda hem onlara hem bana uyacak modelleri deneme yanılma yoluyla keşfettim.

Sadece doğa tutkunu değil, Thula Thula isimli bir rezerv alanına sahip olduğum için çok şanslı bir adamım. Bir zamanlar fillerin özgürce dolaştığı Güney Afrika’da, Zulu Bölgesinin göbeğinde 20.000 dönüm el değmemiş topraklar. Ama artık buralarda filler dolaşmıyor. Zuluların çoğu hayatlarında fil görmemişler. Son yüzyıl içinde bu bölgede görülen ilk filler benim fillerim oldu.

Thula Thula dev beyaz gergedanlardan bizonlara, leopar, çakal, zürafa, zebra, yaban domuzu, timsah, pek çok tür antilop, vaşak ve yaban kedisi gibi Zulu Bölgesine özgü bütün yaban hayata ev sahipliği yapıyor. Beyaz sırtlı akbabaların en hızlı üredikleri bu topraklarda kamyon uzunluğunda pitonlar gördük.

Ve tabii ki fillerimiz.

Az sonra okuyacağınız gibi filler hayatımıza damdan düşer gibi girdi. Bugün onlarsız bir hayatı hayal bile edemiyorum. Onlarsız bir hayat istemiyorum. Bana bu kadar çok şeyi nasıl öğrettiklerini merak ediyorsa-

Bu kitap ticari amaçla basılmamıştır.
Satılamaz ve ticari amaçlı çoğaltılamaz.

Kitap tasarımı: Hakkı Mısırhoğlu
Grafik uygulama: Kadir Ateş
Baskı: Aksoy Matbaası

2025

www.turkanbalkir.com

nız hayvanlar aleminde iletişimin rüzgar esintisi kadar doğal olduğunu anlamamız gerekir. İlk başlarda doğal insancıl çekincelerim yüzünden ben de anlamakta zorlandım.

Kentlerimizin curcunası yüzünden atalarımızın içgüdüsel dünyalarından uzaklaştık. Yaban hayatın hala yerli yerinde durduğunu, bize fısıldadığını ve tepki beklediğini unuttuk.

Anlamadığımız pek çok şey var. Filler bilimin çözemeyeceği yetenek ve olanaklara sahip. Filler bir bilgisayarı tamir edemez ama Bill Gates'in ağzını açık bırakacak fiziksel ve metafiziksel iletişim yeteneklerine sahiptir.

Hayvanlar aleminde olup biteni gözlemlemek için hayvan davranışlarını izlemeniz yeterli. Mesela hangi korucuya sorarsanız sorun gergedanları başka bir rezerv alanına yönlendirmeye karar verdiklerinde ertesi sabah ortalıkta ilaç için bir tek gergedan bulamadıklarını anlatacaklardır. Oysa bir gün önce hepsi oradadır. Peşlerinde olduğunuzu hissederler ve ortadan kaybolurlar. Ertesi hafta bizonları sürmeye karar verdiğinizde arayıp bulamadığımız gergedanların yanı başınızda sizi seyrettiğine tanık olursunuz.

Yıllar önce avına yaklaşan bir avcırı izledim. Bakir erkek sürüsünden bir impala koç avlama izni vardı. Oysa o gün karşılaştığı koçların hepsinin çevresi dişiler ve yavrularla sarılıydı. İşin asıl inanılmaz yanı o avlanması yasak hayvanlar meydan okuyarak avcının gözünün içine bakarken, arkadaki genç koçlar kaçma fırsatı bulmuştu.

Bunun nasıl olduğunu hiç birimiz bilmiyoruz. Aramızdaki kıdemli korucular bunu Murphy Kanununa bağlıyor, yani bir şey ters gidecekse onu önleyemezsin, bir hayvanı avlayacak veya süreceksen ortadan kaybolur derler. Ben ve benim gibi düşünenler o kadar emin değiliz. Belki bu daha mistik bir olay. Belki mesajlar rüzgarda gizli.

Pek geleneksel olmayan bu ikinci görüş yakından tanıdığım yaşlı bir Zulu iz sürücüsü tarafından da destekleniyor. Bu toprakları çok iyi bilen biri olarak anlattıklarına göre köyünün civarındaki maymunlar ne zaman azıp yiyecek çalmaya, çocukları ısırmaya başlasalar onları ür-kütüp kaçırmak için içlerinden birini vurmaya karar verirlermiş.

Yaşlı adam, şakağıma dokunarak “ama bu maymunlar öyle akıllılar ki

tüfeği almaya karar verdiğimiz anda ortadan kaybolurlardı. Aramızda bile “tüfek” ya da “maymun” kelimelerini yüksek sesle söylememeyi öğrendik çünkü duyar duymaz ormanda saklandıklarını fark ettik” diye anlatmıştı.

Aynı duyarlılığı bitki yaşamında da gözlemlemek çok şaşırtıcı. Thula Thula'da bizim misafirhanemiz eve iki mil uzakta, dev bir akasyanın, karaağaçların gölgesinde bir kulübe. Bu asırlık akasya, antilopların veya zürafaların saldıracığını anladığı anda hemen acı bir tat vermek için yapraklarına tanin salgılar, havaya saldırdığı pheromone kokusuyla da tehlikeye karşı diğer akasyaları uyarır. Bu kokuyu alan diğer akasyalar da olası tehlikeye karşı hemen tanin üretmeye başlarlar.

Bir ağacın beyni ve sinir sistemi olmadığına göre bu karmaşık kararları kim alıyor? Ya da neden alıyor? Duygusuz sandığımız bir ağaç komşularının güvenliği için neden bu kadar zahmete giriyor? Beyni olmadan koruması gereken bir ailesi, komşuları olduğunu nereden biliyor?

Mikroskop altında yaşayan bir organizma sadece kimyasallardan ve minerallerden oluşuyor. Peki, ya mikroskopun görmedikleri? Bir akasyadan bir file kadar o yaşama azminin, var olma içgüdüünün nereden kaynaklandığını açıklayabilir miyiz?

Açıklayabileceğimizi, bu kalın derililerin dünyasında sonsuz bir ruh zenginliği olduğunu, fillerin duygusal, sevecen ve müthiş zeki olduklarını, insanlarla iyi ilişki kurmaya değer verdiklerini bana sürüm öğretti.

Bu onların hikayesi. Bana hayatta kalmak ve mutlu olmak için bütün canlıların birbirine ihtiyacı olduğunu öğrettiler. Hayatta kendimden, ailemden ve insanlardan öte şeylerin varlığını öğrettiler.

1.BÖLÜM

Uzaklardan dev bir kütüğün ateşte çatlamasını andıran bir tüfek sesi geldi. Yerimden fırlayıp dinledim. Korucuların beynine kazılmış bir ses. Ardından... çat... çat... çat. Gün batımından kızıla boyalı gökyüzünü çığlık çığlığa havalanan kuş sürülerinin silüetleri kapladı.

Batı sınırimızda kaçak avcılar.

Korucumuz David fırlamış, emektar Land Rover’a doğru koşmaya başlamıştı. Silahımı kapıp peşi sıra şoför koltuğuna geçtim. Heyecanı kaçırmak istemeyen benekli Terrier köpeğim Max da ikimizin arasına sıkıştı.

Kontak anahtarını çevirip gazı topukladığımda David telsizi açmıştı. “Ndonga” diye bağırdı “Ndonga beni duyuyor musun? Tamam”

Ovambo’nun korucu başı olan Ndonga askeri eğitim almış olduğu için çatışmalarda yanınızda olmasını isteyeceğiniz iyi bir adamdı. Onun da adamlarıyla birlikte olay yerine doğru yola çıktıklarını duysam içim rahat edecekti ama David’in bütün çabalarına rağmen telsizin cızırtısından başka ses duymadan yolumuza devam ettik.

Nişanlım Francoise ile birlikte Orta Zulu Bölgesindeki bu harika rezerv alanı Thula Thula’yı satın aldığımız günden beri bu kaçak avcılarla başımız dertteydi. Yaklaşık bir yıldır bizi hedef alıyorlardı. Kim olduklarını ve nereden geldiklerini bir türlü öğrenememiştik. Çevredeki Zulu kabilelerinin korucularına sordum, bizimle bir ilgisi yok dediler. Sözlerine güvendim. Bizim çalışanlarımızın hepsi yerel halktan güvenilir adamlardı. Bu haydutlar kesin başka bir yerden gelmeliydi.

Batı sınırındaki çite yaklaştığımızda hava hızla kararmaya başlamıştı. Farları kapattım. Geniş bir tepeliğin arkasına park edip sinirler gergin, parmaklar tetikte David’le beraber akasya ağaçlarını siper ederek ilerlemeye başladık. Kaçak avcılarla çalılık arazide, üstelik karanlıkta bunun buruna gelmek işten bile değildir. Bu yüzden pompalı tüfeklerimizi almıştık. Afrika’da hangi korucuya sorsanız ilk kurşunu profesyonel kaçak avcılarının, hem de öldürmek amacıyla sıktığını bilirler.

Çit kırk elli metre ilerleydi. Avcıların kaçış yollarını açık tutmak iste-

yeceklerini bildiğim için David’e kolumla daire işareti yaptım. Başıyla anladığını belirtti. Ben çatışma çıkarsa arkadan yolu kesmek üzere çite doğru sürünürken o da gözcülük yapacaktı.

Havayı keskin bir barut kokusu kapladı. Sessizliğin ortasında bir süre asılı kaldı. Afrika’da topraklar hiçbir zaman sessiz değildir, kuşlar hiç susmazlar. Tek sessizlik silah sesinin ardından gelir.

Birkaç dakika süren kesin sessizliğin ardından bize tuzak kurulduğunu anladım. El fenerimi açıp çitleri yukardan aşağı taradım. Kaçak avcılarının kesip içeri girebilecekleri hiçbir deliğe rastlamadım. David de öldürülen, sürüklenen bir hayvan olmuş mu diye kan izleri aramak için el feneriyle yerleri kontrol etti.

Sıfır... Sadece sinir bozucu bir sessizlik.

Bizim alanda silah izi olmadığına göre belli ki dışardan silah atılmıştı.

“Allah kahretsin, tuzak bu.”

Bunu dememle beraber bizim sınırimıza kırk beş dakika uzaklıkta, bahar yağmurları sırasında bataklığa dönen bölgeden boğuk silah sesleri duymaya başladık.

Land Rovera atladığımız gibi hızla o tarafa yöneldik. Ama bunun boşuna bir çaba olduğunun, bizi aptal yerine koyduklarının farkındaydım. Onları asla yakalayamayacağımızı biliyordum. Biz oraya varmadan Afrika’nın en güzel antilopları olan nyala’lardan birkaçını öldürüp götürmüş olacaktı.

Düşüncesiz hareket ettiğim için kendi kendime küfrettim. Körü körüne saldırmak yerine bir kaç korucuyu o tarafa yönlendirmiş olsaydım adamları suçüstü yakalayabilirdik.

Ama bu olay bir şeyi kanıtladı. Oklar, rezervde çalışan, bana durmadan “senin vesveselerin hiç bitmez” diyen *-izinduna-ları* gösteriyordu. Yerel toplulukların işi değildi. Birkaç aç gözlü kabile üyesinin, birkaç hırsız köpeğin yapacağı iş değildi. Bu bizim her hareketimizi izleyen birinin yönettiği planlı programlı bir organize suç örgütünün başının altından çıkıyordu. Bu mükemmel zamanlama başka türlü açıklanamazdı.

Rezervin doğu sınırına vardığımızda hava adamakıllı karardığı için bölgeyi el fenerlerimizle taradık. İzler olayı aydınlatıyordu. İki nyala

antilop av tüfeğiyle vurulmuş, çimendeki kan izlerine göre çitlerin ötesinde bir çukura sürüklenip parçalanmıştı. Çitlerin on, on beş metre dışındaki çamurda tekerlek izleri kalan 4x4 arazi aracı şimdiden kilometrelerce uzaklaşmış olmalıydı. Hayvanlar Afrika genelinde çok para eden sucuk ve kurutulmuş et üretilmek üzere yerel kasaplara satılacaktı. Dişi antiloplar açık kahve renkli ve beyaz çizgili oldukları için fenerin aydınlattığı çite takılmış kurşuni renkli kanlı tüyden hayvanlardan hiç değilse birinin erkek olduğu anlaşılıyordu.

Bezginlikle ürperdim. Ben satın almadan önce Thula Thula avlanma alanıydı ve buna son vereceğime yemin etmiştim. Benim gözetimimde bundan böyle hiçbir hayvan gereksiz yere öldürülmeyecekti. Tutulması ne kadar zor bir söz verdiğimin farkında değildim.

Çaresizlik içinde kulübeye geri döndük. Franchoise elinde kahve fincanlarıyla bizi karşıladı. Tam ihtiyacım olan koyu kahve.

Yüzüne bakıp gülümseyerek teşekkür ettim. Tıpkı on iki yıl önce dondurucu bir Londra sabahında taksi beklerken karşılaştığım günkü kadar güzel, zarif, uzun boylu, olabildiğince Fransız.

“Ne oldu?” diye sordu.

“Tuzak. İki gruplarmış. Bir grup sınıram bir ucunda birkaç el silah atıp Land Rover’ın farlarını izlemiş. Biz oraya varır varmaz ötekiler doğu sınırimızdan iki hayvanı avlayıp götürmüşler.”

Bir yudum kahve içip oturdum. “Bu adamlar organize. Dikkatli olmazsak birileri ölecek.”

Franchoise “doğru” der gibi başını salladı. Üç gün önce hırsızlar o kadar yakınumıza sokulmuşlardı ki silahlarından çıkan kurşunlar başımın az üstünden vınlayarak geçmişti.

“En iyisi yarın polislere bildir” dedi.

Cevap vermedim. İki antilop öldürüldü diye onları araya sokmayı pek uygun bulmadım.

Ertesi sabah iki hayvanın daha vurulduğunu haber verdiğimde Ndonga küplere bindi. Niye beni aramadınız diye sitem etti. Aradık ama sana ulaşamadık dedim.

Sırıtarak “Özür dilerim Mr. Anthony, dün gece birkaç kadeh içki içmeye çıktım, bugün de pek aklım başımda değil” dedi. Onun akşamdan kalma durumunu tartışacak halde değildim. “Şimdi ilk işin bu herifleri yakalamak.” Dedim.

Başıyla onayladı “Bu itleri yakalayacağız.” diye cevap verdi.

Eve varır varmaz telefon çaldı. Bir kadın sesi “Ben (EMOA) dan Marion Garai “diye kendini tanıttı. Bu Güney Afrika’da fil sahibi olanların ve fillerin korunması için çalışanların kurduğu özel bir dernekti. İsimlerini ve fillerin korunması için yaptıkları çalışmaları duymuş ama fil sahibi olmadığım için kendileriyle doğrudan bir ilişkim olmamıştı.

Yumuşak ses tonu beni hemen etkiledi

Doğrudan konuya girdi. Thula Thula’yı ve bizim Zulu bölgesindeki zengin ve muhteşem vahşi yaşam deneyimlerimizi duymuş. Ayrıca vahşi doğayı koruma bilincini yaymak için yerli halkla kol kola çalışmalarımızı da izlemiş, acaba bir fil sürüsünü sahiplenmekle ilgilenir miyiz diye sormak istemiş. Allahtan ben daha bir şey demeden, iyi haber, toparlanıp nakledilme bedeli dahil bedava diye ekledi.

Beynimden vurulmuşa döndüm. Filler! Dünyanın en büyük memelileri! Ve bunlardan bana tam bir “sürü” vermeyi teklif ediyorlar. Bir an kabus gördüğümü sandım. Düşünsenize, kaç kişi durduk yerde bir fil sürüsü alır mısın gibi bir soruyla karşılaşabilir.

Ama baktım Marion ciddi. Pekala, kötü haber ne diye sordum.

Bir problem var dedi Marion. Filler sorunluymuş. Barındırıldıkları rezervlerden kırıp döküp kaçma gibi bir huyları olduğu için sahipleri bunlardan bir an önce kurtulmak istiyorlarmış. Eğer biz almayı kabul etmezsek tamamı “itlaf edilecek” öldürülecekmiş.

“Problemlilermiş derken neyi kastediyorsun?”

“Dişi filler elektrikli çitleri aşmakta olağanüstü yeteneklere sahipler. Ya telleri dişlerine dolayıp koparıyor, ya da cereyan çarpmasına katlanıp delip geçiyorlar. Fil sahipleri artık bezmişler, ne yapalım diye EMOA ‘ya başvurmuşlar.”

O anda beş tonluk bir devin bilerek, isteyerek 8.000 volt cereyana kapılması gözümün önüne geldi. Buna katlanması ne kadar kararlı ve

azimli olduğu anlamına geliyordu.

“Ayrıca aralarında yavru filleri de var.”

“Peki ama niye ben?”

Marion dehşete kapıldığını fark etti. Bu olağan üstü bir talepti.

“Sizin hayvanlara yaklaşımınızı duydum. Thula Thula onlar için doğru yer olur diye düşünüyorum. Siz onlara iyi geleceksiniz. Ya da belki onlar da size iyi gelecekler.

Bu kadarı fazlaydı. Her şey olabilir ama bir fil sürüsü için uygun olduğumuzu kimse söyleyemezdi. Rezervi yönetmek ve bir gün önce başıma gelen kaçak avcılarla, organize suç örgütleriyle savaşmak gibi devasa problemlerle uğraşmak zorundaydım.

Tam “hayır” diyecekken bir şey beni durdurdu. Filleri her zaman sevmişimdir. Onlar bu gezegenin en büyük, en soylu yaratıkları olmanın dışında Afrika’da yüceliği temsil ederler. Ve bana, hiç ummadığım bir zamanda bunlardan bir “sürü” teklif edilmesi yardım edebilmem için bir fırsat sunuyordu. Böyle fırsat bir daha elime geçer mi diye düşündüm.

“Nereden geliyorlar?”

“Mpumalanga’da bir rezervden.”

Mpumalanga Güney Afrika’nın kuzey doğu bölgesinde Kruger Ulusal Parkı dahil ülkenin pek çok vahşi yaşam rezervinin bulunduğu bölgesi.

“Sayıları kaç?”

“Dokuz. Üç yetişkin dişi, biri erkek üç yavru, bir ergen erkek, iki yavru. Güzel bir aile. Ana filin şahane bir dişi yavrusu var. On beş yaşındaki ergen oğlu türünün olağan üstü bir örneği.”

“Başa bela olmaları. Yoksa kimse durduk yerde filleri başkasına vermez”

“Dediğim gibi ana fil durmadan kaçmaya çalışıyormuş. Elektrikli telleri koparmamın ötesinde dişleriyle kapıların mandallarını açmayı öğrenmiş. Rezerv sahipleri dev yaratıkların misafir kamplarında dolaşmasından bıkmış usanmış. Eğer siz onları almayı kabul etmezseniz vurup öldürecekler. Yetişkinler kesin öldürülecek.”

Bir süre susup düşündüm. Olağan üstü bir fırsattı benim için ama risk de o oranda büyüktü.

Ya kaçak “fildişi” avcılarını daha da tahrik ederse ne yapacaktım? Ben avcılar tabanca tüfekle zor bela kovalamaya çalışırken bir de bütün çitleri elektrikli tellerle donatmam, yeni evlerine alışana kadar onlara bir barınak inşa etmem gerekecekti. Bütün bu masrafları hangi kaynaktan karşılayacaktım.

Ayrıca Marion’ın “belalı” dan tam neyi kastettiğini anlamamıştım. Sırf kaçmakta usta yaratıklardan mı, yoksa insanlardan nefret eden, yerleşik bir alanda, bir rezervde barındırılmaları tehlikeli olacak varlıklardan mı söz ediyorduk.

Bütün bunlara rağmen başı dertte olan bir sürü söz konusuydu ve riskleri de olsa ne yapmam gerektiğini biliyordum.

“Tamam “dedim, “alıyorum.”

2.BÖLÜM

Tepeden inme fil sahibi olmanın şokunu atlatamadan adamların iki hafta içinde hayvanlardan kurtulmak istediklerini duyunca ikinci bir şok yaşadım. Aksi takdirde anlaşma geçersiz sayılacak ve filler vurularak öldürülecekti. Maalesef bu denli büyük bir hayvan tehlike olarak görüldüğünde hemen hemen her zaman vurularak öldürülür.

İki hafta! Bu süre zarfında 32 km uzunluğunda sınır çitine elektrik kabloları döşenecek, sıfırdan dünyanın en güçlü yaratıkları olan bu dev hayvanların yıkamayacağı bir karantina barınağı inşa edilecekti.

1998 yılında satın aldığım Thula Thula sadece önlerinde birer yalak bulunan avcı kulübelerinin bulunduğu 20.000 dönümlük ilkel bir arazi olmasına rağmen tarihi Afrika kıtası kadar eskilere dayanıyordu. Thula Thula'nın on dokuzuncu yüz yılın başlarında Güney Afrika'nın Kwa-Zulu-Natal bölgesinde tanrı gözüyle bakılan ve Zulu ulusunu kuran savaşçı Kral Shaka'nın özel avlanma alanlarından biri olduğu, buralarda Kralın izni olmadan avlananın ölümle cezalandırıldığı söylenirdi.

Shaka'dan sonra da zengin habitatı yüzünden varlıklı ailelerin duvarlarını süsleyen antilop kafalarını kesip satan avcılarının cazibe alanı olmayı sürdürmüştü. 1940 yılında Kenya'nın emekli genel valisi burayı cin tonikçiler için lüks av köşkü olarak kullanmış.

Bunların hepsi geride kalmış, biz devralır almaz avlanmanın kökü kazınmıştı. Karakteristik ama harabeye dönmüş olan sucuk imalathanesiyle meyhane köşkünü yıkıp onların yerine Nseleni Irmağına doğru uzanan geniş çayırlıklara ufak lüks eko-kulübeler inşa ettik. Rezerve tepeden bakan eski Hollanda mimarisi çiftlik evi Franchoise ve benim evimiz ve ofisimiz oldu.

Ancak bunları başarmak benim için hiç kolay olmadı. Kentleşme devriminden önceki yıllarda Afrika'da, Zimbabwe, Zambia ve Malawi'nin kocaman gökkuşağı altında yalın ayak koşarak büyüdüm. Arka bahçemiz olan yaban dünyasında Afrika yerlisi arkadaşlarımla beraber koş-turduk.

Ailem 1960'ların başında Güney Afrika'nın şeker pancarı yetişen sahil şeridi Zulu bölgesine taşındı. O dönemde yörenin merkezi Empangeni

adında ilkel ama tipik bir kasabaydı. Gece boyunca alem yapan, bacalarından şeker kamışı ispiertosu ile coca cola karışımı yakıt dumanı tüten traktörleriyle kasabanın ana caddesinde fink atan meşin derili çiftçilerin hikâyeleri bugün bile hala anlatılır. Biz ergenlerin de saygı görmemiz için sıkı delikanlı olmamız ve kıyasıya rugby oynamamız beklenirdi.

Afrika'nın derin çalılıklarında kazandığım silah atma yeteneğim bana artı puan kazandırdığı için yemek yapacakları zaman çiftçiler yaban ördeği, keklik avlamaya beni gönderirlerdi. Çalılıklar evim gibiydi. Havaya fırlatılan teneke kutuyu yirmi adım öteden 22 lik tüfekte vurmak bana çocuk oynacağı gibi gelirdi.

Okulu bitirdikten sonra şehre yerleşip bir emlak şirketi kurdum. Ama vahşi topraklardaki gençlik anılarım peşimi bırakmadı. Bir gün geri döneceğimi biliyordum.

1990 ların başında haritada Empangeni'nin doğusundaki araziye incelemlerken gözüm kullanılmayan, en güçlü sığırlar için bile zor ama bir o kadar da verimli bir kabile arazisine takıldı. Bunun gibi güvenli araziler beyaz güney antilobunun neslini korumak amacıyla kurulmuş ilk rezerv alanı olan Umfolozi-Hluhluwe sınıra kadar uzanıyordu.

Sık çalılıklarla kaplı bu zengin arazi altı ayrı Zulu kabilesine aitti. Kafamda bir şimşek çaktı: bu insanları burayı hayvan otlatmak ve avlanmak yerine vahşi yaşamı koruma amaçlı mükemmel bir rezerv alanına dönüştürmeye ikna edebilsem harika olurdu. Ancak bunun için her bir kabile liderini araziye kiraya vermeleri için tek tek ikna etmem gerekiyordu. Adını Zulu Kraliyet rezervi koyar, örneğin istihdam gibi avantajlardan da doğrudan doğruya fakir kabile halkını yararlandırılabildik.

Kilit nokta sağlam alt yapıya sahip Thula Thula'ydı. Kabile arazilerinin kesiştiği, diğer rezerv alanlarına doğu yönünden doğal bir kapı gibi uzanan bu bölge elli yıldır ilk defa satışa çıkmıştı. Kader mi dersiniz, bilemiyorum.

Franchoise'la birlikte ziyaret ettiğimiz banka müdürümle, güzel güzel, ama çok güzel güzel konuşmamın ardından oranın yeni sahibi olmayı başardım.

Görmeye gittiğim anda aşık oldum. Bugün hala o ilk günkü gibi Land Rover'ıma atlar, çayırlardan en çalılık bölgelere kadar arabayı sürer, yürüyüşler yaparım. Hiç bir şey insana yağmurdan sonra titreşen otların, ıslak toprağın kokusunu içine çekmesi, ya da kuru soğuk kış havasıyla ciğerlerini doldurması kadar enerji veremez. Bu el değmemiş topraklarda hayat her gün doğanın şartlarına göre yaşanır. Ortalık yeşerdiği zaman bolluk, bereket fışkırır, solduğunda dinginleşir. Bir yılının deliğine soktuğunuz çubuğa saldırmasına sanki balık oltaya çarpmış gibi sevinirsiniz. Bugün bile düşündükçe bunun gibi basit ama o ilk öpüşmenin kalbi yerinden fırlatmasını andıran coşkulu gençlik anılarım gözümde canlanır.

Hele kuş cıvıltıları, panik halinde uçuşurken bile bir orkestra şefi yönetircesine ahenkli çığlıkları. Yada hayatın hiçbir değeri yokmuşçasına acımasız ama bir o kadar da ritmik ve sistematik sürüp giden avlama avlanma döngüsünü izlemek.

Bu nostaljik turlar çocukluğumda yürüdüğüm ilkel toprakları çağırırtırdı. Şimdi yıllar sonra bence kesin vahşi Afrika sembolü olan fillerden bir sürüyü eski Zulu bölgesine geri getirecektim. Thula Thula filler için cennetten farksızdı. Çayırlara açılan ormanlar, nehir kıyılarına uzanan verimli otlaklar, en kurak kışlarda bile kurumayan su yatakları.

Ancak hemen işe koyulup sınır çitlerini elektrik telleriyle kaplamamız ve sağlam bir “*boma*” inşa etmemiz gerekiyordu. *Boma* antilopların sıçrayıp aşamayacakları yükseklikte tahtaları yan yana dizerek yapılan basit barikat demek. Ama kamyonlardan güçlü fillerin çıkamayacağı barikat inşa etmek için tahtalara beş tonluk devlerin gücüne dayanıklı çiviler vidalar çakmanız gerekiyordu.

Çitlere verilen cereyan hayvana zarar vermeden sadece caydırarak güçteydi. Bu nedenle *boma* duvarlarını sınır çitlerine benzetmekle hayvanların *bomanın* tahtalarına yüklenmenin sonuç vermeyeceğini anlamaları ve çitlerden de uzak durmaları sağlanacaktı.

Bütün bunları iki haftada tamamlamamız mümkün değildi. Ancak hemen işe koyulmaya karar verdim.

Telsizle David ve Ndonga'yı arayıp ofise gelmelerini söyledim.

“Beyler karşınızda bir fil sürüsü sahibi var.”

İkisi de bir an aklımı oynatmışım gibi bakakaldılar. Önce David “Ne demek bu şimdi?” diye sordu.

Kendim de söylediğime inanamadan başımı kaşıyarak “Bana dokuz tane fil verdiler.” dedim. “Reddetme lüksüm yoktu, ben almazsam vurup öldüreceklerdi. Kötü haber, biraz problemli olmaları. Çitleri devirip kaçmışlar – elektrikli çitleri.”

David'in yüzüne kocaman bir gülümseme yayıldı.

“Filler! Şahane!” Bir an düşünceye daldı. Benimle aynı endişeleri taşıdığını anlıyordum. “İyi de onları burada nasıl tutacağız? Thula'nın çitleri tonlarca ağırlığa dayanmaz ki.”

“Onları güçlendirmek ve bir “*boma*” inşa etmek için iki hafta süremiz var.”

“İki hafta mı? Yirmi mil uzunluğunda çit?” diye şaşkın şaşkın sordu Ndonga.

“Başka şansımız yok. Şimdiki sahiplerinin şartı bu.”

David'in yüzündeki heyecandan bu projede sağ kolum olacağımı hemen anladım.

Uzun boylu, yapılı, yakışıklı bir Akdenizli olan David on dokuz yaşına göre olgun, doğuştan lider bir delikanlıydı. Ailelerimizin yıllara dayanan ilişkileri dışında kader onun gibi birinin böyle kritik bir dönemde Thula Thula'da olmasını sağlamıştı. Dördüncü kuşak Zululu olmasına rağmen avcılıkla ilgili deneyimi olmamıştı ama bu benim için önemli değildi. Şimdiye kadar edindiğim tecrübeye göre bir adamın işten yılmaması, doğayla barışık olması benim için yeterliydi. Ayrıca rugby takımlarının kamikaze numaraları uygulayan forvet oyuncusu olarak ün salmıştı. Bu yeteneği de Thula Thula'da işe yarayacaktı.

Ardından Zulu ekibini çağırıp yerli kabilelere işçi aradığımızı duyurmalarını söyledim. Bize en yakın köy olan Buchananana'da işsizlik oranı yüzde altmışlara varıyordu. Güçlü adamlar bulacağımından emindim ama yetenekleri konusunda endişelerim vardı. Yerli bir Zulu çalı çırpıyı bir avuç çamur ve bir tutam otları karıştırır, sağlam bir kulübe çatar, ama biz fillere dayanıklı, elektrik akımıyla güçlendirilmiş bir barmaktan söz ediyorduk. Edinecekleri tecrübeler ilerde işlerine yarayacaktı kuşkusuz ama burada her saniye denetim altında tutulmaları gerekecekti.

Bunu izleyen iki gün içinde Thula Thula'nın kapıları iş aramaya gelen insan seliyle doldu taşı. Kırsal Afrika bölgelerinde yüzbinlerce insanın açlık sınırında yaşadığını bildiğim için küçük de olsa bir katkıda bulunmak beni mutlu ediyordu.

Yerli kabile reisleri “*amakhosi*” leri yanımızda tutmak için toplantılar düzenleyip onlara yapacaklarımızı anlattım. Son zamanlarda çitlerle çevrili barınaklarda tutuldukları için çoğu hayatında hiç fil görmemişti. Bu bölgede başı boş dolaşan son fil yüz yıl önce vurularak öldürülmüştü. Kabile şeflerine yaptığım ziyaretlerin asıl amacı bu olağanüstü canlıları evlerine geri getireceğimizi, ama insanlara zarar vermemeleri için çitlere elektrik akımı döşeyeceğimizi anlatmaktı.

Hayatlarımda hiç fil görmemelerine rağmen ilginç ve yerinde sorular sordular.

“Ürünlerimizi yerlerse ne yaparız?” diye sordu biri.

Başka biri “Su almaya giden kadınlarımızın güvenliğini nasıl sağlarız?” diye sordu.

Hayvan sürülerini otlatan delikanlıları kasteden bir başkası “ya çocuklarımız, onlar fil nedir bilmezler” diye ekledi.

“Eti lezzetliymiş diye duydum.” dedi biri “bir fil bütün köyü doyurur.”

Bunlar pek beklediğim tepkiler olmasa da kabile şefleri projeye sıcak bakıyorlardı.

Biri hariç. Rezervden ayrılmam gereken bir günde ikna etmesi için çalışanlardan birini gönderdim, “bunlar benim fillerim değil, ben anlamam” diye tutturmuş.

Allahtan Franchoise da yanlarındaymış. Zulular çok eşli, erkek egemen bir toplum oldukları için hiç biri bir kadının anlattıklarını dinlerken görülmek istemezler. Bu yüzden çekinerek sakın sakın ikna etmeye çalışmış.

Evet şovanizm ama o yörelerin yapısı bu. Franchoise güzelliğini ve ikna kabiliyetini kullanarak sonunda şefi yola getirmeyi başarmış.

Kabile şeflerinin onayını alır almaz başvuranların içinden en güçlü kuvvetli yetmiş kişiyi seçip işe başladık. Adamlar eski savaş şarkıları

eşliğinde çalışmaya, imkansız gibi görünen teslim tarihine rağmen çitler yavaş yavaş örülmeye başlayınca daha rahat nefes alır oldum.

Tam işler yolunda derken David nefes nefese ofise daldı. “Patron, kötü haber. Batı sınırındaki işçiler işi bıraktı. Silahlı saldırıya uğramışlar. Hepsi çok korkmuş.”

Boş boş yüzüne bakakaldım. “Ne diyorsun? Bir grup işçiye kim neden ateş açsın?”

David omuzlarını kaldırıp “bilmiyorum patron” dedi “başka bir amacı olmalı, daha fazla para istemek gibi mesela “

Yeteri kadar para aldıkları için buna ihtimal vermedim. Grevin sebebi daha çok “*muthi*” ye, ruhsal inançlara benziyordu.

Zulu bölgesinde ruhlara inanmak nefes almak kadar doğal bir olgudur ve “*muthi*” çok güçlüdür. Tıpkı büyücüler gibi iyi veya kötü amaca yönelik olabilir. Kötü ruhlardan korunmak için onları savuşturacak büyücülere ihtiyaç vardır. Büyücüler bu iş için para alırlar. Sırf para kazanmak için kötü ruhlarla ilgili hikayeler uydururlar. Bu da onlardan birine benziyordu.

“Ne yapıyoruz Patron?”

“Ne olduğunu anlamaya çalışalım. Yapabileceğimiz fazla bir şey yok. Çalışmak istemeyenlerin paralarını ver, yerine başkalarını alalım. İş sürdürememiz lazım.”

Kalan işçileri korumak üzere bir grup güvenlik görevlisini o bölgeye yönlendirdim.

Ertesi sabah David yine koşarak ofise daldı. Nefes nefese “Başımız büyük belada” dedi. “Yine ateş açtılar ve işçilerden biri vuruldu.”

Tüfeğimi kaptığım gibi David’le beraber Land-Rover’a atlayıp çitlere sürdüm. İşçilerin çoğu ağaçların arkasına sığınmış, bir kaç, yüzünden vurulan yaralı arkadaşlarının başına toplanmıştı.

Yaranın ölümcül olmadığını tespit ettikten sonra ayak izleri aramaya koyulduk. Korktuğumuzun aksine tek bir ayak izi bulduk. En sıkı adamlarımdan Bheki’yi ve adı Zulu dilinde timsah demek olan güvenlik elemanım Ngwenya’yı yanıma çağırdım. Bheki sakın bakışlarına, masum ifadesine ve narin yapısına karşı tanıdığım en güçlü adamdı.

Tıknaaz ve adaleli bir adam olan Ngwenya da ekibindeki adamların üzerinde sessiz bir otoriteye sahipti.

“Siz ikiniz adamın peşine düşün. Biz David’le geri kalan işçileri korumak için burada kalalım.”

Başlarını sallayarak anladıklarını belirttikten sonra usul usul izi sürmeye başladılar.

Ngwenya bir metal parçasından yansıyan güneş ışığını fark edince Bhék’ye silahlı adamın yerini işaret etti. Yerde sürünerek birkaç el uyarı atışı yaptılar. Kendini bir tepenin ardına atan saldırgan iki el ateş ettikten sonra çalılıkların içinde kayboldu.

Ama bu arada güvenlikçiler adamı görmüş ve bir kaç mil ötedeki başka bir Zulu kabilesinden gelen bir avcı olduğunu tanımışlardı.

Yaralanan işçiyi hastaneye kaldırıp polise haber verdik. Polisler güvenlikçilerin tarif ettiği adamın kulübesini basıp kırık dökük silahına el koydular. Adam pişkin pişkin profesyonel avcı olduğunu söyleyip bir de utanmadan cereyanlı tellerle çevireceğimiz çitler işine ket vuracak diye bizi suçladı. Bundan böyle avlanmak için Thula Thula’ya kolay kolay giremeyeceğine hayıflanmış. Amacı kimseyi öldürmek değilmiş, sadece işçileri korkutup işe engel olmak istemiş. Bu masallar her nasılsa polisi ikna etmeye yetmemişti.

Polisler silaha bakmak isteyince göstermiş. On iki mermilik çift kovanlı tabanca sahibi gibi dökülüyormuş. Siyah bantla sarılı kabzası çizik içindeymiş. Bu adam bizim başımıza bela olan kaçak avcı olamazdı.

Peki o kimdi?

Bu duraklamanın ardından çalışmalarımızı haftanın yedi günü şafaktan gün batımına kadar sürdürdük. 43 dereceye varan sıcaklığın altında kan ter içinde yürütülen çalışma, işçilerin giderek tecrübe kazanıp hızlanmasıyla beraber semeresini vermeye, önce kuzeye, sonra doğuya doğru santim santim uzayan elektrikli çitler şekillenmeye başlamıştı.

Ufak ölçekli bile olsa “boma” inşa etmek zordur. Bizse 90 metre kare çalılık alanın çevresine her 12 metreye beton döküp içlerine 3 er metre uzunlukta sağlam okalıptüs direkler dikeyorduk. Sonra makaralar dolusu kalın trifaze kabloları direklerle sarıp Land Rover’in tamponuna bağlayarak sımsıkı geriye çekiyorduk.

Ancak kablolar istediği kadar güçlü olsun hiç bir çit kararlı bir file dayanamaz. Tek çare tellere “cereyan vermek” dir. Cereyan verme işi aslında basittir. Dört elektrik kablosunu yüzeyin altına cereyan iletecek şekilde direklerle sarar, araba bataryasından cereyanı bağlarırsınız. Bağlanan elektrik 8 bin vat gücünde olmasına rağmen amperi düşük olduğu için şok etkisi ölümcül değildir. Ama şoku inanın üç santime yakın deri kalınlığı olan bir fil için bile korkunçtur. Birkaç tamirat sırasında veya el kol hareketleriyle bir şeyler anlatırken yanlışlıkla dokunduğum tellerden bire bir yaşadığım ve adamlarıma rezil olduğum için gayet iyi biliyorum. Neye uğradığımızı şaşırırsınız. Bütün vücudunuz titrer, hemen elinizi çekmezseniz yığılıp kalırsınız. Tek iyi tarafı çabucak toparlanmanız, kendi halinize gülmeye başlamanızdır.

Çit örüldükten sonra son olarak çevrede fillerin telleri koparmak için üzerine abanacakları ağaçlar kesilip temizlendi.

Daha fazla adamı işe almama, arabaların farlarından yansıyan ışıkla geceleri bile çalışmamıza rağmen daha yapılacak bir sürü iş vardı ve bize verilen süre göz açıp kapayıncaya kadar sona ermişti.

Ardından Mpumalanga rezervinin yöneticilerinden neler oluyor diye telefonlar gelmeye başladı.

“Her şey yolunda” diye şakiyarak yalanlar uydurdum. Başımıza gelenleri, durduk yerde adamların vurulduğunu falan duysalar anlaşmayı sonlandırabilirlerdi. Bazen onları tatlı dille ikna etmesi için telefonu Eranchoise’a veriyordum.

Derken bir gün korktuğum telefon geldi.

Sürü yine çitleri yıkıp kaçmış ve bu kez rezervdeki üç kulübeyi de devirmişti. Eğer filleri hemen almazsak sahibi bir “karar” vermek durumunda kalacaktı.

Telefonu Franchoise alıp inşallah inanırlar dercesine parmaklarını çatarak yetkili merciden fil barındırma belgesinin gelmesini beklediğimizi, o gelir gelmez hiçbir sorun kalmayacağını söyledi.

Pek hoşlarına gitmese de süreyi uzatmaya karar verdiler. Ama birkaç gün diye eklediler, aksi halde “karar” uygulanacaktı.

Yine “karar”.

3. BÖLÜM

Mpumalanga rezervinden gelen son telefonda artık tahammüllerinin kalmadığı, hazır olsak da olmasak da filleri yüklemeye başladıkları, on sekiz saat içinde Thula Thula’da olacakları haberini aldık.

Hayvanlar yola çıktı, acilen gelip “*boma*” yı kontrol edin diye KwaZulu-Natal vahşi hayat parkı ofisini aradım. Neyse ki müfettişin birkaç saat içinde Thula Thula’da olacağını haber verdiler.

Her şeyin kusursuz olduğundan emin olmak için David’le beraber koşu koşu son bir kez daha kontrollerimizi yapmaya çıktık. Ağaçların çitlerin üzerine devrilemeyecek uzaklıkta olduklarından emin olmak için baktığımda birden bir terslik fark ettim.

Hemen anladım. Allah kahretsin. Elektrik telleri çitin iç yüzeyine sabitlenirken dış yüzeyinde kablolar dahil çit, direklerin üstüne doğru gerilmişti. Bu ölümcül bir hataydı çünkü bir filin abanması durumunda çit kağıt gibi yırtılacak, direklere asılı kalacaktı. Müfettiş bunu görür görmez yetersiz raporu verecek, kamyon geri, hayvanlar da ölüme yollanacaktı.

Çaresizlik içinde yumruklarımı sıktım. Nasıl böyle bir hata yapabilir-dik? Tepedeki gözcünün müfettişin geldiğini işaret ettiği anda yapacak hiçbir şeye vakit yoktu. Bir yandan adamın gözünü boyar mıyız diye umarken bir yandan da proje başlamadan bitecek diye hayıflanıyordum.

Müfettiş Toyota cipinden aşağı atladığında ben de bir yandan hayvanların yolda olduklarını, sürenin uzatılmasıyla işlerin yolunda gittiğini anlatıp çağırdığımda hemen geldiği için teşekkürlerimi sıralıyordum.

İşinin ehli, dürüst bir adamdı. Çitin yakınında kabukları yumru yumru örülmüş büyük “*tambotie*” ağacına baktı. Tambotie’nin en güçlü hızarların bile kesemeyeceği kadar sert bir ağaç olduğunu hatırlatıp fillerin özellikle bu asırlık olanını deviremeyeceklerine karar verdi.

Ardından telleri kontrol etmeye başlayınca heyecandan dilim damağıma yapıştı. Tellerin ters bağlandığını anlamaması mümkün değildi.

O gün şans bizden yanaydı. Benim midem düğüm düğüm olurken o

-tıpkı bizim gibi- hatayı görmedi. “*Boma*” ya yeşil ışık yaktı. Elimde yetki belgem ve toplayabildiğim kadar çok sayıda elemanla çiti düzelt-tirdim.

Mpumalanga’dan güneye, Thula Thula’ya uzanan bin km.lik yol sık sık hayvanları doyurmak için verilecek molalar yüzünden treylerle bir gün bir geceye yakın sürecekti. Hayvanların naklinden Afrika’nın en iyi fil bakıcılarından Kobus Raadt sorumlu olduğu için içim rahatı.

O sırada Franchoise yakalamaya çalışırken anne fil ile yavrusunun vurulduğu haberini almış. Gerekçe de hayvanın problemli olduğu, Thula Thula’da da kaçmaya yelteneceğiymiş. Bu haber hayvanlar yola çıktıktan sonra bir telefonla bize ulaştırıldı. Beynimden vurulmuşa döndüm. Biz Thula Thula’da bunu önlemek için savaş veriyorduk. Ana filin öldürülmesinin altında yatan mantığın farkındaydım ama buna ben karar vermeliydim. Filler çok iri ve tehlikeli hayvanlar oldukları için kulübelere ve turistlere saldırmaları riskine karşı öldürülebilirlerdi. Ama ben bunları yeni yuvalarına yerleştirebileceğime inanıyordum. Niyetim özellikle kaçma ustası olan ana fili yavrusuyla beraber kabul edip, onu eğitmektir. Şimdi bu katliam, sürünün geri kalanını kurtarma azmimi iyiden iyiye kamçılıyordu.

Buraya yakın yaşayan Zulu’ların bir inancına göre açılışlarda yağmur yağması uğur sayılır. Yağmur, doğal yaşam için hayat demektir. O gün yağmur yağmakla kalmadı bardaktan boşandı. Göğün dibi delinince Zulu’ların uğur dedikleri bu mu diye kuşkuyla kapıldım. Treyler Thula Thula’ya vardığında hava kararmış, selden toprak yollar çamur deryasına dönmüştü.

Kapıları açtığımız anda kamyon lastiklerinden biri bomba gibi patladı. Bir yanda liderleri gözlerinin önünde öldürülen hayvanlar sesten paniğe kapılıp treylerin içini dev bir davul gibi döverken öte yanda adamlar canlarını dişlerine takmış patlayan lastiği değiştirmeye çalışıyordu

Franchoise “Burası jurassic parka döndü” diye bağırınca gülmüştük.

Yıllar önce Franchoise’la ilk kez Londra’da Cumberland otelde karşılaştık. Hava eksi 17 derecedi ve benim acilen Earls Court’da bir toplantıya yetişmem gerekiyordu. Otelin önünde uzun bir taksi kuyruğu vardı. Kapıcı acelem olduğunu bildiği için benimle taksi paylaşacak biri var mı diye bakınmaya başladı. Tesadüfen sıranın en başında duran

şahane bir kadın da Earls Court’a gidiyormuş. Kapıcı beni göstererek taksiyi paylaşır mısınız diye sordu. Kadın öne doğru eğilip baktıktan sonra “hayır” anlamında başını salladı. Bundan daha kesin bir “hayır” olamazdı.

Yapacak bir şey yoktu. Orada oyalanacağıma metroya binmeye karar verip yürüdüm. Bir baktım aynı kadın istasyonda yanıma yaklaşmış Fransız aksanıyla “Ello” dedi, “ben Franchoise.”

Benimle taksi paylaşmayı reddettiği için kendini suçlu hissedip hangi hatta binmem konusunda yardımcı olmak istiyormuş. Gurur mu şaşkınlık mı neler hissettim bilemiyorum.

Londra’yı iyi bildiğini söyleyip caz sever misin diye sordu. Pek ilgilenmiyordum ama bunu söyleyecek kadar aptal da değildim. Bayılırım diye uydurdum. Allahtan en sevdiğin sanatçı kim diye sormadan akşam Ronnie Scott’s caz kulübüne gidelim mi diye teklif etti. Bir saniye durakladıktan sonra heyecanla “tamam” dedim.

Gece boyunca bir yandan ben cazdan niye şimdiye kadar hoşlanmadım ki diye düşünürken bir yandan da bu buz gibi İngiltere kışında kıza Afrika’nın büyüğü atmosferini anlattım. Hep güneşli midir diye sordu. Güneş mi? Güneş kelimesini biz icat ettik dedim bilmiş bilmiş.

Ve işte şimdi on iki yıl sonra çamur içinde, fil yüklü bir treylerin devasa tekerleğiyle boğuşuyorduk. İlk buluşmamızdaki romantik ortamda böyle ihtimallerden söz ettiğimi hiç hatırlamıyorum. Yedek tekerleğin vidaları henüz sıkıştırılmıştı ki bu kez kamyon kayarak çamura saplanıp tekerlekler patinaj yapmaya başlayınca ortalık çamur deryasına döndü. Ne ha gayret diye birbirimizi yüreklendirmemiz, ne küfürler savurmamız, ne tekerleklerin altına koyduğumuz ağaç dalları, hiçbir işe yaramadı. Daha da kötüsü fillerin huzursuzlukları gitgide artıyordu.

Kobus endişe içinde “Bu soruna acilen bir çözüm bulamazsak hayvanları burada indirmek zorundayız” dedi. “Kamyonun içinde daha fazla zapt edemeyiz. Dua edelim de çitler kaçmalarına engel olabilsin.”

Hepimiz çitlerin bu hayvanların gücüne dayanamayacağını, kaçmaları halinde de vurulacaklarını biliyorduk.

Neyse ki her kafadan çıkan ayrı sese kulaklarını tıkayan şoför hırsla geri vitese takıp arabayı bataklıktan düzlüğe çıkarmayı başardı. Te-

kerleklerinden otlar, çamurlar savrula savrula bir şekilde “boma”ya ulaştı.

Ekiptekeer şoförü milli maçta gol atmış gibi çılgınca alkışlamaya başladı.

İkinci sorun hayvanları kamyonlardan çıkarmaktı. Dev cüssesinden dolayı atlayamayan tek hayvan fildir, bu yüzden treylerin zemini hizasına gelecek şekilde çukur kazmış, aracı geri geri o çukura sokacaktık. Ama şimdi çukur bataklığa dönmüştü. Oraya giren kamyonu çıkaramazdık. Ne var ki içinde adamakıllı huzursuz olmuş filler varken bu riski almak zorundaydık.

Kamyonu çukura yanaştırdık, kamyon değil, bu sefer çukur fazla derin kalınca kasa kapısı gömüldü. Zifiri karanlık, saat gecenin ikisi, üstelik zırl zırl yağmur. Rezervdeki bütün ekiplere kazma küreklerini kapıp gelmeleri için mesaj yolladım.

Sonunda büyük an geldi. Hepimiz kenara çekilip hayvanların yeni yuvalarına girişlerini beklemeye koyulduk.

Ancak çok stresli saatler geçirdikleri için Kobus hepsine hafif birer sakinleştirici vermenin uygun olacağına karar verdi. Treylerin tepesine tırmamp dev havalandırma deliğine sokuldu. David’in yardım etmek için yanına çıkmasıyla bir filin hortumunu uzatıp hızla ayak bileğine çarpması bir oldu. Kendini geri atarak filin saldırısından kıl payı kurtuldu. Eğer kurtulmasaydı filin onu hortumuyla içeri çekmesi, ve korkunç bir ölüm kaçınılmazdı. Kobus’un anlattığına göre bir keresinde yedi öfkeli fil bir barmağa çekip aldıkları bir adamı kıymaya çevirmişlerdi.

Allahtan bundan sonrası olaysız geçti. Uyuşturucular verilip hayvanlar sakinleşince kasa kapısı açıldı, sürünün yeni ana kraliçesi görüldü. Araba farlarının arkadaki ağaçlara yansıttığı dev silüetlerin arasında yaklaşık bir asırdan beri bölgenin ilk vahşi fili olarak Thula Thula topraklarına ayak bastı.

Altı fil daha onu izledi. Yeni ana kraliçenin erkek yavrusu, biri yetişkin üç dişi fil ve on bir yaşında bir erkek fil. Son olarak bir önceki ana kraliçenin on beş yaşında, üç buçuk ton ağırlığında olan oğlu dışarı çıktı. Birkaç adım attıktan sonra kafası dumanlı olmasına rağmen arkada insanlar olduğunu fark etti. Başını çevirdi, bize baktı, sonra kulaklarını

havalandırıp öfkeyle bağırarak arkasında durduğumuz çitlere hamle yapıp önümüzde durdu. O ergen yaşında bile sürüyü koruması gerektiğini biliyordu. Hayranlıkla gülümsedim. Annesi ve bebek kız kardeşi gözlerinin önünde vurulmuş, ite kaka sokulduğu treylerde on sekiz saat kalmış, şimdi bu ergen yaşında ailesini korumaya çalışıyordu. David ona hemen Zulu dilinde “bey” anlamına gelen “Mnumzane” adını taktı.

Ana kraliçeye, bütün torunlarının saygı duyduğu annem Regina Anthony’ye taktıkları isim olan “Nana” adını verdik.

Franchoise gibi alıngan olduğu için iki numaralı dişiye “Frankie” dedik. Diğerlerine isim koymayı sonraya bıraktık.

Nana sürüyü topladı, çitlere yöneldi, hortumunu uzattı, değer demez gövdesi 800 vatlık cereyanla sarsıldı. Hemen geri çekildi. Sonra peşinde ailesiyle birlikte kardeşi eski ana kraliçeden öğrenmiş olması gerektiği gibi tellerde en zayıf elektrik akımı olan noktayı aramaya koyuldu.

Nefesimi tutup seyretmeye başladım. Kontrolünü tamamladıktan sonra su oluşunu keşfedip sürüsünü su içmeye yönlendirdi.

Elektrikli telle çevrili “boma”da önemli olan hayvanları barındırma sürenizdir. Çok kısa kalırlarsa tellerin cereyanlı olduğunu ve dikkat etmeleri gerektiğini öğrenemezler. Çok uzun kalırlarsa da bu sefer tıpkı eski kraliçelerinin yaptığı gibi birkaç dakika acıya katlanırlarsa telleri koparabileceklerin öğrenirler. Bunu bir kere öğrendiler mi bir daha asla cereyandan korkmazlar.

Ne yazık ki uygun sürenin ne olduğunu bilen yoktur. Varsayımlara göre süre ehli hayvanlar için bir kaç günden vahşiler için üç aya kadar değişir. Benimkiler ehli olmaktan çok uzak oldukları için onları ne kadar süre burada tutacağımı hiç bilmiyordum. Yetkililerin söylediklerine göre karantina döneminde hayvanların insanlarla temas etmemeleri gerekiyordu. Bu nedenle kapılar kapanır kapanmaz uzaktan gözetleyecek iki korucu hariç herkesin uzaklaşması talimatını verdim.

Biz ayrılırken fillerin çitin bir köşesine toplandıklarını fark ettim. Sanki içsel pusulaları onlara kuzeyi, eski yuvalarını gösteriyordu.

İnanılır gibi değildi.

İliklerime kadar ıslanmış, tir tir titreyerek, iç pusulamın yönlendirdiği sıcak yatağımın hayaliyle evin yolunu tuttum.

4. BÖLÜM

Gümbürtü davul sesi gibi kafamın içinde patladı. Uyku sersemi nereden geldiğini anlamadım.

Gözlerim fal taşı gibi açıldı. Rüya görmüyordum. Yıkacak gibi bir kapiya vuruluyordu.

Sonra bağrışmalar duydum. Ndonga “Filler yok! Çitleri yıkıp kaçmışlar” diye bağırıyordu.

Yataktan fırlayıp tek ayağımın üstünde sekerek pantolonumu ayağıma geçirdim. Gürültüye uyanan Franchoise da sırtına sabahlığını attı.

“Bekleyin geliyorum” diye bağırarak yatak odasının bahçeye açılan kapısından fırlayıp çıktım.

Ndonga karşımda soğuktan ve heyecandan tir tir titriyordu.

“Kocaman olan ikisi bir ağaca abanmış. Ekip halinde çalışıp ağacı çitlerin üzerine devirmişler. Elektrik kısa devre yapınca da çitleri yıkıp geçmişler.

Şaşkına döndüm. “Hangi ağaç?”

“Müfettişin deviremeyeceklerine karar verdiği o “tambotie” ağacı.”

Duyduklarıma inanamadım. Bir kaç ton ağırlığında yaklaşık dokuz metre boyunda bir ağaçtı o. Ama Nana ve Frankie bir yolunu bulmuş, birlikte abanıp devirmişlerdi. O derdimin arasında, inanılmaz hayvanlar bunlar diye bir an gurur bile duydum.

Uyku sersemliğim uçup gitti. Hemen harekete geçmeliydik. Hayvanların rezerv sınırına doğru ilerlediklerini ve büyük bir krizle karşı karşıya olduğumuzu anlamak için kahin olmaya gerek yoktu. Sınır çitlerini kırıp geçtikleri anda doğru Thula Thula çevresindeki kulübelere yöneceklerdi. Vahşi bir fil sürüsün kaçarken yerleşik bir alana dalmasının Chernobyl faciasına eş değerde olacağını burada kime sorsanız bilir.

Sövüp saydığım sırada gözüm Franchoise’ın bakışına takıldı. Elektrikli çitlerin aşılmaz olduğuna inanmıştım. Uzmanlar böyle söylemişler ben de yanlabileceklerini hiç düşünmemiştim.

David'in kulübesine koştum. "Fırla" dedim. "Herkesi uyandır. Filler kaçmış. Onları hemen bulmamız lazım."

Birkaç dakika içinde arama timini toplayıp "doma" da buluştuk. Çitlerdeki tahribat korkunçtu. Kocaman ağaç çitin üzerine devrilmiş, gövdesinden ayrılan dev dalların kabuklarından zehirli sıvı sızıyordu. Çitin üstünden tank taburu geçmiş gibiydi.

Olayı gözleriyle gören bekçi Ovamba devrilen ağacın yanında şaşkın şaşkın bakınıyordu. Filleri son gördüğü yönü işaret etti.

Koşarak o yöne gittik ama geç kalmıştık. Sınır çitleri yıkılmış, hayvanlar çıkıp gitmişti.

En korktuğum şey başıma gelmişti. Ama hala hayvanların 8.000 vat elektrik yüklü telleri bu kadar kolay aşabilmelerini aklım almıyordu.

Sonunda bulduk. Ayak izlerini sürdüğümüzde bir süre çitlerin etrafında dolaştıklarını, sonra bir şekilde tellere cereyan veren enerji kaynağını bulduklarını anladık. Yarım mil ötede çalılıkların arasına gizlenen o küçük aletin bir jeneratör olduğunu nasıl anladıkları ise muammaydı. Ama bir şekilde anlamışlar, kırıp geri dönmüşler, cereyansız tellerin sarılı olduğu direkleri betonlarıyla birlikte kibrit çöpleri gibi söküp çıkarmışlardı.

Ayak izleri kuzeyi gösteriyordu. Bin km uzaktaki evleri Mpumalanga'ya doğru yola çıktıkları kesindi. Tek bildikleri, ama istenmedikleri, büyük olasılıkla vurulup öldürülecekleri ana vatanlarına. Tabii oraya varamadan avcılarının eline düşmezlerse.

Günün ilk ışıkları gökyüzünü aydınlattığı sırada bir motosikletlinin üç mil uzakta bir fil sürüsüyle karşılaştığı haberi geldi. Önce hayal gördüğünü sanmış. Ne fili? Burada fil olmaz ki diye düşünmüştü.

Biraz sonra yerle bir olmuş çitleri görünce işin aslını anlamış. Allaha bizi aramayı akıl etmiş.

Kovalamaca başlamıştı. Land Rover'ı toplukladığım anda iz sürücüler arka kasaya fırlayıp çıkmıştı.

Rezervden henüz ayrılmıştık ki yolun kenarına toplaşmış ellerinde av tüfekleri, haki renk kamuflaj giysili adamlara rastladık. Heyecanları yüzlerinden okunuyordu. Kana susamış oldukları apaçık ortadaydı.

Arabayı durdurup dışarı çıktım. David ve iz sürücüler de peşimde.

"Beyler ne yapıyorsunuz?" diye sordum.

Biri pişkin pişkin yüzüme bakıp kabzasını okşayarak tüfeğini bir omzundan öbürüne geçirdi.

"Fillerin peşindeyiz."

"Öyle mi? Hangi filler?"

"Thula'dan kaçmışlar. Birilerini öldürmeden vuracağız. Tehlikeli oldukları için onları vurmaya hakkımız var."

Bir an gittikçe büyüyen sorunlarımın ne yönlere gittiğini düşünerek suratına baktım. Öfkeden deliye dönmüştüm. Ne kadar ciddi olduğumu anlasınlar diye iki adım daha yaklaşıp "O filler benim." dedim. "Ataçağımız tek bir kurşun onların yakınına bile düşse karşımızda beni bulursunuz. Dava açar, donunuza kadar alırım."

Sustum, derin derin nefes aldıktan sonra bu saatte alamayacaklarımı bildiğim için "Avlanma izniniz göreyim." Dedim.

Yüzüme öfkeyle bakarak, 'Kaçmışlar, tamam mı?' dedi, "Yasal olarak vurabiliriz. İzne ihtiyacımız yok." Yanımda yumruklarını sıkımsı bekleyen David'in öfkesini hissedebiliyordum. Yüksek sesle 'Görüyorsun değil mi David,' dedim, "ortada büyük sorunlarla karşı karşıya kalmış bir grup şaşkın fil var ve bir tek silahsız biziz. Onları öldürmek istemeyen tek biz varız. Bu kimin neye öncelik verdiğini gösteriyor, değil mi?"

Öfkeyle adamlarıma Land Rover'a geri dönmelerini emrettim. Motoru çalıştırıp bize saldırganca bakan silahlı adamların yüzüne toz bulutları savurarak yola çıktık. Bu ağız dalaşı beni çok sarsmıştı. Teknik olarak, şehirli Rambo'lar haklıydı - filler bu şartlarda vurulabilirdi. Sürü kaçtığımda hemen uyardığımız KZN Yaban Hayat yetkililerinin personellerine tüfek dağıtmaya başladığımız radyolarımızdan duymuştuk. Hayvanları gördükleri yerde vurmaya planlıyorlardı. Başlıca endişeleri bölgedeki insanların güvenliği olduğu için kimse onları suçlayamazdı.

Şimdi olay bizim için zamanla yarış haline gelmişti. Filleri, silahlı birisi onların peşine düşmeden önce bulmamız gerekiyordu. Bu kadar basitti. Bize yol gösteren iz sürücüsünün dediği gibi izler yolun bir mil ilerisinde ormana sapmıştı. Thula Thula, geniş akasya ağaçları ve sert çalılarla

çevrelenmiştir; bunlar, esnek ve kamçı gibi acımasız dikenli dallarla sıkça örülmüş kalın bitki örtüleridir. Görüntüsü vahşi ve güzel olabilir, ancak iz sürmek işkence gibiydi. Bir fil derisini zar zor çizen sivri dikenler bizim gibi yumuşak tenli türler için dikenli labirentte koşmaya benliyordu.

Orman, göz alabildiğine kuzeye uzanıyordu. Bu vahşi doğada hayvanları nasıl bulacaktık? Parlak sarı-beyaz ışıklara karşı gözlerimi kırıştıtarak gökyüzüne baktım; acımasız ve kavurucu bir gün geçireceğimizi gösteren işaret gibiydi. Filleri avcılardan önce yakalama şansımızın olması için yukarıda takip eden bir helikoptere ihtiyacımız vardı. Ancak bir helikopteri havalandırmak binlerce dolar tutarında bir maliyeti beraberinde getirirdi ve başarı garantisi yoktu. Ayrıca, çoğu ticari pilotun bu kadar sarp bir arazide gizlenen fillerin izini nasıl sürmesi gerektiğini bilmediğini düşünüyordum. Ancak gökyüzünden iz sürebilecek bir adam vardı - ve tesadüfen o, bir aile dostuydu. Peter Bell, sadece uluslararası ağır vasıta üreticisi olan Bell Equipment'te teknik bir deha değil, aynı zamanda uzman bir hayvan yakalama pilotu olduğu için böyle acil bir durumda yanınızda olması gereken biriydi. Hızla Thula Thula'ya geri döndüm ve onu aradım.

Peter'e ne kadar ciddi bir sorunla karşı karşıya olduğumuzu anlatma-gerek kalmadan tereddütsüz yardım etmeyi kabul etti. O helikopterini hazırlarken, biz de yaya olarak takibi sürdürdük. Ancak akasya ormanına daldığımız sırada Ovambolu korucular başlarını sallayarak yanıldıklarını, gördüğümüz izlerin aslında topraktaki renk karmaşasından kaynaklandığını duyurdular. Biraz düşündükten sonra, fillerin geri dönmüş olabileceğine karar verdiler.

Ovamboları, kendilerinden övgüyle bahseden bir önceki sahiplerinden devralmıştım. Bugün Zululand'da binlerce Ovambo vardır ve çoğu apartheid savaşları sırasında Güney Afrika Ordusunda savaşmıştır. Genellikle güvenlik sektöründe çalışanlar ve cesaretleri ve silah kullanma becerileri ünlüdür. Benim Zulu personelimle sosyal ilişkileri kısıtlıydı. Ndonga, ekibinin uzman iz sürücüler olduğunu söylediği için şimdi onları kullanıyorduk. Baş iz sürücüsüne 'Emin misin?' diye sordum. Başımı salladı ve Thula Thula'yı işaret etti. 'Yolu değiştirdiler. Bu yöne gidiyorlar.' Bu, duymak için can attığım bir haberdirdi. Belki de gönüllü olarak rezerve geri döneceklerdi. Eve doğru ormanın içinden geçerken

David'in sırtını sıvazladım. Ancak, hayatımın en zor yirmi dakikası geride kalırken içime bir şüphe düştü. Ter, yüzüme kaskatı inerken, baş iz sürücüsünü yanıma çağırıp şüphelerimi dile getirmeye başladım.

'Filler burada değil. Hiçbir iz, dışkı ve kırık dal yok. Hiçbir belirti yok.' Başımı salladı, sanki sabırla bir çocuğa anlatır gibi ileriye işaret etti. 'İçmişler.' İçgüdülerime ters de gelse biraz daha ilerledik, sonra durdum. Burada bir terslik vardı. Etrafta fil falan yoktu. Dev boyutu ve olağan üstü gücü olan bir fil sinsice davranmaya ihtiyaç duymaz, açık ilerler, yığınlarca dışkı ve kırık dallar bırakır. İnsan dışında düşmamı olmadığı için, gizlilik doğasında yoktur.

Ayrıca, bütün işaretler eski yuvalarına doğru gittiklerini gösterirken neden şimdi birden geri dönüyorlardı? David'i, Ngwenya'yı ve Bheki'yi aradım. Ovambolar'a da yanıldıklarını, tekrar orijinal izlerin peşine düşeceğimizi bildirdim. Ovambolar omuz silkti ama bize katılmak için hiçbir hareket yapmadılar. Takibin yoğunluğunda o an bu durumla çok fazla ilgilenemedim.

Bir saat sonra, izleri tekrar bulduk - taze ve tamamen ters yönde ilerliyorlardı. Neden Ovambolar yanlış rotayı seçti? Bizi kasıtlı olarak mı yanlış yönlendirdiler? Olamaz... diye düşündüm; ansızın fillerle karşılaşma korkusu olabilir. Bunun tehlikeli bir iş olduğunu inkar etmek mümkün değildi.

Ashında, birkaç yıl önce Zimbabwe'de, deneyimli bir fil avcısı, tam buna benzer bir safari sırasında öldürülmüştü - kalın çalılıklarda fil izi sürmek. Tek bir hayvanı izlediğini düşünürken, kendini birden sık çalılıklara yayılmış bir sürünün tam ortasında bulmuştu. En büyük korku, arkada fillerin olduğunu bilmeden yanlarından geçtiğinizi fark ettiğinizde ortaya çıkar. Öfkeli hayvanlar çevrelerini sarıp avcı ve iz sürücülerine saldırmışlar, tamamen kuşatılmış oldukları için, korkunç bir şekilde öldürülmüşlerdi..

Peter ile telsizde iletişimde kaldık; o, ayrıldığımız ormanın üzerinde gözetleme uçuşuna devam ederken, John Tinley adlı bir KZN Yaban Yaşam görevlisi komşumuz Fundimvelo rezervine giderek

köy şeflerine sürüden herhangi bir hayvanı ortalarda gören olup olmadığını sordu. Cevap olumsuzdu, bu iyi bir haberdirdi. En büyük endişemiz,

hayvanların bir köye girmesi ve çatıları kamış saplarıyla örtülü kulübe-leri yerle bir etmesi, daha kötüsü, insanları öldürmesiydi.

Yay gibi gerilen sinirlerimizle kan ter, yara bere içinde yola devam et-tik. Arada bir doğru yolda olduğumuzu doğrulayan işaretlere rastla-dık. Sürünün en az iki saat gerisinde olduğumuzu tahmin ediyordum, ama kim bilir - belki de biraz ilerideydiler, Zimbabwe'deki gibi pusuda bekliyor da olablirlerdi. Bu korku hep vardı. Birkaç kez beş altı metre uzağımızda ufak tefek hayvanların sık çalılıklardan fırlayıp çıkarken kırdıkları dalların seslerinden kalbimiz ağzımızda donup kaldık. Ger-çekten tehlikeli bir işti.

İlerleme ızdırap verici olsa da, daha hızlı hareket etmek imkansızdı. Bir adamın zorlukla araladığı dikenler ardındaki adamı yaban arıla-rı gibi tekrar sarıyordu. Tek ümidim, hayvanların dinlenmek için bir su birikintisinde durup bize zaman kazandırmalarıydı. Lehimizde bir faktör de Nana'nın Mandla adını koyduğumuz iki yaşındaki oğlunun yanlarında olmasıydı. Ona Mandla adını uzun kovalamacada sürüyle birlikte kalma konusundaki inanılmaz dayanıklılığımı onurlandırmak için vermiştik. Umudum, onları önemli ölçüde yavaşlatmasıydı.

Nihayet kızgın güneş uzun, susuz ve sinir bozucu bir günün ardından battı ve durduk. Geceleri dikenli bir ormanda fil aranmaz. Hayvanları gündüz sık çalılık alanlarda izlemek yeterince zor, karanlıkta intihar gibidir.

Mecburen aramayı sona erdirdim. Peter da ertesi gün tekrar uçmayı kabul etti. Yorgun ve umutsuz bir şekilde eve varınca verandanın önün-deki çimlere çöktüm. Dışarı çıkan Françoise hemen duruma el koyup yemek talimatları verdi ve hepimize buz gibi soğuk buralar dağıttı.

Çok yorgunduk. Ancak doyurucu bir yemek ve ardından sıcak bir ban-yo, moral için harikalar yaratır; bir saat sonra yıldızların altında dola-şırken o gün yaşananları düşünüp anlamaya çalıştım.

Terrier cinsi köpeğim Max da peşimdeydi. Max yedi kg ağırlığında, kas yapısı ve gücü ile cinsinin muhteşem bir örneğiydi. Onu yeni süttan ke-silmiş bir yavru olarak almıştım ve o ilk anından itibaren koşulsuz bağ-lılıkla peşime takılmıştı. Soyağacında adı Boehringer of Alfa Laval'di, ama Max ona tam uygun bir isim olmuştu. Tek testisli olmak dışında yarışmalarda ödül kazanacak kadar cins bir köpekti. Tek testisle bu

kadar cesur olması da ironikti. Çocuklarla ilişkilerinde ise kedi gibi uy-saldı. Kulaklarımı da çekseler, parmaklarımı gözlerine de soksalar onları yalamakla yetinirdi.

Max ayaklarımın dibine çöktüğünde kuyruğunu pat pat yere vuruyor, endişemi hissetmiş gibi ıslak burnuyla beni dürtüyordu.. Geniş kafasını okşarken, o gün yaşadıklarımızı düşündüm. Sürünün elektrikli çitlerde parçalanmalarına nasıl meydan verilmişti? Ovambolar neden takipte bu kadar dikkatsiz bir hata yapmışlardı? Neden sonra aramayı bırak-mışlardı?

Yerine oturmayan bir şeyler vardı; yapbozun eksik bir parçası. Max'ın hafiften homurdanması ile düşüncelerimden sıyrılıp aşağı baktığımda kulaklarımı dikip, karanlığa doğru baktığımı gördüm. Sonra yumuşak bir ses duyuldu: 'Mkhulu.'

Mkhulu benim Zulu dilindeki adımdı. Batılılara göre 'büyükbaba' an-lamına gelse de Zulular bu adı olgun ve saygıdeğer buldukları kişilere iltifat olarak kullanırlar.

Başımı kaldırıp bakınca birkaç metre ötede çömelmiş Bheki'yi siluetin-den tanıdım. 'Sawubona,' dedim, geleneksel selamı vererek. 'Yehbo.' Başımı salladı ve ne söyleyeceğini düşünüyormuş gibi bir süre durdu. 'Mkhulu, burada bir şeyler dönüyor, insanlar durmadan sorun çıkarı-yor,' diye fısıldadı.. 'Büyük bir sorun.'

'Kanjane?' Nasıl yani?"

'Gece boma yanında tüfek patladı' dedi, 'Filler bağırıp çağırmaya baş-ladılar' Ayağa kalkarak kollarıyla fillerin hortumlarını taklit etmeye başlamıştı. İçgılgın gibiydiler, belki de biri vurulmuştu.'

Şaşkınlık için kullandığım Zulu ünlemi ile 'Hau!' Ne diyorsun? dedim 'Bütün bunları sen nereden biliyorsun?'

'Oradaydım,' diye cevap verdi. 'Fillerin değerli olduğunu biliyorum, bu yüzden boma yanında gece boyunca bekledim, izledim. Amagwe-ragwer'e güvenmiyorum.' Bu kelime 'yabancılar' anlamına geliyordu, ancak Ovambo korucularından söz ettiğini biliyordum.

'Sonra yetişkin dişiler bir araya geldi ve bir ağacı çitlerin üstüne de-virdi. Çok güçlüydüler, ağaç sert bir şekilde düşünce çit parçalandı ve

koşarak dışarı çıktılar. Korktum çünkü hemen yanımdan çok yakından geçtiler.’

‘Ngempela?’ Gerçekten mi? ‘

‘Ngempela.’

‘Çok teşekkür ederim,’ diye yanıt verdim. ‘İyi iş başardın.’

Mesajının iletilmiş olduğundan emin, derin bir nefes aldı ve karanlığa geri çekildi. Duyduklarım bir çok şeyi açıklıyordu. Fillerin varlığından habersiz bir kaçakçının *boma* yakınında ateş etmesi, özellikle önceki ana filin ve yavrusunun sadece kırksekiz saat önce vurulduğu düşünüldüğünde, sürüde gerçekten heyecana neden olmuş olabilir.

Ama Bheki’yi ne kadar sevsem de, Ovambo korucuları konusundaki ‘kuşku’larını dikkatle değerlendirmem gerekiyordu. Afrika’da kabile düşmanlığının sık sık derinlere dayandığını ve Zulu’lar ile Namibyalılar arasında pek de sevgi olmadığını biliyordum. Yerli personelin fillerin kaçışıyla ilgili kafa karışıklığından yararlanarak kendileri yerine onları kullandığımız için Ovamboları suçlama ihtimali vardı. Ancak Bheki’nin anlattıkları kesinlikle düşünmeye değermişti.

Şafak sökerken, dün kaldığımız yere arabayla gittiğimizde Peter’ın helikopterinin en uygun iniş noktasını bulmak için bir şahin gibi dönerek yaklaştığını gördük. O tozu toprağı savurarak inerken yakın köyün çocukları çığlık çığlığa helikopterin etrafını sarmıştı.

İz sürme ekibi dikenli ormana geri daldı. Onlar yerden izi takip ederken ben de Peter’a havadan iz sürme konusunda yardım ettim. Havalandığımızda, Afrika’nın tarihle iç içe geçmiş bu karizmatik bölgesinin sonsuz manzarasına baktım. Buraları Afrika’nın şimdi çoğu yok edilmiş olsa da bir zamanlar tüm vahşi hayvanlara ev sahipliğı yaptığı, bizim gibi koruma uzmanlarımızın direniş gösterdiği yermişti. Amaç, yerel toplulukları korumak ve onlara ekoturizmin faydalarını ve kazançlarını anlatmaktı. Zorlu bir mücadele olmasına rağmen savaşılmaması ve kazanılması gerekiyordu. Kabile işbirliği, Afrika’nın korunması için şarttı ve bunu ciddiye almadıkça büyük bir tehlike söz konusuydu. Helikopterin etrafında toplanan bütün bu köylü çocukların - ormanda yaşayan ancak fil görmemiş çocukların - gelecekteki ekosavaşçılarımız olmaları çok önemliydi.

Kuzeyde Nseleni Nehri boyunca uçtuk, dev ayak izlerini bulmak için kamış yataklarını inceleyerek dalları sarp yamaçları piton gibi kavrayan uzun boyunlu incir ağaçlarının hemen üzerinden zar zor süzıldük. Yağmurlar bereket getirmiş, sık bitki örtüsü bir askeri tankı bile gizleyebilecek kadar yükselmişti.

Sonunda KZN Yaban Yaşam radyosundan bir rapor geldi: sürü, önceki gün öğleden sonra bir su yatağında bir grup çocuğı ve ineklerini kovalamış, neyse ki herhangi bir yaralanma olmamıştı. Bu, durumun aciliyetini vurguluyordu, ama en azından şimdi elimizde doğrulanmış bir konum vardı. Peter beni ekibin yanına bırakıp rotasını değiştirerek yükselirken ben de orada bekleyen Land Rover’a atladım.

Sonra, KZN Yaban Yaşam’dan başka bir çağrı aldık. Filler yön değiştirmiş, Thula Thula’dan yaklaşık yirmi mil uzaklıktaki KZV amiral gemisi sayılan Umfolozi rezervine doğru ilerliyordu. Bize tahmini bir yön verdiler, bunu helikoptere radyo üzerinden ilettik.

Peter, öğleden sonra yerlerini tespit etti. Umfolozi rezervinin sınırlarından birkaç mil açıkta ve yerdeki konumumuzdan biraz uzakta ilerliyorlardı ve Peter’a göre hemen harekete geçip onları Umfolozi’ye girmeden önce çevirmemiz gerekiyordu. Havadan fil sürüsünü yönlendirmenin bir tek yolu vardır ve pek hoş değildir. Helikopteri hayvanların üzerinde uçurup geriye, Thula Thula’ya doğru püskürtmesi gerekiyordu.

Peter helikopteri yan yatırıp döndü, pervanelerin gümbürtüsü altında Nana’nın üzerinden kayarak sıkı bir U dönüşü yaptıktan sonra aynı açıdan geri geldi ve hayvanların ilerlemesini engellemek için önlerinde durarak havada asılı kaldı. Bu, üst düzey uçuş becerilerinin yanı sıra kaya gibi sağlam eller ve daha da sağlam sinir sistemi gerektiren bir manevradır. Çok yüksek uçarsanız, filler altınızdaki kayıp gider; çok alçak uçarsanız ağaçlara çarpma riskiniz vardır.

Bu olayda filler yirmi dört saatten daha uzun süredir kaçış halinde oldukları için bitkin düşmüşlerdi. Normal olarak üzerlerinde vızıldayan devasa bir kuşun karşısında fil kadar güçlü bir yaratığın bile pes edip geri dönmesi beklenirdi. Oysa sürünün dönmeye niyeti yoktu.

Helikopterin ağaçları yalayarak defalarca üstlerine gelmesine rağmen Nana ve ailesi hala geri çekilmeyi reddediyor, Peter her alçaldığında

yerlerinden kımıldamadan mesafeye göre gövdelerini eğip bükerek meydan okumaya devam ediyorlardı. Peter’ın neler olup bittiğini bize radyo ile bildirmesi üzerine, bu hayvanların özel olduklarına karar verdim. Belki bana ait oldukları için taraf tutuyordum, ama gerçekten özel hayvanlardı.... Sonunda, mükemmel uçuş becerisiyle Peter, helikopteri uçan bir çoban gibi ustaca manevra yaptırarak onları adım adım yoruktan sonra önce kenara itip ardından Thula Thula’ya doğru yavaşça hareket ettirmeyi başardı.

Sorunların çözülmüş olduğunu temenni ederek rahat bir nefes aldım. Thula Thula’da çalışanlar gün boyunca *bomanın* ve rezerv sınırının parçalanmış tellerini tamir ettikten sonra telsizle her şeyin hazır olduğunu bildirdiler. Filleri içeri sürmek için çitin bir bölümünü kesmek zorunda kalacaktık, ancak nereyi kesmemiz gerektiğini onlar gelene kadar bilemeyecektik.

Saatlerce süren hava çobanlığı boyunca ufukta süzülen helikoptere baktım. Başaracaktık. Ekibe, sürünün rezerv alanına rahatça girebilmeleri için geniş bir çit bölümünü indirmeleri talimatını verdim. Yorgun ana filin doğrudan içeri gireceğini umuyordum.

Sonra, helikopterin alçaldığı ufukta Nana’nın yavaşça çalışan içinden çıktığını fark ettim. Hayal meyal de olsa gördüğüm en güzel manzaraydı.

Kısa bir süre sonra hepsi ortaya çıkıp ilerleyerek yola yürüdü. Çitlerin indirildiği yere on beş metre kala, Nana durup hortumuyla havayı kokladı.

Havaları birden değişti. Teslim olmak yerine meydan okumaya karar verdiler. Öfkesini açıkça belli eden Nana ailesini klasik savunma pozisyonunda topladı. Popolarını birleştirip yüzleri dışa dönük tekerlek gibi dizildiler. Peter’ın dönüp dönüp üzerlerine pike yaparak rezerve doğru yönlendirmesi hiçbir işe yaramadı.

Bir sonuç alamadığını gören Peter, helikopteri kapatıp yanıma koştu. ‘Bunu yapmak istemiyorum,’ dedi, ‘ama geriye kalan tek şey, yukarı çıkıp arkalarından ateş ederek onları ileriye zorlamak. Silahımı alabilir miyim?’

‘Olmaz, böyle bir şey yaparsak.....’

‘Lawrence,’ diye araya girdi Peter, ‘çok zaman harcadık ve yarın geri dönemem. Ya bunu yapacağız, yada vazgeçeceğiz, sen karar ver.’ Silah sesleri istediğim son şeydi. Bu, zaten travma geçirmiş hayvanlara daha fazla ateş etmek anlamına gelecek, daha fazla sıkıntıya neden olacaktı.

Peter haklıydı; başka seçeneğim kalmamıştı. 9 mm’lik CZ tabancamı çıkarıp 13 mermilik şarjörün dolu olduğunu kontrol ettim ve ona verdim. Sessizce aldı, havalanıp hayvanların hemen arkasında havada asılı kalarak hızla yere ateş etmeye başladı. Çat, çat, çat... atılan silah sesleri, tekrar tekrar yankılandı. Ama onları hiç etkilemedi. Burada durmaya karar vermişlerdi. Bir çizgi çekmişler, bir adım ilerlemeyeceklerini ortaya koymuşlardı.

Gün battı, yıldızların aydınlattığı fillerin donuk şekillerinden inatla direnişi sürdürdüklerini görebiliyordum. Bütün benliğimi umutsuzluk kaplamıştı. Başarmak üzereydik. Peter yanıma yaklaşıp ışıksız inemeyeceği için dönmek zorunda olduğunu, tabancamı Thula Thula’ya bırakacağımı söyleyerek havalandı. ‘Zorba’dan kurtulduklarımı fark eden Nana, yorgun ailesini çevirip sık çalılıkların arasına karıştı.

Kolum kanadım kırılmıştı. Yarın aynı şeyleri sil baştan tekrarlamak zorundaydık.

5.BÖLÜM

Yine dörde kurduğum alarm çalmadan önce uyanıp bir an önce işe koyulmak için sert bir kahveyle kendime gelmeye çalıştım. Kötü bir gece geçirmiştım.

David ve iz sürücüler hazır bekliyordu. Pembe gün ışınları karanlığı delerken Nana ve ailesinin gece helikoptere direndiği bölgede izlerini bulduk. İzler yine Umfolozi rezervine doğru kuzeyi işaret ettiği için dikenli çalılıkların arasında olanca gücümüzle peşlerine takıldık.

Artık elimizde ne yapacakları belli olmayan vahşi filler olduğunu bildiğimiz için kafamda hep onların bir köyü ezip geçme görüntüsü canlanıyordu. Aklımın bir köşesine ‘Çernobil’ felaketi kazınmış gibiydi.

Peter o gün uçamadığı için sürüyle aramızdaki kovalamaca tabana kuvvet devam edecekti. Ancak onların on saatlik avantajları yüzünden buna kesinlikle adil ve dengeli bir yarış denemezdı.

Bu arada, evde dolanmaktan sıkılan Françoise, kendi araştırmasını yapmaya karar vermiş, fillerin bir gece önce bölgede olduğunu düşünerek, Maxtan birkaç yaş daha genç Penny adlı saf beyaz teriye köpeğini yanına alarak arabasına atlamış, rezervi çevreleyen toprak yolları tarayarak, önüne gelene ‘Haf you zeen my elefans?’ diye sormaya başlamış.

Zaten İngilizceyi zar zor anlayan, üstelik hayatlarında fil görmemiş Zulular bu aksanlı İngilizce soruya bön bön bakarak karşılık vermişler. Kuşkusuz albino köpekli güzel sarışın bir yabancı, etrafta dolaşan var mı diye soruyor sanıp Afrika güneşi bu zavallı yabancıların beyinlerini pişiriyor diye düşünmüşlerdir. Ancak olayı yerel bir ajans yakalayınca Françoise’ın bu araştırması haber olmuş, rapor Paris’in bulvarlarına ulaştığında, Françoise, tek başına otoyolda fillerin peşinden koşan bir kadın olarak tasvir edilmıştı.

Ashnda, fillerin kaçış hikayesi ve bizim takibimiz şimdi yerel gazetelerde yayımlanıyordu. İnsanlar gelişmeleri takip ediyor ve şansımıza bütün medya fillerin zor durumundan ve sürüde bir yavru fil olduğundan bahsediyordu.

Akşamın ilerleyen saatlerinde, KZN kanalından fillerin gece Umfolozi

rezervine, iki farklı noktadan girdiğini duyunca içim biraz olsun rahatladı. Elektrikli çitler tek taraflı cereyanlı oldukları için fazla hasar almadan geçmişlerdi. Şimdi hiç değilse kaçak avcılara karşı güvendediler.

Gece boyunca sürü iki gruba ayrılmış: birinde Nana, iki yavrusu ve Mnumzane, diğerinde Frankie ve oğlu ile kızı bulunuyormuş. Gözlerden uzak olduklarından emin olunca tekrar bir araya gelmişler. Bunu nasıl başardıklarını insan beyni anlamakta zorlanır. Pusula veya telsiz olmadan karanlıkta bu kadar kesin bir şekilde hareket etmek neredeyse imkansız gibi görünüyor - ancak iki grup yedi milden fazla bir mesafeyi kat etmiş ve sonra sık çalılıklarda belirli bir noktada bir araya gelmişti. Bu düşünüldüğünde, fillerin inanılmaz iletişim yeteneklerine sahip olduğundan şüphe yok. Bilinen bir gerçek, fillerin insan işitme yeteneğinin çok altındaki frekansta mide gurultuları yaydığıdır ve bu, onlardan millerce uzaktayken bile tespit edilebilir. Hayvanlar bu duyuşal uyarıları geniş kulakları aracılığıyla alırlar ya da - daha yeni bir teoriye göre - titreşimleri ayakları aracılığıyla hissederek. Ancak ne olursa olsun, bu inanılmaz yaratıkların bazı duyuları bizimkinden çok daha üstündür.

İki grubun bulunduğu yerde, KZN’nın kaçak avcı yakalama birimleri tarafından kullanılan yuvarlak bir Zulu kulübesi vardı. Kulübe deprem oluyor gibi sallandığında içerideki görevliler derin bir uykudalarmış. Ardından kapının üst yarısı patlayarak açılınca ay ışığında bir fil hortumuyla karşılaşmışlar. Filler, dev hortumlarını elektrik süpürgesi gibi kullanarak görevlilerin gıda stoklarını, yani Zulu’nun temel gıdası olan mısır unu torbalarını silip süpürürken adamlar canlarını korumak için yatakların altına saklanmışlar.

Sürünün geri kalanı daha fazla yiyecek bulma umuduyla pencereleri, mobilyaları kırıp dökmüş. Adamın biri parçalanmış kapıdan dışarı baktığında sırtından söküp alınan yırtık parkasının üzerinde tepinen yavru fillerin silüetini seyretmiş.

Ama bütün bunlar olup biterken korucular silahlarına davranmamışlardı. Çünkü hayatları, hayvanları kurtarmaya adanmıştı; sadece son çare olarak öldüreceklerdi. Sarsılmış olmaları, eşyalarının ortalığa saçılması son çare olarak kabul edilmiyordu. Sürü oradan ayrıldığında rezervin merkezine radyo sinyali gönderdiler.

Şafakta, Umfolozinin deneyimli koruma müdürü Peter Hartley, durumu birinci elden değerlendirmeye karar vermişti. Aracıyla keşif turuna çıktığında hayvanları uzakta fark edince onları rahatsız etmemek için arabadan inip yürüyerek yanlarına yaklaşmış, sayılarından ve edindiği bilgilerden bunların Thula Thula sürüsü olduğunu anlamış. Uzaktan dikkatlice ilerlediği sırada Frankie ansızın dönmüş. Onun kokusunu almış.

Filler genellikle yaklaşmazlarsa insanlara saldırmazlar, ancak Frankie kükreyerek üzerine yürümüş. Şaşkına dönen Hartley can havliyle kendini dikenli çalılıkların arasına atıp sağım solunu paralayarak kaçmayı başarmış. 4x4 aracına atladığında şans eseri araç hemen çalışmış. Debreyajı bıraktığı anda peşinde beş tonluk bir dev fırtına gibi yaklaşırken hızla oradan uzaklaşmıştı.

Koruma müdürüne saldırmak sürünün zaten şaibeli olan itibarını ciddi şekilde lekelemişti. Hartley merkeze döndüğünde başından geçenleri anlattı. Korucular son derece endişeliydiler. İşler çığrından çıkıyordu ve Hartley, hayvanların geçmişiyile ilgili daha kapsamlı bir rapor almak için Mpumalanga'daki eski sahipleriyle iletişim kurmalarını önerdi. Ve duydukları hiç hoşlarına gitmedi.

Telsizden durum değerlendirmesi için acilen Umfolozi'ye çağrıldığında hala kırsalda dolaşıyordum. Mesaj karamsar bir öngörü gibiydi. Aracıma çukurlu toprak yollar boyunca umutsuzca sürerek, merkeze ulaştım. Fillerin güvende olduğunu duyduğum için bir nebze rahatlamış olsam da, önümüzde neyin olacağı konusunda korku içindeydim. Onlara verilecek ölüm cezalarını duymak üzere olduğumu hisseder gibiydim.

İçeri girdiğimde ortada cenaze havası esiyordu. Orada bulunan ve çoğunu tanıdığım dürüst adamların sıcak karşılımlarına rağmen mutlu olmadıkları belliydi.

Birkaç nezaket sözcüğünden sonra konuya girdiler. Hiç duymak istemediğim şeyleri sıralıyorlardı. Fillerin sıkıntılı geçmişlerini bilseler, Thula Thula için izin vermemiş olacaktı. Hayvanların iki elektrikli çiti delip geçmiş olmaları, sığırları kovalamaları, bir bekçi kulübesini yağmalamaları, tepelerinde uçan bir helikoptere korkusuzca saldırmaları ve koruma müdürünün üzerine yürümeleri, bu açıkça tehlikeli, istikrarsız bir sürüyü gösteriyordu. Vahşi bir sürü. Onları kırsal yerleşim

yerlerinin bulunduğu bir bölgede tutmanın riski çok yüksekti. Yaşam koruma lügatinde bu sadece bir şeyi ifade ediyordu: korucular sürüyü yok etmeye kararlıydı.

Korkutucu bir yönde ilerleyen tartışmanın geri dönülemez hale gelmeden önce onu başka bir yöne çevirmeye kararlı olarak araya girip, “Arkadaşlar, bu firar olayının bir çok basın tarafından izlendiğin unutmayalım” dedim. “Haberler her yerde ve halkın sempatisi neredeyse tamamen fillerden yana. Ana filin yavrusu özellikle çok dikkat çekiyor ve ülke genelinde insanlar gelişmeleri izliyor ve onlar için tezahürat yapıyor. Eğer şimdi güvende oldukları ve hiçbir zarar vermedikleri bir anda onları vurursanız, medyada tam bir kaos çıkacak.”

Ardından, sürünün kaçmasının sadece kötü bir şans olduğunu vurguladım. Her şeyi kuralına göre uygulamıştık. Hatta KZN'nin yerleştirme uzmanı *boma'nın* güvenli olduğunu belirtmişti. O da firarın *boma'daki* tek ağacın devrilmesiyle başlamış olabileceğine inanmamıştı.

Bir kere serbest kaldıklarında, orijinal evlerine geri dönmeye çalışmalarını tamamen doğaldı. Bu, onların psikolojik yapılarında vardı. Ancak onları Thula Thula'ya alıştırabilirdim. Sonra sorun olmazdı. Ayrıca üç gün boyunca kaçsalar bile hiçbir insana zarar vermemişlerdi.

Duraksadım, hayvanların yaşamları için tartıştığının farkında olarak. ‘Lütfen beyler; onlara bir şans daha verebilir misiniz? Bu tekrarlanmayacak.’ Ciddi bir sessizlik odayı sardı. Daha fazla söyleyebileceğim pek bir şey yoktu.

Korucular, kesinlikle kaçınılmaz değilse hiçbir hayvanı öldürmek istemeyen etik kurallara sahip insanlardır. Ancak bu durumda, Nana ve ailesinin pek şanslı olmadığını düşündüklerini söylediler. Elektrikli çite saygı göstermeyen bir sürünün kırmızı çizgiyi aştığını ve rehabilite şansının çok az olduğunu belirttiler.

Söylediklerinin doğru olduğunu biliyordum. ‘Bak, Lawrence,’ dedi biri, ‘senin ne hissettiğini anlıyoruz, ama hem senin hem de bizim bildiğimiz gibi bu kötü bir şekilde sona erecek. Bu sürü artık yardım edilemez durumda. Çok fazla müdahale gördüler ve şimdi insanları sadece düşman olarak görüyorlar. Tanrı aşkına, Peter Hartley'i neredeyse öldürüyorlardı. O daha önce hiçbir filin bu mesafeden saldırdığını duymamış. Yetişkin fillerin öldürülmesi gerekecek.’”

‘Bunu nasıl yaparsınız bilmiyorum,’ dedim, son bir çıkış arayarak. ‘Basın üstümüze gelirse felaket olur’

‘Bunu düşündük. Önerimiz şu, sürüyü uyuşturup yakalayıp Thula’ya geri götürmek, ancak bunu yaparken yetişkin dişileri ve emzirdikleri bebekleri sessizce aşırı dozla uyuşturup sadece genç hayvanları sana geri göndermek.’

Aklım başımdan gitmişti. Katliam niyetlerini engellemeye çalışarak ‘Basın işin içinde bir hile olduğunu anlayacaktır’ diye yanıt verdim ‘Ya da sizi beceriksizlikle suçlayacaktır. Her iki durumda da kaybedersiniz. Şu anda göz önündesiniz, gelin önce ortalığın sakinleşmesine odaklanalım. Onları Thula’daki *boma*’ya geri götüreceğim ve orada kilit altında tutacağım. Onları dikkatlice izleyelim ve sonra bir karar verelim. Birkaç ay sonra hâlâ kontrolsüzlerse, başka çaremiz kalmaz. Bütün sorumluluğu üstleneceğim.’

Uzun bir duraksama oldu. İnsanların vicdanlarına dokunduğumu hissettirdim. Sonsuz gibi görünen bir zamanın ardından, bunun üzerinde düşüneceklerini söylediler.

Thula Thula’ya yorgun ve üzgün bir şekilde geri döndüm ve olanları David’e anlattım. Ertesi gün, durup dururken kendini vahşi yaşam tüccarı olarak tanıtan biri beni aradı. ‘Dinle arkadaş’ diyen sesi alıcıdan yankılandı, ‘fillerle ilgili sorununu duydum.’ Yüzüm buruştu. Kim duymamıştı ki? ‘Eh, belki senin için mükemmel bir çözümüm vardır.’ dedi.

Anında merakım kabardı. ‘Nasıl yani?’

‘Sürünü senden alırım. Her şeyiyle. Ayrıca sana başka bir sürü veririm. İyi bir sürü. Sana hiç sorun çıkarmayacak normal hayvanlar.’

‘Sirk fillerinden mi bahsediyorsun?’ diye alay ederek sordum.

‘Hayır, hayır. Hiç öyle bir şey değil. Bunlar vahşi hayvanlar; sadece seninki kadar saldırgan değil. Ve sana 20,000 dolar vereceğim.’

‘Neden böyle bir şey yapasın ki?’

‘Eğer hayvanlarını burada bırakırsan, bir şekilde vurulacaklar. Onları alırsam, Angola’da insanların rahatsız olmayacakları bir barınağa yerleştirilecekler. En azından yaşamlarına izin verilecek.’

Bu beni gerçekten düşündürmüştü. Adamın biri sorunlarımı tek bir hamlede çözmeyi teklif ediyordu. Fillerin nakliye harcamalarını ve *bomanun* inşaat maliyetlerini geri alacaktım - ve bir de üstüne bedava bir sürü sahibi olacaktım. Ayrıca Umfolozi rezervinden sürünün geri getirilmesi için daha fazla yakalama ve taşıma maliyetleriyle de karşılaşmayacaktım. Oldukça cazip bir teklifti. Eğer bu teklifi kabul etmezsem, bir yığın nakit ödeyecektim. ‘Telefon numaranı ver, sana geri döneceğim,’ dedim.

Yine de bir şey beni rahatsız etmişti. Belki de bu gerçek olamayacak kadar iyi, fazla kolay bir çözümdü. Her zaman içgüdülerime kulak verdiğim için bunda da bir terslik olduğunu hissettim. Aslında düşündükçe bana uzanan bu can simidi için minnettar olmam gerekiyordu; sağlıklı tepki buydu. Ancak çözüm karşısında derin bir rahatlama duyacağım yerde, garip bir şekilde sinirlenmişim. Sonra düşündüm, temel bir şey - içsel ama tanımlanamaz bir şey - olmuştu. Bu telefon görüşmesi sırasında neredeyse hiç tanımadığım bu sorunlu sürüyle bilinçsizce bir bağ kurduğumu fark ettim; Bu bağlantının gücü beni şaşırttı

Son günlerde yaşananlar, pek moda olan ekoturizm söylemine rağmen fillerin gerçek dünya için pek bir şey ifade etmediğini bana gösterdi. Bu, kaçak durumda ve şaşkın bir hayvan sürüsüydü. Ancak bir yandan viskilerini yudumlayan, bir yandan fildişi kazançlarını hesaplayan bazı kesimlerin gözünde birer av, yerel kabile üyeleri için bir tehditti. Kimse, bu duyarlı varlıkların bu gezegende milyonlarca yıldır dolaşan ataları olduğunu umursamıyordu. Her zaman böyle olmamıştı. Aslında sadece onlarca yıl önce Zulular filleri kutsal sayardı.

Halk toplantılarında krala övgü olarak ‘*Wena we Ndlovu*’ - Sen fillerdensin - diye bağırıyorlardı. Binlerce savaşıdan yükselen sesin yankısı bu ikonik yaratıkların büyük saygı gördüğü bir dönemi hatırlatan, ürpertici bir etki yaratıyordu. Ama artık durum değişmişti. Bugün Afrika’da filler kırsal yaşamın malı olmaktan öteye geçmiyordu. Batı sadece ilginç bulurken, Doğu sadece fildişine değer veriyordu.

Bu üç günlük acımasız takip, bu olağanüstü güçlü devlerin aslında bebekler kadar savunmasız olduğu gerçeğini bana iyice anlatmıştı. Bu kaybolmuş ve kafası karışmış grup nereye giderse gitsin, biri onların yanında savaşmazsa risk altında olacaktı. Şu anki durumlarına göre,

Nana ve Frankie muhtemelen infaz edilmek üzereydiler. Bunu anladığım anda onlarla aramda neredeyse mantıksız bir bağ kuruldu, ki bu da hayatımı yeniden çizecekti. Beğensem de beğenmesem de, sürünün bir parçası olduğumu hissettim. Hayat onlara acımasız davranmıştı ve ben elimden geldiğince düzeltmeye kararlıyım. Onlara en azından bunu borçluydum.

Sonunda Thula Thula'da son zamanlarda hasret kaldığımız iyi bir haber aldık. .KZN, idamın ertelenmesine razı olmuş, fillerin yakalanıp Thula Thula'daki *bomaya* geri gönderilmesine karar vermişti. Nana ve Frankie kurtulmuştu.

Ancak eğer tekrar kaçarlarsa, tüm sürü vurulacaktı. Son kovalamamın tekrarı olmayacaktı. Başka bir tartışma olmayacaktı. Bu ciddi bir tehditti. Afrika'nın kötü şöhretli fil silahı olan .458'in artık bölgedeki tüm koruculara standart ekipman olarak dağıtılmaya başlandığını söylediler. Bu, hem sürünün hem benim son şansımız olacaktı.

6.BÖLÜM

İdamın ertelenmesiyle birlikte, sanki bir süre daha nefes alabiliyordum gibi hissettim, son birkaç haftanın stresi hafiflemişti. Bana bir şans daha verildiği için rahatlamıştım.

Bu sefer başarılı olmalıyım. Kelimenin tam anlamıyla hayat memat meselesi idi; KZN Yaban Yaşam Derneği için bu, pazarlık konusu değildi. Bu, kumarda atılacak son zar olacağı için

başarısızlığın bedeli düşünülemez kadar ağırdı.

Boma tamir edilmiş, şimdi artık KZN'nin sürüyü yakalamasını bekliyordum. Bu sürecin çoğunu, hayvanların geri getirildiğinde nasıl sakinleştirilebileceğini düşünmeye harcadım. Söz konusu sadece onların iyiliği değildi. Olay çıkaran, sabıkalı bir sürüye sahip olmanın rezerv üzerindeki etkilerini de düşünmem gerekiyordu. Onların rezervin içinde özgürce dolaşmalarına izin vermeden önce sakinleşmiş olduklarından emin olmalıyım. Peki ama nasıl?

Bu düşünce zihnimde dönüp dururken, EMOA'dan başka bir çağrı aldım. Bu faciada tek müttelikim olan Marion Garai'nin sesini duymak iyiydi.

'Lawrence, işe yarayabilecek bir teklifim var.'

'İşe yarayabilecek her teklifi duymaya hazırım. Anlat.'

'Bir hayvan medyumu duydum...' Dedi ve sinirli bir şekilde güldü. 'Ancak "hayır" demeden önce beni dinler misin lütfen?'

Hmmm... Anormal tekliflerle geldiğine göre durumumuzun ne kadar çaresiz görüldüğü belliydi..

'Anlat bakalım,' dedim, sonra dilimi ısırđım. 'Üzgünüm... Yanlış kelime seçtim, devam et.'

'Duyduğuma göre bu medyum, sorunlu hayvanlarla iyi işler yapmış, onlarla iletişim kurmanın benzersiz bir yoluna sahip. Belki ana fili etkiler, belki sakinleşmesini sağlar ve ardından geri kalan sürü de onu takip eder. Biliyorum kulağa olağandışı geliyor ve gerçekten bir şey garanti edemem, ama denemeye değer.'

Tamam, hayvanlarla iletişim kurmanın normal anlayışı zorlayabileceğini kendi gözlerimle görmüştüm. Ormanda olağan davranış her zaman çözüm olmayabilir. Ama bir medyum işe almak gerçekten aşırı bir çözüm gibi görünse de başka seçenek yoktu. Ve ne zararı olabilirdi ki? İyimser senaryoda işe yarayabilirdi; en kötü durumda ise sadece saçmalık olurdu.

‘Tamam. Ama lütfen bana karışmamasını söyle. Filler döndüğünde başımı kaşıyacak zamanım olmayacak..’

Birkaç gün sonra medyum geldi; kıvrık kızıl saçlı orta yaşlı bir Kanadalı kadındı. Ertesi gün öğle yemeği için fıstık ezmesi sandviçleri sipariş edince Françoise sinirlenmişti. Fransız mutfağında fıstık ezmesi sandvicinden bahsetmek hakaret sayılırdı. Bir de istediği gibi olmamış diye geri gönderince Franchoise ‘Bir fıstık ezmesi sandvici kaç farklı şekilde yapılır ki?’ diye iyice öfkelenildi.

Daha sonra *boma’ya* indik, sağı solu koklayarak saatlerce ‘aile, sevgi ve saygının zihinsel titreşimleri’ adını verdiği bir sıvıyı çitlerin üzerine püskürttü. ‘Bu,’ dedi, ‘onları içeride tutacak.’

Ertesi gün bahçedeki favori ağacımı işaret etti. İnsan bacağına andıran dev kökleri ile toprağa yayılan muhteşem yabani incir ağacına bakıp ‘Bu ağaç,’ dedi ürpererek, ‘kötü bir ruhu var. Hissetmiyor musun? Onu hemen öbür tarafa yollamalıyım.’

Dev, çatlak gövdeyi dikkatlice inceledim. Ben ona hep sabahları cıvıldaşan kuş sürülerini koruyan dev bir şemsiye gözüyle bakıyordum. O kuşlar sabahları benim çalar saatimdi. Bu dallarda hangi kötü ruhların dolaştığını merak ettim... ama hemen o kötü düşünceleri silkip attım. Sonra bir tür dini büyüye başladı. Çabuk bitirmesini umarak yanında bekledim. Birkaç dakika sonra kendinden emin yürümeye başlamak üzereyken gökyüzüne işaret etti.

‘Şu bulutlara bak. Aslında bunlar bulut değil. Bunlar, fillerin eve dönmelerini engelleyen kötü uzaylıları taşıyan uzay gemileri.’

Ben sadece birkaç cumulus bulutu görebiliyordum. Şüpheliğimi fark edip yanıma yaklaştı, fısıldayarak ‘Biliyorum,’ dedi,. ‘Ben o gemilerde seyahat ettim.’

Ertesi gün mutfağa girmiş ve temel diyeti olan fıstık ezmesi sandviçle-

rini sipariş etmiş. Ancak bu sefer yemeği odasına David’in getirmesini tembihlemiş. İsteddiği gibi fıstık ezmesi ile doldurulup tepsiye dizilen sandviçleri alan David gidip kapısını çalmış. Kapı ardına kadar açılıp karşısında çırlıçıplak kadını görünce ‘Sandviçleriniz, hanımefendi.’ diye mırıldanıp tepsiyi masaya bıraktıktan sonra ters yüzü kaçarken yüzü pancar gibiymiş.

Ve nihayet gerçek bir şey oldu. KZN’den sürünün ertesi gün teslim edileceğini bildiren bir telefon geldi.

Güney Afrika’nın genelinde fil taşırsa da KwaZulu-Natal’da taşınmaz. Çünkü soyu tükenme tehlikesi olan beyaz gergedanları yakalayıp taşımada öncüllük etmiş olsalar da Umfolozi ekibi yetişkin dişiler ve yavrularından oluşan fil sürülerini yakalamak için gereken ekipmana sahip değildi. Yavru annelerinden ayrılmaz. Yetişkin boğalar her zaman tek tek taşınır. Ancak son zamanlarda hem zürafa hem de fil taşımak için tasarlanmış çift amaçlı ağır bir yeni römork satın alınmıştı ve şimdi onu test etme zamanıydı. Sorular şunlardı: Yedi fili birden taşıyacak kadar güçlü ve büyük müydü? Ve ekip, ülkedeki diğer yerlerde kullanılan özel ekipman ve kızaklara sahip olmadan iri yaratıkları treylerin içine taşıyabilecek miydi? Benim fillerim, bir bakıma kobay olacaktı.

Neyse ki filler, Umfolozi’nin uluslararası alanda saygı gören vahşi yaşam veterineri ve muhtemelen dünyanın en iyi gergedan uzmanlarından biri olan dostum Dave Cooper’a emanetti.

Yakalama her zaman sıcak stresini önlemek için günün erken saatlerinde gerçekleştirilir. Saat altıda, deneyimli bir nişancının bulunduğu helikopter, sürünün en son görüldüğü yere doğru kalkış yaptı. Dave, herhangi bir sorunun mümkün olan en kısa sürede ele alınabilmesi için yerde kaldı. Birkaç “yanlış alarm”dan sonra filler fark edildi ve pilot, dar bir virajda neredeyse ağaç tepelerinin hemen üzerinde alçalarak koşan hayvanları yakalamak için neredeyse yerde asılı duracak şekilde aşağı doğru indi.

Tam burada, Afrika kırsal pilotlarının meşhur uçuş becerileri devreye girdi. Pilot, helikopteri oyuncak gibi oynatıyordu. Önce bir tarafa sonra öteki tarafa yatırarak, önce hayvanların yolunu kesip sonra yükselip, ardından alçalıyordu. Bu hareketleri yaparak çılgına dönmüş filleri kandırarak onları birkaç yüz metre ilerdeki toprak yol boyunca sürdü.

Orası yer ekiplerinin hayvanlara mümkün olduğunca yaklaşabilmesi için kilit öneme sahipti.

Pilotun yer ekiplerine konumunu radyo ile bildirdiği sırada keskin nişancı tabancasına kurşunu sürmüş hazır bekliyordu. Pervanelerin gü-rültüsünden kaçan sürü artık son sürat atağa kalkmıştı.

Aniden Nana, ailesiyle birlikte, çalları yırtarak seçilen düzlüğe çıktı. Pilot ustaca hayvanların hemen arkasına kayarak peşlerine takıldı.

Çat! .22 kalibrelik mermi, filler ve diğer büyük otoburlar için özel olarak tasarlanmış M99 adlı güçlü bir anesteziyle dolu ağır alüminyum bir oku Nananın kalçasına sapladı. Her zaman ilk ok ana file atılır, ardından diğer büyük hayvanlar izler. Yavrular, üzerlerine basılmasını veya büyük aile üyeleri tarafından ezilmelerini önlemek için en son ok atılanlardır. Nana'nın yavrusu aslında havadan güvenli bir şekilde ok atılamayacak kadar küçük olduğu için Dave, yavruyu yerde etkisiz hale getirmesi konusunda uyarıldı. Bir ok isabet ettiği anda diğeri hızla ateşlendi. Koşan hayvanların kalçalarında sallanan okların tüyleri işaret fişğini andırıyordu.. Nişancının hızlı çalışması gerekiyordu. Ateşlemede herhangi bir gecikme, bilinci henüz kapanmayan fillerin çallara dağılmasına neden olur ve durumu büyük ölçüde karmaşık hale getirirdi.

Son ok isabet ettiğinde nişancı başıyla işaret ederek yükselmeye başladıklarında önce Nana, sonra diğerleri sendelemeye ve dizlerinin üzerine çökmeye başladılar. Koşan devlerin aniden momentum kaybetmesi ve ağaç gövdesini andıran bacaklarının toz toprak içinde eğilip bükülüp jöle gibi yumuşaması gerçekten olağan üstü bir manzaraydı. Yer ekibinin hızla ilerleyen kamyonları artık bir mil yaklaşmıştı. Zamanlama tam yerindeydi ve helikopter, kırmızı toz fırtınası içinde usulca yere indi.

Dave, Nana'nın toprakta yattığı yere koştu. Bebek Mandla, yere düşmüş annesinin yanında endişeyle duruyordu. Küçük gövdesiyle yerde yatan annesini korumak için içgüdüsel olarak kulaklarını çırpı. Dave nişan alıp bebeğin omzuna en hafif dozda anestezili bir plastik ok attı. Mandla dizleri üzerinde çökerken, veteriner yakındaki bir guarri ağacından bir dal kırdı ve onu, hava yollarını açık tutmak için Nana'nın hortumuna soktu. Aynı işlemi diğer filler için de yaptı, sonra Nana'ya geri dönerek, açık kalan gözüne merhem sürdü, devasa kulağını gözü-

nün üzerine çekerek güneşten korudu. Diğer uyuyan hayvanlara aynı tedaviyi uyguladı ve her birini yaralanma açısından sistemli bir şekilde kontrol etti. Neyse ki hiçbir kötü düşmemiş, kemik kırmamış veya bağlarını koparmamıştı.

Yer ekipleri gelir gelmez Nana'nın yanına gittiler. Ana fil olarak, ilk onu yüklemek istiyorlardı. Bunun için hayvan ayaklarından tutup havaya kaldırılır ve bedeni özel yapılmış büyük kamyonun arka girişine bırakılır. Ardından, bir ekip tarafından kamyonun içine çekilir. Dave tarafından M5050 enjeksiyonu ile ayıltılır. Sırtüstü yatan beş tonluk et, kas, kan ve kemik yığını pek hoş bir görüntü olmasa da mümkün olan en nazik ve hızlı şekilde müdahale edilir. Ancak özel ekipman olmadığı için bu süreç normalden çok daha uzun sürdü. Büyük hayvanlar yüklenirken bekleyen bazılarında ilacın etkisi azalmaya başladı. Uyuşturulan bir fil uyanmaya başladığında, vakit kaybetmemelisiniz. Gövdeler titremeye başladığında ve filler başlarını kaldırmaya çalıştığında, Dave birinden diğerine koşarak, kulaklarındaki büyük bir damardan ek sakinleştirici enjekte ediyordu. Hepsi kamyonu alıp ayıldıklarında kamyonlar Thula Thula'ya doğru hızla hareket etti. Hayvanlar, doksan dakikalık yolculuk sırasında iyileştiler ve biraz sendeleyerek de olsa, Nana ailesini bir kez daha *bomaya* götürürken Frankie, her zaman ki gibi öfkeyle peşinden gidiyordu. Özgürlük çabaları sonuç vermemiş, esaret duyguları iyice kabarmıştı.. Önümüzde zorlu birkaç ay olduğunu biliyordum.

Yakalama ekibi uzaklaşırken, vahşi yaşam korucularından biri omzunun üzerinden 'Görüşürüz!' diye bağırdı.

Bu kibar bir veda değildi. Anlamı açıktı. Bu hayvanların sorunlu olduğunu söylüyordu. Sürünün tekrar kaçacağından hiç şüphesi yoktu ve geri dönecekti; bu sefer oklar değil, kurşunlarla. Öfkeli bir yanıt vermek istedim ama yeterince hızlı düşünemedim.

Ertesi gün, vahşi yaşam taciri tekrar telefon etti ve teklifini 40.000 dolara çıkarıp daha sakin bir sürüyle değiştirme teklifini tekrarladı. Bana yine gerçek dışı, gerçek olamayacak kadar iyi bir teklif gibi geldi. Yine de düşünmem gerektiğini söyleyerek süreci geciktirdim. Ve yine, tekliften rahatsız oldum. Bütün bunlar tamamen tesadüf olamazdı.. Kader, bana bu filleri göndermişti – onları ben istememiştim. Belki böy-

le olması gerekiyordu. Gün batımından hemen önce arabama atlayıp *bomaya* gittim, uzakta park edip büyük bir dikkatle çitlere doğru yürüdüm. Nana, ailesiyle birlikte sık çalılıkların içinde ayakta duruyor ve her hareketimi izliyor, gövdelerinin her bir gözeneğinden ortalığa nefret yayılıyordu. Er ya da geç yine kaçmaya çalışacakları kesindi.

Birden beynimde bir şimşek çaktı. O anda, orada, bütün karşı koyalara aldırmadan sürüyle birlikte yaşamaya karar verdim. Uzmanlar onların ehlileşmemeleri için *boma* içinde insan temasının en aza indirilmesi gerektiğini defalarca belirtmişlerdi. Benim kararımı kesinlikle onaylamayacaklardı. Ancak bu sürü, zaten çok kötü türden insan temasına maruz kaldığı için onların rehabilite olması olağanüstü çabayı gerektiriyordu. Eğer bu son çaba için hayatlarını kurtarma sorumluluğunu üstleneceksem, işleri kendi bildiğim yoldan yapmalıydım. Başarısız olursam, en azından elimden geleni yapmış olurum.

Tabii ki *boma* dışında, ancak onlarla birlikte kalacak, onlara yiyecek verecek, onlarla konuşacak, ama en önemlisi, gece gündüz yanlarında olacaktım. Bu muazzam yaratıklar çok rahatsız ve oryantasyonlarını kaybetmiş durumdaydılar ve belki de, sadece belki, onları sürekli olarak umursayan biri yanlarında olduğunda bir şansları olabilirdi. Farklı bir şey denemediğimiz sürece kaçmaya devam edecekler ve denemeye devam ettikçe öleceklerdi.

Kısacası birbirimizi tanımamız gerekiyordu, başka şansımız yoktu. Uzmanların önerdiği ‘restleşmek’ gibi bir lüksümüz yoktu. Bir akşam David’e, ana filin en azından bir kişiye güvenmesini sağlamamız gerektiğini anlattım. Bu gerçekleşmediği sürece, sürü insanlara her zaman şüpheyle yaklaşacak ve asla sakinleşmeyecekti.

David ‘O kişi sen olmalısın,’ dediğinde başımı sallayarak ‘Göreceğiz’ diye cevap verdim.

Bu önerimi Françoise’la konuştum. Hayvanların sakinleşmesi için geleneksel yaklaşımın işe yaramadığı konusunda hemfikirdik. David’e benimle gelmek isteyip istemediğini sorduğunda yüzüne kocaman bir gülümseme yayıldı. *Boma*, evimizden yaklaşık üç mil uzaklıktaydı, bu yüzden Land Rover’ı temel malzemelerle doldurduk. Maceramız ne kadar sürerse sürsün, araç evimiz olacaktı.

Max’i da yanıma aldım. Dışarıda her zaman harika bir arkadaştı. Gençken ve vahşi doğayla yeni tanıştığında, gördüğü her şeyi kovalamaya meyilliydi. Bu, bir rezervde sorundur çünkü köpeklerin diğer hayvanları taciz etmesi veya sürekli havlaması yırtıcı hayvanların dikkatini çekebilir. Max’i gençlik hatalarından hızla vazgeçirmem gerekmişti.

İlk vahşi yaşam deneyimi pek hoş olmasa da şaşırtıcı derecede çabuk ders almıştı. Evimizi çevreleyen ağaçlarda büyük bir vervet maymun grubu yuvalanmıştı ve Max’la alay etmekten keyif alıyorlardı. Düşük dallarda onun ulaşamayacağı bir yerde toplanırlar, birbirlerinin üstüne çıkıp çığlık atar, bazen üstüne işer, şaşırtıcı bir isabetle dışkı atarlardı. Olağanüstü bir olay gerçekleşene kadar bir yıl boyunca bu işkence devam etti. Bir gün Max’i alaya alan güruhu yönetmeye hevesli genç bir erkek maymun ağaçtan aşağı kayınca kendini Max’in patilerinin önünde buldu. Bir an için her iki hayvan birbirine şaşkın şaşkın baktı. Max, dişlerini göstererek etrafında sessizce döndü, sonra birbirlerinin üstüne atladılar. Onları ayırmayı başardığımda, Max bu aylarca süren zulmün intikamını almıştı.

Az sonra maymunun cesedini almak için geri döndüm. Grup hâlâ oradaydı ve ben yaklaştıkça son derece saldırgan hale geldiler. Geri çekilip tuhaf bir ritüeli izledim. Daha önce hiç görmediğim bir şeydi. Maymunlar alçaldı ve sessizce ölü arkadaşlarının etrafında toplandı. Bir süre sonra cesedi nazikçe kaldırıp uzaklara doğru bir cenaze töreni gibi daldan, dala, ağaçtan ağaca taşındılar. Bir saat kadar sonra geri dönmüşlerdi. Cesedi ne yaptıklarını bilmiyorum.

Ancak bu, Max için bir dönüm noktasıydı. O günden itibaren vervet maymunları onu görmezden geldi. Bir ateşkes sağlanmıştı.

Max, gerçek bir avcı köpeğiydi. Başka bir hayvan yaklaşırsa otur dediğimde söz dinler, Land Rover’da yanıma kıvrılır ama antenler hep açık olurdu. Fillerle de sorun yaşamayacağımızı biliyordum. Max için bizimle *boma*’da kamp kurmak, maceralı yaşamının başka bir bölümü olacaktı. Saatlerimizi çitleri belli aralıklarla kontrol edecek şekilde ayarlayıp sürekli fillerin çevresinde olacak, vahşi doğada yaşayacak, araçta şekerleme yapacak veya yıldızların altında gerinecektik. Soğuk geceleri onlarla paylaşacak, sıcak günlerde birlikte terleyecektik. Sürünün bizi etrafta görmek istemeyeceği düşünüldüğünde bedensel ve ruhsal açıdan zor günler biz bekliyordu.

İlk günü yaklaşık otuz metre uzaklıktan izleyerek geçirdik. Her gün biraz daha yaklaşacaktık, ancak bu kademeli bir ilerleme olacaktı. Nana ve Frankie bizi sürekli izliyor, çok yaklaştığımızı düşündüklerinde, çitlere doğru koşuyorlardı.

Bütün Afrika'da olduğu gibi karanlık sessizce çöktü. Afrika'da yarım saat kadar süren bir alacakaranlığın ardından hava kararır. Ancak karanlık, dost da olabilir. Vahşi doğada, çoğu yırtıcının dinlendiğini bilecek cesurca deliklerden, ağaçlardan ve çatlaklardan çıkan gece hayvanları cirit atmaya başlar. Kentlerin elektrik hüzmelerinin kirlilemediği gökyüzü bağrını açıp özgürce parlar. Milyonlarca yıldızın aydınlattığı bu gökyüzünü izlemeye, Zodyak işaretlerini çözmeye çalışıp, bir yıldız kaymasının ihtişamının tadına varmaya doyamam.

David'ın fısıltısı ile kendime geldim.

‘Çabuk, çitlerde bir şeyler oluyor.’

Battaniyemi fırlattım, gözlerimi karanlığa alıştırmaya çalışarak *bo-ma*'ya doğru sessizce yürümeye başladık. Hiçbir şey göremiyordum. Birden önümde devasa bir şekil belirdi.

Çitlerden yaklaşık on metre uzakta Nana duruyordu. Yanında da yavrusu Mandla. Gözlerimi zorlayarak diğerlerini aradım. Filleri gündüz sık çalılıkların arasında görmek zorken, gece daha da zordur. Sonra gördüm, hepsi biraz arkasında duruyorlardı.

Saate baktım; 4:45. Zulu dilinde bu erken saatlere - *uwivi* – derler, bu da şafağın öncesindeki karanlık anlamına gelir. Ve gerçekten de öyleydi. Zululand kırsalında karanlık, gün doğumundan hemen önce en yoğun halini alır.

Nana birden dev cüssesini gerip kulaklarını iki yana havalandırdı.

Yanımda çömelmiş oturan David ‘Şuna bak, şu cüsseye bak.’ Diye fısıldadı.

Nana öne doğru bir adım atınca ‘Üstümüze geliyor lan,’ derken artık fısıldamıyordu. ‘Şu lanet elektrikli teller işe yarar inşallah.’

Hiç düşünmeden ayağa kalkıp çitlere doğru yürüdüm. Nana tam karşımdaydı, sadece birkaç metre uzağımda bir dev.

“Yapma, Nana,” dedim, mümkün olduğunca sakın bir şekilde. “Lütfen yapma, kızım.” Olimpiyatlarda başlangıç atışı için gerilen bir sporcu gibi hareketsiz duruyordu. Arkasındaki sürü de donmuştu. «Burası artık senin evin,” dedim. “Lütfen yapma, kızım.” Onun gözlerini üzerimde hissettim, gerçekten yüzünü zorlukla seçebiliyordum. “Eğer kaçarsanız hepinizi öldürecekler. Burası senin evin. Daha fazla kaçmanıza gerek yok.”

Hâlâ hareket etmiyordu ve birden durumun saçmalığını fark ettim. Zifiri karanlıkta, olabilecek en kötü koşulda, yanında yavrusu olan vahşi bir dişi fille samimi bir sohbet dalmıştım. Saçma veya değil, devam etmeye karar verdim. Söylediğim her şey doğrudu ve onun da bunu anlamasını istiyordum. ‘Eğer giderseniz hepiniz öleceksiniz. Burada kalın, ben de sizinle burada olacağım, burası iyi bir yer.’

Bir adım daha attı. İş sonuna kadar götürmeye kararlı olduğu belliydi. Ben de hazırdım. Eğer acıya dayanabilir, elektrik teline abanırsa, çit yıkılır o da dışarı çıkar, Frankie ve geri kalanı hemen ardından onun peşinden geçerdi.

Tam yollarının üstünde olduğumun farkındaydım. Çit kabloları onları kısa bir süre için tutacaktı, ancak yine de önlerinden kaçıp ezilmemek için bir ağaca tırmanmaya sadece birkaç saniyem kalacaktı. En yakın ağaç, dikenli bir akasya ‘robusta’ sol tarafta on metre uzaklıktaydı. Yeterince hızlı olabileceğim şüpheliydi. En son ne zaman bir dikenli ağaca tırmandığımı da hatırlamıyordum.

O anda Nana ile aramızda bir şey oldu, sanki bir kıvılcım yanıp söndü. Ardından Nana hortumuyla Mandla'ya hafifçe dokundu, döndü ve çalılıklara karışırken diğerleri onu izliyordu.

David “Saldıracak diye ödüm koptu” dedi.

Küçük bir ateş yakıp kahve pişirdik. Söylenecek pek bir şey yoktu. David'e ana fille aramda bir bağ kurduğumu söylemeyecektim. İnanmazdı. Ama bir şeyler olmuştu. Bana bir umut ışığı veren bir şey.

Her gün aynıydı. Güneş doğduğunda sürü, durmadan çit boyunca gidip gelmeye başlar, çok yaklaşırsak saldırıya geçer, sadece elektrikli tellerde dururdu. Çite her yaklaşmamızda başka hiç bir hayvanda rastlamadığım öfke ve kini gözlerinde görebiliyordum. Aynı bakışlarla geri çekilmemizi izliyorlardı.

Sınırlı bir alanda oldukları için ekstra yiyecek sağlamamız gerekiyordu. Ancak çitlere yonca balyalarını atmaya çalıştığımızda bile bize öfkeli oldukları için gözleri yiyecekleri görmüyordu. Tek alternatif, balyaları *bomanın* diğer taraflarına yerleştirmekti. Ben bir uçta fillerin dikkatini dağıttığım sırada son derece güçlü genç bir adam olan David kamyonun arkasına atlayıp çit üzerinden diğer tarafa balyaları atmaya başlamıştı.

Onu fark ettikleri anda dönüp o yöne doğru saldırdılar, o geri çekildikçe ben kendi tarafımdan yiyecek atardım. Bana saldırdıklarında David devam ederdi. Sadece uzaklaştığımızda yerlerdi.

Balyaların tamamını içeri atana kadar bu kovalamaca devam ediyordu. Öfkeyle dolup taşan bu hayvanların çit olmasaydı bizi öldürecekleri kesindi. Nefret o kadar yoğun ki bu yaratıklara önceden ne olduğunu merak etmeye başladım. Üstelik Marion bana Nana ve Frankie'nin bebekken insanlarla temasları olduğundan bahsetmişti. Bildiğim kadarıyla fiziksel olarak kötü muamele görmemişlerdi. Acaba daha derinlerde yatan bir travma mı vardı?

Atalarını tehdit eden avcılara karşı genlerinde taşıdıkları korku muydu? Yoksa içgüdüsel olarak insanların onların hapsedilmesinden sorumlu olduğunu mı biliyorlardı? Kıtayı baştan başa geçen büyük göç yollarında ataları gibi özgürce yürüyemedikleri için miydi? Yoksa basitçe matriarklarının ölümü mü bardağı taşıran son damla olmuştu?

Günün geri kalanını onları izleyerek öfke dışında başka bir enerji yakalamaya çalıştım. Şimdi görünüşe göre, ikinci komutan Frankie ana saldırgan gibiydi. Nana, tam rahatlamış sayılmasa da bir miktar daha sakin görünüyordu. Ona ulaşabilir miydim bilmiyorum, sadece umuyordum. David ve ben, tel üzerinden günde 2.000 kg yiyecek atarken yılanın deri değiştirmesi gibi kilo kaybediyorduk. Bir hafta içinde her birimiz onar kilo kaybettik. Endişeli olmasam, bu kadar fit olmaktan keyif alırdım.

Ancak bir şey kesindi: filler David ve benim her zaman oralarda olduğumuzu biliyordu. *Boma* etrafında saatler geçiriyor, çitle ilgili kontroller yapıyor, bilerek sesimi duyacakları şekilde yüksek sesle konuşuyordum. David'in 'Susmazsan tellere yapışıp intihar edeceğim' dediği acımasız eleştirisine aldırmandan şarkı söylediğim bile oluyordu. Nana'nın dikka-

tini her çekebildiğimde, gözlerinin içine bakarak ve yumuşak bir sesle ona buranın ailenin yeni yuvası olduğunu ve ihtiyacı olan her şeyin burada olduğunu anlatmaya devam ettim. Çoğu zaman, çitin yakınında bir noktada oturur ya da ayakta durur, onlar yokmuş gibi, hiçbir şey yapmadan, hiçbir şey söylemeden, yakında olsalar da olmasalar da rahat olduğumu gösterirdim. Yavaş yavaş da olsa emin adımlarla hayatlarının ayrılmaz bir parçası olduk. Bizi 'tanımaya' başladılar, ancak bu iyi bir şey mi yoksa kötü mü, emin değildim.

Ne var ki, *uwivi* sırasında gerçekleşen endişe verici kaçış ritüeli devam etti. Her sabah tam 4.45'te - adeta saati ona göre ayarlayabilirdim - Nana, sürüyü Mpumalanga'daki eski yuvaları yönünde sıraya dizer, ben de adrenalin yüklü on dakika boyunca onun karşısında durup hayatları için yalvarır, ona bu yerin artık evleri olduğunu söylerdim. Nana İngilizce anlamadığına göre kullandığım kelimelerin önemi yoktu; sadece tonun mümkün olduğunca güven verici olmasına odaklandım. Onun ailesiyle birlikte çalılıklara geri döndüğü anlarda içimi huzur kaplardı.

Güneş doğduğunda, gerginlikten yıpranmış, sabahın serinliğinde bile ter içinde aracımıza çekilirdik. David sessizce Land Rover yakınında küçük bir ateş yakar, cezveyi ocağa koyar, her birimiz günün neler getireceğini merak ederdik. Neden her zaman, hatta onlara yemek verirken bile bu kadar saldırganlardı? Neden bizden bu kadar nefret ediyorlardı? Filler zeki hayvanlardır; şüphesiz artık bizim onlara zarar vermek istemediğimizi bilmelilerdi. Kaçmak istemelerini anlayabilirdim. Belki ben de kilitli kalsam çıldıracaktım... ama bu başka bir şeydi. Bu işkence duvarını aşmanın bir yolu olmalıydı.

Bir korkunç günün daha ardından morali bozulan David elindeki fincana dalgın dalgın bakarak "başarabilecek miyiz sence?" diye sordu.

Uyanık kalmak için fincanlar dolusu kahve içiyorduk.

Umutsuzca omuzlarımızı kaldırıp "Kazanmak zorundayız," diye cevapladım. "Bir şekilde onları sakinleştirmek zorundayız."

Ne var ki aslında hala bunu nasıl yapacağımı bilmiyordum. Yapabilecek miydik? Gerçekten de onları sakinleştirebilecek miydik? Düşmanlık o kadar yoğun ki belki aramızdaki bariyer aşılamazdı. Belki de zaten çok fazla zarar verilmişti. Sadece bilmiyordum.

7.BÖLÜM

Büyücü, sürünün çitleri aşma tehdidiyle geçen zorlu bir ‘şafak devriyesi’ sonrasında *boma*’ya geri geldi. Zaman zaman uğrardı, bugün de geldiğini gördüğümde hızla başka bir iş bahane edip onu David’in yanında bırakıp kaçtım.

Yarım saat sonra döndüğümde gitmişti. ‘Ne istedi?’ diye sordum. ‘Sadece biraz daha efsun saçmak istedi.’ Derken David’in yüzü buruşmuş, gülmek için kendini zor tutuyordu. ‘Ayrıca fillerle iletişim kurduğunu ve senin yanlarına gitmede bir sakınca olmadığını söylediklerini belirtti.’

Buna gülmek elde değildi. Belki de gerilimdi, ama karnımız ağrıyana kadar gülmeye başladık.

Sonra bu büyücüye inanmadığımıza göre kendi yöntemlerimize konsantre olmaya karar verdik. Françoise’ı telsizle arayıp onun hizmetlerine daha fazla ihtiyacımız olmadığını nazikçe bildirmesini ve Johannesburg’a dönüş biletini ayarlamasını istedim. Françoise için en azından bu, menüde daha fazla fıstık ezmesi sandviçi olmayacağı anlamına geliyordu.

Ancak, tuhaf bir şekilde, medyumun kehaneti birkaç gün sonra gerçekleşti. Gerçekten de, sürünün yanına, *boma*’ya girmek zorunda kaldık.

Çitlere zarar verebilecek ağaçların çoğu kesilmiş olsa da Nana ve Frankie hala bu eylemden vazgeçmeye niyetli görünmüyordu. Nitekim bu kez az uzakta olan uzun bir akasya ağacına yüklenmeye başlamışlardı. Başlangıçta elektrikli bariyerden uzak gibi görüldüğü için fazla endişelenmedim. Ancak devrildiğinde bazı üst dallar tellere takılarak onları kırılma noktasına kadar germeye başladı. Bu da çok sayıda çıtırtıyla kısa devreye sebep olunca filleri korkutup kaçırdı. Neyse ki teller kopmadı, bu yüzden hala akım vardı. Ancak filler, bu durumun zayıf bir bağlantı olduğunu kısa sürede fark edip yeni bir saldırı başlattılar. Yapmaları gereken tek şeyin devrilen ağacı ileri itmek ve telleri gevşetmek olduğunu anlamışlardı.

Hızlı davranmamız gerekiyordu. Tüm seçenekleri inceledik, tek bir çözüm vardı - birisi bir yay testeresi ile *boma*’ya gizlice girmeli ve teller-

deki dalları kesmeliydi. Ancak kim ve nasıl böyle çılgınca bir şey yapardı ? David ‘ben girerim’ diye öne çıktı, diğer tarafta kulaklarını öfkeyle çırpın devlere göz atarak ‘bunları benden uzak tutarsınız’ diye ekledi.

Düşünmem gerekiyordu. David, daha önce duymadığım bir şey için gönüllü oluyordu: yedi vahşi filin bulunduğu kapalı, hızlı bir kaçış yolu olmayan, elektrikli bir ortama girmek. Bu nereden bakarsanız bakın, deliceydi. Bir saat kadar içsel bir çatışma yaşadım. Buna olur vererek genç bir adamı ölüme mi gönderiyordum? Eğer bir şeyler ters giderse, onun ailesine, ailemin dostu olan o aileye ne söylerdim? Bir plan yapmak, karar vermeme yardımcı olacaktı, bu yüzden sahneyi gözümde canlandırmaya odaklandım. Ardından, doğru olduğundan emin olana kadar prova yapmaya karar verdim. David’in hayatı buna bağlıydı.

İlk olarak bir beslenme saatini atlayacak, sonra hayvanları mümkün olduğunca David’den uzakta tutmak için yonca balyalarını *boma*’nın diğer tarafına atacaktık.

David içeri girmeye hazır olduğu an cereyanı kesmeleri için telsizleri olan iki bekçiye trafoların yanına yerleştirecektik. David içeri girdiğinde cereyanı hemen geri vermek zorundaydık, aksi takdirde hayvanlar güç kesimini hissedebilir ve biz meşgulken kaçabilirlerdi. Bu da David’i 8,000 voltluk bir hapishanede fillerle aynı ortamda bırakabilirdi. Üçüncü olarak, yanımda ‘iletişimci’ olarak talimatlarımı aktarmam ve radyomu kullanmam için bir korucu olacaktı. David’in hayatı tehlikeye girdiği anda kullanabileceğim tüfeğim hazır olacaktı.

Bunları birkaç kez prova ettik, her zamankinden daha iyi hazırlanmıştık. David neredeyse umursamaz bir biçimde sakin görüldüğü için cesaretine hayran kaldım. Geçtiğimiz hafta boyunca hayvanların yoğun saldırısının hedefi olmuştu ve hala kendini içeri girmeye hazır hissediyordu. İşareti verdiğimde bekçiler, sürüyü bizden uzaklaştırmak ve yeterince uzun süre meşgul etmek için yiyecekleri çitin üzerinden fırlatmaya başladı. Nana, aç kalmış yavrularını ziyafet sofrasına götürürken David’e baktım. ‘Hala yapmak istiyor musun?’ Omuz silkti. ‘Yapmazsam, onları kaybederiz.’

‘Tamam,’ derken bile sırtımdan ter damlıyordu. Yanımdaki korucuya başımla işaret ettim, telsizden enerji ekibi’ne ‘Cereyanı kes’ diye talimat verdiği anda David çitleri tırmandı. İçeri girdikten sonra yay testeresini

attım ve emri verdim: ‘Cereyan ver!’ Şalterler kaldırıldı. David şimdi *boma’nın* içinde kafesteydi. Tüfeğe mermileri sürdüm, namluyu Land Rover’ın açık kapısına sabitledim ve dürbünle uzaktaki hayvanların üzerine hedef aldım.

David, sürüye sırtım dönmüş, kollarımı piston gibi sallayarak sorunlu dalları keserken, ben de tüfeğin dürbününden gördüklerimi canlı yayında anlatıyordum. ‘Her şey yolunda. Hiç sorun yok, hiç sorun yok. Planımız işliyor. İyi gidiyorsun; başaracaksın. Az kaldı ...’

Bir anda her şey değişti. Sürünün biraz gerisinde olan Frankie, muhtemelen bir ses duymuş olmalı ki aniden başını kaldırdı. Kendi bölgesinde biri olduğunu hissettiği için kızmış olmalı ki öfkeyle füze gibi saldırıya geçti... ‘David, çık dışarı! Hemen! Cereyanı kes! Cereyanı kes! Şimdi! Şimdi! Geliyor!’ diye bağırdım. Ancak mesaj trafonun başındaki koruculara ulaşmadı. Saldırının dramatikliği, yanımdaki telsizciyi büyülemişti. Donmuştu, son sürat atağa kalkan bir filin muazzam görüntüsü karşısında sersemlemişti. David, bir roket gibi üzerine atılan Frankie ile çitlerin arasında sıkışmıştı. Canımı dişine takmış devrilen ağacın dallarına tırmanırken, beş tonluk öfkeli fil inanılmaz bir hızla yaklaşıyordu. Kaçması için sadece birkaç saniyesi vardı. Kalbim ağzımda bir küfür savurup nişan aldım. Çok geç olduğunu biliyordum - her şey korkunç bir şekilde yanlış gitmişti. Frankie’nin beynine bir kurşun sıkardım, ama otuz milin üzerinde bir hızla koştuğu için o momentumla David’e çarptığı anda onu ölü ya da diri ezip parçalayacaktı. Bir filin çarptığı hiçbir canlı hayatta kalamaz.

Tam tetiğe basacağım anda kulağımın dibinde hayatımın en galiz küfürlerini duyup irkildim. David yanı başımda ‘cereyanı kes’ mesajımı iletmeyen telsizciye sövüp sayıyordu. Frankie gerilmiş gövdesi, yelpaze gibi iki yana açılmış kulakları ile yanımdan geçerken tüfeği salladım.

Yavaşça tüfeği indirip karşımda tir tir titreyen David’e baktım. Az önce sekiz metre yüksekliğindeki bir elektrikli çiti aşmıştı. Titriyorsa da öfkeden titriyordu - aşırı dozda elektrondan değil.

Tehlikeli durumlarda imkansız şeyler yapan insanlarla ilgili bir sürü hikaye biliyorum, ama 8,000 voltluk bir güç insana ne kadar adrenalin pompalarsa pompalasin yere yapıştırır. Bu, tonlarca ağırlıkta bir yara-

tığı durduracak güce sahiptir.

Ancak David bunu başarmıştı. Neredeyse hiç kurtulma imkanı yokken, anlaşılan çılgınca tırmanışı sırasında dört cereyan yüklü telin hiç birine dokunmamayı başarmıştı. Bunu nasıl yaptığını bilmiyoruz.

O da bilmiyor. Ancak bir şey kesin: Eğer David elektrik şokuyla geri fırlamış olsaydı, Frankie’yi öldürsem de öldürmesem de onu ezip geçerci. Çok yakın ve çok hızlıydı. Onu hiçbir şekilde kurtaramazdık. Herkes sakinleştiğinde David *boma’ya* geri tırmanmak ve işi bitirmek için ısrar edince hayranlıkla yüzüne baktım; bu genç adam gerçek cesarete sahipti.

Frankie ve sürünün geri kalamı tekrar uzak tarafta yiyeceklerle oyalanırken David, telsizciye bir daha hata yaparsa onu kendi elleriyle öldüreceğini söyleyerek çitlere tırmanmaya başladı.

Telsizcinin ‘Ama sen ölmüş olacaksın’ demesi üzerine David arkasında kahkaha tufanı bırakarak işe koyuldu.

8.BÖLÜM

Bomada iki bekçi bırakarak David’le beraber çok ihtiyacımız olan bir mola ve soğuk bir bira için - sıralaması mühim değil - eve çıktık. Ön bahçede sohbet ederken birden bir gariplik fark ettik. Bir boşluk vardı.

Garip olan benim favori incir ağacımdı. Tüm yaprakları soluyordu. Daha yakından bakmak için hızlı adımlarla yanına gidince kurumaya yüz tuttuğunu gördüm. Şok oldum, David’i çağırdım. Hastalık, çürüme veya başka bir dış sorun belirtisi yoktu. Sanki sadece pes etmiş gibiydi. ‘İBu gibi muazzam ağaçlar kolay kolay ölmez,’ dedim, üzüntüyle. ‘Ne olmuş olabilir?’

David gövdeyi dürterek ‘Bilmiyorum’ dedi. ‘Ama hatırlarsan medyum ondan kötü ruhları kovaladı’ diye sırttı. Batıl inançlardan ne kadar uzak olsam da, eve doğru yürürken sırtımdaki ürpertiye engel olamadım.

Zululand kırsalında doğüstü inançlar soluk alıp vermek kadar hayatın bir parçasıdır. Afrika’nın bir gerçeğidir bu. Thula Thula’ya sahip olmadan yıllar önce, yakındaki bir köyde bir Zululuyu yılan sokması sonucu hastaneye yetiştirdiğim günü hatırladım. Isırık potansiyel olarak ölümcül olmasına rağmen onu ilgilendirmiyordu. Asıl endişelendiği şey, bunun bir tesadüf olmadığına inanmasıydı. Onun zihninde yılan bir ruh tarafından, onu bir suç için cezalandırmak üzere gönderilmişti. Neyse ki, zamanında hastaneye yetişmiş ve onu kurtarmıştık.

David ‘Yani sence ağaç kötü bir ruh tarafından mı öldürüldü?’ diyerek düşüncelerimi böldüğü sırada eve doğru yürüyorduk. Güldü, şüphesiz bu batıl inançlarla dalga geçmeyi sürdürecekti.

‘Burası Afrika,’ dedim gülerek, sonra Françoise’in çığlığını duydum. Koşarak yanımıza geldi.

‘Ne oldu?’ diye sordum.

‘Yılan... kocaman! Ocakta, mutfakta.’

‘Nasıl oldu?’

Pasta pişirirken bir fare aniden ocağın üzerindeki hava deliklerinden

fırlayıp yanında duran tencerenin üstüne inmiş. Ardından gri bir gölge hızla aşağı kayıp ocağın üstündeki boruya dolanarak zehirli dişlerini şimşek hızıyla büyülenmiş kemirgenin sırtına geçirmiş. Daha önce hiç bu kadar yakından bir yılan görmemiş olan Françoise, spatulayı atıp kaçmış.

Koşup mutfaka girdiğimde yılan hızla süzülerek salona doğru ilerliyordu.

Bu yörede *mfezi* olarak bilinen tüküren Mozambik kobrasıydı. Françoise’in dediğinin aksine, orta boyuttaydı - yaklaşık dört metre. Ancak *mfeziler*, Afrika’nın en tehlikeli yılanları olan *mambalardan* sonra ikinci sırada yer almalarıyla ün kazanmışlardır. Tedavi edilmezse ısırıkları ölümcüldür. Tükürme, ana savunma biçimleri olup bunu yaptıklarında hemen hemen herhangi bir pozisyonunda bol miktarda zehir saçarlar.

Françoise’a doğru gidiyordu, bu yüzden onu yakalamak için bir süpürge almaya koştum. Thula Thula’da hayati tehlike oluşturmadıkça yılanın öldürülmemesi konusunda katı bir kuralım vardı. Eğer evdeyse, onları yakalarız ve ormana geri bırakırız. Bir kobra en kolay süpürgeyle yakalanır. Süpürgeyi yavaşça yaklaştırıp üstüne çıkması için usul usul itersiniz. Daha sonra kaymamasına dikkat ederek kaldırıp dışarı taşırsınız.

Mağaralarda yaşamış atalarımızdan kalan içgüdüsel genlerden dolayı beynimdeki bazı nöronlar hala bir yılan gördüğümde sıçramış olabilir ama onlarla hiçbir problemim yok. Çevre için hayati öneme sahipler ve zararlı popülasyonların patlamasını önleyerek ölçülemez derecede iyi işler yaparlar. Hemen hemen tüm vahşi yaratıklar gibi, sadece tehdit edildiklerinde saldırırlar; kaçmayı tercih ederler.

Bir süpürge kapıp geri koştum, ama çok geç kalmıştım. Max’in köşeye sıkıştırdığı yılan ince uzun boynunu yarı beline kadar dikleştirilmiş, siyah çizgili pembe karnı ortaya çıkmıştı. İğrenç ama etkileyici bir manzaraydı.

‘Buraya gel, Max! Bırak onu oğlum.’ Diye komut verdim ancak genellikle itaatkar olan Max dinlemedi. *Mfezi*’ye odaklanmıştı. Dikilen yılanın etrafında sessizce döndü, o da ona karşı dönmeye çalıştı.

‘Maxie... bırak onu, oğlum,’ dedim. Eğer yılan onu ısırırsa, ölebilirdi.

Nörotoksik ve sitotoksik (hücre yok edici) zehir, onun vital organlarına insanlardan çok daha hızlı ulaşacaktı.

“Max!”

O anda Max atıldı, *mfezi*’yi başının arkasından ısırıldı. Çenelerinin bir ayı tuzağı gibi kapanırken çıkardığı çatırtıyı duydum. Tekrar ısırıldı, ve tekrar. Yılanı bıraktı, kuyruğunu sallayarak yanıma doğru geldi. Yılan üç ayrı parçaya bölünmüştü, başı hala kasılmış sinirlerden titriyordu.

Max hayatından memnundu. Bense sadece rahatlamıştım - ta ki onun gözlerini görene kadar. Hızla göz kırptı. Tükürükçü kobra şanına yaraşır biçimde tam hedeften vurmuştu. *Mfeziler*, sekiz metreye kadar mesafeden son derece isabetle, ve aslında tükürme yerine püskürtme yapabilen yılanlardır. Bu, çok toksik zehiri siz tek bir damla yerine ince bir sis bulutu gibi hissedersiniz. Bu yüzden onları itirmeye çalıştığınızda, özellikle süpürgeyle uzaklaştırmaya çalışırken gözlük takmak ve ağzınızı kapatmak son derece önemlidir.

Françoise hemen biraz süt getirdi. Max’in gözlerini yıkayıp onu Land Rover’a yetiştirdim. En yakın veteriner Empangeni’de yirmi mil uzaklıktaydı ve eğer oraya zamanında ulaşamazsak, Max kör olabilirdi. Ancak saldırıdan hemen sonra zehiri büyük ölçüde temizleyebilmiş olmamız umut vaat ediyordu. Veteriner, sütün zehre karşı etkili olduğunu kabul etti, gözlere biraz pomat sıktı ve Max’in iyi olacağını söyledi. Ayrılırken arabaya atladı, kuyruk aşırı bir sevinçle silecek gibi çarpıyordu. ‘Kim olduğunu sanıyorsun lan?’ diye azarladım. ‘Rikki-Tikki-Tavi mi?’

Gerçekten de, Max, Kipling’in Jungle Book adlı kitabındaki mangusta kadar hızlıydı. Tüm kavga boyunca havlamamıştı, ki bu bir köpek için oldukça alışılmadık bir durumdur. Tamamen sessizliği, onun avantajı olmuştu. Çoğu köpek yılanın önünde çılginca havlar, kolay hedef haline gelir. Bunun yerine Max, hiç ses çıkarmadan yavaşça etrafında dolaşmıştı. *Mfezi*, kaygan fayans zeminde dönmekte zorlandı, bu da Max’in arkasına geçmesine olanak tanıdı.

Başımı okşadım. ‘Sen doğuştan bir avcı köpeğisin, oğlum.’

Akşamın geç saatlerinde David ve ben fillerin yanına geri döndük. Gözlerini her kontrol ettiğimde neredeyse sıkılmış bir ifade takıyan Max

de bizimle birlikteydi. *Bomayı* kontrol ettik ve Land Rover’da birkaç saat kestirdik. Sonra saat 4.45 civarında çit yakınında hafif bir hışırtı duydum. Her sabah yaptığı gibi, Nana’nın şafak öncesi kaçış girişimi için hazırlık yaptığımı biliyordum. Aşağı indim, artık tam olarak nerede olacağımı biliyordum. Bir kez daha, Mandla yanında, geri kalan sürü arkasında sırayla bekliyordu.

‘Lütfen yapma, kızım,’ dedim. Durdu, beni izlerken yay gibi gerilmişti. Sesimi mümkün olduğunca yumuşak ve ikna edici tutarak konuşmaya devam ettim. Adıyla hitap etmeyi sürdürdüm.

Sonra aniden duruşunu değiştirip bana doğru döndü. Mukozayla çevrili gözlerindeki öfkeli bakış bir an yumuşadı. Bunun yerine başka bir şey yanıp söndü. Pek iyi niyetli olmasa da düşmanca da değildi.

“Burası senin yuvan artık, Nana. Bu iyi bir yuva ve ben her zaman seninle burada olacağım.”

Acelesi olmayan bir vakarla, çitlerden uzaklaştı, diğerleri sırayı bozmadan onun geçmesine izin verdikten sonra peşine takıldılar.

Birkaç metre sonra durdu ve diğerlerinin öne geçmesine izin verdi. Böyle bir şeyi daha önce hiç yapmamış, çalılıklara her seferinde ilk o dalmıştı. Döndü ve tekrar doğrudan bana baktı.

Sadece birkaç saniye süren ama sonsuza kadar devam ediyormuş gibi görünen bir an.

Ardından karanlıkta kayboldu.

9.BÖLÜM

Haftalar geçtikçe, sürü yavaş yavaş sakinleşmeye başladı. Öyle ki artık besleme zamanında öfkeli filler tarafından saldırıya uğramadan çite yaklaşabiliyorduk. Ayrıca çok ihtiyaç duyduğumuz biraz uyku uyuma-ya bile başladık.

Vahşi doğada yaşamak ruh için bir pansumandır. Atalardan kalma iç-güdüler uyanır; unutulmuş beceriler tekrar öğrenilir, bilinç keskinleşir ve hayat daha zengin bir tempoda akar.

Doğada her gün başka bir yere bir yolculukla karşılaştırıldığında bizimki geçici misafirlik değil, doğanın sakinleri tarafından kabul edilmek için o ortama uyum sağlama çabasıydı. Göldeki balıklar gibi çevreye karışmıyorduk.

İlk başta, vahşi doğa bizi istenmeyen koloniciler olarak gördü. Kim olduğumuzu, ne olduğumuzu ve neden kendi alanlarında olduğumuzu bilmek istediler. Gittiğimiz her yerde, yüzlerce göz bizi izliyordu. Sürekli gözetim altında olduğum hissine kapıldım ve her başımı kaldırdığımda bir mongoose, yaban domuzu veya çayır kartalıyla göz göze geldim. Her şeyi gözlüyor, yaptıklarımızı kaçırmıyorlardı.

Ancak kısa sürede biz de vahşi yaratıklar olduk. Büyük hayvanlar bize alıştı ve tehlike oluşturmadığımızı hissederek, etrafımızda özgürce dolaşmaya başladı. Normalde taylar kadar huysuz olan yöresel impala erkeği ve onun harem grubu, sanki manzaranın bir parçasıymışız gibi otuz kırk metre uzağımızdan otlayarak geçmeye başladılar. Zebra ve gnu düzenli olarak geçerken, kudu ve nyala yakınımda otlayacak kadar rahatlamışlardı.

Bunlar her zaman hoş karşılandık anlamına gelmiyordu. Örneğin nehirde günlük temizliklerini yapmak üzere ilerleyen bir maymun sürüsünün lideri tepkisini açıkça göstermişti. Kamp yerimizi istemeden tam geçiş rotaları üzerine kurduğumuz için çok öfkelenmişti. Bir manolya ağacının tepesinde otururken, hançer şeklindeki sarı dişlerini gösterip HOOH, HOOH, HAAA diye homurdanmış, sesi 'Boh Boh 'diye nehir yatağı boyunca yankılanmıştı. Ona göre izinsiz giriş yapanlardık.

İlkbaharın sonlarıydı ve Afrika renklerinin bir patlamasını andıran renk renk her boyutta, şekil şekil kuş, hikayelerini dinlemeye istekli olan herkese şakıyor, ölümcül siyah mamba dahil bütün yılanlar kızgın güneşten korunabilecekleri gölge arıyordu. Favorim, bir dere yatağı yanındaki kayalarda yaşayan güzel bir kaya pitonuydu. Gençti, beş metreden kısa boyuna rağmen zeytin ve bronz renkli vücudunun yerde dalgalanmasını izlemeye doyamazdım.

Bu elastik kas parçası yanımdan kayıp gittiğinde Max'in tasmaını sımsıkı tutardım. Çoğu vahşi hayvana saldırmamayı uzun zamandır öğrenmiş olmasına rağmen, yılanlara hala bir takıntısı vardı. Fırsat bulduğu anda pitonun üstüne çullanabilirdi.

Land Rover'un çift yönlü radyo anteni, 25 mm boyundaki kabuk örümceği için mükemmel bir yapı iskelesi görevi görüyordu. O muazzam enerjiye sahip küçük varlık, her akşam anteni bir destek olarak kullanarak ağını örür, her sabah ağa yakalanan protein zengini kurtcukları yutar ve her akşam ağını yeniden örürdü. Ona Wilma adını verdik. Bir mühendislik harikası olan üç metre genişliğindeki ağ, on santim uzunluğundaki çelik boynuzlu böcekler dahil her tür uçan böceği yakalayan korkunç, süper yapışkan bir tuzaktı. Bazen *bomanın* uzak noktalarına gitmek için aracı çalıştırdığımızda Wilma motorun titreşimleri nedeniyle panikle ağına sıkı sıkıya sarılmış dururdu. Her seferinde ona acır, yürümeye karar verirdik.

Gün batınca, güneş altında yaşayan hayvanlar güvendikleri yerlere uyumaya çekildiler. Ortalık boşaldı, ancak uzun sürmedi. Az sonra Afrika yıldızlarının aydınlattığı topraklar gece yaratıkları tarafından tekrar dolduruldu. Warthog'lar kısa boynuzlu yaban domuzlarına yer açarken, gökyüzünde dövüş kartalları, sessiz kanatlarıyla aşağı süzülerek vondosları, yavaş hareket eden dev fareleri izleyen dev baykuş kartallarla yer değiştirdi. uçuş sırasında böcek yakalamak için özel olarak tasarlanmış ayı kapamı ağızlı dev ateş böcekleri yerden yükselen sıcak havayı içine çektikten sonra gökyüzüne yükseldi. Binlerce yarasa, havada süzülürken en sevimli yaratıklardan biri olan çalı kuşları küçük bedenleri ve büyük gözleriyle ağaçların tepelerinden cığlık cığlığa çiftleşme çağrılarını yapıyorlardı.

Belki de tüm Afrika hayvanları arasında en haksızca barbar çöpçü olarak ünlenen ve anlaşılmak istenmeyen, ancak benim favorilerimden

biri olan sırtlan karanlığın arka sokaklarında akşam yemeği aramaya çıkmış, YOOUP YOOUP, YOOOOUP diye manik kahkahalar atarak topraklarının sınırlarını işaretliyordu. Sabahları gördüğümüz dev köpek izlerinden bazen bize daha yakından bakmak için geldiklerini anlardık. Bu sonsuz tiyatroyu izlemek için spot ışığını seyrek kullanırdık, çünkü uzun süre açık bırakmak, ışığın sürekli açık olması böcekleri, böcekler kurbağaları, kurbağalar yılanları çekerdi. Tek kalıcı aydınlatmamız kamp ateşiydi.

Bir sabah, Land Rover'in yakınında leopar dışkıları bulduk. Erkek leopar kamp alanımızı kendi bölgesi olarak işaretlemiş, kararlı bir mesajla bunu bize anlatmak istemişti.

Bu kadar yakınlarda yaşamak, sürüyü incelemek için bolca zaman geçirmemi sağladı ve onların tuhaflıkları beni büyüledi. Bu zaman içinde devasa cüssesi ve baskın karakteriyle Nana görevlerini ciddi bir şekilde üstlendi ve titiz bir ev kadını gibi *bomanun* sınırları içinde gölgenin en uygun noktalarını, rüzgarın en iyi sığınagını işaretledi. Yemek saatlerini dakikası dakikasına, su çukuru ve çamur göletinin tam olarak ne zaman dolduğunu da tuhaf bir şekilde kesinlikle biliyordu. Frankie, sürünün kendi kendine atanan bekçisiydi. Diğerlerinden ayrırlıp başı havada yanımızdan geçmekten, öfkeyle bakmaktan zevk alırdı.

Eğlence kaynağımız olan Nana'nın oğlu Mandla doğuştan bir soytarıydı. Annesi yakında olduğu sürece cesaretle muzip muzip yanımıza yaklaşırdı. Frankie'nin on üç yaşındaki oğlu ve on bir yaşındaki kızı Mabula ve Marula, her zaman sessiz ve iyi davranırlar, genellikle annelerinden uzaklaşmazlardı. Nana'nın kendine benzeyen ergen kızı Nandi çok daha bağımsızdı ve genellikle kendi başına keşfe çıkardı.

Ve tabii, önceki ana filin oğlu, annesinin ölümünden sonra veliahtlıktan paryalığa düşürülmüş olan Mnumzane vardı. Artık sürünün çekirdek kadrosunda olmadığı için zamanının çoğunu yalnız veya grupların dışında geçirirdi. Binlerce yıl öncesine dayanan fil geleneğine göre dişi egemen sürülerde bir erkek ergenliğe yaklaştığında kovulurdu. Bu, doğanın tohumlarını saçma şekliydirdi, aksi takdirde sürülerde birbirleriyle çiftleşmenin önüne geçilemezdi. Ancak maalesef, genç erkeklerin ailelerinden tecrit edilmesinin travması yürek parçalayıcı olabiliyor, çaresizce evlerine özlem duyan çocukların uzak yatılı okullara gönderilmesine benziyordu. Genellikle vahşi doğada diğer genç kovulmuş

erkeklerle tanışır ve bilge bir yaşlı boğa rehberliğinde bekar sürüleri oluşturlardı.

Ne yazık ki Mnumzane için bir baba figürümüz yoktu, bu yüzden annesini ve kız kardeşini kaybetmenin acısıyla başa çıkmanın yanı sıra, bildiği ve sevdiği tek aileden kovulmanın acısını da aynı anda yaşıyordu. Yemek zamanı geldiğinde, Nana ve Frankie onu sertçe omuzlarıyla itip uzaklaştırır, ve ancak herkes doyduktan sonra kırıntıları alabilirdi.

Kilo kaybettiğini fark edince David onu ayrı beslemeye karar verdi. Ona özel ilgi göstermeye, her gün ekstra yonca otu ve taze akasya dalları vermeye başladığında minnettarlığını ifade edişi yüreğimizi parçalıyordu.

Bir gece duyduğumuz peş peşe çığlık Mnumzane'nin statüsünün ne kadar düşük olduğunu kanıtlamaya yetti. Wilma'nın ağ örme etkinlikleri nedeniyle Land Rover'in kullanımı engellendiği için koşarak diğer tarafa gittiğimizde Nana ile Frankie'nin genç hayvanı köşeye sıkıştırdığını ve onu elektrikli çite doğru ittiklerini gördük.

'Şuraya bak,' dedi David nefes nefese koşarken. 'Onu bir koçbaşı gibi kullanarak çitte delik açmak için zorluyorlar.'

Aynen öyleydi. Mnumzane, kızgın tellerle dev cüsselerin arasında sıkışmış, genç bedeninden elektrik kıvılcımları sıçrarken boğazını yırtarcasına bağırıyor, o bağırıkça daha çok itiyorlardı.

Tam müdahale etmeye hazırlandığımız anda - nasıl müdahale edeceğimizden emin değilim, - onu serbest bıraktılar. Zavallı hayvan fırlayıp bağıra bağıra *bomanun* etrafında son sürat koşmaya başladı. Sonunda sürüden mümkün olduğunca uzak, sessiz bir nokta bulup sakinleşti. Durduğu yerde çektiği acıyı iliklerine kadar hissettiği belliydi.

Sonuç olarak bu olay Nana ve Frankie'nin bir elektrikli çitin nasıl çalıştığını tam olarak anladıklarını gösteriyordu. Eğer Mnumzane'yi cereyanlı tellerin arasından itebilirlerse, cereyana kapılmadan özgürce kaçabileceklerini biliyorlardı.

Buna rağmen nihayet, o korkulan şafak devriyelerinin son bulunduğunu görüp rahat bir nefes aldık. Nana artık yavrularını kuzey sınırında sıraya dizip kitlesel bir kaçma tehdidinde bulunmuyordu. Bazı aksilikler yaşasak da burada oldukları süre içinde bir tür ilerleme kaydetmiş gi-

biydik. Ancak ne ben ne de David, bundan sonra olacakları beklemiyorduk.

Ertesi sabah güneş doğar doğmaz Nana ve bebek Mandla'nın çitin hemen önünde durduğunu gördüm. Bu daha önce hiç yaşanmamıştı. Ayakta durduğumda, fil hortumunu kaldırdı ve doğrudan bana baktı. Kulakları aşağıdaydı ve sakın görünüyordu. İçgüdüsel olarak yanına gitmeye karar verdim. Filin yavaş ve kasıtlı hareketleri tercih ettiğini zorlu bir deneyimden biliyordum, bu nedenle gezinerek yanına yürüdüm, durdum, bir çimen sapı koparıp bir ağaç kütlesini inceleyerek oyalandım. Onun benim yaklaşmama alışmasına izin vermem gerekiyordu.

Sonunda, çitten yaklaşık üç metre uzakta durdum ve doğrudan önümdeki dev kitleyi seyretmeye başladım. Sonra yavaşça bir adım attım. Bir diğerini attım ve çite iki adım kala durdum. O da hareket etmedi ve birden kendimi huzur içinde hissettim. Daha önce beni öldürmekten başka bir şey istemeyen bu huysuz vahşi hayvanın sadece bir adım uzakta durmasına rağmen, daha önce kendimi hiç bu kadar güvende hissetmemiştim.

Tamamen büyülenmiş halde, üzerimde yükselen muazzam yaratığa bakakaldım. İlk defa kalın telli kirpiklerini, derisini çapraz çapraz kesen binlerce kırışığı ve kırık dişini fark ettim. Yumuşak gözleri beni içine çekti. Sonra, yavaş hareket ederek, gövdesiyle bana nazikçe uzanışımı izledim. Sanki dünyanın en doğal şeyi karşısında hipnotize olmuş gibiydim.

O anda David'ın sesi, soyut arkaplanda yankılandı. 'Patron.'"

Sonra daha yüksek sesle, 'Patron! Patron, ne yapıyorsun?' diye seslendi. Çağrısındaki aciliyet büyüğü bozdu. Aniden fark ettim ki eğer Nana beni yakalarsa her şey bitecekti. Yırtık bir bez bebek gibi teller arasından sürüklenecek ve ezilecektim. Geri adım atmak üzereydim, ama beni yerimde tutan bir şey vardı. İşte yine, hipnotize edici huzur veren o garip his. Bir kez daha Nana gövdesiyle bana uzandı. Ve o zaman anladım. Daha da yaklaşmamı istiyordu ve düşünmeden tellere doğru adım atmaya başladım.

Nana elektrikli telleri kollayarak bana doğru gelirken zaman durmuş gibiydi.. Nazikçe bana dokundu. Hortumunun ucunun ıslaklığına ve

kokusuna şaşırdım. Sonra elimi kaldırdım ve onun muazzam gövdesinin üst kısmına dokundum, kısa süreliğine kıl gibi saç dokularına temas ettim.

O an çok kısa sürdü. Nazikçe gövdesini çekti. Bir süre bana baktıktan sonra yavaşça dönüp, arkasında toplanan ve bizi izleyen sürünün yanına geri döndü. Frankie, ilginç bir şekilde, adeta sürüye geri dönüşüne hoş geldin demek ister gibi ileri çıktı. Sanki ona 'iyi iş başardın' diyor-muş gibi hissettim. Dönüp kamp alanına doğru yürüdüm.

'Neydi o öyle?' diye sordu David.

Bir süre sessiz kaldım, tam anlamıyla büyülenmişim. Sonra kelimeler döküldü, 'Bilmiyorum. Ama bildiğim bir şey varsa, o da onları dışarı çıkarmanın zamamı geldi.'

'Dışarı mı? *Bomanın* dışına mı?'

'Evet. Bir mola verelim ve bunu konuşalım.'

Taze kahve içmek için eve gittik ve olanları hararetle tartıştık.

'Nana şimdi kesinlikle buraya gelen fil ile aynı fil değil,' dedi David. 'Aslında tüm sürü farklı. Agresiflik sanki düğmesi kapatılmış gibi ortadan kayboldu. Belki KZN'yi arayıp ne diyeceklerine bakmalıyız.'

'Hayır... sadece dışarı salmalıyız. KZN zaten üç ay onları içerde tutmamız gerektiğini söyledi. Şimdi fikirlerini değiştirmeyecekler.'

David başını sallayarak, 'Doğru söylüyorsun.' Dedi. "Umfoloji'den döndükten sonra bir gece ne dediğimizi hatırlar mısın? Sürüyü kazanmak için en azından bir kişinin ana filin güvenini kazanması gerekiyor. İşte şimdi oldu. Sana güveniyor.'

'Tamam. Ndonga'yı telsizle ara ve dış çitin tam güçte olduğundan emin olmasını söyle. Onları yarın sabah rezerve salacağız.'

Bomaya geri döndüğümüzde ne kadar büyük bir işe kalkıştığımızı düşündüm. Eğer yanıyorsam ve sürü kaçarsa, öleceklerdi. Kötü kötü şeyler düşünmeye başladım, ancak gecenin son çit devriyesini yaparken fillerin daha önce hiç görülmediği kadar rahat ve sakın olduğunu fark ettim. Neredeyse sanki özel bir şeyin olacağını hissediyorlarmış gibiydiler. Bunun farkına varmak beni de rahatlatmıştı.

Saat 5'te trafo merkezinden bir korucu, *bomada* cereyanının 'kapalı' olduğunu bildirdi. David, kapının ağır yatay okalıptüs direğini kaldırdı. *Boma* girişinde yaklaşık elli metre uzakta duran Nana'ya seslendim ve girişin açık olduğunu göstermek için birkaç kez içeri ve dışarı yürüdüm. Sonra David ve ben, girişten güvenli bir mesafede bir tepeliğin üzerine çıkıp olayı izlemek için yerleştik.

Yirmi dakika hiç bir şey olmadı. Sonra Nana kapıya doğru yürüdü ve gizli bir engeli kontrol etmek ister gibi hortumuyla boşluğu yokladı. Memnun kalarak, sürüsüyle birlikte ilerledi, ancak nedenini anlayamadığımız bir şekilde çıkışın ortasında durdu. Bir nedenden dolayı daha fazla ilerlemiyordu.

On dakika sonra hâlâ orada hareketsiz duruyordu. David'e döndüm, 'Neler oluyor? Neden dışarı çıkmıyor?' dedim.

'Sanırım kapının önündeki su olabilir,' dedi. 'Teslimat kamyonu için kazdığımız hendek yağmur suyu ile dolu ve bu onun hoşuna gitmiyor. Sanırım Mandla'ya göre çok derin olduğu için içinden geçemeyecek.'

Ardından, ilk kez, Nana'nın Herkülvari gücünün çarpıcı bir gösterimine tanık olduk. Kapının her iki tarafında da, betona otuz santim gömülmüş iki adet sekiz metre yüksekliğinde, sekiz santim genişliğinde okalıptüs direk duruyordu. Nana bunları hortumuyla yokladı, sonra başını eğip itti. Temellerinden sökülen beton çivileri mantarlar gibi yerinden çıkarken direkler büküldü.

David ve ben hayretle birbirimize baktık. 'Aman Allah'ım,' dedim, 'biz bunu traktörle bile yapamazdık. Ve düşünsene, dün bana dokunmasına izin veriyordum!'

Şimdi hendek etrafındaki yol açıldı ve Nana daha fazla zaman kaybetmeden sürüyü doğrudan nehir boyunca avlanma patikasına yönlendirdi. Sık çalılıkların içinde kaybolmalarını izledik.

'Umarım doğru yaptık,' dedim.

'Yaptık. Hazırdı.'

İnşallah öyledir diye umut etmekten başka çarem yoktu.

10.BÖLÜM

Sürü ortadan kaybolduğu anda kampı topladık. Sadece uyku tulumlarını ve ateşte kararmış bir çaydanlığı Land Rover'ın arkasına atmak da olsa, hareket ettiğimiz anlamına gelmesi açısından sembolikti.

Max hâlâ *boma* kapısında, fillerin çekip gittiği çalılıkları izliyordu. Ona seslendiğimde, sanki hayvanları takip etmesini istiyormuşum gibi yüzüme baktı. Eğer İGetir!ı deseydim, hiç kuşkusuz çalılıklara dalmış olacaktı. Onun için boyut hiçbir şey ifade etmiyordu; tamamen korkusuzdu ve Nana'nın ayağının altında kaldığı anda pestile döneceğinin farkında değildi.

David'i otele bıraktıktan sonra, güncelleme yapmak için Ovambo muhafızlarının barakalarına gittim. Ndonga, ellerini sallayarak bana doğru koşarak yaklaştığında yaklaşık yüz metre uzaktaydım.

"Çabuk, Bay Anthony. Motoru kapatın ve sessiz olun," dedi fısıldayarak. "Yaklaşık kırk metre ötede bir leopar var... hemen sağımızda."

Motoru kapattım ve çalılıklara göz gezdirdim, gözlerim onun işaret ettiği bölgeyi tarıyordu... hiçbir şey göremedim.

"Gündüz vakti leopar mı olur? Olamaz."

Ndonga parmağını dudağına götürdü, "İki dakika önce gördüm. Sakince durun... tekrar çıkacak. Şu büyük çalılığa bakın. Oradan inmişti."

Çalılık bir leoparı gizlemek için yeterince büyüktü. Ancak leoparlar genellikle gececi hayvanlardır ve gün ortasında dolaşan birini görmek oldukça olağandışı olacaktı. Göz ucuyla bakınca Ovambolardan birinin evin arkasından çıktığını ve Ndonga'ya başıyla bir işaret yaptığını fark ettim. Ellerini bir bezle siliyordu ve beni görünce bezi hızla cebine soktu.

Arabanın yanında çömelmiş olan Ndonga ayağa kalktı.

"Evet, haklısın patron. Land Rover'ın gürültüsünden korkmuş olabilir. Yazık. Thula'da gördüğüm ilk leopardı."

Başımı salladım. Rezervde birkaç leopar olduğunu biliyorduk; Land Rover'ın yakınlarındaki izler ve son zamanlarda gördüğüm işaretler

bunu doğrulamıştı, ancak biz devralmadan önce o kadar çok avlanmışlardı ki leopar gördüğümüzde bunu sır gibi saklama eğilimindeydik. Bu yüzden Ndonga'nın bu güzel leopar türünden birinin gün ortasında çalılıklardan çıkıp insan yerleşimine bu kadar yaklaştığı hikayesi tamamen şaşırtıcıydı.

‘Sizde ne haberler var Mr. Anthony?’ diye sordu.

‘Sürüyü saldık. Bütün bekçilerinizi devriye gönderip onları takip etmelerini istiyorum. Ayrıca telleri kontrol edin. Gücün sürekli olarak açık kalmasını sağlayın. Ve lütfen herhangi bir ağacın uzaktan bile olsa tellere temas etmediğinden emin olun. Fillerin elektrik tellerini tekrar koparmalarını istemem.’”

“Zaten yaptım. Çit yakınındaki bütün ağaçlar kesildi.’ Bunu en son duyduğumda, sürü *boma’dan* kaçmadan hemen önceydi. Tekrar aynı riski almak istemiyordum.

‘Emin misin?’“Tabii.’

‘Peki... Tamam. Sonra görüşürüz.’

Arabaya binip oradan ayrıldım. Son yağmurlar, ormanı yeşil ve altın renkleriyle süslemiş, verimli toprakta yaşamın nabızı atmaktaydı. Ne kadar güzel görünürse görünsün, bu hızla yayılan bitki örtüsü fillerin takibini daha zor hale getirecekti. Fillerin bir başka kaçış girişiminde bulunmaları durumunda her an tam olarak nerede olduklarını bilmemiz gerekiyordu. Sadık bahçivanımız ve herkesin arkadaşı olan Biyela bize hoş geldin demek için koşarak geldi. Arabadan indiğimde, Max ve ben eve dönmekten mutluyduk. Kapıdan içeri girdiğimde Françoise bana güvenlik *indunamun*, yani şefimin beni görmek istediğini söyledi.

Evimizden yaklaşık otuz metre uzaktaki korucu lojmanının önünde bir ağaç kütüğünün üzerinde oturuyordu. Bu alışılmış bir durum değildi. Açıkça benim yanıma yaklaşmak istemiyordu. Yanına gittim.

‘*Sawubona*, Ngwenya. Seni görüyorum.’

‘*Yebo*, Mkhulu.’

Olağandışı yağışlı havadan ve fillerden biraz konuştuktan sonra konuya girdi.

‘Mkhulu, hepimiz garip şeyler olduğunu biliyoruz.’

‘Ne gibi?’”

‘Thula Thula’da *nyamazane* - yaban hayvanı - avlamak gibi.

Kaskatı kesildim. Fillerle o kadar meşgul olmuşum ki kaçak avcılık sorunu ikinci plana atılmıştı.

‘Ama şimdi garip hikayeler duyuyorum,’ dedi Ngwenya. ‘Ve en garibi, insanlar bu avı yapanın Ndonga olduğunu söylüyor. Hayvanlarımızı öldüren adam.’”

“Ne?’ Yüzümden kan çekildi. ‘Böyle ciddi bir şeyi nasıl söylüyorsun?’”

Ngwenya, sanki o da inanamıyormuş gibi başını salladı. ‘Ndonga ge-yikleri vuruyor, diğer Ovambolar ve kapı görevlisi Phineas derilerini yüzüyormuş. Sonra gece yarısı ışıkları olmayan bir kamyon gelip malı alıyormuş. Veya bazen eti kasabaya Ndonga götürüyormuş.’

‘Bunları nereden biliyorsun?’

‘Herkesin ağzında. Ayrıca, diğer Ovamboların mutsuz olduklarını duyuyorum. Zor işin tamamını yaptıkları halden Ndonga onlara para vermiyormuş. Sadece et veriyor diye köyde şikayet ediyorlar.

Etin de iyi tarafını değil – belki de sadece baş ve kaval kemiklerini alıyorlarmış. Hepsi bu.’

‘Bu ne zamandır devam ediyor?’

Ngwenya omuz silkti. ‘Sizin geldiğiniz günden beri. Ama ben şimdi öğrendim. Bu yüzden size geldim.’

‘Teşekkür ederim, Ngwenya. İyi iş başardın’

‘Bunlar tehlikeli zamanlar.’ Ağaç kütüğünden kalktı. ‘Ovamboların benim sizinle konuştuğumu bilmemeleri gerekir. *Sale gahle*, Mkhulu. İyi kal.’

‘*Hamba gahle*, Ngwenya. Yolun açık olsun.’”

Orada oturdum, sanki yüzüme bir tokat yemişim gibi şok oldum. Bu korkunç bir suçlamaydı, sadece pek çok hayvanı öldürmüş olmalarından dolayı değil, ki bu zaten kötüydü, Ngwenya’nın iddiaları doğruysa, kendi çalışanlarımın benim tüfeklerimle benim hayvanlarımı avladık-

ları bu durum, hakaretin de ötesindeydi.

Ovamboların sahip olduğu Lee-Enfield .303'ler, Thula Thula'ya aitti.

“Patron.”

Başımı kaldırdım. David yanımda duruyordu. ‘Elektrikçi geldi. Kapıda bekliyor. Onu trafolarla götürelim mi?’

Başımı salladım, filler serbest bırakıldıktan sonra çitin elektrik sistemini iyice kontrol etmesi için adamı çağırmıştık. Land Rover’a binerken telsiz açıldı. Arayan Ndonga’daydı. Öfkeyle kasıldım. Baş güvenlik görevlim suçsuz olabilirdi ama yine de ona şüpheyile yaklaşmalıydım. Ngwenya’nın hikayesi hafife alınacak gibi değildi.

“Filleri bulduk. Kuzey sınırındalar.”

Sesimdeki öfkeyi kontrol etmeye çalışarak ‘Harika’ diye yanıtladım “Onları gözden kaçırma ve bizi bekle. On beş dakika içinde orada olacağız.”

Elektrikçi, Land Rover’ın vites kolunun üzerine sıkışmış bir şekilde aramızda, Max ise David’in kucağında oturarak yola çıktık. Sürünün önceki yuvalarının yönü olan kuzey sınırda görülmeleri mantıklı görünse de yine de ürkütücü haberdirdi. Acaba hala kaçmayı mı düşünüyorlardı?

Ndonga’nın dediği gibi, işçiler tellere kadar devrilecek tüm ağaçları kesmişti. Sınır boyunca avcı devriyeleri ve bakım kontrolleri için bırakılan dar yoldan hayvanları uzaktan takip etmek mümkün olacaktı.

Nana, sınır hattı boyunca, uzun hortumuyla elektrik akımını yoklar gibi ilerliyordu. Peşinden gelen klanıyla birlikte, doğal voltmetresini kullanarak rezervin çevresinin neredeyse tamamını yürümüş, çitin herhangi bir zayıf noktası - elektrik akımı olmayan herhangi bir bölümü - olup olmadığını kontrol etmişti.

Saat neredeyse dört buçuktu. Hayvanların rezervi dolaşması neredeyse bütün gün sürmüştü, ve Nana’nın çitin gücünü kontrol etmesine rağmen doğrudan temas etmeye çalışmadığını görmek beni rahatlatmıştı. Önceki ana filin Mpumalanga rezervinde yaptığı gibi acı çekme pahasına çiti kırıp geçmeye kalkışmayacaktı.

Ancak tam sürü turu tamamlarken tellerin hemen yanında, Ndonga’nın temizlik ekibinin anlamsızca gözden kaçırdığı büyük bir akasya ağacını

gördük. Bu, sınır boyunca kesilmemiş tek ‘tehlikeli’ ağaçtı ve bir anıt gibi duruyordu.

“Allah kahretsin,” diye homurdandı David. O da, ben de, bundan sonra olacakları biliyorduk.

Gerçekten de Nana ve Frankie durdu, ağacı gördü ve daha yakından incelemek için ilerlediler.

Ağacın her iki tarafına yerleştiklerinde ve direncini test etmek için omuz attıklarında, ‘Hayır, Nana hayır!’ diye bağırdım. Şüphesiz itip devireceklerdi ve kaçınılmaz kaçıışı engellememiz gerekiyorsa daha yakına gitmeliydik. Neyse ki yakında bir kapı vardı ve rezervden çıktık, bitişik patikada hızla ilerleyip karşılarında durduk.

Biz yaklaştığımızda, ağacın kökleri çatırdıyordu. Nana’nın abanmasıyla İçatı diye bir yırtılma sesi duyuldu, sonra gövde parçalanıp bariyerin üstüne düştü. Telleri tutan direklerin çökmesi korkunç bir kısa devreye neden oldu. Tehlikeye aldırmadan hızla yaklaşip telleri yakaladım. Tahmin ettiğim gibi, cereyan kesilmişti. Ve sürü neredeyse tepemizdekken, başımız gerçekten dertteydi.

‘Hayır, Nana, yapma!’ Ölü teller ve yerle bir olan direkler arasından bağıryordum. Sesim umutsuzlukla boğuktu. ‘Yapma!’

Allahtan tellerin kısa devre yaptığı sırada çıkan çatırtı onu korkutup aceleyle bir adım geri gitmesine sebep olmuştu. Ancak ne kadar süre için?

Neyse ki elektrikçi oradaydı ve ben endişeli hayvanlara yalvarırken, o ve David işe koyuldular. Nana, Frankie ve sürünün ger kalanı ancak on metre uzaklarında dururken, kuş yuvasına dönen telleri çözdüler, ağacı serbest bıraktılar, kabloyu yeniden bağladılar, direkleri düzelttiler ve enerjiyi tekrar devreye soktular. Tüm bunlar olurken, *boma*’da olduğum gibi adını sık sık kullanarak ve ona buranın kendi yuvası olduğunu tekrarlayarak doğrudan Nana’yla konuşmaya devam ettim. Bana baktı ve en az on dakika süren göz temasımızda ben konuşmaya devam ettim. Aniden, sanki tüm bu telaşın ne hakkında olduğunu anlamış gibi geri döndü ve çalılıklara yöneldi. Diğerleri de onu takip edince rahat bir nefes aldık.

Her ihtimale karşı yanıma tüfek almayı bile düşünmediğimi ancak o

zaman fark ettim. Her şeyden önce, sürü ile olan ilişkim kesinlikle daha iyiye gitmişti. Ancak, karmaşa sırasında dikkatimi çeken başka bir şey daha vardı, daha karanlık bir şey. Ovambolar. Ağaç devrilirken tavşanlar gibi kaçmışlardı. Bu tuhaf bir durumdu. Bu pek övülen bekçiler aslında fillerden korkuyordu. Kırsalda yaşayan tecrübeli insanlardan beklenmeyecek bir durumdu.

Birden beynimde bir şimşek çaktı. İlk kez her şeyi açıkça görebiliyordum. Gözümün önündeki sis perdesi kalkmıştı. Bu korucular aslında avcıların ta kendisiydi; tam da Ngwenya'nın söylediği gibiydiler. Geçen yıl rezervi vuran, geyik popülasyonunu azaltan onlardı. Son hedefleri de Thula Thula'daki vahşi fil sürüsüydü.

Filler hakkında bilgi sahibi değillerdi ve özellikle böylesi huysuz ve tehlikeli bir fil sürüsünün avlanmalarını engelleyeceğini düşünüyorlardı. Genellikle gece avlanıldığı için böyle saldırgan bir sürünün serbestçe dolaştığı bir ortamda dolaşmak için ya deli ya da fazla cesur olmak gerekiyordu. Altın yumurtlayan tavuğu kollamak için başka çareler üretmek zorundaydılar.

Kanıt tamamen dolaylı olsa da, parçalar bir araya gelmeye başladı. Birden Bheki'nin bana 'bir silah patladı' diye haber verdiği geceyi hatırladım. Fil sürüsünü panikletmek ve çılgın bir kaçısa neden olmak için bu atışlar bilerek yapılmış olabilir miydi?

Bu aynı zamanda çit tellerinin en başta neden *boma* direklerinin yanlış tarafına gerildiğini de açıklıyordu. Ve tabii ki bu sabah kulübede leopar olmadığı da kesindi. Yasadışı kesilmiş hayvanları parçalıyorlardı ve benim beklenmedik gelişimle neredeyse suçüstü yakalandıklarına bahse girebilirdim. Onlar kanıtları aceleyle gizlerken Ndonga beni oyalamak zorundaydı. Bu yüzden korucunun elleri kanla kaplıydı ve gizlenmek zorunda kaldıkları için evin arka tarafından çıkmıştı.

Peki ya çitin hemen yanında duran ağacın nedeni neydi? Bu muhtemelen tüm ipuçlarının en açık olanıydı. Tesadüfün bu kadarı olamazdı.

Kandırılmıştım. Tamamen aldatılmıştım.

Ancak sadece iğrenç bir şekilde ihanete uğramakla kalmamıştım, - daha da önemlisi - şimdi filler tehlikedeydi.

'David,' dedim, onu bir kenara çekerek. 'Seninle konuşmam gerekiyor.'

11.BÖLÜM

Arabaya bindik, kontağı çevirdim. Burnumdan soluyordum, sadece Ovambolara değil, aynı zamanda bu kadar safça inanmış olmamdan dolayı kendime de kızıyordum. Bir çocuk gibi aldatılmıştım.

'Derdin ne?' diye sordu David.

'Derdim mi? Lanet Ovambo korucuları. İşte derdim bu. »

'Lanet olası aptallar. O ağacı ıskalamayacaklardı. Geri zekalılar! '

Direksiyonu çevirirken başımı salladım. 'Hayır, o değil. Sorun kaçak avcılık. Ovambolar, kaçak avcı onlar. Korucu falan değiller. Lanet olası avcılar onlar.'

Şaşkın bir sessizlik oldu. 'Şaka yapıyorsun,' dedi David. 'Yoksa...?'

'Evet, onlar işte.' Öfkeden deliye dönmüş bir şekilde, *bomada* elektrik direklerinin yanlış taraflarındaki tellerden Ngwenya'nın bana söylediklerine kadar tüm delilleri sıraladım.

Dinledikçe David'ın yüzü karardı.

Kaçak avcılarla çatışmaların ön saflarında herkesten daha çok yer almıştı. Yumruklarını sıkıp oturdu. Sonra sessizce, 'Dön patron.' Dedi 'Onlara birkaç laf edeceğim.'

David'ın Zuluca takma adı boksör ya da dövüşçü anlamına gelen *Esco-ro'ydu*. Yapılı, fit ve korkusuzdu; dalaşılması gereken biri olarak ün yapmıştı. Şimdi kararlı bir şekilde gözünü Ovambolara dikmişti.

"Yo, yooo" diye itiraz ettim. "Anladım, sinirlisin. Aynı hissi yaşıyorum, ama bunu akıllıca yapmalıyız. Bu, o lanet olası kaçak avcılık çetesini darmadağın etmek için elimize geçen en büyük fırsat. Peşlerinde olduğumuzu bilmemeleri gerekiyor."

David ikna olmamış bir şekilde yüzüme baktı.

'Tüm delilleri toplayana kadar her şey yolunda gibi davranacağız'' diye devam ettim. 'Aksi takdirde işi bozarız. Şu anda elimizde sadece dedi-kodu var ve onlar her şeyi inkar ederler.'

‘Tamam,’ dedi biraz zorlanarak. ‘Ama iş bittiğinde küçük bir konuşma yapacağız.’

“Sen bilirsin. Ancak o zamana kadar, bekçileri bir an bile gözden kaçır-
ramayız. İki en iyi korucumuzu sürekli olarak onların evine yerleştir-
memiz gerekiyor. Ngwenya’ya söyle, onları bilgilendirsin. Ovambolar’la
günün her saati birlikte yaşayıp çalışmalarını ve her hareketlerini rapor
etmelerini istiyorum. Bu, onların daha fazla katliam yapmalarını dur-
duracak ve bize zaman kazandıracak.”

‘Tamam, patron,’ derken David pis pis sırıtiyordu. ‘Ndonga da beni
daha çok görecektir. Bu geceden itibaren en yakın arkadaşı olacağım.’

Ertesi sabah filleri yoklamak için erkenden çıktık. Sık çalılıklar ara-
sında birkaç saat sarsıldıktan sonra, onları çitten epey uzakta. rezervin
ortalarında otlarken bulduk. Mnumzane, ana gruptan yüz metre kadar
uzakta küçük bir akasyadan yapraklar koparıyordu. Onları net bir şe-
kilde görebileceğimiz kadar yaklaşmış saydım. Yedi - hepsi orada, uzun
otlar ve lezzetli ağaçlarla çevrili alanda ağızlarını doğum günü partisin-
deki çocuklar gibi dolduruyorlardı.

Yağış miktarının neredeyse iki katı olması, önceki yuvalarına göre gıda
verimini iki katına çıkardığı için Thula Thula gerçekten bir fil cenne-
tiydi. En uyanık ana fil olan Nana’nın, özellikle kuru bir Mpumalanga
kışının ve *boma* hapishanesinin ardından, bu zengin bereketi fark et-
memesi mümkün değildi. Manzaranın huzuru her şeye değerdi. Tüm
stresten, dramadan, tehlikeden ve hayal kırıklığından sonra, bu son
derece saldırgan sürü, en azından şu an için yeni yuvalarında sakin
görünüyordu. En azından bir süre için.

‘Keşfe çıkmışlar ve gördükleri hoşlarına gitmiş gibi görünüyor.’ dedi
David. ‘Bu, daha önce bildikleri her şeylerden daha iyi olmalı.’

Başımı salladım. Kim bilir, belki onları *boma*’dan erken salmamızın
riski karşılığını bulmuştu. Françoise’in bizi baharatlı Afrika sosisi, ba-
con, yumurta, domates ve ekmekten oluşan bir kahvaltıyla karşıladığı
evimize geri döndük ve fincan fincan kahve içtik.

Françoise’in küçük Maltız pudıllı Bijou ve terrier cinsi köpeği Penny de
onunla birlikteydi. Her ikisi de kar beyazı ama biri tüylü ve yumuşak,
diğeri kaslı ve sert olan bu iki köpeğin arasındaki kontrasta hep güler-

dim Penny’nin sadakati sonsuzdu. Thula Thula, onun eviydi ve kendini
hayatı pahasına burayı korumaya adanmıştı.

‘Lütfen Phineas’ı görmek istediğimi söyle.’

Ngwenya irkildi. Ne olacağını biliyordu.

‘*Manje?*’ Şimdi mi diye sordu.”

‘Evet, şimdi.’

Ngwenya isteksizce kapıya doğru ilerledi, sonra geri dönüp bana baktı.
İÇok dikkatli olmalıyız, Mkhulu. Eğer Ovambolar onunla konuştuğu-
muzdu duyarlarsa, onu öldürebilirler. Bu adamlar daha önce öldürdüler.
Bunlar, kötü türden gangsterler ve köydeki insanlar onlardan çok kor-
kuyor.ı

‘Bu yüzden polise gittiğimizde köy bize yardımcı olacak,’ diye cevap-
ladım.

Phineas, kesilen hayvanların derisini yüzen kapı bekçisiydi. O, basit,
hasta bir gençti ve uzun zamandır modern Afrika’nın belası olan AIDS
ile mücadele ediyordu. Sokaklarda AIDS için kullanılan ‘yavaş patla-
ma’ terimi hastalığın nasıl yavaşça birinin yaşamını emdiğini özellikle
iyi tanımlayan bir açıklamaydı. Phineas da tam bu tanımlamaya uy-
yordu. Onu işçi ekibinden daha az yorucu olan kapı görevine getirmiş-
tik. Bizim tarafımızı tutacağını ve önemli bir tanık olacağını umuyor-
dum. Tek ihtiyacım olan doğru yaklaşım idi.

Phineas geldi ve Afrika’nın kırsal yörelerinde adet olduğu biçimde ka-
pıyı çalmadan içeri girdi. Terbiye kuralları gereği başını eğip, gözlerini
yerden kaldırmadan yürüdü, sonra izin istemeden oturdu.

‘*Yehbo*, Phineas,’ diye selamladım.

‘*Sawubona*, Mkhulu,’ gözlerini kaldırmadan cevap verdi.

Zululand’da alışıldığı gibi önce nazikçe sağlık veya hava durumu gibi
konulardan bahsetmek yerine doğrudan konuya girdim.

“Phineas, duyduğuma göre Ovamboların çaldığı hayvanları yüzmek
için kandırılmışsın.”

Etki anında oldu. Phineas kaçış yolu arayan vahşi bir hayvan gibi et-
rafına bakındı. Sonra hastalıklı yüzü daha da donuklaştı. İçinden kötü

şansına lanetler yağdırdığı belliydi. Bu buluşmanın ne hakkında olduğunu bilseydi dağlara kaçır, bir daha geri dönmezdi. Şimdi tuzağa düşmüştü.

“Hadi, Phineas,” dedim şaşkınlığından yararlanarak. “Herkes ne olduğunu biliyor ve seni polise teslim etmek istemiyorum. Hapishane senin için kötü bir yer olacak. Bize yardım etmen için sana bir şans veriyorum.”

Başı göğsüne düştü. Sonra, ansızın, ağlamaya başladı. AIDS’in bağışıklık sistemini felç ettiğini, fiziksel ve zihinsel sağlığını yıktığını biliyordum, ama bu kadar hızlı çöküşüne şaşırmıştım ve içim acıdı. Şüphesiz şuuru da zayıflamış, zihnini acımasızca kemirmeye başlamıştı.

“Ndonga bana para vaat etti,” dedi, sesi titreyerek. “Sonra bana ödeme yapmadı.”

“Bana gerçeği söylediğin için teşekkür ederim,” dedim. “Ancak polise itirafta bulunman gerekecek. Eğer bunu yaparsan, sadece Ovamboların korunmakla kalmayacak, aynı zamanda işini de koruyacaksın.”

“Sizin istediğinizi yapacağım,” dedi gözlerini ovuşturarak. “Üzgünüm, Mkhulu.”

Ardından, hangi tür hayvanların ne zaman, hangi tarihlerde vurulduğu bilgileri dahil kaçır avcılarla ilgili bütün detayları anlattı. Operasyonun boyutuna şaşırdım. Bu canavarlar en az yüz hayvanı katletmişlerdi - ki bu da birkaç ton et ve binlerce dolarlık kâr anlamına geliyordu.

Şimdi ilk tanışımı bulmuştum. Günün geri kalanını bilgileri bir araya getirerek, Phineas’ın işaret ettiği diğer personelle görüşerek, gerçekleri toplayarak ve daha fazla ifade alarak geçirdik. Sonunda elimizde bir dava açmaya yetecek kadar malzeme toplanmıştı. Ancak bir süre için bunları içime sindirmeye ve önümüzdeki birkaç gün boyunca ortaya çıkan diğer hikayelere bakmaya karar verdim.

Bu arada, korucularım Ovamboların yanındaki lojmanlara taşınmışlardı. Ndonga’nın ‘yeni en iyi arkadaşı’ David, sürekli onun gölgesinde dolaşıp herhangi bir avcılık faaliyetini ciddi şekilde engelliyordu. Ayrıca, Ovamboların nerede olduğunu sormak için günün her saatinde, gece gündüz telsizle Ndonga’yı aramaya, kırsala çağırma, evlerine sürpriz ziyaretler yapmaya başladım .

Gerilim artıyordu. Ndonga bir şeyler bildiğimizden şüphelenmese de çok sinirliydi. Bundan sonra olacıklardan habersizdi. Ovambolar grup halinde dışarı çıktığında korucularım telsizle haber veriyor, hiçbir şeye fırsat vermemek için yanlarına gidiyorduk. Yüzlerindeki şaşkınlık neredeyse komikti. Amaç, onlara avlanma fırsatı verilmemesiydi.

Bütün bu insancıl entrikalardan habersiz, Nana ve ailesi ortama uyum sağlamış gibi görünüyordu ve kendi gözlerimle görmek için bir sabah onları izlemeye karar verdim.

Yaklaşık bir saatlik bir sürüşten sonra onları nehirin hemen yanındaki dev bir incir ağacının gölgesinde buldum. Çok erken olmasına rağmen, termometre yaklaşık 37, 38 dereceye fırlamıştı. Land Rover’ı dururdum, sessizce rüzgar yönünde sürünerek yaklaşık elli metre aşağıda yapraklı bir marula ağacının altına oturdum. Onlarsa iri bir kadının eteğine benzeyen kocaman kulaklarını doğal klima gibi nazikçe çırpıp serinlemeye çalışmak dışında hareketsiz duruyorlardı. Çırpma sırasında dev kulakların arkasında, derinin hemen altında bulunan ve litrelerce kan pompalayan damarlar kanı serinletir ve bunun sonucunda vücut ısısı düşer.

Diğerlerinden yaklaşık yirmi metre daha yakında olan Mnumzane benim varlığını hissetti. Daha da yaklaştı ve rahat ama tedbirli bir mesafeden izledi, sonra otlamaya devam etti. Anlaşılan sürüyle olan arkadaşlığını kabullenmiş, alarma gerek duymamıştı.

Orantılı yapısı ve güçlü dişleriyle türünün mükemmel bir örneği idi. Yakında büyük bir boğa, çevresindeki her şeyin efendisi olacaktı. Ama şu anda, hala annesinin ölümünden dolayı acı çeken, kafası karışmış ve kaybolmuş bir gençti.

Arka planda Nana, lezzetli körpe bir akasya ağacını keşfetmiş, bunun aile yemeği için ideal olduğuna karar vermişti. Ağacın dayanıklılığını nazikçe test etti, sonra açısını ayarladı; başını aşağı indirdi ve itme-gevşeme-itme hareketiyle büyük bir ivme kazandı. Ağaç şiddetle sallandı, son bir yüklenmeyle parçalanarak yere düştü.

Sürünün geri kalanı ziyafete katılmak için yaklaştı. Filler için zamandan bol bir şey yoktur. Ölümlü insanların ofislerine gidip gelmek için harcamak zorunda oldukları zaman kavramı gibi bir dertleri olmadığı

için sonsuz zamana sahiplerdir. Leziz bir çalı ziyafeti sunulsa bile acele etmezler.

Ağac devrilirken çıkan gürültünün ardından bir an ortalığı sessizlik kapladı. Yakınlarda bir antilop ailesinin kulaklarını diktiklerini fark ettim. Kokuyu alan boğa içgüdüsel olarak ne olduğunu biliyordu. Filler uzaklaştığında, o ve ailesi, devrilen akasyanın başka türlü ulaşamayacakları sulu üst yapraklarıyla karınlarını doyurabileceklerdi.. Aslında, kurak kış aylarında otlama zor olduğundan antilop sürüleri, ana filin bir ağacı devirmesini bekleyerek günlerce gölge gibi fillerin peşinden giderler.

Gürültü aynı zamanda, nehrin üzerine sarkan kırmızı çiçekli bir *boer-been* ağacındaki kuş yuvalarını gözetleyen dev Afrika kertenkelesini de tedirgin etmişti. Dört metre uzunluğundaki siyah-gri sürüngen şaşırmış bir şekilde yüksek bir dalın üzerinden sıçradı, havada dönerek karın üstü düşüp nehre dalış yaptı. Ayağımın dibinde duran Max sıçramayı duydu ve kertenkeleyi bir yılan sanıp ben yakalayamadan kamışlara doğru koştu. Timsah bölgesinde suya atlamak, büyük hayvanlar için bile tehlikeliyken bir köpek için intihar demektir. Islak gövdesini bir sulama makinesi gibi sallayarak çıktığında, onu sert bir şekilde azarladım. Ne kadar çabalasam da, onu bu yılan takıntısından vazgeçirememiştim.

Bunların hiçbirisi fillerin dikkatini dağıtmadı. Nana, Nandi ve Mandla devrilen ağacın bir tarafında dururken, Frankie, Marula ve Mabula diğer tarafında, güçlü dişleriyle yaprakları ve kabuğu ezerek pelteye dönüştürmekle meşguldüler. Artık bir aile olmuş olsalar da, her bir grup, satış ve infazla acımasızca küçültülmüş çok daha büyük bir sürünün kalıntısıydı. Ve hala bazen içgüdüsel olarak iki ayrı grupta toplanıyorlardı..

Hafif bir esinti sırtımı okşadı. Rüzgar güneye doğru kayıyordu. Geldiğimde rüzgarın ters tarafındaydım. Bu yön değişikliğine göre hızlı hareket etmem gerekiyordu. Doğrulduğumda Nana'nın hortumunun ucu birdenbire havalandı. Ardından kokuyu alıp bana dönünce göz göze geldim.

Dürbünümü ve su şişemi toparlayıp Max ile birlikte Land Rover'a tırmandığım sırada peşinde sürüyle birlikte bana doğru ilerlemeye başla-

dı. Hızla uzaklaşmak için bol zamanım vardı, ama bana doğru ilerliyor olması beni meraklandırdı. Normalde ailesini karşı yöne sürmesi gerekirdi.

Land Rover'ı iyi bir kaçış pozisyonuna çevirdim, sinirlerime hakim olmaya çalışarak bekledim. Son anda, benden sadece birkaç metre uzakta, yönünü biraz değiştirdi ve aracın yanından yavaşça geçti, arkasından geçen her aile üyesi dönüp beni izledi. En arkadan gelen Frankie, kulaklarını açtı ve bana doğru öfkeyle başını salladı.

Sonra birden sürüden ayrılıp kulaklarını açtı, hortumu havada hızla bana doğru koşmaya başladı. Bilinçaltımda bunun göstermelik bir saldırı olduğunu ve arabayı çalıştırmamın gerçek bir saldırıyı tetikleyeceğini bildiğim için yüreğim ağzımda bekledim. Bir kaç metre uzağımda tozu dumana katarak öfkeyle durdu. Kafasını ters ters salladıktan sonra hızla dönüp sürünün peşine takıldı.

Arkasından büyülenmiş gibi bakakaldım. Fil saldırısı, birçok kez görmeme rağmen, dünyanın en etkileyici fiziksel gösterilerinden biridir. Aklımı başıma alıp Frankie'ye karşı daha dikkatli olmaya karar verdim. Hala çok kötü huylu, öfkesini dışa vurmak için çok istekliydi. Nana sürünün lideri olmasına rağmen, Frankie çok daha tehlikeliydi.

Toprak patikada Land Rover'ın boyasını çizen diz boyu dikenlerin arasında ilerleyerek bir süre onların peşinden gittim. Orman çok vahşi hale gelince oradan ayrılıp eve doğru yola koyuldum.

Bir sürahi buz gibi soğuk suyu içerken telefon çaldı. Vahşi yaşam tüccarı telefonda konuşuyordu.

'Niye hala zamanımı bu sürüyle boşa harcıyorsun Lawrence, gerçekten anlamıyorum' dedi. 'Bir hafta içinde sana çok daha uysal bir sürü bulabilirim ve sorunların çözülür. Biliyorsun, bunlar seni her an öldürülebilir. Daha geniş alanlara ihtiyaçları var, tamamen insanlardan uzak olmaları gerektiğinin sen de farkındasın'

'Belki haklısın,' dedim, bir kalem ve birkaç kağıt ararken. 'Bu arada, şirketinin adını veya hatta telefon numaranı alamadım. Neydi?'

Ayrıntıları yazdım ve hemen Johannesburg'daki Fil Yöneticileri ve Sahipleri Derneği'ni arayarak Marion Garai'yle görüşmek istediğimi söyledim.

‘Marion, bu insanları tanıyor musun?’

‘Aman Tanrım, Lawrence. Sakın bana onlarla iş yaptığımı söyleme.’

‘Neden?’

‘Senin sürüyü önce bu grup almak istedi ama ben onlardan önce davrandım. Bunlar tescilli yaban hayvan satıcıları, tamamen yasal, ve senin sürüyü zaten bir Çin hayvanat bahçesine önceden sattıklarını duydum, bu yüzden onları size vermek için bu kadar acele ettim. Bana bayağı öfkeli ve şimdi de sözleşmelerini yerine getirmek için onları geri almaya çalışıyorlar. Sürüyü onlara satarsan hayvanların hayatı mahvolur. Çin’de hayvan haklarıyla ilgili pek yasa yok, bu yüzden her şey olabilir. Ve daha da kötüsü, hayvanat bahçesi sadece yavruları istiyor, bu yüzden iki yetişkin muhtemelen vurulacak. Lütfen... lütfen onlarla iş yapma.’

‘Rahat ol’ dedim, sonunda gerçeği duymaktan memnun. ‘Fillerim hiçbir yere gitmiyor.’

Tüccarı arayıp ona nazıkçe bir daha benimle iletişime geçmemesi gerektiğini söyledim. Şaşırdı. ‘Bütün bu parayı ve yeni bir sürüyü alabilirsin, ama sen daha da kötüye gideceğini bile bile bu sorunla yaşamayı tercih ediyorsun. Üç ay sonra ağlayarak gelme, çünkü o zaman hem bizim, hem senin için çok geç olacak.’

‘Satmıyorum.’

‘Tamam, tamam’

Bir süre tereddüt etti. Kafasında bir şeyle boğuştuğunu anlayabiliyordum. ‘Dinle... patronuma bunu sana söylediğimi sakın söyleme, ama önceki ana fil, hani vurulan, o kadar da kötü huylu değildi. Sanırım sadece sürüyü daha bol su ve otlaklara yönlendirmek için sürekli olarak çitleri yıkıyordu. Yani sadece işini yapıyordu.’

Telefonu kapatırken anlattıkları içime işledi. Eski ana fil ailesine karşı görevini yapmış ve bunun bedelini hayatıyla ödemişti. Hatta onun bebek kızını bile vurmuşlardı. Öfkem kabardı; bu sürünün neden travmatize olduğunu anlamak zor değildi.

Tüccardan bir daha haber almadım.

12.BÖLÜM

Birkaç gün boyunca kaçak avcılarla ilgili taze bilgiler ortaya çıkıyordu, hepsi de yardımcı oluyordu.

Ovambolar, sürekli gözetimimiz nedeniyle avlanamayarak, geceleyin köye sızmayı ve yerel bir meyhanede, genellikle yasadışı olan geleneksel bir tavernada aşırı derecede sarhoş olmayı tercih etmişlerdi. Ovambolar ne kadar çok içerlerse, o kadar çok konuşurlardı. Biz de her zaman orada bir ihbarcımızın olmasını sağladık. Alkolle ateşlenmiş maço bir tavırla, açıkça kahramanlık hikayeleri anlatıyorlardı. Böylece yavaş yavaş davanın parçalarını bir araya getiriyorduk.

‘Durum ne şimdi?’ diye sordu David.

‘Polise gidip ifadeleri veriyoruz. Bir yüzbaşı ile anlaştım, bizi bekliyor.’

Ertesi gün Empangeni’ye gittik, iki üst düzey polis memuruyla buluştuk ve hikayeyi anlattık, tüm yeminli ifadeleri teslim ettik.

‘Bu aç kapa bir dava,’ dedi Phineas’ın ifadesini okuduktan sonra biri. ‘Suçlu oldukları ortada, tutuklamak için birazdan orada olacağız.’

İşte duymak istediğim buydu. Tam 5’te iki polis aracı geldi. David’le birlikte onları Ovambolar’ın kaldığı lojmana götürdük. Ortada hiç kimse yoktu ve garip bir sessizlik vardı. Arabalardan inip iki gruba ayrıldık, binanın önüne ve arka tarafına yönelerek ilerledik.

Çok geç kalmıştık. Odalarına daldığımızda, gördüğümüz tek şey yerde serpilmiş tüfekler ve dolap kapılarının açık olduğuydu. Tüm kişisel eşyaları gitmişti. Kuşkusuz bizi görür görmez anında kaçmışlardı. Şimdi hangi yöne gittiklerini bilmeden, can havliyle ormanın içinde canlarını kurtarma peşinde koştukları kesindi. Karanlık çökmeden önce yakalamak mümkün değildi.

Polis, kaçan bekçiler için yakalama emri yayınlayacaklarını söyledi, şu an için yapabileceğimiz tek şey buydu. Polislerden biri ‘Muhtemelen şu anda Namibya topraklarının yarısına ulaşmışlardır,’ diye söylendi.

Eve döndüğümüzde, hikayeyi Françoise’a anlattım. Dışarıda dolaşırken, kan kırmızısı güneşin geniş tepelerin arkasından yavaşça batışını

izledik. Rezerv sakin görünüyordu. Belki hayal ediyordum ama bekçiler gittikten sonra sanki kötü bir güçten arındırılmış, bütün atmosfer değişmiş gibiydi.

13.BÖLÜM

Thula Thula nihayet dengesini bulmaya başlamıştı. Filller kaçmaya çalışmıyorlar, kaçak avcılık sorunu büyük ölçüde çözülmüşe benziyordu. Kaçak avcılığı tamamen ortadan kaldıramayacağımızı biliyordum. Afrika'da, birkaç kabile üyesinin zaman zaman bir antilop vurarak kazanç elde etmesini ne yaparsanız yapın engelleyemezsiniz. Eski püskü tüfeklerle avlanmaya çalışan ergenleri yakalamak için sabahlara kadar devriye gezmek de zamanla romantizmini yitirir. Olaylar patlak verdiğinde, yani bizim başımıza geldiği gibi işler ticari hale geldiğinde, o zaman sorunlar tavan yapar.

Başka bir cephede, çevredeki sığır arazisini bir av alanına dönüştürme konusunda *amakhosi* ve kabile üyeleriyle yaptığım görüşmeler iyi bir şekilde devam ediyor, ve fikir benimsenmeye başladıkça, az da olsa ilerleme kaydediliyordu. Besi hayvanlarının sembolik bir zenginlik biçimi olduğu bir toplulukta binlerce Zulu'yu, arazilerini vahşi yaşama açmaları konusunda ikna etmeye çalışmak, cesaret isteyen karmaşık bir girişimdi. Ancak doğru olan buydu, bunda şüphe yoktu. Sabır ve süreklilik anahtar kelimelerdi.

Şimdi ilk kez temel misyonumuza odaklanabilirdim - bir Afrika rezerv alanını işletmek.

Zorlu, ama ödüllendirici bir yaşam tarzıdır. Her gün şafakta başlar, hafta sonları yoktur, aynı zamanda dikkatli olmazsanız haftanın günlerini de hızla unutabilirsiniz. Çitler günlük olarak kontrol edilmeli ve onarılmalı, yollar ve patikalar tamir edilmeli ve ormanın istilasına karşı korunmalı; aksi takdirde sonsuza dek kaybedebilirsiniz. Sürekli dikkat gerektiren bir yabancı bitki istilasası vardır - bazı bitkiler diğer ülkelerden gelen istilacılar, Afrika'da doğal düşmanları olmayan ve vahşi yaşam için cazip olmayan çeşitlerin, bu nedenle büyümeleri kontrolsüzdür. Ardından av sayımları ve bozkır değerlendirmeleri, baraj denetimleri ve onarımları, yangın hatlarını koruma, kaçak avcılık devriyeleri, komşu kabilelerle iyi ilişkileri sürdürme ve yapılacak yüzlerce başka iş vardır. Ancak bu, sizi sürekli uyanık tutan tehlikeli ve maceralı bir yaşamdır.

Fil sürüsü mutlu mesut yaşıyor ve çitlerden uzak duruyordu. Onlarla

mümkün olduğunca çok zaman geçiriyordum. Sadece üç haftadır *boma* dışında olmalarına rağmen, özel tadlarla kendilerini doyuruyor ve belirgin bir şekilde kilo alıyorlardı.

Her zaman uygun bir mesafede durdum ve mümkün olduğunca dikkat çekmemeye çalışıp davranışları hakkında gözlem yaparak ve öğrenerek, en sevdikleri su içme yerlerini, ne yediklerini ve nerede olduklarını anlamaya çalıştım. Ama bazen her şey plana uymuyordu. Bir seferinde sürünün oldukça uzakta olduğunu düşündüğümde korku yaşadım. Land Rover'dan yeni cep telefonumdan bir arama yapmak için indim.

Bir şey beni omuzumun üstünden bakmaya zorladı. Yaklaşık yirmi metre ötede beni izleyen Frankie'yi görünce dehşete kapıldım. Ve arkasında bütün sürü vardı.

Nasıl bir hızla az ötede duran arabamın kapısını açıp içeri atladığıma ben bile inanmadım. Ancak aceleyle sık yeni telefonumu düşürmüştüm ve filler şimdi etrafında dolaşıyordu. Onu alabilmek için çekip gitmelerini beklemekten başka çarem yoktu.

O sırada telefon çaldı; zil sesi, vahşi doğada çınladı. Filler durdu, sonra hep birlikte yabancı gürültünün kaynağına doğru hareket etti. İlk varan Frankie oldu, hortumunu yerdeki plastik parçasının üzerine sarkıtarak ne olduğunu anlamaya çalıştı. Diğerleri de ona katıldı. Bense bu garip manzarayı, yedi filin, çalan cep telefonunun ortasında hortumlarını sallamasını izledim. Sonunda Frankie, yeterince gördüğüne karar verdi. Güçlü ayağını telefona doğru kaldırıp indirdi. Zil sesi kesildi.

Sürü çekip gitti. Onlar gözden kaybolunca telefonu almak için arabadan indim. Toprağa gömüldüğü için çıkarmam biraz zaman aldı. Plastik kabın şeffaf bölümü parçalanmıştı.

Denemek için bir numara tuşladım, telefon çaldı. Çalışıyordu. Daha sonra Nokia'yı aradım ve olayı anlattım, telefonun dayanıklılığı için onları tebrik ettim. Uzun bir sessizlikten sonra müdür bana teşekkür etti ve telefonu kapattı. Sanırım, ürünlerinin vahşi bir filin üzerine basmasına dayanabileceğine kendileri bile inanamamışlardı.

Ortama uyum sağlayan sadece filler değildi. Ovambo bekçilerinden kurtulur kurtulmaz, sanki sihirli bir şekilde, başka sayısız hayvan peydah olmuştu. Nereye gitsem kudu, nyala, yabanbezek ve impala sü-

rülerini, dünyayı umursamıyormuş gibi etrafta koşturan birçok küçük hayvanı görmeye başlamıştım. Daha önce avcılar, hareket eden herhangi bir yaratığa ateş etmişler, ardından dev spot ışıklarıyla antilopları kör ederek gece gündüz araçlardan rastgele ateş etmeye girişmişlerdi. Hayvanların bir Land Rover geçtiğinde neden bu kadar ürktükleri şimdi anlaşılıyordu. Şimdiye kadar gerçekten Thula Thula'daki vahşi yaşamı anlama fırsatım olmamıştı. Bu gibi deneyimleri sadece David'le birlikte *boma* dışında kamp yaparken yaşamıştık. Bir araba motorunun neden bütün rezervi paniğe soktuğunu şimdi daha iyi anlıyordum. Artık böyle şeyler olmuyordu. Neredeyse bir gecede, radikal bir dönüşüm gerçekleşmişti. Sırtlanlar akşamları daha cesur hale gelmişti. Hatta postları maalesef hala çok para eden, gecelerin güzel sarı siyah benekli kedileri leopar ve pumaları ara sıra görmeye başlamıştık. Canlılar korkularını yendikçe, onlarla daha sık karşılaşmaya başladık ve kitlesel kaçak avcılığına rağmen, neredeyse tüm Zululand'ın yerlisi olan bu hayvanların hala sağlıklı ürediğine şahit oldum. Tüm rezerv şimdi gerçekten canlanmıştı; biz de onunla birlikte.

Aslında şaşırmıyor değildim. Bekçilerin gidişi nasıl olur da vahşi yaşam üzerinde böyle anında bir etki yapabilirdi? Şimdi güvende olduklarını, av tehdidinin ortadan kalktığını nasıl biliyorlardı? Bu bir hukuk mahkemesinde kanıt olarak kabul edilemezse de, bana göre, doğanın kendi düzeninde, hayvanların tehlikenin bittiğini bilmelerinin kanıtıydı.

Yıllar sonra, Sudan'da bir koruma projesindeyken, kendi hikayeme benzer inandırıcı bir hikayeyi güvenilir bir kaynaktan duydum. Kuzey ve Güney Sudan arasındaki yirmi yıllık savaş sırasında filler, hem fildişi hem de et için öldürülüyordu ve bu nedenle büyük sayıda fil, güvenlik için Kenya'ya göç etmişti. Son ateşkesin imzalanmasından sadece birkaç gün sonra, filler benimsemiş oldukları yerlerinden toplu halde ayrılıp yüzlerce mil boyunca evlerine, Sudan'a geri yürümüşlerdi. Evlerinin artık güvenli olduğunu nasıl bildikleri, bu olağanüstü yaratıkların inanılmaz yeteneklerinin başka bir göstergesidir.

Ormanda sorun yaşamadan geçirdiğim günler başka bir sevgimi daha canlandırdı; kuş gözlemciliği. Farklı habitatlarıyla Thula Thula'da 350'den fazla tanımlanmış kuş türü bulunmaktadır ve burası, boş zamanlarını kuşları izlemeye ayıran 'twitchers' adlı garip insanlar için mutlak bir sığınaktır.

Bir gün, muhteşem bir Zululand sabahında, David ve ben, tek ses olan yaprak örtüsündeki adımlarımızla, sık nehir boyu çalılıklarında sürüyü izlerken, yüksek, düz akasya robusta'nın üstünde toplanmış bir maymun sürüsüyle karşılaştık. Tepelerinde dikkatlerini çekecek kadar alçaktan ama erişemeyecekleri kadar yüksekten uçan şahane bir kartala hakaretler ediyor, çığlık çığlığa meydan okuyorlardı.

Ya da öyle sanıyorlardı. Siyah yüzlü küçük yaratıklar, mesafenin verdiği cesaretle bitki örtüsü içine saklanmak yerine, dalların tepesinde kendilerini pervasızca sergiliyorlardı.

Biz izlerken, başka bir kartal belirdi, kocaman sessiz kanatlarıyla alçaktan uçarak hızla yaklaşıyordu. Yerden on metre yüksekte uçarken ağaç gövdelerini ustaca kendine siper ediyor, keskin çıkıntılı gagası ve kar beyazı karnı ile, ağaç gölgeleri arasında kayan bir leke gibi, maymunlardan gizleniyordu. Yedi metre üzerinde bir kanat açıklığına sahip olan savaşçı kartal uçarken her zaman etkileyici bir görüntüdür. Ancak bu kadar yakından gördüğümüzde, bu tamamen büyü gibiydi - üzerimizden geçerken kanatlarından gelen rüzgarı hissedebiliyorduk.

Kuyruğundaki tüylerin hafif bir hareketiyle jet gibi birden dikey uçuşa geçti. Maymunların ne olduğunu anlamasıyla, dalların birinden çekip aldığı hayvanla birlikte tepede uçan eşinin yanına süzülmesi bir oldu.

Kumral kartal da usta bir avcıdır ve sıklıkla savaş kartalları gibi ikili avlanarak, özellikle üreme mevsiminde yeni doğan geyik yavruları için özel bir tehdit oluştururlar. Bir gün, Nana ve sürü solumda otlarken bir nedenden dolayı gökyüzüne bakındım ve bu iki muazzam yırtıcıyı, gökyüzündeki mavi noktalar olarak, dikey bir şekilde mükemmel uyum içinde dalgalanırken seçtim. Ben bakarken inanılmaz bir hızla ağaçların arasına daldılar. Çok hızlı diye düşündüm, çakılıp kaldılar sandım. Ancak bu kahverengi kartallar, gökyüzünden aşağı hızla inebilir, avını vurabilir ve ardından sadece birkaç metre karelik bir alana konabilirler. Köşeyi döndüğümüzde, pençelerini bir impala yavrusuna saplamış, dev kanatlarını ölü bir ağırlığı kaldırmak için senkronize bir şekilde cırparken bulduk. Ani saldırının etkisi yavru geyiği anında öldürmüştü, ancak anne, tüm gücüyle karşı koymaya kararlıydı. Bebeğinin ayağını ağzına almış, bacaklarını metal miller gibi kilitleyip, korkunç bir çekişmeye girerek kuşların uçuşmasını engellemeye çalışıyordu. Şahinler, bizi görünce şaşırarak avlarını bırakıp gökyüzüne doğru süzöldüler.

Ne kadar yüreğimiz burkulsa da asla doğaya müdahale etmedik. Beslenme zinciri ne kadar acımasız olursa olsun, vahşi yaşamın denge noktası budur. Geyiğin annesi için ne kadar korkunç olursa olsun, kartalların da yavrularını beslemeleri gerekiyordu. Ancak her şey kan ve vahşet değildi; Zululand kuşlarında aynı zamanda parlak renkler ve nefis şarkılar da vardı. Gül renkli serçeler, bizimle kışı geçiren turkuaz Avrupa kızakkuşları, muhteşem çalı ördekleri, kan kırmızısı narına trojanları ve sayısız diğerleri, tüyleri öyle gösterişlidir ki seyretmeye doyamazsınız. Kızıl kanat tüylerini yalnızca uçarken gösteren Gwala gwala insanın ruhunu gökyüzüne çıkarabilir.

Benim ruhumu çıkarıyorlardı. Kaçakçılık, fil saldırıları... bunların hepsi dünde kaldı, diye mutlu bir şekilde düşündüm.

Ne kadar yanıldığımı farkında değildim .

14.BÖLÜM

Bir sabah, Françoise, ben sürüyü takip ederken, dört çeker bir arazi motosikleti olan *quad bike* ile bana katıldı.

Tozlu bir patikada hızla giderken, onun kırsal yaşama ne güzel uyum sağladığını düşünüp bu muazzam dönüşüme hayranlık duydum.

Sofistike bir ortamda büyümüş, gençlik yılları Paris'in canlı metropolünde ve bulvar kafelerinde geçmişti. Benim Afrika bozkırlarında geçen gençliğimden fersah fersah farklıydı.

Bu uyum sürecine en güzel örnek, Thula Thula'da bazı Parisli arkadaşları için düzenlediği ziyafettir. Ön bahçeye kurduğu, Camembert ve Brie peynirleri, egzotik meyveler, taze pişmiş ekmekler, salamlar, patelerle dolup taşanan masayı, onlar yabani sarmaşıklar desem de favori çiçekleri olan rengarenk begonvillerle süslemesiydi. Bahçivanımız Biyela'ya talimatlar verirken '*Zey are exotic and beautiful, and must be protected,*' diye eklemiş, Biyela talimatı Ngweya'ya tercüme ettirdiği günden itibaren bu yaban çiçeklerinin bekçisi kesilmiş, kimsenin üzerlerine basmasına izin vermemişti.

Bir arkadaşıyla beraber masayı kurarken ağaçlardan inen bir maymun sürüsü yanlarından geçmişti. Yaramaz hayvanları kovalamak yerine, Franchoise ve arkadaşı eve kaçıp büyük bir cam pencerenin ardından Gal'ce küfürler savurmaya başlamışlardı. Bu yabancı dilden hiç bir şey anlamayan ve şanslarına inanamayan maymun sürüsü Zululand'da bulabilecekleri en iyi Fransız mutfağının tepesine çöküp ne varsa silip süpürmüşlerdi. Allahtan şampanya tadından hoşlanmıyorlardı, yoksa litrelerce şampanyayı da mideye indirmeleri işten bile olmayacaktı.

Ngwenya ve ben onları kovalayana kadar iş işten geçmişti. Maymunlar, sulu peynir parçaları, pâté ve avuç dolusu yemekle birlikte yerlere serilen meyve ve ekmek parçacıklarını kapıp kaçmışlardı. Neredeyse kakhahadan felç olmuş olmam durumu pek değiştirmede.

Ancak bu bir yıldan fazla bir süre önceydi. Şimdi kırsalda kendini çok daha rahat hissediyordu. Kollarını sıkıca belime dolayarak Nseleni Nehri'nin sığ bir bölümünden geçip fillerin izini bulabileceğimiz yüksek bir gözetleme noktasına çıkmaya çalıştık.

'İşte oradalar,' diye işaret ettim. Filler derin yeşil düzlükte yaklaşık bir mil uzakta tek sıra halinde ilerlerken nehir yatağına doğru gözden kayboldular.

'Uzaklaşıyorlar. Onlara nehrin karşı yakasına geçmeleri için biraz zaman verelim, ardından peşlerinden gidelim.'

Yaklaşık on dakika sonra motoru nehre doğru tepeden aşağı yavaşça indirdim. Islanmamak için ayaklarımı havaya kaldırarak nehri geçtik. Diğer tarafta, dik yamaçtan tırmanmak için gazladım ve nehir kenarının tepesine çıktık.

Tam bir felaketle karıştık! Birdenbire etrafımızdaki dev gri şekillerin farkına vardım. İnanılmaz bir şekilde sürünün tam ortasına sürmüştük! Filler, nehir geçişinin çıkışında otlayarak durmuşlardı; oysa onların hareket halinde olduğunu düşündüğüm için böyle bir durumu beklememiştim.

Şoktan tir tir titriyordum. Kendimi aniden minik, güçsüz, etrafı sinirli beş tonluk memelilerle çevrili küçük bir motosiklet üzerinde korumasız hissettim. Ve daha da kötüsü, yanımda Françoise vardı. Kalbim sıkıştı, bu durumdan nasıl kurtulurum diye deli gibi düşünmeye başladım. Arkamda bir nehir ve dik bir yamaç, önümde tedirgin bir fil sürüsü varken seçenekler sınırlıydı. Daha da endişe verici olan şey, arkamızda biraz geride olan Marula ve Mabula'yı anneleri Frankie'den ayırmış olmamızdı. Paniklediler ve yüksek sesle ciyaklamaya başladılar. Zaten kötü durumumuzu daha da kötüleştirebilecek bir şey varsa o da saldırgan bir dişi fil ile korkmuş yavrularının arasında kalmamızdı.

Başımız beladaydı. Hem de öyle böyle bela değil.

Nana, birkaç metre uzakta, hortumunu kaldırıp tehditkar iki adım attı ve sonra neyse ki durup geri çekildi. Bu tek başına yeterince korkunçtu, ancak gerçek sorun arkamızdan geliyordu: Frankie. Motosikleti çevirip kaçmaya çalıştım, ancak nehir kenarı çok dik, motosikletin dönüş açısı kısıtlıydı. Çaresizce sıkışmıştık.

Sesimin hâlâ dengeli çıktığına şaşırarak ve mümkün olduğunca endişesiz görünmeye çalışarak Françoise'ia, 'Sanırım bir sorunumuz var.' dedim. Onu böyle ölümcül bir tehlikenin içine atmam beni tam anlamıyla dehşete düşürmüştü.

Bu arada Frankie, hızla bir çalıktan çıkıp bize doğru saldırmaya hazırlanıyordu. 9 mm'lik tabancamı çıkardım ve Françoise'a, bana bir şey olursa kendini koruması için uzattım. Aslında bu mermiler bir file leblebi fırlatmaya benzerdi, ama son çare olarak, bir atış belki Frankie'nin dikkatini dağıtabilirdi.

Sonra bana doğru öfkeyle gelen Frankie'yle yüzleşmek için motorun üzerinde ayağa kalktım. Ünlü Afrikalı korucu Clive Walker, *Signs of the Wild* isimli müthiş kitabında benzer bir deneyimi şöyle açıklıyor: 'Bir fil saldırısı, çığlık atan şeytanların sesi eşliğinde gelir. İnsan zihni yaklaşan bir idam infazından başka hiç bir şeye bundan daha fazla odaklanamaz.'

İşte tam da bu durumu ifade ediyordu. Frankie, güreleyerek ilerledi. İçin için ciddi olmaması, sadece bizi yavrulardan uzaklaştırmak istemesi için dua ettim. Öyle olsa, kulaklarımı havalandırırdı. Ama hayır, kulaklarımı geriye yatırıp bütün gücüyle vurmak için hortumunu kıvırdığını gördüm. Kıvrılmış bir hortum, öldüresiye darbe anlamına geliyordu. Bu korkunç farkındalık ağır çekim araba kazası gibi duyularımı felç etti. Sanki yapacak daha iyi bir şeyim yokmuş gibi uzak bir köyden gelen çivi çakma seslerini yanı başımda gibi duydum, yükseklerde süzülen bir kartalın zarif uçuşunu hayranlıkla izledim. Hiç bu kadar mavi bir gökyüzü görmemiştim.

O sırada, Frankie kocaman bedeni her şeyi kapatarak ilerlemeye devam etti. Ellerimi havaya kaldırarak ona bağırırmaya, sonra öfkesini bastırmak için çığlık atmaya başladım.

Tam bittik dediğim sırada, kulakları aniden havalandı, hortumunu düzeltip durdu. Ama ağırlığından dolayı, doğrudan tepemizde kule gibi dikilip öfke saçan küçük gözlerini bize dikti. Motosikletin selesine çöküp, korku içinde yukarıya bakarak Frankie'nin boğazının buruşuk alt kısmını hayretle izledim. Kocaman başımı hayal kırıklığıyla sallarken, bize son zamanlarda yaptığı bir kum banyosundan kalan kalın kırmızı tozla duş yaptırdıktan sonra birkaç adım geriye çekildi. Marula ve Mabula yanına sığırdı. Bize iki veya üç kez daha dehşet verici tehditkar hareketler yapmasının ardından oğlu ve kızıyla birlikte çalıklara doğru dönüp uzaklaştı.

Selemin üzerinden inip Françoise'a baktığımda her tarafım tutulmuştu.

Onunsa gözleri sıkıca kapalıydı. Usulca her şeyin bittiğini fısıldadım. Her şey yolundaydı. İkimiz de şaşkınlıktan ne yapacağımızı veya ne söyleyeceğimizi bilemeyecek kadar sessiz oturduk.

Sonunda kendimi topladım, motosikleti çalıştırdım ve sürüyü izlediğimiz yolun aksi yönünde uzaklaştım. Saldırımın ardından sanki kuşlar ve ağaçlar bile olan biteni biliyormuş gibi sessizliğe gömülmüş ormanın içinde ilerledik.

Bir süre sonra misafirleri taşıyan bir kamyonet görüp durdurduk, motosikletten indik. Yanımıza geldiklerinde Françoise hemen elini kolunu sallayarak başımıza gelenleri heyecanla anlatmaya başladı. Tek sorun, hâlâ elinde 9 mm'lik tabanca bulunmasıydı ve her dramatik anı vurgularken tabancayı sağa sola sallıyordu. Silahı geri alana kadar misafirler kendilerini korumak için kaçışırken ben de tabancayı alıp kovana temizledim.

Eve döndüğümüzde olayı şaşkına dönmüş personele anlattım. 'Hâlâ yaşıyor olmana inanamıyorum,' dedi David, dişleri arasından ısıklık çıkararak. 'Seni öldürmemesi bilinçli bir karar olmalı. Neden yaptı sence?'

İyi bir soruydu. Filler genellikle kararlı bir saldırıdan dönmezlerdi. Hâlâ Frankiem'in son dakikada geri adım attığına inanamıyordum. Neden vites değiştirmişti, ölümcül gerçek bir saldırıdan vazgeçip alaylı bir saldırıya geçmişti? Bu neredeyse duyulmamış bir durumdu.

Ertesi gün motosiklete atladım ve neredeyse hayatımızı kaybettiğimiz nehir geçişine geri döndüm. Bazı cevaplar bulmaya ihtiyacım vardı. Ancak ne kadar uğraşırsam uğraşayım sanki zihnim dehşetle başa çıkmak ister gibi saldırının kritik anları tamamen boş bir sayfa gibiydi. Bu yüzden rotamızı takip ettim, aynı nehir geçişinden defalarca geçerek olayı zihinsel olarak tekrar tekrar gözden geçirdim. Yavaşça detaylar şekillenmeye başladı. Saldırı sırasında motosikletin üzerinde ayağa kalkıp bağırdığımı hatırladım. Peki, ne diye bağıırıyordum? Zihnim hala bomboştı.

Sonra birden hatırladım. Sadece 'Dur, dur, benim, benim!' diye bağıırıyordum. Bu kadar. Geriye dönüp baktığımda oldukça saçma görünse de tam olarak böyle olmuştu. Panikleyen yavrularımı koruyan sürünün en saldırgan dişi filine 'Benim, benim!' diye bağırarak oldukça zayıf

bir tepki gibi görünse de bu onu durdurmaya yetmişti. Beni *boma'dan* tanıyordu. Bugün bile onları dışarı saldıığımız gün ana fille aramızdaki iletişime şahit olduğu için hayatlarımızı bağışladığına inanıyorum.

15.BÖLÜM

“Yine elektrikler gitti” dedi David somurarak, “bu sefer batı sınırında.”

Tel çitimizle sürekli sorunlar yaşıyorduk. Elektrikle çevrili sınırlarımız, menopoza girmiş bir gergedan kadar dengesiz ve güvenilmezdi. Her şeyden etkileniyordu. Fazla yağmur trafıy sular altında bırakıyor, az yağmur, iletkenliği etkiliyordu. Her şimşek çaktığında tellerden kıvılcımlar sıçrıyordu. Sürekli altına delik açan sırtlanlar, yaban domuzları kısa devreye sebep oluyordu. Bunlar sadece açıkça görülen sorunlardan bazılarıydı; bazen lanet olasının canı istedi diye çöktüğüne bile yemin ederim. Bana saldırmış olan öfkeli bir fil sürüsünü rezerv içinde tutma görevimizi hiç kolaylaştırmadığı kesindi.

Ayrıca, Nana ve Frankie'nin önceki rezervi terk etmeden önce dominant boğa tarafından gebe bırakıldığı yeni keşfetmiştik. Fillerin bu kadar büyük olmaları nedeniyle, gebeliklerini erken aşamada anlamak genellikle zordur, ancak şu ana kadar iki yetişkin dişimizin hamile olduğu açık hale gelmişti.

Bu nedenle cereyanın her zaman açık olması rezervdeki bir numaralı kuraldı; aksi takdirde filleri kaybetme riskimiz vardı. Artık kaçmaya çalışmıyorlardı, ancak Nana'nın sınıra yaklaşp cereyanın olmadığını hissetmesi yeterliydi - ne olacağını kimse bilemezdi. Bu yüzden yirmi milden uzun çevrenin zorunlu şafak ve alacakaranlık rutin denetimleri dışında gün ortasında da ara ara kontrol edilmeleri gerektiriyordu. Asla çit tamamen çalışır durumda olmadan yatmazdık.Bu seferki sorun sadece cereyanın olmaması değil, aynı zamanda Land Rover'ın çalışması ve havanın kararmak üzere olmasıydı.“Sorun değil,” dedi David. “Traktörü alırım.”

Zulu adı Gunda Gunda olan yirmi yaşındaki emektar dostumuza baktım. Kesinlikle güvenilirirdi ve işi halledecekti, ancak farları yoktu ve karanlıkta, gece görüşü olmadan yirmi milden uzun bir orman yolculuğu korkutucu olabilirdi.

Afrika vahşeti acımasızdır ve hayatta kalmak için sağlayabileceğiniz her genetik avantaja ihtiyacınız vardır. Bu nedenle neredeyse tüm hay-

vanlar, iris arkasında bulunan ve uzak yıldız ışığını bile yakalayan ve büyüten bir yansıtıcı zar ile desteklenmiş mükemmel gece görüşüne sahiptir. Karanlıkta gözlerine ışık tutulduğunda bu kadar parlak yansımamın nedeni bu zardır. Büyük kedigillerin en iyi gece görüşüne sahip olduğu söyleniyor, ancak tüm türler ya avlanmak ya da gecenin avcılarından kaçmak için keskin görüş yeteneklerine güvenirlir. Ne var ki, tüm türler böyle bir avantaja sahip değildir. Kayda değer bir istisna vardır; gezegenin en baskın yarattığı tamamen gece kördür. Ve bu da biziz – *Homo sapienler*.

Mehtapsız veya bulutlu bir gecede el feneri olmadan sık ormanda yürüyüş yapmayı denerseniz ne demek istediğimi anlarsınız. O kadar karanlıktır ki hiçbir şeyi göremezsiniz... ama gerçekten hiçbir şey. Yıldızlara göre yol bulamıyorsanız (eğer gökyüzü bulutla kaplanmamışsa), birkaç dakika içinde kaybolmuş, hatta belki paniğe kapılmış olursunuz..

Bir gece kampa yaklaşık dört mil kala motosikletle kaza yaptım. Kaza sırasında el fenerimi kaybettim ve karanlıkta eve yürümek zorunda kaldım. Hâlâ o yolculuğu ürpererek hatırlıyorum. Tamamen kör oldum ve ormanın içinde en azından bir şeye çarpacak olsam hiç değilse neye çarptığımı bilmek için iki elim önümde yürüdüm. Sırtlan inine düşebildim ve uyandığımda - veya daha olası olarak, uyanamazsam - bile bundan haberim olmayacaktı.

Eve dönmek saatler sürdü ve döndüğümde her yanımda morarmış, sinirli, diken çizikleriyle dolu bir enkazdım. Şaşkınca tökezleyerek ilerlerken beni en çok endişelendiren şey, etraftaki bütün diğer canlıların benim acemiliğime şahit olmasıydı. Herhangi bir yırtıcı için, ben yaralanmış veya engelli bir hayvan gibi görünmüş olmalıydım. İki kez, tabiat aniden canlanmış gibi hissettiğimde, panik içinde tabancamı çekip havaya ateş ettim. Evime dönebildiğim için şanslıydım. Peki, atalarımız gece görüşü olmadan yüzyıllar boyu nasıl hayatta kalabildiler? Tanıdığım pek çok bilim insanından hiçbirisi sıradan, ağzının tadını bilen ama gece körlüğüne sahip *Homo sapienler*'in nasıl hayatta kalabildiğine, nasıl evrim geçirdiğine tatmin edici bir açıklama yapamadılar.

Ancak şüphelerime rağmen, David Gunda Gunda'ya atlayıp alacakaranlıkta yola çıktı. Telsizi yanına almayı unuttuğunu o gittikten sonra fark ettim.

Eve döndüm, birkaç telefon görüşmesi yaptım ve sonra dışarı çıkıp David'in el fenerinin uzak sınırdaki yanıp sönen ışığını görmeye çalıştım. O sırada bir ses duydum, gittikçe artan, kanımı donduran boğuk bir kükreme. Max da dışarıdaki karanlığa dik dik bakarak tetikte beklemeye başladı.

‘Olamaz,’ diye düşündüm, sonra tekrar duydum. Vahşi doğada ürkütücü bir şekilde yankılanıyordu. Bu sefer yanılmıyordum. Bir erkek aslanın bölgesini işaretleme çağrısıydı. Rezervde kalıcı aslanlarımız olmadığı için, bu bir gezici hayvanın içeri girdiği anlamına geliyordu. Ama daha da kötüsü, kayalardan yankılanan ürpertici bir kükreme ile çağrıya yanıt geldi. Bu, rezervde en az iki aslanın dolaştığı anlamına geliyordu. Ve en kötüsü, kükremeler tam da David'in farları olmadan geceyi geçirdiği batı sınırından yankılanıyordu. Güç kapalıyken çitten içeri girmiş olmalıydı.

Karanlıkta Thula'daki bütün canlılar ölüm anlamına gelen bu ürkütücü kükremeyi duymuş olmalıydı. Nana da duymuş olmalıydı. Onu donmuş, kulaklarını açmış, hortumunu yukarı kaldırıp çağrının nereden geldiğini anlamak için havayı koklayıp sürüdeki gençleri düşünürken hayal ettim. Şimdi rezervdeki her şey gibi taktikleri ve alışkanlıkları değişecekti.. Max'a eğildim ve onu sakinleştirdim.

Bazen yakındaki Umfolozi rezervinden aslanlar kaçabilir ve köylerde geniş bir korku yayabilir, sığırlara saldırabilirlerdi. Aslanlar kaçtığında kırsal bölge tamamen kontrol altına alınırdı. Onları köşeye sıkıştırmak zordur ve onlar için sığır veya diğer çiftlik hayvanları son derece kolay avdır. Eğer fazla sorun olurlarsa genellikle korucular tarafından vurulup öldürülürler.

Kaçışlar, genellikle zorlayıcı bir şekilde, genç erkekler üzerinde ‘baskı’ uygulayan ‘baskın aslan’ yüzünden oluyordu. Bir alfa erkek, rekabeti tolere etmez ve erkek yavru hayvanlar olgunlaştığında kovulurlar. Ancak bölgedeki rezerv alanları diğer yerleşik sürüler tarafından zaten doldurulmuş olduğu için gençler sık sık korunan alanların dışına ve insanların yaşadığı bölgelere zorla itiliyorlardı.

Genellikle kardeş olan bu genç erkekler, kesinlikle korkunçtur ve yetişip güçlenene kadar dışarıda kalırlar, bu süre zarfında avlanma ve savaşma becerileri kazanırlar. Ardından rezerve geri döner ve aile re-

isine bölgesi ve sürüsü için meydan okurlar. Bire karşı iki oldukları için genellikle başarılı olurlar. Ben Afrika'nın en karizmatik ve simgesel hayvanlarından biri olan aslanları severim, ancak bu çiftin 'ara yılını' geçirmek için başka bir yer seçmiş olmalarını dilerdim. Thula Thula'da onları ağırlamaya henüz hazır değildik.

Ancak asıl endişem David içindi. Traktörün gürültüsü ve yağlı dumanları arasında nispeten güvende olacaktı. Ancak elektrik arızası arıyordu ve bulmak için araçtan inip çit boyunca uzun uzun yürümesi gerekecekti. Küçük bir fener taşıdığımı biliyordum ama tüfeği yoktu ve gece vakti aslanların yakınında silahsız yürümek delice bir şeydi. Eğer önce aslanları duymuş olsaydık kesinlikle dışarı çıkmazdı. Şimdi onun da çağrıları duymuş olması için umutsuzca dua ediyordum. Ancak Gunda Gunda oldukça gürültülü bir araç olduğu için pek mümkün değildi.

Korucuların lojmanından Bheki'yi aradım, o da büyük kedileri duymuştu. Ben de ona David'in yalnız olduğunu söyledim. Endişeli olduğunu görebiliyordum. 'Yanına gitmeliyiz,' dedim. 'Lütfen tüfeğimi al ve bol mermi getir.'Karanlıkta yürümeğe bayılmıyordum ama büyük kediler rezervin içinde olduğu için alan boyunca çite paralel dış toprak yoldan yürümek daha az tehlikeliydi. Şansımız yaver giderse, David'i ve aslanların kazdığı deliği bulabilirdik.

Sonra: o tüyler ürperten kükremeyi tekrar duyduk. Yakındı, belki bir mil veya ikiden az. Artık son derece endişeliydim - aslanlar traktörün kokusunu alabilirdi, ama acaba sürücünün kokusunu da almışlar mıydı? Ve acaba ne kadar açlardı? Belki de birkaç gündür beslenmemişlerdi. Bu sefer daha da yakından cevap kükremesi duyuldu. 'Bheki, daha hızlı hareket etmeliyiz,' dedim. Zululu homurdandı. Benim kadar endişeliydi. David'i, Thula Thula'da sevmeyen kimse yoktu.

Tüfeklerimizi sıkıca kavrayarak karanlıkta ne kadar hızlı gidilebilirse koşmaya başladık. El fenerleriyle bile zordu. Taşlar ve çalı kökleri üzerinde birkaç kez tökezleyişimizi hiç fark etmedik. Tek bir amaç vardı: aslanlardan önce David'e ulaşmak. Yaklaşık iki mil sonra soluk bir ışık ve David'in çit açıklığında Gunda Gunda'nın yakınında homurdanarak ilerlediğini sevinçle gördük.

Uyarmak üzereyken benden önce davranıp. 'Aslan! Büyük olanlar!' diye bağırıp deliği işaret etti. İOradan girmişler. Onları uzak tutmak

için traktörü çalışır vaziyette bıraktım. Her yerde izleri var.'Üzerime müthiş bir rahatlama çöktü. Bu adamı hiçbir şey korkutamazdı. 'Traktörü burada bırak, çitin dışındaki patikadan bizimle yürü,' dedim.

Aslanların tellerin altından kazarak girdikleri delikleri kapattık. Telleri yukarı iterek ve elektrik tellerini kısaltarak elektriği tekrar aktif hale getirdik, aslanı rezerve hapsedip eve yürüdük. Yarın ilginç bir gün olacaktı. Nezaket kuralları gereği, kırsalda sadece güneş doğduktan sonra telefonla arama yapılır. Güneş henüz doğmadan Parklar Kurulu bölge bekçisini aradım.

'Bir çift aslanınız kayboldu mu?' diye sordum.

'Evet,' dedi. 'İki gün önce iki tanesi kaçtı ve birkaç köyde kaosa neden oldular. Yoldalar, aslında senin tarafa doğru gidiyorlar. Onları gördün mü?'

'İkisi de Thula'da,' dedim. 'Gelip almak ister misiniz?''Yoldayız. Biz gelene kadar onlara göz kulak olun.'

Bütün rezerv personeline tetikte olmaları söylendi ve çalışma ekipleri eve gönderildi. Çalışanlarımızın hiçbirisi aslanlarla deneyime sahip değildi, bu yüzden herhangi bir risk almak istemiyorduk.

Adamları beklerken sürüyü bulmaya çıktım. İzlerini takip ettim ve kısa bir süre sonra taze fil dışkısıyla taze aslan dışkısını birkaç metre içinde buldum. Büyük kedilerle yolları kesişmişti ama bir fil sürüsü, ne kadar aç olursa olsun, aslanlar için çok korkunçtur. Tabii ki gençlerin başı belada olmazsa. Onları bulamadan eve geri döndüm. Bahçenin önündeki çimde durup çalılıklara bakarken, geçen yıl Umfolozi'deki korucu başı Craig Reed'e, dişi bir aslanın saldırdığı korkunç olayı hatırladım. Beş aylık hamile eşi Andrea ile atla gezintiye çıktığı sırada dev kedi aniden kamış yatağından fırlayıp onlara doğru koşmuştu. Craig'ın atı korkup kaçmaya başlamış, ancak dişi aslan zaten Andrea'yı hedef aldığı için onun peşinden koşmuştu. Usta bir binici olan Andrea, atı son sürat çalılara sürmüş, tehlikeyi sezen at, teşvike ihtiyaç duymadan dört nala kaçarken Andrea'nın ayağı üzengiden kurtulunca eyerin üzerinden kaymaya başlamıştı.

Düşerken bir şekilde üzengiye tutunmayı başarmıca aslanın sıcak takibinde dört nala kaçan at çalılıklara sürüklemiş. Korku içinde aslanın

giderek yaklaştığını görüp kaderine razı olarak üzeniyi bırakmasıyla aslanın üzerinden atlayıp tırnaklarını atın sırtına geçirmesi bir olmuş. Bu sırada Craig, atını çevirmeyi başarmış ve hayvanı korkutmak için havaya ateş ederek yaklaşmış. Neyse ki Andrea ciddi şekilde morarmış ve sarsılmış olması dışında iyiydi ve dört ay sonra gerçek bir göçebe kadını olarak, sağlıklı bir oğlan doğurdu.

Bu muazzam yaratıklara her zaman saygı göstermek gerektiği öyküsünden çıkarılacak ders budur. Aceleyle yapılan bir kahvaltı üzerine bunu düşündüm ve ardından Bheki ve adamlarıyla buluşarak büyük kedilerin içeri girdiği delikten iz sürmeye karar verdim. Ancak Thula Thula'nın sert kil toprağı kurduğunda iz takibini son derece zor hale getirdiği için birkaç saat sonra izler tamamen kaybolmuştu. Ayrıca, üstümüzde dönen akbabalar da yoktu, bu da aslanların dün gece avlanmadıkları anlamına geliyordu. Bu işimizi çok daha kolaylaştırmış olurdu.

Parklar Kurulu geldi, iki gün boyunca rezervi aradık, iz sürdük ama bir şeye rastlamadık. Çitlerin kontrolü sırasında büyük bir deliğe rastladık. Gitmişlerdi. Daha sonra onların Umfolozi'ye döndüklerini duyduk.

Birkaç hafta sonra bir gece Umfolozi'ye giderken şoförden 'tuvalet molası' için durmasını istedim, çünkü birkaç fincan kahve içmiştim. Kapıyı açtığımda her yer zifiri karanlık olduğu için İlyi kontrol et,ı dedikten sonra elindeki fenerle yolumu aydınlattı.

Yüksek otların içinde, dışarı çıktığım yerden sadece on metre uzaklıkta, iki büyük erkek aslan yatıyordu. Onların rezervimizdeki gençler olduklarına yemin edebilirdim. Sınırımıza yakındı, içimde tuhaf bir his vardı. Az önce, bir mil geride haremiyle dolaşan devasa yeleli bir erkek aslan görmüştük.

Şüphesiz bu iki ergen, Thula Thula'daki serüvenlerinin ardından meydan okumak için geri dönmüşlerdi.

"are?" "Oh God, Lawrence. Please don't tell me you're dealing with them." "Why?" "This lot was trying to get your herd first but I beat them to it. They are registered wildlife dealers, perfectly legitimate, and I had heard they had already pre-sold your animals to a Chinese zoo – that's why I was in such a hurry to get them to you. They're pretty upset with

me and are now trying to get the animals back to fulfil their contract. If you sell them to him, your elephants' lives will be a misery. There're few animal rights laws in China, so anything could happen. And even worse, the zoo only wants the babies so the two adults will probably be shot. Please ... please don't deal with them." "Well, you can relax," I said, relieved finally to hear the truth. "My elephants are going nowhere." - türkçe Excerpt From: Lawrence Anthony. "The Elephant Whisperer: My Life With the Herd in the African Wild." Apple Books. "ne olduğunu bilmemem için yeterince heyecanlıydı. 'Her şey yolunda mı?' 'Oh Tanrım, Lawrence. Lütfen bana bu işle uğraştığımı söyleme.' 'Neden?' 'Bu ekip, sürünüzü önce almak istiyordu, ama ben onları alt ettim. Onlar tescilli vahşi yaşam tüccarları, tamamen yasal, ve hayvanlarımızı zaten bir Çin hayvanat bahçesine önceden satmış olduklarını duymuştum - bu yüzden size onları getirmek için bu kadar acele ettim. Onlar benimle oldukça sinirli ve şimdi hayvanları geri almak için uğraşıyorlar. Onları ona satarsanız, fillerinizin yaşamı bir azap olacak. Çin'de pek hayvan hakları yasası yok, bu yüzden her şey olabilir. Ve daha da kötüsü, hayvanat bahçesi sadece yavruları istiyor, bu yüzden iki yetişkin muhtemelen vurulur. Lütfen... lütfen onlarla uğraşma.' 'Neyse, rahatlayabilirsiniz,' dedim, nihayet gerçeği duymaktan memnun. 'Fillerim hiçbir yere gitmiyor.'

"Bayiyle telefonla görüştüm ve ona nazikçe 'benimle bir daha iletişime geçmemesini' söyledim. O şaşkına döndü. 'Bütün bu parayı ve yeni bir sürüyü alabilirsin, ama sen sorunu korumayı ve daha da kötüleşeceğini tercih ediyorsun. Üç ay sonra ağlamaya gelme, çünkü o zaman bizim ve senin için çok geç olacak.' 'Satmıyorum.' 'Tamam, tamam.'"

"Sonra bir süre tereddüt etti ve zihninde bir şeyle mücadele ettiğini anlayabiliyordum. 'Dinle... patronuma bunu sana söylediğimi söyleme, ama önceki matriark, vurulan, o kadar da kötü değildi. Sanırım sadece sürüyü daha iyi su ve otlaklara yönlendirmeye çalışıyordu, bu yüzden sürekli olarak çitleri yarıyordu. Sadece işini yapıyordu.' Telefonu kapatırken bu açıklama yavaşça içime işledi. Eski matriark ailesine görevini yapmıştı - ve bunun bedelini hayatıyla ödemişti. Hatta onun bebek kızını bile vurmuşlardı. Öfkem kabardı; bu sürünün neden travmatize olduğunu anlamak zor değildi. Bayiden bir daha haber almadım."

16. BÖLÜM

Beyaz güney gergedanı çok büyüktür, özellikle de siz yaya iken bir tanesi önünüze çıktığında ne kadar büyük olduğuna şaşarsınız. Dünyanın en büyük ikinci kara memelisi olup rahat üç ton ağırlığında olabilir. Kaçak avcılar tarafından boynuzu için değerli kabul edilen önümdeki bu gergedanın özellikle güzel bir çift boynuzu vardı.

Bunlardan üç adet teslim almıştık. Bu dişi, halen sakinleştirici etkisinden sallanarak diğer ikisinden uzaklaşmıştı. Bu büyük bir sorun teşkil ediyordu. Filler hala yakınlarda dolaşırken bu sarhoş gergedan yalpalararak üzerlerine doğru gidiyordu. Ona engel olmamız gerekiyordu ama boynuzlu bu sarhoş devi gittiği yoldan çevirmek öyle kolay bir iş değildi. “David,” diye telsize konuştum. “Onu buldum. Landy’yi getirebilir misin? Pistin güney ucundayız.” Hemen cevap verdi “Anlaşıldı patron, Thula Thula uluslararası havaalamı!”

On beş metre uzakta kısa ve tombul bacakları üzerinde prehistorik zırha bürünmüş sallanarak yürürken inanılmaz bir hızla saldırıya geçebilen, neredeyse bir mermi dışında her şeye karşı dayanıklı, ama benim varlığımdan tamamen habersiz bu güzel yarattığı izledim. Uzunca başımı bir kılıç gibi süsleyen bir metre uzunluğundaki boynuz, zaten etkileyici olan görüntüsüne heybet katıyordu. Kaçakçıların rüyalarını süsleyen bir manzaraydı.

Max, hayvandan büyülenmiş, yanımda hareketsiz duruyordu. Kırsal yaşamda pişmiş olsa da bu kadar yakından bir gergedan ile karşılaşmaya alışkın olmadığı için koku alırken burun kıvrması dışında hareket etmedi. Rüzgarın ters yönünde otlayan sürüye dikkatlice bakarken arkamda hafif bir ses duyup döndüm; Mnumzane rüzgar yönünde havayı koklayarak uçak pistinden bize doğru geliyordu. Lanet olsun! Bir bu eksikti... çok geç kalmıştık; ya benim ya da gergedanın kokusunu alıp yavaşça bizim yöne doğru yürümeye başlamış olmalıydı.

“David,” diye telsize fısıldadım, “Mnumzane burada.” Ben de geldim, patron,’ derken Landy çalılıklardan piste çıkıyordu. Mnumzane’nin geçebileceği geniş bir alan bırakarak yanıma geldi ve motoru çalışır vaziyette bırakarak arabadan atladı.

Sersemlemiş gergedanı işaret ederek “Bir şekilde Mnumzane’yi ve sürüyü ondan uzak tutmalıyız,” dedim,. “Çok yakınlar. Gerçekten bu hiç hoşuma gitmiyor.”

«İstedğin at yemini getirdim. Onu bir süre oyalayacaktır,” diye cevap verdi. “Evet, ama kokusu aynı zamanda diğer fillerin de gelmesine neden olabilir. Land Rover’ı gergedana kalkan yapıp, onunla herhangi bir meraklı filin arasına kendimizi koymamız gerekecek. Ama önce Mnumzane’yi uzaklaştırmaya çalışalım.”

David Landy’nin arkasına atladı ve Leatherman bıçağıyla at yemi torbalarından ilkinin üzerini yırttı. Açık torbayı arka kapının yanına yerleştirdi ve yanına çömeldi. “Umarım bunu severler.” Direksiyona geçip yavaşça Mnumzane’ye doğru sürerken” Şimdi anlarız’ dedim.

David bu durumu hafife alıyordu, ancak bu ölesiye ciddi bir işti. Filler genellikle gergedanlarla sadece yollarından çekilmezlerse dalaşırlar- ki gergedanlar genellikle çekilirler. Ancak, envantere en son eklediğimiz bu gergedan, Thula Thula’ya yapılan yolculuk için enjekte edilen uyuşturucunun etkisinden hala sıyrılmamış olması nedeniyle çevresini kavrayamayacak durumdaydı. Eğer Mnumzane’ye veya sürüye rastlarsa... işte o zaman her şey olabilirdi.

Planımız, Mnumzane’nin dikkatini bu uyuşturulmuş yaratıktan uzaklaştırmak için ona protein açısından zengin taneli bir lezzeti tattırmak, ardından yemi bir yol gibi yere serperek onu mümkün olduğunca uzaklaştırmaktı. Bu tehlikeli bir işti çünkü David, arka kısmı tamamen açık olan kamyonetin üzerinde, peşinden birkaç metre uzaklıkta gelen heyecanlı fillerin arasında yem dökerken tamamen korumasız olacaktı. Mnumzane genç bir hayvandı ama yaklaşık üç buçuk ton ağırlığındaydı ve çok dikkatli olmamız gerekiyordu.

Genç hayvanın önünü kesip sonra geri vitese takarak tekrar karşısında durdum. Hareket alanına karşı yapılan bu gürültülü müdahale karşısında huysuzlaştığını görebiliyordum. David azar azar yem attıkça ben de aracı geriye doğru yavaş yavaş sürüyordum. Ne var ki o atılan yemleri görmezden gelerek pist boyunca gergedana doğru yürümeye devam etti.

‘Tekrar geri geri git! ‘ diye bağırdı David, dökmeye hazır olduğu torbayı tutarak. ‘Ama bu sefer daha çok yaklaş.’ ‘Tamam... ama dikkatli ol!’ Aracı yavaş yavaş geriye doğru sürdüm... David gözünü genç boğadan ayırmadan ‘yaklaş, yaklaş!’ diye bağırdı. Aniden, olan bitenden hoşlanmayan Mnumzane kulaklarını açıp saldırgan bir şekilde başını kaldırdı ve bize doğru keskin bir dönüş yaptı. ‘Az daha’ dedi David filin açık uyarısını görmezden gelerek. Tam fazla yaklaştığımızı düşündüğüm anda hızla torbayı devirdi. Aracı birinci vitesle takıp uzaklaşırken arkamızda uzun bir yem izi bırakmıştık.

Mnumzane arkamızdan baktı; kulaklarını indirip hortumunu uzatarak yerdeki yemleri koklamaya başladı. Birazını burnuna çekti ve birkaç saniye sonra ağızdan çıkmış gibi yalayıp yutmaya başladı. Plan işe yaramıştı.

David arkadan atlayıp Max’i aramıza alarak yolcu koltuğuna geçerken ‘Bu onu oyalar’ dedi. ‘Diğerleri gelirse de daha çok yemimiz var,’ Diğer fillerin adı geçince, yaklaşık otuz metre uzakta otladıkları yere baktım. Benim baktığım sırada Nana’nın hortumu aniden yukarı uzandı. Rüzgarın ters yönde esmesine rağmen, fillerin koku alma duyusu o kadar mükemmeldir ki, en hafif bir kokuyu bile yakalayabilirler.

‘Hadi buyurun bakalım,’ dedi David. ‘Bir koku aldı. Ya gergedanın ya da yemlerin kokusu. Dua edelim de bu tarafa gelmesin.’

Ama tabii ki geldi. Peşinde sürü, kokunun kaynağını bulmak için sürekli havayı kokluyordu.

‘Allah kahretsin! “ Şimdi filler bir yandan, Mnumzane öbür yandan zavallı gergedana yaklaşıyordu. Daha da kötüsü, tek sıra halinde ilerlemiyorlardı. Öyle olsa daha kolay yönetebilirdik.

Nana ve Frankie ortada, Frankie’nin kızı Marula ve ilk doğan oğlu Mabula solunda, Nananın genç oğlu Mandla ve kızı Nandi sağında ilerliyordu. Tam karşılarında, hala çalılıklarda saklanan sersemlemiş gergedan kendisini daha da savunmasız hale getirmek istercesine uzanıp dinlenmeye geçmişti. ‘Tamam,’ dedi David, ‘tekrar yapalım, yemi kullanan onları uzaklaştıralım.’

Land Rover’ın arkasına sığırayıp bu sefer iki çuvalı birden keserek yemden bir iz bırakmaya hazırlanırken ben de geri geri gitmeye başladım.

Sürünün tepkisi ilginçti. Kokuyu alıp bize doğru gelirlerken David telaşla yemleri dökmeye devam etti. Mabula ve Marula durdu, bu tuhaf yiyeceği koklamaya başladı, ancak Nana ve Frankie’nin liderliğindeki geri kalanlar, Land Rover’ın arkasında bırakılan izi yavaşça takip etmeye devam etti.

O anda tam sırasıymış gibi Land Rover stop etti ve bir türlü çalıştıramadım. Neyse ki kabinin arka penceresi uzun zamandır kırık ve Nana neredeyse üzerine geldiği sırada David, nasıl olduğunu bilmiyorum, kocaman gövdesiyle minik aralıktan sıkışarak yolcu koltuğunda oturan Max’ın üstüne daldı. O anda filler tepemizdeydi. Çevremiz sarılmıştı. David döndü, içinden geçtiği daracık pencereye baktı. ‘Bunu bir daha yapabileceğimi sanmıyorum,’ dedi gülerek. ‘Adrenalin insana neler yaptırabiliyor.’

Neyse ki Filler yemlerin peşindeydi. Onlar kalan çuvaları çekip parçalamaya çalışırken biz de Land Rover’ı tamir etmek için dışarı çıkmayı başardık. Çuvalın birini açamayan Frankie bir köşesinden yakaladığı gibi havaya savurdu. Şans eseri tepemizden uçan torba uykuya dalan gergedanın aksi tarafına pat diye düşünce içindekiler etrafa saçıldı. Elli kiloluk bir torbayı hortumunun ucuyla bu kadar yükseğe ve uzağa bu hızla fırlatması inanılır gibi değildi.

Filler paralanan torbanın peşine düşünce biz de Land Rover’ı tamir etmeye koyulduk. Yakıt hattında oluşan kesintiyi kısa sürede giderip aracı çalıştırdık. Artık at yemi sevdiklerini bildiğimiz için merkezi arayıp daha fazla yem göndermelerini istedik. Onları lezzetli yemlerle oyalayarak rezervin yeni sakinlerinden uzak tutmayı başardık.

Mnumzane konusunda o kadar şanslı değildik. Onun, gergedanla yarım kalan bir sorunu vardı ve kısa sürede yerdeki yem artıklarına ilgisini kaybederek onun yattığı yere doğru yürümeye başladı.

Aralarına girip onu olabildiğince uzak tutmaktan başka çaremiz yoktu. Düşüncesi bile kalbimi sıkıştırıyordu, çünkü istese aracımızı kolayca devirebilirdi. Erkek filler istemedikleri bir şeye zorlanmaktan hiç hoşlanmazlar. Arabayla Mnumzane’nin yanından geçip uyuklayan gergedana yaklaştım. Aslında istese kolaylıkla etrafımızdan dolaşabilirdi, bu yüzden plan onun önünde hareket etmek, gergedanın yanına ulaşmasını engellemek ve bunu niyetimizi belli etmeden ve onu rahatsız et-

meden ve özellikle bir saldırıyı tetiklemeden yapmaktı.İyice yaklaşıp kadar geldi ve yaklaşık on adım uzakta durup bizi dikkatlice izledi, fil zekasıyla durumu değerlendirdi. Tahmin ettiğimiz gibi aracın etrafında geniş bir daire çizmeye başladı. Şimdi işin zor kısım başlıyordu, çünkü hem çok daha yakın olacaktı, hem de engellendiğini fark edecekti.‘Dur,’ dedim sessizce ve Landy’i nazikçe ileriye doğru hareket ettirerek onu engellemeye çalıştım

Tekrar durdu. Sonra taktik değiştirdi. Geri vitese taktım, hareket etmeye başladığımızda kulakları açıldı ve bize döndü. Meydan okumayı kabul etmişti. Bize doğru bir adım attığında aracın içindeki tansiyon tavan yapmıştı.

‘Allah kahretsin!’ dedi David sessizce.‘Hayır! Mnumzane, hayır!’ diye seslendim açık pencereden, sesimin öfke, ya da daha kötüsü, korku yansıtmamasına dikkat ederek ‘Sakin yapma ‘.

Kulaklar kararlı bir şekilde açık, kuyruk havada bir adım daha attı. Bu bir oyun değildi.‘Hayır, Mnumzane! Hayır!’ diye tekrar seslendim. Onu uzak tutmak için dar bir yarı daire içinde geri manevra yaptım. ‘Hayır!’Gözümün ucuyla gergedanın uyanıp ayakta durduğunu, sendeleyerek uzaklaşmaya başladığını gördüm. Bu da bize manevra yapabileceğimiz değerli bir alan sağlıyordu. Rahatlamış bir şekilde, Landy’yi, on metre uzağıımızdaki huysuz file doğru çevirdim.

Karşılıklı dururken ön ayağı sallamaya başladı, bu da bize saldıracağıının kesin bir işaretiydi. Düşünmeden debriyajı bıraktım ve Landy’yi üzerine sürdüm. Sonra geri gidip meydan okuyarak tekrar üzerine sürdüm.

‘Geliyor’ dedi David, gösterge tablasına sıkıca tutunarak. “Şimdi bittik”

Sonra, tam biz kaçınılmaz bir saldırıya hazırlanırken birden doğrulup hızla koşmaya başladı. Bu avantajımızı kullanmam gerekiyordu ve hemen peşinden giderek onu sık çalılıklara ulaşana kadar kışkırttım ve kayboldu.‘Vay anasını!’ dedi David, derin bir nefes koyverirken. ‘Kıl payı kurtulduk. Bunu yetişkin bir boğa ile denemek istemem doğrusu.”Tamamen haklıydı. Mnumzane’nin gençliği avantajımızdı, ama ne olursa olsun plan işe yararmış, gergedan tehlikeyi atlatmıştı. Bir korucuyu gergedanın başına koyduk ve eğer başka filler görünürse bize haber vermesi için talimat verdik. Ben de barışmak için Mnumzane’yi aramaya gittim.

17.BÖLÜM

Frankie’nin Françoise ve beni kovalaması, korkunç olmasına rağmen, garip bir şekilde sürü ile kurduğum bağı güçlendirmişti. Nana’nın bu saldırıya katılmamış olması etkileyici bir gelişmeydi. Vahşi bir filden beklenen bir davranışla bize doğru birkaç saldırgan adım atmıştı, ancak hemen neredeyse durmuştu. Bana göre, aşırı tepki vermemiş olması önemliydi.Zaten korkutucu bir üne sahip olan Frankie, beni tanıdığı anda saldırıya geçmişti - fil dünyasında neredeyse duyulmamış bir davranıştı.Ancak birkaç ay sonra yaşananlar daha da şaşırtıcıydı.

Françoise ve ben, Bijou’nun ısrarlı hırlaması bizi uyandırdığında derin uykudaydık. Fransızca’da neredeyse tüm Fransız kadınlarının zorunlu aksesuarı olan mücevher anlamına gelen Bijou, Françoise’in minik Maltız cinsi *poudle* köpeğiydi. Max veya Penny’nin umut etmeye cesaret edemeyeceği ayrıcalıklı bir yaşamın tadını çıkarıyordu. Seçkin yiyecekleri, hatta gerçek biftekleri vardı ve yatağın üstünde aramızda uyuduğu için neredeyse cinsel yaşamımızı tamamen yok etmişti.O bir bekçi köpeği değildi, bu yüzden hırlamaya başladığında ciddi bir şey olduğunu fark ettim.

Yataktan fırlayıp av tüfeğimi kaptdığım sırada sorunun ne olduğunu anladım- çatıdan ağır bir şeylerin sürüklenmesi eşliğinde hafif çarpma sesleri geliyordu. Diğer köpekler de tetikteydi. Penny’nin sırtındaki tüyler dikleşmiş, Françoise’in yanında koruyucu bir şekilde çömelmişti. Max kapının yanında dikkatle emirlerimi bekler gibi, kulakları dik ama sakın oturuyordu.

Ayağıma bir pantolon geçirip bahçeye açılan ahır kapısının üst yarısını elimde tüfek, çekinerek açtım.

Aman tanrım! Dev bir figürle karşılaşınca ödüm koptu, hızla geri çekilirken Max’in üzerine takıldım, geri geri sendeleyerek karşı duvara çarpıp rezil bir halde yere serildim. Düşerken tüfeğin duvara çarpıp patlamamasını nasıl başardım bilmiyorum.Karşımda duran dev gölge, saman kaplı çatımızdan ot çeken Nanaydı.

Gürültüye uyanan Françoise, yatağın kenarında oturmuş, Bijou’yu tutuyor, şaşkın şaşkın kapıdaki hayaleti seyreliyordu. Ben de onun gibi

gözlerime inanamıyordum. Bu garip saatte kapımın önünde hayal edebileceğim tüyler ürpertici şeylerin arasında, dev bir fil kesinlikle yoktu. Toparlanınca kalktım, kapıya doğru yürürken ne yapacağımı gerçekten bilmiyordum. Onunla nazikçe konuşmaya başladım. ‘Nana, aklımı başımdan aldın. Burada ne yapıyorsun, güzel kızım ? ’

Cevabımı hiç unutmayacağım. Hortumunu uzattı ve ben de dünyanın en doğal şeyiymiş gibi aynısını yaptım. Birkaç saniyelik bir bağlantı kurduk. Beni yakalayamayacağı bir mesafede durduğumdan emin olarak biraz daha yaklaşıncı hortumunun ucunu tişörtümün üzerinde hareket ettirdi, sonra başımın üstüne ve yüzüme dokundu. Tehlike ve sevgi karışımı duygularla tamamen büyülenmişim. Gözlerinin kapı seviyesinin üzerinde olduğu ve ne yaptığımı göremediği göz önüne alındığında, şaşırtıcı derecede nazikti.

Sonra başımı eğdi, neredeyse içeri girmeye çalışıyormuş gibi ileri doğru hareket ettiği sırada Bijou havladı. Büyü bozuldu.

Kaç kişi dar bir kapıdan odalarının içine sızmaya çalışan dev bir vahşi fille karşılaşmıştır bilmiyorum ama pek arzu edilecek bir durum olmadığı söyleyebilirim.

Bijou ve Penny çılgına dönmüş, odada dönüp dolaşıp cin gibi havhıyorlardı. Şaşıran Nana birkaç adım geri çekilip kulaklarını açtı.

Köpeklerin ezileceğinden endişe duyan Françoise, Penny’i yakalayıp gömme bir giysi dolabının içine soktu. Ardından, kendince koruyucu rolü üstlenen Max’a havlayarak saldıran Bijou’nun peşine düştü. Küçük kanişin, Nana’nın büyüklüğünü kavrayamadığını, bu yüzden tüm karmaşayı şaşkın Max’a yüklediğini düşündüm.

Françoise onu yakaladı ve yarı çılgın bir halde dolaba koyarken, Penny kapısını itirdi ve tekrar karmaşaya geri döndü. Hiçbir şey - hatta bir fil bile – Françoise’la arasına giremezdi. Françoise nihayet Penny’i tekrar kollarına aldı ve onu dolaba ittirirken, Bijou fırladı. Tam bir kargaşaydı. Sonunda üç köpeği banyoya kilitleyebildik ve ben Nana’ya odaklanabildim.

Nana gürültünün arasında yaklaşık on adım geri çekilmişti ve ancak o zaman bütün sürünün onunla birlikte olduğunu gördüm. Saate baktım: Sabah 2. ‘Bu inanılmaz,’ dedim yanımdaki Françoise’a, ‘Bu tamamen

inanılmaz.’ ‘Burada ne yapıyorlar?’

‘Bilmiyorum. Ama şu anın keyfini sürelim.’

Keyfini sürdük. Hayvanlar ay ışığında bahçede dolaşırken, dev gölgeleri prehistorik hayaletler gibi çimlerin üzerine düşüyor, insana huzur veriyordu.

Onlar evin kapısından çekilir çekilmez, çimenlerin üzerinden koşarak David’i uyandırmak için bekçilerin lojmanına geçtim.

Yatağında fırladı. ‘Yine avcılar mı?’ dedi. ‘Hayır. Filler burada. Hemen gel.’ ‘Ne demek... burada mı?’

‘Evde. Ön bahçedeler’

‘Bizim bahçede mi ? Bizim filler...?’ ‘Kalk ... giyin.’

Françoise’e doğru koştum. Burnunu buruşturarak ‘Bana yaklaşımadan önce yıkansan iyi olur,’ dedi. Şaşırp baktım, sonra, elimi göğsüme götürünce yapış yapış olduğunu hissettim.

‘Başım,’ dedi, burnunu buruşturarak. ‘Başımın üstüne de bulaşmış.’

Aynaya bakınca ne demek istediğini anladım. Fil sümüğüyle kaphıydım. Üzerimde Nana’nın hortumundan çıkan bir ton mukuza vardı. ‘Sonra yıkanırım.’ Dedim. ‘David geliyor. Gidelim de manzarayı izleyelim.’

Max’ı banyodan çıkardım. Gözümün ucuyla başı boş dolaşan fil var mı diye etrafı kollayarak üçümüz korucuların lojmanına doğru yürüdük. Buradan Françoise, gözü gibi baktığı bahçesini tahrip eden sürüyü izleme fırsatı bulacaktı; ağaçları devirdiler, en sevdiği yaban çiçeklerini söküp bulabildikleri her şeyi yediler. Onun bu ziyareti benim kadar büyüleyici bulduğunu söyleyemem. David dışarı çıkıp bize katıldı. ‘Bu inanılmaz. Hepsi burada,’ dedi gözlerini ışığa alıştırmaya çalışarak, ‘Mnumzane hariç.’

‘Yoo, o da burada. Az önce gördüm.’

David, karanlıkta yirmi metre kadar uzakta yalnız başına durduğunu fark etti. ‘Zavalılık. Onu tolere ediyorlar ama işte bu kadar. Yetişkin akrabaları olmadığı için her zaman yanaşma muamelesi görüyor. Umarım iyi olur.’

‘Yetişkin bir delikanlı o,’ dedim. ‘İyi olacak.’ Nana, yıkıp geçtiği bahçe-

den başını kaldırdı ve ağzında bir demet değerli yaban çiçeği ile yanımıza yürüdü. Onun yaklaştığını gören Françoise birkaç adım uzaklaşıp sessizce verandadaki göreceli güvenliğe çekilmiş olan Max'ı alıp beraberce içeri girdiler. Bu garip duruma, korkutucu görüntüsü olan bu dev figürün ürkütücü bir şekilde yaklaşıp, açıkça bana sevgisini göstererek hemen yanı başımda durmasına bir türlü alışamıyordum. Sanki çılgın bir dinazorun aşk ilanına benziyordu. Daha da şaşırtıcı olan, bundan kısa bir süre önce beni seve seve öldürecek olmasıydı.

Riske girmemeye karar verip David ile birlikte çift kanatlı kapının arkasına çekildik ve onun müthiş gövdesiyle yaklaşmasını izledik. Alçak veranda duvarında durdu ve aynı alaca kanlıkta ikinci kez hortumunu bana uzattı. Bana ulaşamadı, bu yüzden bekleyip izlemeye karar verdim. Ancak, onun kararlılığını - ve gücünü - küçümsemiştim. Ona yaklaşmak konusundaki isteksizliğime sinirlenerek, bana gelmeye karar verdi ve veranda girişindeki iki tuğla direğin arasına geniş gövdesini sıkıştırmaya çalıştı. Bu işe yaramayınca direnci tartmak amacıyla alnının sol direğin üzerine nazikçe yerleştirip itmesini ağzım açık hayretle izledim.

Bu hareketiyle dikkatimi çekmeyi başarmıştı. *Boma'daki* kapı direklerine neler yaptığını hatırladım. Şüphesiz istese veranda çatısını tamamen çökertebilirdi. Acele dışarı çıktığım sırada itmeyi bıraktı ve hortumunu bana doğru kaldırdı. Bir kez daha tepeme dikildi. Evin içinde yankılanan mide gurultuları kalp çarpıntılarımı bastırıp bol miktarda sümükle yıkanırken üstümü değiştirmedigime şükrediyordum. Sonunda tatmin olup yavaşça uzaklaştı ve Françoise'nin şimdi tamamen yok olan bahçe-sindeki birkaç eksantrik bitkiyi tüketmeye çalışan sürüye katıldı.

O anda birden sekiz haftalık kedi yavrumuz yanımızdan geçti ve sürüden habersiz çimenlere çıktı. İş işten geçtikten sonra fark ettik ve dehşet içinde izledik. Sürünün ortasındaydı ve onu geri almak için yapabileceğimiz bir şey yoktu. Fillerin bu minik şeye ilgisi büyüktü ve hepsi bir araştırma yapmak için yanına yürüdü. Küçük kedi hala tepki göstermiyordu. Sanırım etrafındaki bu yabancı yaratıklar, Bijou için olduğu gibi, onun için de anlayamayacağı kadar büyüktü. Kısa sürede etrafı sarıldı ve filler hortumlarını uzatarak uçlarıyla bu küçük varlığı keşfetmeye çalışırken o da patilerini uzatmış hortumlarla oynamaya çalışıyordu.

Sonunda filler sıkılıp kediyi bahçenin ortasında tek başına bırakarak çekip gittiler. Frankie hariç. İlk başta uzaklaştı, sonra yaklaşık yirmi metre uzaktan aniden döndü ve kedi yavrusuna doğru koştu. Ömrüm boyunca öyle bir manzarayla, beş tonluk bir filin yüz elli gramlık bir kediye doğru koşması gibi bir kabusla asla karşılaşmam.

Kedi nihayet ters bir şeyler olduğunu fark edip tam zamanında yanımıza döndü.

Nana sürüyü peşine takıp götürürken saat sabahın beşini bulmuş günün ilk ışınları ortalığı aydınlatmaya başlamıştı. Kısa süre sonra sık çahırların içinde kayboldular.

Onların ardından baktım. Evreni bir boşluk kapladı. Bir parçam onlarla birlikte gidiyordu.

18.BÖLÜM

O sabah muhteşem bir tatmin duygusuyla uyandım. Sürünün evimize ziyareti, önemli ilerleme kaydettiğimizi açıkça göstermişti. Daha yakın zamanda ben hayatları için yalvarırken, Parklar Kurulu muhafızlarına ‘görüldüğü yerde vur’ talimatlarıyla tüfekler dağıtılıyordu. Şimdi ise onları oturma odamızdan uzak tutmaya çalışıyordum.

Sürünün rehabilite edilmesiyle ilgili olarak her şey yolunda gibi görünüyordu ve başarılarımızı kutlama nedenimiz vardı. Ancak ‘gurur gelmeden önce düşüş gelir’ atasözünü ortaya atan kişi kesinlikle ne dediğini biliyordu. Hala Nana’nın olağanüstü gece boyunca gösterdiği sevgi dolu davranışı zihnimde tekrar oynatırken keyifli bir geç kahvaltının tadını çıkarıyordum ki muhafızlardan panik dolu bir telefon aramasıyla doğruldum. ‘Mkhulu! *Mbomvu*! Tehlike; filler bizi öldürmeye çalışıyor.’ Acil durumu ifade eden–rezervde Mayday anlamına gelen *Mbomvu*, çağrısını nefes nefese bağırarak kişi Bheki’ydi. Telsizi kapıp sordum. ‘Mkhulu dinliyor. Konumun ne?’

‘Rezervden ayrılan nehrin yanındaki çitlerdeyiz. Filliler bizi kovalıyor. Kaçıyoruz. Mkhulu, kötü durum!’

Genellikle sakin olan muhafızın sesindeki panik yükseliyordu. Onlar rezervin diğer tarafında birkaç mil uzaktaydılar ve zamanında ulaşma şansımız yoktu. Sürü kesinlikle bizim evimizden çok uzaklara gitmiş olmalıydı. Birkaç saat önce Françoise’un bahçesinde yatıyordular. ‘Ne kadar yakındalar?’ dedim telsize bağırarak. ‘Buradalar. Bizi öldürmeye çalışıyor! Büyük olanlar bizi öldürmek istiyorlar!’

Bheki pek çok deneyime sahip bir muhafız olduğu için sesindeki dehşet beni şaşırttı. Aynı zamanda tanıdığım en sert adamlardan biriydi. ‘Çık dışarı, Bheki!’ dedim telsize bağırarak. ‘Adamlarımı al, çite doğru giden, kesin ya da bir yer bulup altından geçin.’ ‘Ngwenya zaten dışarıda. Altından geçmeye çalışıyoruz.’ Sonra telsizden iki el silah sesi duydum. ‘Allah kahretsin! Bheki, ne oluyor? Kim ateş ediyor?’

‘Git! Sadece dışarı çık!’ diye bağırdım, çaresizce iletişim kurmaya çalışıyordum, ancak Bheki’nin telsizi sessiz kaldı. David, koşup Land Rover’ı Françoise’in talan edilen bahçesinden ön kapımıza kadar sürdü.

Araca bindim, Landy’nin tekerlekleri yumuşak çiçek yataklarını ezerken hızla kapıya doğru ilerledik. ‘Bheki, Bheki, yanıt ver, yanıt ver!’

Ama cevap yoktu. Radyo tehditkar bir şekilde sessiz kaldı. Rezerv boyunca zıplayarak aceleyle ilerlediğimiz,, ne bulacağımızı bilmeden ve en kötüsünü hayal etmekten korktuğumuz kırk dakika boyunca radyo korkutucu bir sessizlikte kaldı. Sonra tel örgüden yaklaşık yüz metre uzaklıkta, etrafla ilgilenmeyen sakin bir sürü gördüm. Diğer tarafta, sık çalılıklar arasında birbirine sarılmış Bheki ve adamlarını görebiliyordum. İlk olarak korucuların, ardından fillerin sayımını hızlıca yapınca rahatlayıp derin bir nefes aldım. Hepsi oradaydı.

Bizi ilk fark eden Frankie oldu ve öfkeyle ayağını kaldırdı, yere vurduğunda toprak titredi, güçlü başını salladı. Her ne olmuşsa çok sinirlenmiş, ve bize bunu belli ediyordu. Korucuları çağırdık, dikkatlice çalılıktan çıkarken gözleri hareket etmeye başlayan sürüdeydi. ‘İyisiniz?’ diye sordum. ‘Ne oldu?’

‘*Ayish...* Mkhulu, bu filler deli. Onları burada gördük ve bizi öldürmek istediler. Üzerimize saldırdılar, koştuk, ama peşimizden geldiler. Sonra, bittik diye düşündüğümüz sırada, dereyi bulduk tellerin altından sürünerek çıktık. Elektrik bizi ısırdı ama devam etmek zorundaydık. Telsizim suya düştü.’ Bıçağımı çıkardım, çitleri kesip elektrik tellerini bir sopa ile kaldırdım, böylece rezerve geri girebileceklerdi.

‘Şanslıydınız,’ dedim, çitleri yeniden birleştirirken. ‘Şimdi bu fillerin ne kadar tehlikeli olduğunu yakından gördünüz. Diğerlerine, burada çalışan herkese gözlerini açık tutmalarını ve onlardan uzak durmalarını söyleyin.’ Bu olayın köyde hızla yayılacağını biliyordum - muhtemelen oldukça abartılı bir şekilde -bunun da, potansiyel kaçak avcılarını daha da caydırmasını umuyordum.

Ancak asıl endişem bu değildi. Beni gerçekten korkutan şey, sürünün muhafızlara saldırmaması için bir nedeninin olmamasıydı. Ya hayvanlar, Bheki ve adamları tarafından yanlışlıkla tahrik edilmişti, ya da yeni topraklarındaki tüm garip insanlardan kurtulmaya kararlılardı. Belki de muhafızlar ve tüfekleri, geçmiş zorlu hayatlarımda karşılaştıkları kaçak avcılarını hatırlatıyordu.

Ne var ki, düşündükçe, gerçek nedenin muhtemelen daha masum oldu-

ğuna inanmaya başladım. Belki muhafızlar kendi aralarında rahat bir şekilde sohbet ediyorlardı ve çevrelerine fazla dikkat etmedikleri için farkına varmadan fillerin alanına adım atmışlardı. Aniden büyük bir sorunun içinde buldular kendilerini. Ya da en azından öyle olduğunu umuyordum. Asla bilemeyeceğiz, ancak bunların hala son derece tehlikeli bir sürü oldukları kesindi ve yapılacak çok işimiz vardı. Gerçekten sakinleşeceklerinden emin değildim. Olumlu yanı, muhafızlarımın şimdi ormanda ne kadar dikkatli olmaları gerektiğini tam olarak bildikleriydi ve aynı hatayı ikinci kez yapmayacaklarından emindim. Neyse ki doğrudan hayvanlara ateş etmeden rezervden çıktılar.

Hepsi Landy'nin arka kısmına tırmandı ve evimize geri döndük. Ardından bütün personeli çağırdılar ve Zululara özgü abartılı bir coşkuyla tehlikeli deneyimlerini anlattılar. En hızlı kim kaçtı konusu tartışılırken, herkes kahkahalar içindeydi.

İlk evliliğimden olan yirmi bir yaşındaki oğlum Dylan ve yirmi üç yaşındaki oğlum Jason, Thula Thula'da bir süre geçirmek üzere o günün ilerleyen saatlerinde geliyorlardı ve onları görmeyi dört gözle bekliyordum. Jason, "kırsalı" seven bir şehir çocuğuyken Dylan vahşi doğaya düşkün ve her boş anını buralarda geçirmekten mutlu oluyordu. Onlara bir sürprizimiz vardı çünkü David ve ben birkaç hafta önce bir sırtlan yuvası bulmuştuk ve o gece orayı gözetlemeyi planlıyorduk. Oğlanlar geldikten hemen sonra birkaç malzeme paketleyip arabayla yuva yerine gittik, ancak hayal kırıklığına uğradık. Yuva yakın zamanda terk edilmişti. Klan başka bir yere taşınmıştı.

Dylan hayal kırıklığını gizleyemedi ve kalkıp izlerini aramaya başladı. Kısa süre sonra hafif bir ıslık duyduk. "Dylan bizi çağırıyor," dedim. "Bir şey bulmuş." Sarmaşıkların arasından geçip onu bir açıklıkta çömelmiş bulduk. "Kaya pitonu," diye heyecanla fısıldadı ve kolların açtı. "Devasa."

Thula Thula ve çevresi, yılanın ana bölgesi olarak kabul edilir, öyle ki yılan, yerel Biyela kabilesinin totemi haline gelmiştir. Bu kabile, atalarının ruhlarının bazen bu muazzam yılanın formunda geri döndüğüne inanır. Köyde piton görüldüğünde, diğer yılanları öldürmek yerine, insanlar toplanır ve kurban olarak bir keçiyi bir direğe bağlar. Kaya pitonları Afrika'nın en büyük yılanlarıdır ve rahatsız edildiklerinde son

derece saldırgan olabilirler. Büyük sürüngelemlerden bahsediyoruz; üç dört metre uzunluğunda olmaları olağandışı değildir.

Dylan'ın bulduğu şey beni şaşırttı. Gördüğüm en büyük pitondur, altın rengi vücudu üzerinde kahverengi ve zeytin yeşili lekeleriyle boylu boyunca uzanmış, büyüleyen bir görüntüydü. Ancak, Dylan buna değil, başka bir yere işaret ediyordu. Dönüp baktığımda başka bir yılan gördüm - daha da büyük bir yılan. Bu insanın ömür boyu rastlayabileceği ender bir anıydı ama ne yazık ki yanımda fotoğraf makinam yoktu. Kırsalda gerçekten özel bir şeyle ne zaman karşılaşsanız fotoğraf makineniz yanınızda olmaz, bu hep böyledir. İki yılan da gün boyunca güneşlenmenin ardından hareketsiz bir şekilde dinleniyordu ve onları tedirgin etmeden olabildiğince yaklaştık. Dylan, onları adım adım ölçtü. İlki dört metre, ikinci ise süper ödül büyüklüğünde tam altı metre uzunluğundaydı.

"Bu yılan referans kitabımı yalanlıyor," dedi David. "Kitap, pitonların sadece dört yada beş metre uzunluğa kadar büyüdüğünü söylüyor." Akşam olana kadar, her biri kash bir adamın kolu kadar kalın bu inanılmaz örnekleri izledik, sonra fener ışığında devam ettik ve piller azalmaya başlayınca oradan ayrıldık - hiç birimiz bu canavarlara karanlıkta yaklaşmak istemiyorduk. Ertesi gün geri döndüğümüzde, onlar gitmişti. O günden beri benzer büyüklükte bir yılan görmedim. Ve muhtemelen hiç görmeyeceğim. Ama onların orada güvende olduğunu, korunduklarını ve ürediklerini bilmek güzel bir duyuydu.

19.BÖLÜM

Her gün sadece alışkanlıklarını ve hareketlerini kontrol etmek için değil, aynı zamanda onlarla birlikte olmanın bana ne kadar iyi geldiğini hissetmek ve sürüyle vakit geçirmek için ormana gidiyordum. En önemlisi, beni meraklandıran iletişimlerinin bazı garip yönlerini araştırmaya devam etmek istiyordum. Cesur bir yeni dünyaya kapı açmışım ve onlarla yalnız başıma geçirdiğim her dakikadan yararlanmak istiyordum.

Sıcak bir öğleden sonra fillerin peşinden giderken bir an sürünün tam yanımda olduğu hissine kapıldım, sanki düş kuruyor gibiydim ve onların içine düşmüştüm. Hızla toparlandım ve etrafıma baktım, ama şaşırıcı bir şekilde hiçbir yerde görünmüyorlardı.

Sonra aynı şey tekrar oldu. Sanki hafif bir dokunuş gibi gelip geçti. Yine etrafıma baktım, ama hala hiçbir belirti yoktu. Açıklanamayan bir şey oluyordu. Fillerle geçirdiğim tüm zaman boyunca böyle bir şey fark etmemiş olmama şaşırdım. Bu yüzden bekledim. Daha önce yaptığım gibi geri döndüm – sadece kırsalın bir parçası olmak ve bir şeyin olmasını beklememek. Aniden aynı duyguyu, sürünün yakınımda olduğu duygusunu yaşarken Nana yakındaki çalılıklardan belirdi, diğerleri de onu takip etti. Şaşırdım. Onları görmeden çok önce orada olduklarını bir şekilde sezmeyi başarmışım.

Zamanla bu deneyimin tersine de işlediğini fark ettim. Onları ararken bazen o bölgede değil, başka bir yerde oldukları ortaya çıkıyordu. Onları bulamamak değil, kırsalın varlıklarından yoksun boşluğu içimi karartıyordu. Birkaç haftalık denemenin ardından bilmeceyi çözmeye başladım ve sonunda uygun koşullar altında onları bulmak daha da kolaylaştı. Bir şekilde fillerin, varlıklarını çevrelerine yaydıklarını ve bunu kontrol ettiklerini, bulunmak istemediklerinde yamı başlarına da gitsem hiçbir şey hissetmeyeceğimi anladım. Biraz daha deneme ve araştırma yapınca ne olduğu açık hale geldi. Bir aslanın duyulabilir seviyede kükreyişi gibi, sürünün insanların duyamayacağı frekanstaki karın gurultuları millerce uzaklara yayılıyor ve ben bunu duyuyordum da bir şekilde hissediyordum.

Onlar nerede olduklarını kendi dillerinde, herkese duyuruyorlardı. Bir

sabah taşlı bir patika boyunca dikkatle ilerlerken fillerin etrafta olduğunu hissettim ve ardından belirgin bir ses duydum. Durdum ve birkaç dakika sonra aynı ses tekrar yankılandı, bu sefer önemli ölçüde daha yakındı. Aniden Mnumzane nefes nefese ormanın içinden sürünerek çıkıp Land Rover'ın önünde durdu, ön camdan dikkatlice bana baktı. O zamana kadar hiç bu kadar yaklaşmamıştı.

Ben aracın içinde yüreğim ağzımda otururken o son derece sakindi. Yirmi dakika sonra rahatlamışım. O hala oradaydı. Gitmeye hiç niyeti yokmuş gibi aracın etrafında otlamaya devam ediyordu. O sırada gelen telsiz çağrısı büyüğü bozdu. Ofisten benim üsse geri dönmemi istiyorlardı. Ancak arabayı çekmeye başladığım anda Mnumzane hızla aracın önüne geçip hiç düşmanlık olmadan, bilinçli bir şekilde yolu kapattı. Ben şaşkınlıkla kontağı kapatınca o da umursamaz bir şekilde otlağa geri döndü. Ancak kontak anahtarını çevirdiğimde tekrar yolumu kesip kapattığımda rahatladı.

Benim gitmemi istemediğini açıkça belli ediyordu. Camı açtım. ‘Merhaba, koca oğlan. Ne haber?’ dedim.

Yavaşça, neredeyse tereddütle, pencereye doğru geldi, birkaç adım uzakta durarak bilge kahverengi gözleriyle beni süzdü. Kafasını sakın bir şekilde salladı. Memnun görünüyor, arkadaşlık sergiliyordu. Bir eski dostun yanındaymışım gibi hissettim. Beni meraklandıran şey onlarla birlikteyken yaşadığım bu duygulardı. Çünkü bunlar benim değil, onların duyguları gibi görünüyordu.

Herhangi bir karşılaşmanın duygusal tonunu onlar belirliyorlardı. Nana'nın *boma'dan* ayrılma zamanı geldiğinde bana yaptığı da tam buydu. Mnumzane'nin şu anda yaptığı şey de buydu: eski bir arkadaşla birlikte olma duygusu. Aynı zamanda *boma'ya* ilk geldiklerindeki düşmanlığı hatırladım. Onlar ortalıkta olsa da olmasa da olumsuz hava sis bulutu gibi rezervin üzerine çökmüş gibi hissedebiliyordunuz.

Dikkatimi tekrar Mnumzane'ye çevirince onun kendi türünden daha çok beni tercih ettiğini fark etti. Bu yüzden yanından geçerken beklememi söyler gibi sesler çıkarmış, bu yüzden gitmeme izin vermiyordu.

Bu kocaman yaratığın, açıkça arkadaş olmak isteyerek karşıma dikilmesi beni onurlandırmış, tüylerimi diken diken etmişti. Bu deneyimi

– daha doğrusu ayrıcalığı - en iyi şekilde değerlendirmeye karar verdim ve öylece durdum.

Ağaçların birinden diğerine yürüyüp dalları kırarak, yaprakları soyarak beslenmeye devam ederken ara sıra devasa başını kaldırıp hortumunu bana doğru uzatıyor, hala orada olup olmadığını kontrol etmek için çevreyi kokluyordu.

Sonunda, yaklaşık otuz dakika kadar sonra döndü ve aracın geçmesine izin vermek için kenara çekildi. ‘Teşekkür ederim, Mnumzane. Yarın görüşürüz, dostum.’

Başını bir an için eğdi, sonra o garip, zarif sallanma adımlarıyla çalılıkların arasında kayboldu. Yola çıktım. David nerede olduğumu sormak için aradığımda cevap vermedim. Konuşamayacak kadar duygulanmıştım.

Nana ve yavrularıyla daha fazla zaman geçirdikçe, onlar da giderek daha da yaklaşımaya başladılar ve sonunda Land Rover yakınında otlamaktan mutlu oldular. Bir keresinde onları izlerken, Nana aniden beslenmeyi bırakıp araca doğru yürüdü.

Hareket etmedim. Dostça olduğunu hissedebiliyordum, bu yüzden kendimi tehdit altında hissetmiyordum, ancak bir sonraki gelişmeye tamamen hazırlıksızdım. İnanılmaz yavaş bir şekilde - ya da bana öyle geldi- beni selamlamak için hortumunu pencereden içeri uzattı. Şaşırtıcı derecede samimiydi. Daha önce *boma*’da ve eve geldiğinde bana dokunduğu gibi bunun fillerin sevgi dolu okşaması anlamına geldiğini anlamıştım. Bana, benim onların alanlarında olmamla ilgili hiç sorunları olmadığını belirtiyordu. Böylesi tehlikeli bir ortamda, kendimi hiç olmadığım kadar rahat hissetmeme hayret ettim.

Hatta Frankie bile daha anlayışlı davranıyor ve sık sık Mabula ve Marula’yla beraber aracın yanına gelip duruyordu. Huysuz yaratığım yumuşak bir tarafı vardı. Bir keresinde hortumuyla uzanmaya kalkmış, ancak cesaretini kaybedip ben elimi kaldırdığım anda geri çekilmişti.

Ne kadar İyi hissetsem de, bunların vahşi filler olduğunu asla unutmamıştım ve ne zaman yaklaşırsalar, tuzağa düşmemek için Land Rover’ı sürekli manevra yaparak uzaklaşabileceğim mesafeye park etmeye dikkat ediyordum.

Bu karşılaşmalar giderek daha spontan hale geldi ve aylar geçtikçe sürünün geri kalanından bireysel selamlar almaya başladım. Nana gibi hortumlarını arabaya koymaya kadar gitmediler, ama yanıma gelip sanki el sallarmış gibi kaldırırlardı. Tabii aslında beni kokluyorlardı. Grubun fahri bir üyesi olarak kabul edilmiş gibiydim.

Ancak bu süreçte Land Rover ciddi şekilde darbe alıyordu. Filler dokunmaktan hoşlanır, her zaman birbirine dokunur, itekler ve birbirine sürtünürler. Aracın üzerine çarptıklarında da, ki bunu sürekli yapıyorlardı, krater büyüklüğünde çukurlar oluşuyordu. Landy sonunda olağanüstü bir NASCAR yarışına katılmış gibi görüldüğü için kasaba gezilerimde büyük ilgi çekiyordu. Sonuçta ‘fil aracı’ olarak adlandırıldı.

Sürü, araçta çıkıntılı her şeyle oynamayı çok severdi. Yan dikiz aynalarım uzun zaman önce yok olmuş, adeta kağıttan yapılmış gibi koparılmışlardı. Her iki radyo anteni de aynı akıbete uğradığı için sürü ile buluşmadan önce çıkarabileceğim vidalı antenler taktırmak zorunda kaldım. Silecekler o kadar sıkça çalındı ki onları değiştirmeyi bıraktım, yağmur yağarsa başımı pencereden çıkararak öyle sürüyordum. Ve tabii ki arka kısımda bırakılan her şey, aralarında hiçbir zaman bulamadığımız yedek bir tekerlek de dahil olmak üzere, çalılıklara taşınıyordu.

Her nedense metalin dokusunu büyüleyici buluyor ve saatlerce ona dokunmak istiyorlardı. Motorun üstünden çıkan sıcaklığı seviyor, özellikle hava soğuksa, hortumlarını uzun süre kaputa koyuyorlardı. Yazın kaput kızginken hortumlarını değdirir değdirmez hızla çekerler, sadece - açıklanamayacak şekilde - birkaç dakika sonra tekrar kendilerini yakarlardı.

Thula Thula’ya gelmeden önce gebe kalmış olan Nana ve Frankiemin günleri yaklaştığı için onlara özel olarak göz kulak oluyordum. Fillerin gebelik süresi yirmi iki aydır. Bu süre içinde kaçmaya çalıştıkları, iki kez uyuşturucu iğneyle yakalanmaları gebeliklerini olumsuz etkilemiş olabilirdi. Her hafta ya da iki haftada bir evimize gelirlerdi. Bu yüzden sonunda Françoise’in bahçesini dümdüz etmemeleri için etrafını elektrikli telle çevirdik. Ancak bu bile onları ziyaret etmekten ahkoymadı; telin başında sabırla beklerler ve ben aşağı inip merhaba dediğimde sevinçle karşılarlardı.

Bir hafta iş için Durban’a gittim. Döndüğümde hepsinin evin dışında

sanki bir karşılama heyeti gibi beklediğini görmek beni şaşırttı. Bu durumu tesadüfe bağladım. Ama aynısını her seyahatten sonra tekrar tekrar yaşadık. Bir şekilde tam olarak ne zaman uzakta olduğumu ve ne zaman geri döneceğimi biliyorlardı.

Sonra işler biraz ... ne desem bilemedim, ürkütücü hale geldi. Johannesburg'daki havaalanındaydım ve dönüş uçağımı kaçırdım. Thula Thula'ya, 640 kilometre uzaklıktayken, sürü evin yolunu tutmuştu ki, bana daha sonra söylendiklerine göre, aniden durduklarını, geri döndüklerini ve ormanın içine çekildiklerini öğrendik. Daha sonra bu olayın tam da benim uçağı kaçırdığım zamanda gerçekleştiğini hesapladık.

Ertesi gün geldiğimde tekrar evdeydiler.

Sonunda tüm bunların son derece olağandışı şeyler olduğunu kabul ettim; benim anlayamayacağım şeyler. Bilimsel olarak kanıtlanmış olan yanı, fillerin inanılmaz iletişim yeteneğidir. Öğrendiğim kadarıyla, filler eşsiz mide gurultuları aracılığıyla infrasonik titreşimler iletebilir ve bu titreşimler geniş mesafeler boyunca algılanabilir. İnsan kulağı tarafından algılanamayan bu ultra düşük frekanslar kimilerine göre balinalar tarafından iletilen benzer dalga boylarında dünyanın dört bir yanına yayılır. Ancak bu dalga boyları bilimsel topluluk tarafından genel olarak kabul edildiği gibi yüzlerce mil kare içinde titreşiyorsa, filler potansiyel olarak Afrika kıtası boyunca birbirleriyle iletişimde olabilir demektir. Bir sürü, yanındaki bir sürü ile konuşur, o da sırasıyla başka bir sürüyle bağlantı kurar ve sonunda, tam olarak sizin ya da benim uzun mesafe telefon görüşmemiz gibi onların tüm yaşam alanını kaplayan bir iletken ağı oluşur.

Cornell Üniversitesi'ndeki *Elephant Listening Project*'in bilim insanlarından Katy Payne fillerin ses dalgalarını keşfettiğinde bu insanların fil davranışları hakkındaki düşüncelerin tamamen değiştirecek çarpıcı bir buluştu. Doğuştan gelen zeka ile uzun mesafe iletişimi arasında somut bir bağlantı vardır. Örneğin, bir kurbağanın iletişim becerileri yalnızca doğal çiftleşme için attığı vahşi seslerden ibarettir, çünkü göleti kendi evrenini oluşturur. Daha fazlasına ihtiyacı yoktur. Ancak filler, geniş mesafelerde iletişim kuruyor, bu da vahşi doğanın bu devleri'nin daha önce inandığımızdan çok daha gelişmiş olduklarını gösteriyor. Daha önce düşünülenin aksine, büyük ölçüde daha büyük bir zekaya sahipler.

Eğer bundan şüphe duyuyorsanız, şu konuyu düşünün: fillerin yetenekleri sırf anlamsız gürültü ve homurtular iletmek için bu kadar evrimleşmiş olabilir mi? Tabii ki hayır. Evrim acımasızdır; hayatta kalmak için gerekli olmayan her şey gen havuzu içinde yok olur. Bu nedenle, fillerin bu gelişmiş uzun mesafe frekanslarını belirli bir amaç, birbirleri ve sürüler arasında tutarlı bir iletişim için kullanıyor olmaları mantıklı bir tahmin sayılmalıdır.

Peki, dünyalarında neler olduğu ve biz insanlar olarak onlara neler yaptığımız konusunda birbirlerine bilgi veriyorlar mı dersiniz zekalarını düşünerek, bundan hiç kuşkuym olmadığını söyleyebilirim.

20.BÖLÜM

Ovambolar uzun süre önce gitmiş olsalar da, avcılık ara sıra devam etmekteydi. Elimizden geldiğince bunu önlemeye çalışırken rezervde uyuşuk bir impalayı kovalamak gibi tatsız işlerle uğraşmaya devam ediyorduk. Ancak aniden durum değişti. Buchanan polis istasyonu komutanı beni arayıp geyik boynuzu ve fil dişi avcılarının “bölgede” dolaştıklarını duyduğunu söyledi. Her korucunun bildiği gibi, bu adamlar başka bir ligdeydiler: son derece organize, ağır silahlı profesyonellerdi ve karşılarına çıkan herkesi öldürmekten çekinmezlerdi. Ne yaptıklarını biliyorlardı, ki kısa sürede bunun farkına vardık.

Silah sesi bile duymadık. 458 kalibrelik bir tüfekten rezervin uzak tarafından ateşlenmiş, sessiz ve ölümcül bir atıştı. Kurbanı günler sonra devriyeye çıktığımızda havada bir huni oluşturan onlarca beyaz sırtlı akbabayı görünce bulduk.Bir şey ölmüştü. Büyük bir şey ve ne olduğunu hemen bulmamız gerekiyordu. Ancak ceset, herhangi bir izden uzak, gür dikenli çalılıklar içindeydi ve oraya yürüyerek vardığımızda, sağımız solumuz çizilmiş, yorgun ve ter içindeydik. Çakallar, hayvanın zırh kaplı cildini vahşi bir şekilde yırtıp parçalamış, bu da akbabaların cesedin üzerine çullanmasına neden olmuştu. Eti yırtmaya çabalayan, çılgık atan ve çırpman en az yüz akbaba sayabiliirdik.

En iyi konumlara savaşıarak yerleşmiş olanlar, uzun boyunlarını çürümüş bağırsaklara derinlemesine uzatıyor, karınlarını doyuruyorlardı. Savaş alanının etrafında dolaşan iki siyah sırtlı çakal durup durup dev kuşların arasına dalarak ete saldırıyorlardı. Bozulmuş et yığınının durumuna bakılırsa yaklaşık üç gün önce öldürülmüş gibi görünüyordu.

Dişi bir beyaz güney gergedanıydı. Boynuzları muhtemelen bir testere ile kesilmiş olduğu için yüzündeki kan lekeli burun kısmı iğrenç bir şekilde kırılmıştı. Bize katıldığı süre daha bir yıldan az olmasına rağmen, onu iyi tanıyordum. Onu görünce güvenli bir mesafede durur ‘sohbet’ ederdim. O, Mnumzane’nin at yemiyle dikkatini dağıttığımız, Thula Thula’ya ilk gelen gergedanlardan biriydi. Bağırsaklar arasına saçılmış cenin kalıntıları görüp hamile olduğunu anlayınca daha da çok üzüldüm.Bu, uzman kaçak avcılarının işiydi. Gergedanın hareketlerini ve bizimkileri günlerce izlemiş, bu muhteşem hayvanın cinayetini

özenle planlamışlardı. Doğa, birinci sınıf bir üreme dişisini kaybetmişti ve biz bunu derinden hissedecektik. Sadece dört gergedanımız vardı, bu yüzden bu sırf finansal bir darbe değil, aynı zamanda gururumuza da büyük bir darbe olmuştu. Oyunun yenilen tarafı olmak gerçekten acı vericiydi. Ancak kaçak avcılarının hâlâ orada dolaştıklarını ve geri döneceklerini biliyorduk. Herkes onlarla karşılaşmak istiyordu. Adalet istiyorduk - sadece bu gergedan için değil, boynuzlarının afrodizyak özellikleri barındırdığı yolunda saçma bir inancı tatmin etmek için Uzak Doğu’ya kaçırılacak olan tüm hayvanlar için adalet.

Bir hafta sonra, akşam saatlerinde, hafif bir tüfek sesi duyduk ve rezervin uzağında yanıp sönen spot ışıklarını gördük. İşte beklediğimiz hata buydu. Dakikalar içinde silahlanmış ve sıcak takip için hazırдық. Artık sadece yaya olarak takip ediyorduk, çünkü bir Land Rover’ın farları ve dizel gürültüsü, kaçak avcılarının çalılıklara karışmasına bolca zaman tanıyan bir ipucu olabilirdi. Zor bir yolculuktu; neredeyse bir koşu gibi, kaçak avcılarının yön tayini için açıp kapattığı el fenerlerinin yanıp sönen ışıklarını takip ediyorduk.

Bu durumda, tabii ki, el fenerleri kullanarak kendi pozisyonumuzu ele verme riskimiz yoktu. Ancak kozumuz, kısayolları biliyor olmamız ve çalılıkların arasında onlardan çok daha iyi yol bulabilme yeteneğimizdi. Zifiri karanlıkta en büyük tehlike, elbette ki, fil ya da başka bir gergedana körü körüne çarpmaktı. Bunu düşünmek bile istemiyordum.

Kaçak avcılarla çatışma, askeri jargonda ‘temas’ olarak adlandırılır ve savaş bölgesi kadar tehlikeli olabilir. Herkes silahlıdır, karanlıktır ve her iki tarafın adrenalini aşırı yüksektir. Korucular genellikle ikişer kişilik ekipler halinde çalışır: biri .303 tüfeği taşıırken diğerrinin elinde ağır SG bilyeli saçmalarla yüklenmiş bir pompalı av tüfeği vardır. Ben av tüfeğini tercih ederim, çünkü yakın mesafede daha etkilidir. (Geceleri “her zaman yakın mesafe”dir.Ancak bu sefer oğlum Dylan ve benimle birlikte - Bheki ve Ngwenya dahil dört kişiydik- sessizce yaklaştık, gözlerimiz fenerin parıltısını yakalamaya çalışıyordu. Sınırdaydık ve olay yerine hızla yaklaşırken bir şeyin bacağıma sürttüğünü hissettim. Neredeyse yerimden sıçradım. Bir şekilde çılgınlığı bastırarak aşağı bakınca karanlıkta Max’ı gördüm. Kuyruğu çılgınca sallanıyordu. Nasıl olduysa dışarı çıkmış ve bizi takip etmişti; katılmaya kararlı olduğu başka bir maceraydı bu.

Açıkçası onunla birlikte olmak istemiyordum ama artık çok geçti, bu yüzden ona yanımdan ayrılmama emrini verdim, sadık bir şekilde beni izlemeye başladı. Kendi kendime, onun avcılarının silahına hedef olamayacak kadar küçük olduğunu ve belki de yardım edebileceğini düşündüm. Sonra bastırılmış bir öksürük duyduk ve bir fener, daha önce kestikleri deliği arayarak çit boyunca parlayıp sönüyordu.. Onları bulmuştuk. Çit boyunca bize doğru geliyorlardı.

Başımınla Bheki'ye işaret ettim, diğer ikisine dokundu ve birine kaçak avcılarının arkasındaki çite dolaşmasını diğerine kaçış yollarını kesmek için önlerindeki çite çıkmasını fısıldadı. Bheki, Dylan ve ben de termit höyüklerinin arkasına saklandık. Tuzak kurulmuştu. Sonra Bheki'nin silahın emniyet kilidini indirdiğini duydum. Hepimiz aynısını yaptık ve bekledik. Gerilim artıyordu. Savaş öncesi her askerin hissettiği adrenalin yüklü bekleyişi iliklerimde hissediyordum.

Kaçak avcılar neredeyse otuz metre uzağımızda sessizce çit boyunca ilerlerken, çıkış noktasını bulmak için fenerlerini açıp kapatıyorlardı. Bheki uzandı, koluma dokundu ve başımı salladı. İkimiz birden fırladık, projektörlerimizi açıp silahlarımızı bırakmaları için bağırdık. Işıldaklar en az sekiz adamı aydınlattı, hepsi tüfek taşıyordu. Kesinlikle profesyonellerdi.

Birden ortalık cehenneme döndü. Ürken kaçak avcılar, telaşla sağa sola ateş etmeye başladılar.

Bheki ve ben siperlere dalarken ışıklarımızı kapattık Kendimi termit höyüğünün dibindeki dikenli çalılığın içinde buldum. Tetik parmağım kasılırken ateş etmeye cesaret edemedim çünkü namludan çıkan ışıgı görüp beni hedef alacaklardı. O sırada yüzümde ıslak bir yalama hissettirdim. Max, neden yere düştüğümü merak etmiş, beni kontrol ediyordu. Onu yakaladım ve aşağı çektim.

Ngwenya ve çit hattındaki diğer korucu ateş açmaya başlayınca kaçakçılar tuzağa düşürüldüklerini anladılar.Şimdi bir çıkmaza girilmiş, her iki taraf da diğerinin pozisyonunu ele vermesi için ilk ateşi bekliyordu. Elektrikli çitin önünde sıkışmışlardı. Bizden neredeyse iki kat fazla olmalarına rağmen, flaş ışığında kör olmaları nedeniyle henüz bunu bilmiyorlardı.Bheki'yi birkaç metre sağımda hissettim. Bir çatışmada yanınızda olması gereken mükemmel bir adamdı: sert, sadık ve acıma-

sız. Daha önce buna benzer bir durum yaşamıştık. O anı beklediğini biliyordum. Kaçak avcılar az sonra beklemekten usanıp kaçmaya karar verecekler, takibi caydırmak için vahşice ateş açmaya başlayacaklardı. Biz de hedef olabiliydik.

Dayanılmaz bir zifiri karanlık dört bir yanımızı sarmıştı, ama onlar için daha da korkunç olduğunu biliyordum. Birdenbire başımızın üzerinde kurşunların patlaması ve cınlamasıyla bir ateş yağmuru başladı ve anında karşılık vererek ateş ettik. O kadar çok namlu parlaması vardı ki kimin kime ateş ettiğini anlamak mümkün değildi.Sonra yine sessizlik.

En azından birkaç tanesini vurmuş olduğumuzdan emindim. Yakın mesafedeki tüfekler son derece etkilidir, ancak yaralanan birisinin iniltileri veya yoğun acı çeken birinin hırıltılı nefesi duyulmuyordu.

Sonra kaçak avcılardan biri bağırdı: 'Hey, *amafowethu*, Zululu kardeşlerinize niye ateş ediyorsunuz? Neden beyaz adamın işini yapıyorsunuz?'"

Sessizlik.'*Amafowethu* - kardeşlerim. Sizi öldürmek istemiyoruz. Bırakın bizi ve kimse zarar görmesin.'Sessizlik.

'Burada büyük bir geyik var. Hepimize yeterince *inyama* var. Sizinle paylaşacağız. Gerçek yaban eti - kadınların yediği şey değil.'Sessizlik.'Gelin bize katılın!' diye başka biri bağırdı. 'Bu gece kral gibi ziyafet çekeceğiz.'

Bheki yanıma yaklaşıp fısıldarken neredeyse duyamıyordum."Çitlere tırmanırken bizi oyalamaya çalışıyorlar. Telin sesini duyuyorum.'Derken aniden eski Zulu savaş çığlığını atarak kükredi, '*Uzodla ikhwa lethu*' - mızraklarımızı yiyeceksin - Ateş etmeye başladığı anda biri çığlık attı ve silahlar vahşi köpeklerin koro halinde havlaması gibi patlamaya başladı.

Sırt pompalı tüfeğimi öfkeyle ateşleyip, SG'nin olduğu yöne doğru yayılan bir girdap püskürttüm.Dylan aynısını yaptı.Derken ateş ansızın başladığı gibi durunca şarjörleri doldurduk.Beş dakika bekledik,o ölü sessizlikte hiçbir şey hareket etmiyordu.Sonra bir inleme duydum - en azından bir adam vurulmuştu.Tüfeği hazırda tutarak höyüğün kenarına çıktım,kolumu uzattım ve projektörü açtım

Aslında üçünü vurmuştuk; biri .303 tüfekle vurulmuş biri çitin ayağına serilmiş,iki kişi de av tüfeğinden çıkan saçmalarla kötü bir şekilde yaralanmıştı. Geri kalanlar kaçmıştı, ama çit boyunca tırmandıkları yerlerden damlayan kana bakılırsa, ciddi yaralanmaların olduğu anlaşılıyordu.Bizim altımız da neyse ki sağlamdı.

Bheki, projektör ışıklarında aydınlanmış olan yaralılara bağırarak, eğer silahlarına bakarlarsa bile onları öldüreceğini söyledi. O kelepçe takmak için yanlarına yürürken biz de projektörü gözlerine tutmaya devam ettik.Sonra Ngwenya gelip yüzlerine baktı. İBu adamlar köyden değil. Hatta Zulu bile değiller,ı dedi yere tükürerek. ‘Bunlar, uzaktan gelen Shangaanlar, yaban et tüccarları ve fil dişi avcıları. Bu gece bir daha geri gelmemeyi öğrenmiş olacaklar.’Koruculardan biri telsizle araç çağırdı, geri kalanımız yaralı düşmanları pansuman yaparak tedavi etmeye çalıştık. Max biraz etrafı kokladı, sonra oturdu ve sanki olağan bir günmüş gibi izledi. Yaralı adamlar korkuyla ona baktılar – Max oldukça vahşi görünebilirdi.

Kısa bir süre sonra bir Land Rover geldi ve yaralıları Buchanan polis istasyonuna götürdük, burada bir ambulans çağrıldı. Avcıların silahlarını polise teslim ettim, bir tanesi .375 ve diğeri .458 – ikisi de bir fili öldürebilecek kalibreye sahip türlerdi. Mermi yoktu. Bize karşı ellerinde ne varsa sıkmışlar, şarjörlerini boşaltmışlar ve kaçmaya çalışmadan önce tükenmişlerdi. Adamlarımızın hala elli mermisi vardı. İşte fark bu idi – onların cephaneleri bitmiş, bizimki bitmemişti.

Ölen gergedanın boynuzlarını da bulmayı umuyordum, ancak polis, bunların ülkeyi terk etmiş olabileceğine inandıklarını söyledi. Bu boynuzlar, hayvanın öldürüldüğü gece Richards Bay limanında demirlemiş olan Tayvanlı bir gemi ile ülkeden çıkartılmış olabilirdi.

Avcılarla mücadele, kırsal dedikodular ve itibarla bağlantılıdır. Avcılar her zaman kolay kazanç sağlayabilecekleri yerlere giderler ve çoğu aynı alıcılar tarafından istihdam edilen bu çeteler, birbirleriyle iletişim kurarlar. Bu geceki zaferimizin haberleri hızla yayılacak ve bir süre bizi rahat bırakacaklardı.

Biz kazanmıştık. Tecrübeli profesyonellerle başa çıkmış ve kazanmıştık.

Birkaç huzurlu haftanın ardından sürüyle harika zaman geçirebildiğimiz bir dönemde, üzücü bir haber aldık: kapı görev-

lisi ve Ovambo kaçakçılarının başlıca tanığı Phineas, hayatını kaybetmişti. Grip ve bronşit köyü sarmış, Phineas’ın AIDS’den zayıflamış bağışıklık sistemi virüsle mücadele edememişti. Ne kadar üzücü olursa olsun, aynı zamanda baş tanığımızı kaybettiğimiz gerçeğini düşünmek zorundaydık. Birkaç gün sonra daha kötü haberler aldım. Durban’a kadar takip edilen Ovambolar, şehirdeki işlerini terk etmiş ve tüm amaç ve amaçlar açısından adeta yeryüzünden kaybolmuşlardı. Tüm bunları savcıya bildirdiğimde dosyayı inceleyen savcı, duygusuz bir şekilde, ‘Üzgünüm Bay Anthony, ancak artık bir davamız kalmadı’ deyip omzunu silkerek dosyayı kapattı.

Bir rezerv işletmek her zaman bir sorunun bitip başka birinin ortaya çıkması anlamına gelir. Bir sonraki sorununuz, muhasebecimizin beklenmedik bir ziyaretiyle patlak verdi. Kötü haberleri vardı: paramız hızla tükeniyordu. Fil sürüsünü eğitmeye çalışırken rezervi henüz misafirlere açmamıştık. Gelir olmadan işletme için sermayeden para çekiyorduk .

‘Bütçeyi doğrultmanız gerek’ dedi, ‘Hemen gelir getirecek bir çözüm bulmazsanız zor günler gelebilir’

Sorun sadece nakit akışı değildi. Bir dizi faiz artışı nedeniyle bütçelerimiz darmadağın olmuştu. Rakamları inceledim, bir şekilde çözmeye çalıştım ama nafiye. İçinden çıkılamayacak gibi görünüyordu. Thula Thula’yı satışa çıkarma düşüncesi beni hasta ediyordu.

Sonra Françoise konuştu. ‘Her zaman istediğimiz küçük lüks oteli inşa edelim. Gelir elde etmek istiyorsak daha fazla misafir çekmemiz gerekiyor - ve turistlere konaklama imkanı yapmadan bunu başaramayız.’‘Hayır. Bu, bu faiz oranlarıyla borçlanmak anlamına gelir,’ dedi muhasebeci. ‘Bu, daha da fazla risk demektir.

Kafasını kaşıdı, hesap makinesine bir sürü rakam girdi ve sonra bize baktı. ‘Biliyor musunuz, Françoise haklı olabilir. Küçük bir ‘boutique’ misafirhane inşa etmek, mevcut finansal ortamda çılgınlık gibi görünebilir, ama aslında mantıklı. Daha fazla gelir yaratmaya başlamanız gerekiyor. Ve konuk ağırlamak bunu yapmanın bir yolu.’Üzgün bakışlarla rakamları gözden geçirdim. ‘Eh, sanırım fil sürüsü artık yeterince ehlileşti, ziyaretçileri geri getirebiliriz. Ama henüz aslanımız yok, turistler büyük kedileri görmek isteyecek.’Françoise bana baktı, gözleri

21.BÖLÜM

hevesle parlıyordu.”Bak ne diyeceğim?, aslanların yerine ben yemek yapacağım. Allah biliyor ya Zululand’da kaliteli yemek yenebilecek bir yere ihtiyaç var’

Süper şeflerin olduğu bir aileden gelen Franchoise Paris’te bir zamanlar harika aşçıların yanında eğitim almıştı.. Birdenbire her şey yerine oturdu. ‘Haklısın,’ dedim, sanki omuzlarımdan bir ağırlık çekilmiş gibi hissederek. ‘Küçük lüks bir otel ve bir gurme restoran bize avantaj sağlar. İşe yarayabilir.’Ona sarıldım. ‘Haydi yapalım.’

Bu heyecan hepimizi sardı ve gidip özel bir durum için sakladığımız bir şişe şampanyayla geri geldim. ‘Korkarım ben kalamam,’ dedi muhasebeci, saatine endişeyle bakarak. ‘Eve gitmeliyim.’

Hiç bir şey demeden arabasına kadar onu takip ettim, 9 mm’lik tabancamla lastiğine bir delik açtım ve dönüp, ‘Sana bir yatak hazırlayacağız.’ Dedim. ‘Bizim fazla ziyaretçimiz yok ve ne yazık ki senin de beklenmedik bir patlak lastiğin var. Bu gece kutlama yapıyoruz.’ Zavallı adam kaderine razı olup oturdu, ona sunduğum birayı içti. ‘Şampanya, Françoise için,’ dedi.

Hak etmişti. Françoise projeyi üstlendi ve farkına varmadan evimizden yaklaşık iki mil uzakta güzel bir misafirhane şekillenmeye başladı. Rustik ama gösterişli ve Nseleni Nehri’nin kıyısında yetişkin tambotie, maula ve akasya ağaçlarının bulunduğu bir koruda yer alıyordu. Yeni Thula Thula doğuyordu. Oraya yerleşmemizden iki yıl sonra, yıl sonunda butik misafirhanemiz faaliyete geçmişti. Afrika’da iki tür rezerv misafirhanesi vardır: büyük şirketler tarafından sahip olunanlar; ve koruma çalışmalarını sürdürebilmek için gelir elde etmeleri gereken koruma uzmanları tarafından sahip olunanlar. Biz kesinlikle ikinciler arasındaydık. Ancak her durumda, Françoise’nin son derece haklı olduğu ortaya çıktı ve tamamen yerel Zulu personelle donatılmış olan misafirhanemiz kısa sürede düzenli rezervasyonlar almaya başladı.

Çok çalışma ve biraz şansla, her şey yolunda gidebilirdi.

David endişeli görünüyordu. ‘Ortalık ne kadar sessiz fark ettin mi?’Thula Thula’nın ağaçlarla dolu tepeleri sabahın ılık atmosferinde serap gibi parlarken çimenlerde oturuyorduk. Bir yudum kahve içtim. ‘Hayır. Neden?’

“Filler,’ dedi. ‘Saklanmışlar... onları hiçbir yerde bulamıyoruz. Çitleri kontrol etmesek, dışarı çıktıklarına yemin ederdim.”Yooo. Mutlular burada. O kaçış günleri geride kaldı.’

Omuz silkti. ‘Belki. Ama neredeler? Onları safari turlarında bile görmüyoruz.’

Bir süre düşündüm. Sürü artık o kadar sakinleşmişti ki doğa aşığı misafirlerimizi fotoğraf çekebilmeleri için oldukça yakınlarına götürebiliyorduk.Sonra birden Nana’yı son gördüğüm, hortumunu Land Rover’ın penceresinden içeri uzattığı günü hatırladım. Karmı davul gibiydi..... tabii ya..., doğum yapmak için çalılıkların derinlerine gitmiş olmalıydı. Döllenme tarihini bilmediğimiz için, tam olarak ne zaman doğum yapacağını bilmiyorduk.

Land Rover’ı bir günlük malzemeyle doldurup Thula Thula’nın en derin, en erişilmez bölgelerine kadar arama yapmaya koyuldum. Ancak hiçbir taze iz yoktu. Tüm yeşil beslenme alanlarını ve favori saklanma deliklerini kontrol ettim, ama yine de hiçbir ize rastlamadım. En büyük kara memelileri adeta buhar olup uçmuştu.Neyse, tam olarak öyle olmamıştı. Sonunda, bir öğleden sonra, Zulu toplumunun kurucusu Kral Shaka zamanından kalma 200 yıllık Zulu Mezarlığı denen bölgede bazı taze izler dikkatimi çekti.Ahşık oldukları ses tonuyla “ Nana! Gel yavrum! “ diye bağırdım.. ‘*Babbalarım* benim.... hadi yanıma gelin’ Daha önce de ‘bebekler’ anlamına gelen bu Zulu kelimesine tepki göstermişlerdi ama o anda bu kadar işe yaramasına ben bile şaşırdım.Birden çalılıklar hareketlenmeye, fillerin belirgin sesiyle canlanmaya başlayınca, ve her zaman onların yanında olduğumda yaşadığım heyecan, korku ve bağımlılık karışımı duygular damarlarımda akıyordu. Heyecanla dolup taşan bir beklenti içinde tekrar seslendim.

‘*Babbalar.... Gelin yavrularım....*’

Sonra onu gördüm. Toprak yoldan uzakta durmuş beni izliyor ama daha fazla ilerlemekte isteksiz görünüyordu. ‘Bu tuhaf,’ diye düşündüm, ‘nomalde gelirdi.’

İlerlemekle çalılıklara geri dönmek arasında karar veremedim, sanki bir sonraki adımımı bilemez gibi bir süre tereddüt etti. Sonra nedenini anladım. Yanında, yaklaşık elli altmış santim boyunda, belki birkaç günlük mükemmel bir minyatür fil duruyordu. Tahmin ettiğim gibi yeni doğum yapmıştı. Yüz yılın üzerinde bir süredir bölgemizde doğan ilk fili inceliyordum.

Müdahale etmek istemediğim için kalbim hızla atarken bir yandan da keşke fotoğraf makinamı almış olsaydım diye hayıflanıyordum. Birkaç adım attı, sonra birkaç adım daha, ve nihayet yanında küçük kararsız ayakları üzerinde sendelerken kıvrımlı minik hortumunu lastik parçası gibi sallayarak yürümeye çalışan yavrusuyla birlikte bana doğru yürüdü.

O yaklaşık otuz metre uzaktayken aniden kulakları havada Frankie belirdi. Bu, geri çekilmem için kesin bir sinyaldi. Hemen Land Rover’a atladım, güvenli bir bölge oluşturmak için geri geri gittim, sonra kontağı kapatıp izlemeye başladım.

Yavaş yavaş ortaya çıkan sürünün geri kalan üyeleri, beni şüpheyle süzerken Nana ve yavrunun etrafında dolaşmaya başladılar. Dokunmaya meraklı bu yaratıkların küçüğe sürekli dokunup onu okşamasını büyülenmiş gibi izliyordum. Törene Mnumzane bile kısmen dahil olmuş, kenardan olan biteni izliyordu.

Sonra Nana, yol boyunca bana doğru yürümeye başladı. Hızla aracın içine atladım. Bir anne fil ve yavrusuna hiçbir şekilde yaklaşmama konusundaki kesin kuralla uyarak aracı geri vitese takıp daha da geriye çekildim. Ama o gelmeye devam etti. Yoldan geçmek istediğini düşündüm, bu yüzden önlerinden çekilmek için aracı geri geri kenardaki otların içine sürdüm.

Şaşkınlık içinde, Nana’nın da yolun dışına çıkarak beni takip etmeye başladığını, Frankie ve diğerlerinin de sadece birkaç metre geriden geldiklerini gördüm. Onların yolunda değildim, bu yüzden buna gerek yoktu. Yürüyüp gidebilirlerdi. Bu, beni takip etmeye karar verilmiş bi-

linçli bir tercihti ve kalbim hızla atmaya başladı. Hızla Max’i ön koltuktan yere itirdim ve ceketimi üzerine attım. ‘Otur, oğlum,’ dedim, ‘Misa-firlerimiz var.’ Güneş ışınlarına karşı gözlerimi kısarak, annelikle ilgili konulara müdahale ettiğimi hissettiren herhangi bir düşmanlık belirtisi veya gerginlik görmeye çalıştım. Hiçbiri yoktu, hatta hala hırçın ve hâlâ çok hamile olan Frankie’de bile. Her yerde, çalılıklar huzur soluyordu. Adeta bana gelme konusunda bir grup kararı alınmış gibi hissettim.

Nana pencereye kadar yavaşça yürüdü, Land Rover’ın tepesine dikilince manzarayı kapattı. Altında ise yavrusu vardı. İnanılmaz bir şekilde, yeni doğan bebeğini bana getirmişti. Hortumu Land Rover’a uzandığında, nefesimi tuttum. Göğsüme dokundu; derisi sanki ipek kadar hassastı. Sonra hortumunu indirip küçüğe dokundu. Bir fil tanışma töreniydi bu. Bana bahsedilen ayrıcalığın şaşkınlığı içinde hareketsiz oturdum Titrek bir sesle, ‘Akıllı kızım benim ‘dedim, ‘Ne harika bir bebek.’”

Birkaç metre uzağımdaki kocaman kafası, gururla daha da büyüdü gibi görünüyordu.

‘Ona ne isim koyduğunu bilmiyorum. Ama ilk bahar yağmurları sırasında doğdu, bu yüzden ona Mvula diyeceğim.’

Mvula, toprakla haşır neşir olanlar için hayatla eşanlamli olan Zuluca bir kelimeydi ve yağmur anlamına geliyordu. O ismi onaylamış gibi göründü ve yavrunun adı konmuş oldu. Sonra sürüyle birlikte geldikleri yola geri dönüp yavaşça uzaklaştılar. Birkaç dakika içinde, çalılıklarda kayboldular.

İki hafta sonra tekrar kayboldular ve ben Zulu mezarlığına bir yolculuk daha yaptım. Oradaydılar, tam önceki yerde ve zamanda. Bu sefer Frankie, yeni doğan mükemmel bir oğlanla. Onların alanına müdahale etmediğimden emin olmak için aynı geri çekilme prosedürünü tekrarladım ve sonunda o da benim yanıma, sürüyle birlikte geldi. Ancak, Nana gibi durmadı, sadece yavrusunu göstermek için yapmacık bir geiş yaptı.

‘Harika iş çıkardın, güzel kızım,’ dedim, yavaşça pencerenin seviyesine geldiğinde. Annelik gururu tam anlamıyla açığa çıkmıştı. ‘Ona İlanga diyeceğiz – güneş.’

Başımı hayretle salladım. Daha bir yıl önce neredeyse bizi öldürmeye kalkmıştı. Şimdi ise gururla yavrusunu sergiliyordu. Sadece düşünmek bile beni şaşırttı. Birlikte uzun bir yol katetmiştik. O akşam hepsi eve geldi. Frankiemin küçüğü sadece bir haftalıktı ve sık çalılıklarda neredeyse dört mil yol kat etmişti. Bu sefer Frankie, diğerlerinin önünde, tellerin karşısında dosdoğru bana bakıyordu..Merhaba, kızım. Bebeğin çok güzel! Gerçekten öyleydi!Frankie, gözle görülür bir gururla yavrusunu okşarken bir yandan da bana bakıyordu. Bu, birbirimize doğru dan bağlantı kurmaya en yakın olduğumuz an oldu. İkimiz de aramız da değerli bir şeyin geçtiğini biliyorduk.

Neredeyse kavranması güç buna benzer deneyimlerin bir devamı, birkaç yıl sonra ilk torunum doğduğunda yaşandı ve sürü evimize kadar geldi. Bebek Ethan'ı kucağıma aldım ve endişeli annesinin izin verdiği kadar sabırla bekleyen fillerin yanına gittim. Onlar sadece birkaç metre uzaktaydı. Hortumları doğruca yukarı kalktı. Havayı koklayarak, mideleri guruldayarak hep beraber biraz daha yaklaşp kucağımdaki küçük pakete yoğunlaştılar.

O anda ben onların bana gösterdikleri nezakete ve güvene karşılık veriyor, borcumu ödüyordum. Onları sayıyor, tıpkı onların bana yaptığı gibi bebeğimi onlardan sakınmıyordum.

Ilanga'nın doğumundan birkaç gün sonra, bölgedeki büyük reisten beni görmek istediğin belirten bir mesaj aldım. Arabama binip onun kraliyet köyüne - kırsal evine - gittim. Ahşılageldiği gibi, adımı haykırdım ve sığır ahırının yanındaki eski kapıda içeri davet edilmeyi bekledim.

Nkosi Nkanyiso Biyela, kabileleri yaban hayatı koruma çalışmalarına dahil etme amacı taşıyan Zulu Kraliyet projesindeki en önemli kişi ve yakın dostumdum. Zulu soylularından gelen, aristokrat tavırları, sakalı, yakışıklı geniş hatları ile, 10 milyonluk Zulu halkının hükümdarı Kral Goodwill Zwelethini'ye oldukça benzeyen bir kişiliğe sahipti, ki onunla akrabaydı.

Beni önemli toplantılar için kullanılan üstü kamış örtülü *isishayamteto* adlı kulübeye götürdüler. Geleneksel su kabağı içinde hazır bekleyen taze Zulu birasını önce kendisi tattıktan sonra yardımcısı bana ikram etti. Kâse daha sonra diğer iki yardımcıya da geçti ve onlar da aynı şekilde içtiler. Zulu birası, mısır unu ve sorgumdan yapılan, mayalanmış

bir içkidir. Ayak kokusuna benzeten turistlere ters gelse de yıllar önce alıştığım bir tattır ve özellikle bu iyi bir biraydı. *Nkosi*'ye, bira ustası olan eşine selamlarımı iletmelerini rica ettim.

İyi huylu yüzündeki kırışıklıkları vurgulayarak gülümsedi, 'Geldiğin için teşekkür ederim,' dedi, 'Kabile mahkemesine katılmamı ve doğru dan projemiz hakkında konuşmamı istiyorum. Halkımın bunları doğru dan senden duyması gerekiyor.'

Kulübeden çıktık, *Nkosi'nin* haftada bir toplantılarını düzenlediği ve davaları incelediği mahkeme salonuna doğru yürüdük. Çoğu geleneksel kıyafetler içinde belki yüz kişi salonun içinde sıkışmış, bir kısmı da dışarıda kalmıştı. Beni ön sıradaki bir koltuğa götürdüler. Şef kürsüye çıktı. Beni tanıttı ve ben konuşma yapmak için ayağa kalktım.

Çoğunlukla hem mevcut hem de potansiyel sığır arazisini içerdiği için hassas bir projeydi. Zaten o güne kadar ömrümün yarısı yaban hayatı korumanın bu bölgede nasıl işlediğini, yoksul bölge topluluklarına ekoturizmin getireceği faydaları bıkıp usanmadan anlatmak için toplantılar ve atölye çalışmaları düzenleyerek geçirmiştım.

Zor bir görev di. Son bir ay içinde, kabile liderlerini Umfolozi rezervine götürmüştüm ve çoğunun zürafa veya deve kuşu gibi kıtanın sembolik diğer yerel vahşi yaşamı hakkında neredeyse hiçbir fikri olmadığına şaşırmıştım. Burası Afrika, onların anavatanıydı. Uluslararası alanda ünlü bir doğa rezervinin sınırlarında yaşadıkları halde ırk ayırımı yüzünden içeride olup bitenden haberleri yoktu.

Tarih boyunca, yaban hayatı koruma alanlarını 'beyaz kavramlar, sadece topraklarını ele geçirmek için bahaneler' olarak görüyorlardı ve önceki hükümet tarafından projeye dahil edilmedikleri gibi, apartheid kaldırılmış bile olsa bu durum hemen değişmeyecek gibiydi. Tamamen neyin korunacağını, hatta rezervin neden var olduğunu bilmiyorlardı. En kötüsü, büyük bir kısmı tek taraflı olarak ilhak edilmiş geleneksel kabile bölgesiydi ve bu hoşnutsuzluk nesiller boyunca büyümüşü. Bu tarihsel olarak onların toprağıydı ve hiçbir danışma olmadan onlardan alınmıştı. Onların 'beyaz adamın' koruma kavramı olarak algıladığı şeye karşı en iyi ihtimalle çelişkili bir tutum sergilemeleri şaşırtıcı değildi.

Salonda karşımda duran bu toprakların güçlü kızları ve oğullarının yüzlerine bakarak Zulu Kraliyet projesinin hayatlarını iyileştirmede vaat ettiği muazzam potansiyelden bahsettim. Projeden doğacak olan iş fırsatlarından, beceri eğitimlerinden, servet yaratma ve eğitimden bahsettim. Onlara projeyi yalnızca kendi çıkarları için değil, çocukları için - ve en önemlisi, hepimizin annesi olan dünya için – desteklemeleri yolunda bir çağrı yaptım.

Ancak eski alışkanlıklardan kolay vaz geçilmez, eski hoşnutsuzluklar uzun sürer. Konuşmamı bitirdiğim anda, davalarını otlatmak için arazi isteyen sığır sahipleri ayağa fırladı, sığır mirası hakkında tutkulu konuşmalar yapmaya başladılar. Oysa herkese yetecek kadar alan vardı. Her şey gelenekle ilgiliydi ve muhafazakar sığır sahipleri değişiklik fikrini sevmiyorlardı. Kırsal Zululand'da sığır, zenginlik göstergesi sayıldığı için değişiklik istemeyen konservatif sığır sahipleri nedenleri veya faydaları ne olursa olsun statü quo'nun değişmesini istemiyorlardı.

Sürdürülen alkışlar eşliğinde İBoğalarımız olmazsa *lobola'nızı*, çeyiz belisini nasıl ödeyeceksiniz? Karılarımız olmayacak!' diye bağırıyor biri.

Başka biri, 'Büyükanne, büyükbabalara ne kesip kurban edeceğiz? Yaban domuzu mu keseceğiz?' diye alaycı kahkahalarla bağırıyor.

Tartışma *Nkosi* sona erdirmek için elini kaldırıncaya kadar birkaç saat boyunca aynı şekilde devam etti. Açıkça karşı çıkılmasına rağmen, toplantının sonucundan memnundum. Önemli bir hedefe ulaşmıştım. Artık herkes *Nkosi* tarafından davet edildiğimi ve eğer projeye karşı olsaydı beni çağırılmayacağımı biliyordu. Ancak benim gibi sığır sahipleri de bunun farkındaydı. Bu yüzden zor günlerin bizi beklediğini hissediyordum. Sonra *Nkosi'nin* İncil'deki meşhur Süleyman tarzı bilgeliğiyle bir tartışma sırasında arkadaşımı bıçaklamış olan bir kabile üyesini yargılamasını izlemeye karar verdim.

Her iki taraf da olayları kendi açısından sundu. Onlar bitirince *Nkosi* kararını açıkladı. Bıçaklayan kişi ciddi bir para cezasına çarptırıldı, geliri mütevazı olduğu için, ayrıca sekiz kırbaça cezası aldı. Kalabalığın fısıltılarına bakılırsa, bu adil bir sonuç olarak değerlendirildi.

"Sonra birden ortalık karıştı. Sandalyeler savruldu, mahkeme görevlileri fırlayıp, zavallı adamın gömleğini çıkardılar ve onu odanın ortasına yüzüstü zorla yatırdılar. Hareket edememesi için her biri bir kolun üze-

rine oturdular, yan kapıdan dev bir adam çıkageldi; elinde, hipopotam derisinden örülmüş altı metre uzunluğunda bir kamçı vardı. Herhangi bir tören olmaksızın koşup yere serilmiş suçlu adama büyük bir güçle kamçıyı indirdi. Bu şiddete karşı adamın çığlık atmasını bekledim. O sessiz kaldı. Sekiz kamçıdan sonra adamın sırtındaki deri püre haline gelmiş kanlı bir yara halini almıştı. Sersemlemiş bir şekilde ayağa kaldırıldı ve kapıdan yarı baygın bir şekilde çıkarıldı. Ama yine de tek bir ses çıkarmadı. 'Hiç çığlık atmadı,' dedim yanımdaki yardımcıya. 'Şaşırdım.'

'Atamaz,' diye yanıtladı. 'Bir suçlu her çığlık attığında ekstra olarak iki kamçı daha yer.'

Gerçekten acımasız bir adalet, ancak Zulu geleneklerine uygun olarak hızlı bir şekilde uygulanan bir adaletti ve tek bir şey kesindi: bıçaklı adamın hemen başka birini bıçaklamayacağı.

Birkaç ay sonra, bu egzotik güzel ülkenin medeniyetinin ince derisi altında pek çok sorununun yattığını hatırlatan başka bir acımasız adalet olayına tanık oldum. Thula Thula'nın çevresindeki derin kırsal alanlarda araba kullanıyordum. Komşu bir kabileden gelen gürültülü bir grup erkeğin yolun kenarında yürüdüğünü fark ettim. Bir şey sürüklüyorlardı. İlk başta bir hayvan, belki de vurdukları bir geyik diye düşündüm, ama ayakta duramayacak kadar şiddetli bir saldırıya uğramış bir adam olduğunu görünce şaşırdım. Yaklaştığımda, yarı bilincini yitirmiş bedeni bir bez bebek gibi yere bıraktılar.

"*Sawubona*, Mkhulu," dedi beni tanıyanlardan biri. Av tüfeği elimde Land Rover'dan inerken mahkumlarının kan içindeki durumundan dehşete kapılarak 'Neler oluyor?' diye sordum. İçlerinden biri neredeyse 'neden bize katılmıyorsunuz' tonunda rahatça 'Bu adam bir kadına tecavüz etti ve öldürdü. Onu nehre indirip öldürmeye götürüyoruz,' dedi.

'Kesin bu adam mı?' diye sordum, durumu yatıştırmaya çalışarak. Biz konuşurken kurban inleyerek kaçmaya çalışınca, gruptan biri tarafından acımasızca tekmelendi. 'Evet, o,' dediler. 'Evini yaktık zaten.'

'Neden onu polise götürmüyorsunuz? Yargıç cezasını verir.'

'Bah!' diye tükürdü biri sertçe. 'Yargıç... hiçbir şey yapmaz.' Konuşmaktan sıkılanlar dövülmüş adama sarıldı ve onu sürüklemeye baş-

ladı. ‘Ama elbette başka bir yol olmalı. Hiçbir şey yapamaz mıyım?’ dedim, yollarımı keserek. Önlerinde dururken, grubun liderinin gözleri anında sertleşti.

Av tüfeği taşıdığımı görmezden gelerek ‘Bu senin işin değil Mkhulu. Bırak bizi,’ dedi. Ses tonu kesindi. Kabile içi bir sorundu, daha fazla zorlarsam, sınırı aşmış olacaktım. Yolun kenarına çekildim. Ayrılrken polise gitmeyi düşündüm, ancak en yakın istasyon, zorlukla gidilebilen bir yolda otuz mil uzaktaydı. Onların da müdahale edebilecek bir araca sahip olup olmadığından bile emin değildim. Aramaya kalksalar ne cesedi ne de çoktan çevredeki kulübelerin ve tepelerin arasında kaybolmuş olan suçluları bulabilirlerdi.

İşte Afrika buydu. Kusurlu, güzel, muazzam, büyüleyici, mistik, eşsiz, yaşam değiştiren kıta... baştan çıkarıcı cazibesi ve karizması, sıklıkla anlaşılamayan kan davalarıyla lekelenmiş asırlık bilge.

O gece toplantıdan döndükten sonra kötü haberler almaya devam ettim. David, İngiltere’ye gitmek üzere istifa ettiğini söyledi. Anladığım kadarıyla misafirhanede tatilini sürekli uzatan genç ve güzel bir İngiliz konukla tanışmış. Bazı kadın misafirlerin üniformalı korucuları çekici bulduğu varsayımına atıfta bulunarak, ‘Bu üniforma ateşi olmasın, David,’ diye takıldım ‘İngiltere’ye vardığında, ne olursa olsun üniformanı çıkarma... yoksa her şey biter.’ Yine de ayrıldı ve bu bizim için büyük bir darbe oldu. O, Thula Thula’nın vazgeçilmez bir parçasıydı ve o kadar uzun süredir sağ kolum ve arkadaşım olmuştu. Onu kaybetmek sanki bir oğlumu kaybetmek gibiydi. Doğayı o kadar çok seviyordu ki onu yağışlı İngiltere’de hayal etmek gerçekten imkansızdı. Misafirhane yeni açılmıştı. Açılışında ve devreye girmesinde katkısı büyüktü. Ancak Françoise olaya mizaçla yaklaştı. ‘Bazı misafirlerin havlu veya sabun çaldıklarını biliyorum,’ dedi, ‘ama bu bir korucumuzu çaldı.’

Ama devam etmek zorundaydık. Franchoise çeşitli vahşi yaşam yayınlarında yeni bir rezerv müdürü için ilan verdi. İlk başvuran Cape Town’dan telefon etti. ‘Mülakat için gelmek istiyorum ama uçuş pahalı,’ dedi arayan. ‘Bu yüzden o kadar uzun yol gelip tüm o parayı harcarsam, işi almayım.’

Bu, alışılmış bir işvereni etkileme yöntemi değildi; aslında, ahlaksızlık sınırına yakındı. Tam cehenneme kadar yolun var diyecekken dur-

dum... belki de saygın bir avukata yakışacak bu Brendan Whittington Jones adı biraz toleransı hak edebilirdi. Aslında kesinlikle etkileyici referansları vardı. Ancak onu görmeden nasıl bir değerlendirme yapabilirdim. Gerçekten meraklandım. Tüm hayatım boyunca, olağandışı yaklaşımların cazibesine kapılmıştım.

Damdan düşer gibi ‘Spor yapar mısın?’ diye sordum. ‘Evet. Çim hokeyi.’ Bir iki saniye düşündüm. ‘Gelir gelmez başlayabilirsin.’

Çim hokeyi centilmen oyunudur. Babam uluslararası bir oyuncuydu ve her ne sebepten olursa olsun, her zaman doğru kişileri çeken bir spor olduğunu söylerdi. Onun amaçladığı şekilde olmasa da tavsiyesine uymaya karar verdim.

Brendan, dünya kadar eşyayı doldurduğu eski bir bavulla birkaç gün sonra geldi. Atletik yapılı, kızılımsı sarısı saçları olan, alaycı bir mizah duygusuna sahip genç bir adamdı. Thula Thula’da hayatını sürdürmek için bu duygulara ihtiyacı olacaktı.

Zoooloji ve vahşi yaşam yönetimi alanında entomoloji üzerine uzmanlık derecesi vardı ve neredeyse mistik bir tutkuyla böceklerle aşıktı. Onun sayesinde, vahşi doğadaki her şeyin ‘aşağıda’, yerde ve suda gerçekleştğini öğrendim. Çürümüş çalılıkların ve aslında kaynamaya devam eden durgun göletlerin ve nehirlerin, genellikle görünmez böcek dünyasının ve vahşi ekosistemin kaynağı olduğunu öğrendim. Aynı zamanda hayvanları da severdi ve pozitif tutumu ve doğuştan gelen adalet duygusu hızla Françoise’i ve bütün personeli etkiledi.

Kısa bir süre sonra epilepsi hastası genç bir domuzu evlat edini ona Napolyon adını verdi. Büyük isimli domuz, annesi tarafından bebekken terk edilince rezervde amaçsızca dolaşırken kaybolmuş leopar ve sırtlanlar için kolay av haline gelmişti. Sonradan öğrendiğimize göre, bu zavallı yaratık bazen nöbetler geçiriyordu, muhtemelen annesi tarafından terk edilme nedeni de buydu. Ancak Napolyon, kısa sürede Brendan’ı annesi olarak benimsedi ve hatta geceleri yatağını bile paylaşmaya başladı. Max da hemen Brendan’a alışmış, bir gece bizim odadan çıkıp Napolyon’u taklit etmeye çalışarak onun koynuna girmişti.

Ertesi sabah Brendan’ın odasına girmek ilginçti. Ter kokan kıyafetlerin ötesinde, önce Max’in buruşuk kafası battaniyelerden çıktı, ardından

Napolyon'un meraklı bakışları, biraz sonra uykulu gözlü Brendan.

Brendan'a hemen alışmış olan Françoise, bu biraz eksantrik üçlü yaşam tarzına şaşırılmıştı. Başını sallayarak 'Bir köpek ve bir domuzla uyursan, kim seninle evlenir ? ' diye sordu.

Brendan yerleşir yerleşmez David'den sürpriz bir haber aldım. Az önce Johannesburg'a varmıştı.

'İngiltere'de pek iyi gitmedi, patron. Johannesburg'a döndüm. Trafikte sıkışıp kaldım ve bundan nefret ediyorum. İşime geri dönebilir miyim?' 'Ama başka birini işe almıştım.'

'Umrunda değil. Bana maaş da vermek zorunda değilsin, ben yine de geliyorum. Bu akşam orada olurum,' dedi ve ben cevap vermeden telefonu kapatıverdi.

Gerçekten ciddiydi. Ntam Banana Nehrinde taşkına sebep olan şiddetli yaz yağmurları Thula Thula'yı Empangeni'den keserek sular altında bırakmıştı. Yollar çamur deryasına dönmüş, neredeyse geçilemez hale gelmişti.

David'in babası onu Ntambanana'nın çağlayan gibi aktığı ve beton köprüyü tamamen sular altında bıraktığı Heatonville köyüne kadar götürmüştü. David için sorun değildi; bir şekilde karanlıkta çılgın nehri yaya olarak geçmiş ve ardından sırlısıklam on iki mil yürüyerek Thula Thula'ya varmıştı.

Sırlısıklam ve çamur içinde geldi, ancak yine de tekrar vahşi doğada olmaktan büyük mutluluk duyuyordu. Brendan, bu sırlısıklam, kash adama bakıp kafasını sallayarak güldü. 'Tamam.' Dedi, 'Ben gerçekten yapmanız gereken şeylere, bilimsel tarafa ve çevre çalışmalarına odaklanacağım, o eski işine geri dönebilir.' İkisi de birbirlerini mükemmel şekilde tamamlıyordu ve zamanla en yakın dost haline geldiler, hatta personel onlara 'Klonlanmış korucu Bravid' adını taktı.

22 BÖLÜM

Kışın son günlerinde toprak bakır, saman ve çikolata renklerine bürünmüştü. Çalıların yoğun yaprakları dökülmüş, Thula Thula'yı keşfetmek ve vahşi yaşamı izlemek için akın eden misafir sayısı muazzam bir şekilde artmıştı. 'Bu yıl biraz alan açmalıyız,' dedim David ve Brendan'a, 'sık alanlardan bazıları açmalıyız.'

Tüm vahşi yaşam rezervleri, eskiden Tanrı'nın işi olarak bilinen yangınların şimdi artık hemen söndürülmesi nedeniyle, kış sonu çalıların bazı bölümlerini yakarlar. Vahşi doğanın çeşitli nedenlerle, en azından kendini yenilemek için ateşe ihtiyacı vardır. Ölü bitki örtüsü yakılır ve toprak, verimli kül arasında kök salan yeşil sürgünlerle yeniden doğar.

Çalıları hep kışın sonlarında yakardık, çünkü tüm küçük canlılar o zamanlar kış uykusunda oldukları için yer altında güvende olurlardı. Yakılma genellikle yollar ve nehirlerle sınırlı alanlarda yapılır, bunlar doğal yangın durdurucu olarak görev yaparlar. Buna "kontrollü yakma" denir, ki bu da yanıltıcı bir terimdir çünkü güvenli bir şekilde 'kontrollü' denebilecek bir yangın görmedim henüz. Yangınlar, rüzgarın göz açıp kapayana kadar yön değiştirmesiyle sınırların ötesine sıçrayabilir. Bu nedenle 'kontrollü' yakmalar bile genellikle bir sürü krize neden olabilir. Kötü niyetli yangınlar - yani kundaklama - daha da kötüdür çünkü onlara ulaştığımızda zaten cehennem aşamasındadırlar. David ve Brendan, talimatıma olur anlamında başlarını sallayıp gök yüzüne bakarak 'Ne zaman yakmak istiyorsun?' diye sordular. İstedığınız yönde hafif bir rüzgarın estiği bir günü, doğru havayı seçmek hayati önem taşıyordu. Alanları seçelim, eğer rüzgar uygunsa yarından sonraki gün yapalım. Bir kaç saat içinde, karar verilmişti. Dürbünle rezervin en yüksek tepesine odaklanan David telsize 'Yangın!' diye bağırdı, 'Johnny gözetleme tepesinin arkasında yangın! Kırmızı Kod! Kırmızı Kod!' Çıplak gözle bile görebildiğim ilk duman kıvrımlarını delice gökyüzüne çıkıyordu.

Rezervde eli ayağı tutan bütün erkekler Kırmızı Kod'a derhal cevap verir: bekçiler, muhafızlar ve çalışma ekipleri anında yaptıkları işi bırakır ve en hızlı şekilde ana binaya koşarlar. Yakındakiler koşar; uzaktakiler en yakın kamyonete atlarlar.

Birkaç dakika içinde, yaklaşık on beş kişiyi toplamıştık ve David ile Brendan hızlı bir brifing verip onları takımlara ayırdı. Araçlara tırmanıp taşıyabilecekleri kadar çok sayıda içme suyu şişesi kapıştılar. Deneyimlerinden zorlu, susuz bir gün olacağını biliyorlardı.

David ilk kamyondaydı, ani fren yapıp beni aldığında 'Kasıtlı başlatıldı,' dedi. 'Üç adam kaçarken görüldü. Hedef saptırma ihtimaline karşı Bheki ve Ngwenya'yı rezervin diğer tarafına kontrol için gönderdim.'

Kundaklama, yeni bir avcılık taktiği idi - ya da en azından Thula Thula'da yeni idi. Bir grup, rezervin uzak tarafında bir yangın başlatmanın, tüm işgücümüzü emeceği fikrine kapılmış ve bu şekilde diğer tarafta istedikleri gibi avlanabileceklerini düşünmüşlerdi. Bir kez de olsa biz farkına varana kadar işe yaramıştı da. Bheki ve Ngwenya deneyimli adamlardı ve karşılarına çıkan her türlü pisliğin üstesinden gelebilirdi.

Sakin bir gündü ve kontrollü küçük ateşlerle yangını durdurmak için birçok yangın söndürme timi kurmuştuk. Fazla endişeli değildim. Bu yangını hızlı bir şekilde sonlandırmayı bekliyordum. Brendan'ın grubundan ayrılan bir ekip alevlerin yarım mil kadar önünde, yaklaşan yangının önünü kesmek için yolun kenarına ilk yapay yangını hazırlamaya gitti. Bu, yaklaşan yangının önünde tutuşabilecek ne varsa yok etmek amacıyla ateşe vermek demektir. 'Tamam, herkes yerine,' diye bağırdı David telsizle. 'Başla!' Brendan'ın ekibi ot yığınlarını tutuşturunca ateş yolun kenarında, hızla yaklaşan alevlerin önünde geniş bir alanı sardı.

Zamanlamamız daha kötü olamazdı. On dakika sonra rüzgar değişti ve nereden çıktığı belli olmayan bir fırtına, yapay ateşi hızla savurarak ana yangına katmaya başladı. Savaşacağımız bir yangın yerine şimdi iki yangınımız vardı. Rutin bir tatbikattan, şimdi büyük bir sıkıntının içindeydik. Dört saat sonra suyumuz bitmiş, yapay yangınlarımız başarısız olmuş ve alev alev yanan canavar, kırsalı tamamen kontrolsüz bir şekilde yırtıp geçiyordu. Blok blok sıçramasını izlerken, artık Thula Thula'nın tehlikede olduğunu dehşetle fark ettim. Bütün hayvanlar yangının ne demek olduğunu bilirler. Hayatta kalma içgüdüleri ateşin kırsala yeni enerji kaynağı yaratan bir dost olduğunu bilir. Sıkışıp paniğe kapılmadıkları sürece genellikle gelişmeleri dikkatlice izlerler ve ya bir nehir geçerler ya da yangının arkasına geri dönüp önceden yapıp kararmış alanlarda beklerler, çünkü orada güvende olduklarını bilirler.

Bu sefer yangın, tutuşturduğu kuru balyaları gökyüzüne fırlatan güçlü bir düşman olmuştu. Girdaplara yakalan, Zuluların *izinyoni*, kuş yuvaları, dediği bu ateş topları rüzgarla savruldukça ateş olarak ve birkaç dakika içinde yeni yanmaları başlatarak ana yangının korkulan habercileri oldular. Sonra inanılmaz bir şekilde alev adeta koşan bir yarış atı gibi, nehir üzerinden atladı. Gözlem noktamdan umutsuzlukla bakıyordum. Başaramayacaktık. Bu yangın profesyonel itfaiyeciler için bile fazla büyüktü. Fırtına yapay yangınları tamamen etkisiz bırakmıştı. Sadece kovalar, el pompaları ve yangın söndürücülerle donanmış adamlarımın bu savaşı kazanma şansı yoktu.

Sonra alev topağı başka bir boşluğa sıçradı ve tepenin etrafında dönen kaotik rüzgarların içine girince benim durduğum yamacın altını kocaman siyah-turuncu alevler sardı. Alevler, inanılmaz bir şekilde, bir diğer arayı da atladı ve tepemdeki yamaç boyunca sürüklenen rüzgarın içine girdi. Sürüklenen alevler tepeme doğru savruldu. Birden yoğun sıcaklığa rağmen donakaldım. Alevlerin yolu üzerinde bir ekip vardı ve onları çıkaramazsak saniyeler içinde kavrulacaklardı. Hemen iki bekçi kalın dumanın içine gönderip adamların canlarını kurtarmak için koşarak kaçmalarını söylemelerini istedim. Yirmi dakika sonra, üç metre yüksekliğindeki alev duvarı giderek daha da yaklaşırken, iki bekçi döndü - ama uyardıya gittikleri ekip yanlarında yoktu. 'Ne oldu?' diye bağırdım, dumandan boğularak çıktıklarında.

'Orada değiller.' Diye bağırdı biri, 'hiçbir yerde göremedik.'

Hızla düşünmeye çalıştım. Sadece rezerv tehdit altında değil, aynı zamanda insanları da kaybetme tehlikesiyle karşı karşıyaydık. Tepenin altındaki adamların iki alev duvarı arasından sağ kurtulmaları imkansızdı. Yapabileceğimiz hiçbir şey yoktu. Tek su tankeri Brendan'daydı. O da rezervin geri kalanını, lojmanları, ve evlerimizi tehdit eden yangını durdurmak için son zayıf umudumuz olan yapay yangınları çıkarmaya çalışıyordu. David hiçbir şey söylemeden Land Rover'a atladı, farları açtı ve duman ve alevlere doğru hızla sürdü. Tek duyabildiğim, sıkışan adamlara nerede olduğunu bildirmek için kullandığı aracın kornasıydı. Göz gözü görmüyordu. On dakika sonra dumanın içinden geri döndüğünde kayıp itfaiye ekibi aracın arkasında oturuyordu. Bahçıvanımız Biyela, sakın sakın sigara içiyordu.

Kamyonun üzerinden atlarken ‘*bheman*’ı neyle yaktın?’ diye sordum. Sigarasına bakıp. ‘*Hau!*’ diye neşeyle güldü. Umutsuzca Land Rover’a bindik ve David hızla, alevlerin sadece birkaç metre önünde sürmeye başladı. Bölgeden çıkış için sadece bir yol vardı ve David ayağını gazdan çekmeden sürerse belki kurtulabilirdik.

Hayatlarımız için zamanla yarışırken, altımızdaki çalılıkları tarayarak fillerden herhangi bir işaret aradım. Yangın Nana ve Frankie için, iki yeni yavrusuyla birlikte, daha kötü bir zamanda gelmiş olamazdı. Onların sıkışmış olmalarından korkuyordum ve durum kötüleştikçe başka bir şey düşünemedim.

Yolumuz, şu anda bizi toksik dumanlarla boğarak ve kükreyen ve üzerimize sığırayan külün dolaşan kıvrımları içinde sağımızda bir mil genişliğinde alevlenen yangına paralel gidiyordu. David kükreyen alevlerin seslerini bastırarak ‘Filler buradan geçmiş!’ diye bağırdı. Yeri işaret etti. ‘Bunlar taze izler’

Durması için işaret edip hızla araçtan indim ve dışkıyı parmaklarımla kontrol ettim. Hafif ve ıslaktı, yakında oldukları anlamına gelen kesin bir kanıttı. ‘Burada durmuşlar!’ diye bağırdım. ‘Muhtemelen yavruları dinlendirmek için, ama daha çok Nananın durumu değerlendirmesine izin vermek için olduğunu düşünüyorum. Sanırım Croc Pools’a gitmeye çalışıyor. Dönüp alev barikatına bakınca midemin kasıldığını hissettim. Ağaçlar durmadan yanıyordu. Yolundaki hiçbir şey hayatta kalamazdı.

Araca binerken ‘Tanrım, lütfen başar Nana,’ dedim içimden .

David motoru gazladı ve mümkün olduğunca hızlı bir şekilde patikadan aşağı inmeye başladık. Birden, hemen önümüzde ormanın içinden dişi bir geyik fırlayınca David kontrolsüz bir şekilde manevra yaparak savruldu. Duman ve küllerin arasında aklım kaybetmiş zavallı yaratık, önce bodoslama bir ağaca, sonra başka bir ağaca çarparak sürüklendi. Duyabildiğimiz tiksindirici bir çatırtıyla bacağı kırıldı. Yanından geçtiğimizde felç olmuş bir şekilde orada yatarken bize bakıyordu.

Tüfeği yanımdaki koltuktan kapıp aldığım sırada David ne yapılması gerektiğini görerek, toz bulutu içinde sert fren yapınca, arkadaki adamlar birbirine girdiler. Ben arabadan atlarken ‘Acele et Patron!’ diye bağırdı, ‘kendimizi kurtaramayacağız.’ Tüfeği kaldırdım, açık kapıya dayandım ve iki el atışın ardından zavallı yaratığın acısı dinmiş, biz de

tepenin zirvesine çıkmak ve ardından en azından bizi öfkeli canavarın yolundan çıkaracak başka bir yola girmek için hızla yola koyulmuştuk; ölü geyiği araca yüklemek için bile zamanımız yoktu.

David, peşimizdeki alevlere yakalanmamıza dakikalar kala tepenin zirvesine çıkınca arkadaki adamlar coşkuyla bağırdı. Ama erken sevinmişlerdi. Korkunç gerçek hâlâ sıkışmış durumda olduğumuzdu. Çıkış yolu yoktu; alev kuleleri her iki tarafta saldırgan bir şekilde yükseliyor, bizi birkaç dakika içinde sarmaya hazırlanıyor ve ilk kez paniğe kapılıyordum. ‘Nereye?’ diye bağırdı David. ‘Acele et yoksa bittik demektir!’

O anda ne yapmamız gerektiğini fark ettim. Nana yolu göstermişti. ‘Croc Pools!’ diye bağırdım. ‘Eğer Nana sürü için yeterince güvenli olduğunu düşünüyorsa, bizim için de güvenli olacaktır.’ Dumanın keskin ve gözleri kamaştıran dumanı arasında, David dönemeceği buldu ve hoplaya zıplaya geçen on dakika sonunda, tam Nana’nın yavruları daha derin suya yönlendirdiği sırada köşeyi döndük. O ve Frankie diğerlerinin güvende olduğundan emin, yavruları Mvula ve Ilanga ile birlikte göletin kıyısında sığ suda duruyorlardı. Nana bize bakınca, neden orada oldukları anladım. Sadece su yüzünden değildi; rezervlerin çevresindeki baraj göllerinin etrafındaki arazi her zaman otlak olarak kullanılır ve bu nedenle yangını besleyecek az yakıt vardır. ‘Akıllı kız,’ diye düşündüm. Telaşımızdan değil Croc Pools, doğal güvenlik bariyerini bile düşünmemiştik. Karşı tarafa geçtik, Land Rover’ı gölete mümkün olduğunca yakın bir açık alana bırakıp, üzerine su attık. Sonra diz boyu derinliğindeki gölde yürüdük. Olağanüstü bir serinleme ve rahatlama hissettik..

Bu özel alanın niçin ‘Croc Pools’ olarak adlandırıldığının iyi bir nedeni vardı. Etrafıma bakındım. Soldaki sazlıkların arasında iki büyük timsah gördüm, sakın suların içinde hareketsizce yatıyorlar, kısıp gözlerle bizi izliyorlardı. Neyse ki yangın draması nedeniyle başlıca endişeleri hayatta kalmak, akıllarındaki son şey öğle yemeği idi. Bulduğumuz yerde güvende olacaktık. Her ihtimale karşı, Max’in tasmaı sıkıca tuttum. Küllerle kaplıydı, bu yüzden hızla onu yıkadım. Bu da onu yaklaştıran ateş topuna karşı koruyacaktı.

Ve işte burada, bir sürü fil, iki büyük timsah, bir köpek ve ter içinde kalmış bir grup adam – tek bir amaç için, hayatta kalmak için bir aradaydık.

Azrail yaklaştıkça, sarı gagalı şahinlerin ateşten kaçan böceklerle doğru yükseldiğini ve dunların arasına dalıp çıkan parlak serçe sürülerini izledik. İki büyük kertenkele, ormandan fırlayarak yanımızdaki suya baş aşağı dalış yaptı. Sonra bir zürafa sürüsü dumandan hızla çıkıp durdu. Aygır hava kokusunu kokladıktan sonra yönünü değiştirdi ve ailesiyle hızla uzaklaştı. Tam olarak nereye gittiklerini biliyorlardı - ateşi geride bırakacaklardı. Yanan çalıklardan kalın duman güneşi ortadan kaldırıp üzerimize döküldü, zamansız gün kararmasının sürreal sisinde bir arada durup dev inferno'nun alevlenen turuncu ve kırmızısıyla büyü- nün bozulmasını izledik.

Ardından, sıcaklık üzerimize sıçradı ve suyun üzerinden tıslayarak geçti. Ancak o yoğun tiyatrodaki, gürültü, öfke ve kaosu ötesinde bir şeyin farkına vardım. Nanamın baskın, sakinleştirici mide gurultularını suyun üzerinden geçerken hissettim. Barajın üzerinde kule gibi yükseliyor, yavruları vücuduyla koruyor ve üzerine su sıkarak serinliyordu. Kendimi aynısını yaparken buldum, sanki sürüye katılmışım gibi başımın üstüne su döküyordum.

Sonra tıslayan kabus geçti ve güneş bulanık bir karmaşa içinde hüznü- lü bir şekilde parladı. Siyahlaşmış apokaliptik manzaraya bakarken, duman dolu akciğerlere hava çekiyorduk. Başarmıştık, Nana sayesinde. Hepimizi kurtarmıştı. Bizi Croc Pools'a çeken şeyi daha sonra arşatı- racaktım.

Birden telsiz canlandı. 'David, David, David! Cevap ver? Burada büyük sorunlarımız var, hemen adamlara ihtiyacım var.' Brendan'dı. 'Yoldayız!' diye bağırdı David, Land Rover'a doğru gitmeye çırpınırken. 'On beş dakika bekleyin. Orada olacağız.' Oraya vardığımızda dumandan kara çalmış Brendan 'Ateş sınırimızı geçti,' dedi. 'Komşu çiftliğe sıçradı, orada mahsur kalmış bir maymun sürüsü canlı canlı yanarak çılgınlık içinde ormandan çıktılar. Korkunçtu. En az altı yedi tanesi öldü.'

Kirli eliyle kanlı gözlerini sildi. 'o lanet olası chromolaena otları. Çok fena yanırlar, hiçbir şey onları durduramaz ve yanımızdaki çiftliğin arazisinde, bizimle şeker kamışları arasında sık ve vahşi bir şekilde büyüyen bu otlardan yüzlerce dönüm var. Alevler şu anda kamışın tam ortasında. Şüphesiz bizi suçlayacaklar.'

Chromolaena odorata özellikle yangın için kötüdür çünkü yüksek yağ

içeriğine sahiptir ve tutuşan her çalı yakındaki ağaçları ve çalıları yok eden parlak bir ateş topu oluşturur.

Sürekli yön değiştiren rüzgar nihayet lehimize esmeye başladı ve Bren- dan bu avantajı kullanarak, son bir çaba ile arkadan yapay bir yangın başlattı. Vahşi ateşi aç bırakarak ilerleyen küçük kıvılcımları boğazım düğüm düğüm izledim. Şimdi, rezervin diğer tarafındaki yardım çağ- rılarına yanıt verebilirdik. Orada kalan tüm personel, kulübe ve evleri korumak için bir araya geldi.

Tam tükenmiş bir şekilde, bir başka alev duvarıyla karşı karşıya geldi- ğimiz sırada en şaşırtıcı manzarayı gördüm. Karşımdaki تنها yolda, ateşe doğru ilerleyen bir araba vardı ve içinde bir aile. Tamamen kay- bolmuşlardı. Sürücü durdu, içinde oldukları korkunç tehlikenin farkın- da olmadıkları açıkça belliydi. İtalyanca konuşarak bir şeyler anlatma- ya başladı. 'Hayatta gördüğüm en şanslı adam sensin,' dedim, durumun çelişkisine gülerken. 'Yanımıza bir mihmandar vereceğim.'

Ayrıldıklarında, cehennem tepeden aşağı gürledi ve tam çatısı ot kaplı konukevini ve evlerimizi saracakken yangın söndürme ekipmanlarıyla dolu 4x4 filosu dumanın arasında sıyrılıp hızla geldi. Çevre çiftçilerin tamamı acil çağrılarımıza kulak vermişti. Şimdi bir su duvarı, alev du- varıyla karşı karşıyaydı. Gerçekten de kurtarıcılar gelmişti. Otuz daki- ka sonra felaket çökmüştü. Geriye temizlik operasyonu kalmıştı. Ancak ardında rezervin üçte birinden fazlasını yok etmişti. Neyse ki bizi nere- deyse yok eden rüzgarın değişimi aynı zamanda ilk ilkbahar yağmur- larını da getirmişti. O gece taptaze yağmurlar, yanmış siyah toprağı temizledi.

Ertesi sabah, filler, gergedanlar, zebra, impala ve diğer hayvanlar, her zaman yangından sonra yaptıkları gibi, taze külü yiyorlar, vücutlarının arzuladığı tuzları ve mineralleri emiyorlardı. İki hafta sonra apokalip- tik bir şekilde kavrulmuş olan alanlar zümrüt yeşiline dönmüştü. Te- şekkürler - bilinçsizce - avcılara, çalı temizliği mükemmel bir şekilde yapılmıştı ve şimdi binlerce dönüm yeni bakir savanamız vardı. Ancak hiçbirimiz, Thula Thulayı neredeyse kaybetmiş olduğumuzu unutma- dık.

Ne de hayatlarımız için bir fili minnetle anmamız gerektiğini.

23.BÖLÜM

O güne kadar sürüyle iletişimim çoğu kez, ben bir arazi aracındayken gerçekleşti. Bunun nedeni, onların araçlara alışmalarını istememdi. Bunu başardım; konuklarımız harika safariler ve fotoğraf fırsatları yaşadı çünkü Nana ve ailesi, korucular onları makul bir mesafede tuttuğu ve fillerin özel alanlarına saygı gösterdikleri sürece normal filler gibi davranıyordu.

Ancak artık hem çalışanların ve korucuların risk altında kalmamaları hem de yürüyüş safarileri planladığım için sürünün insanlara alışmasını sağlamam gerekiyordu.

İlk deneme için Max'i yanıma alıp onları bulmaya çıktım. Sürü, açık bir alanda berekli yaz otlarının keyfini çıkarıyordu. Yakında, eğer bir şey ters giderse kaçmam gerektiğinde tırmanabileceğim büyük ağaçlar vardı; bu olasılığı da göz ardı edemezdim. Mükemmel! Bir çalının yanına park ettim, gerekirse hemen atlamak için Landy'nin kapısını açık bıraktım. Bir fille açık alanda yürüyerek iletişim kurmak, bir araçtan iletişim kurmakla karşılaştırıldığında çok farklıdır. Yakında fil varsa araçtan fazla uzaklaşmak akıllıca olmaz.

Bilinçli bir şekilde rüzgarı arkama almıştım, böylece koku alabileceklerdi. Max'la beraber Pazar yürüyüşüne çıkmışız gibi zigzaglar çizerek sürüye yaklaştım. Yaklaşık otuz metre kala Frankie'nin hortumu havalanana kadar her şey yolundaydı. Hemen durdum. Kısık gözleriyle Max'ı ve beni inceledi. Ama kısa bir süre sonra bizi görmezden geldi ve yemeye devam etti. Şimdilik her şey yolundaydı, aynı yönde yaklaşmaya devam ettim. Sadece beş adım daha yaklaştığımda Frankie birden kafasını kaldırdı ve saldırgan bir şekilde kulaklarını açtı. Eyvah! Durdum, bana bakmaya devam etti, ama bu sefer ben beş altı adım geri çekilene kadar bakmaya devam ettim. Bu onu mutlu etmiş gibi otlamaya devam ettim.

Bir saat boyunca bunu birkaç kez tekrarladım, birkaç adım ileri, sonra geri adımlar attım ve her seferinde aynı tepkiyi aldım. Önce yok sayılıyor, sonra öfkeyle karşılanıyordum. İlginç, dedim, bir sınır oluşturdu: dışarıda hoş karşılıyor, yaklaşınca sinirli oluyordu. Mesafeyi kontrol et-

tikten ve eğer işler ters giderse Land Rover'a koşarak ulaşabileceğimden emin olduktan sonra, hayali sınırdan geçip daha da yaklaştım. Bu işe yaradı! Çevresinde döndü, hortum havada üç saldırgan adım attı ve ben geri çekildim – hemen.

Sonra, arabayla alanın diğer tarafına gittim, indim ve süreci Nana ile tekrarladım. Aynı şey oldu, ancak Nana, Frankie'den daha fazla yaklaşmama izin verdi ve tepkileri saldırgan değil, inatçıydı. Birkaç hafta boyunca deneme yanılma yoluyla sürünün içine hiçbir şeyin - pekala, hiçbir insanın - giremeyeceği çok gerçek, ama görünmez bir sınır belirlendiğini öğrendim. Ayrıca, fillerin sürüden ayrı tek başına dolaşırken de aynı şeyi yaptığını keşfettim.

Sınırlar esnek olmakla birlikte genel olarak yetişkinlerin 'alanı', gençlerinkinden çok daha dardı. Ancak, bu deneme yanılma yoluyla öğrenilen bir şeydi ve filin tavırlarını değerlendirerek bunu ölçebilmek için yetenekli olmanız gerekiyordu. Her filin alanı farklıydı ve farklı günlerde farklı olabilirdi.

Komşu Umfolozi rezervinde aynı egzersizi tekrarlayarak genellikle erkek fillerin dişilere göre daha yakın müdahalelere tahammül edebileceğini keşfettim. Sebep basitti – büyük erkek filler kendilerini savunma konusunda son derece kendine güvenirliler ve daha yakın olmanıza izin verirler. Filler ne kadar küçükse, o kadar az güvendedirler ve talep ettikleri alan o kadar geniştir. Bir sürüden uzakta bir anne ve yeni doğan bebeğin alanı en geniş olanıdır. Diğer hayvanlarda benzer bir olguyu uzun süredir fark etmiştim. Buna 'korku - kaçış' mesafesi denir, ama fillerde bu daha çok bir 'dikkat - saldırı' sınırına benziyordu.

Şu ana kadar her şey yolundaydı, ancak Thula Thula'da yürüyüş safarileri yapabilmem için tamamen uysal bir sürüye ihtiyacım vardı, aksi takdirde risk buna değmezdi. Daha fazla araştırma yapılması gerekiyordu, bu yüzden deneyimi tekrarladım, ancak bu sefer Vusi ile, cesurca gönüllü olan sağlam ve atik genç bir korucu ile. Tek yapması gereken, çevremizdeki sürü etrafında yavaşça yürüyerek tepkilerini izlemektir. Onu arabadan indirdim, sürünün güvenlik sınırını tahmin ettim, nerede olduğunu söyledim, sonra da yürümesini istedim. Büyük bir hata. Frankie büyük bir öfkeyle karşısına dikildiğinde neyse ki Vusi çok uzaklaşmamıştı ve Carl Lewis'ten daha hızlı bir şekilde Landy'ye kaç-

mayı başardı. Cesur genç adamlar bir kaç deneme daha yapınca, sürü için yabancı biriyle sınırın çok daha geniş olduğu açıkça belli olmuştu.

Peki, fillerden sınırları daraltmalarını nasıl sağlayabilirdim? Sadece benim için değil, rezervde yürüyen herkes için. Güvenlik çeperinin kenarlarında takılmaya başladım, kendi işime bakarak, onların benim yaya olmama alıştıklarından emin olduktan sonra yavaşça biraz daha yaklaşmaya çalıştım. Bu konudaki anahtar sabırdı; sadece orada olmak saatlerce sürebiliyordu. Ayrıca, onları görmezden gelmenin veya yüz çevirmenin daha az dikkat çektiğini fark ettim. Sıkıcı olsa da, bu son derece gergin bir prosedüdü ve sürekli olarak ani bir tetiklemenin farkında olarak koşmaya hazır bekliyordum.

Yavaş yavaş umutsuzluğa kapılmaya başladım. Hiç ilerleme kaydetmiyordum, hatta Mnumzane bile sürüyle birlikteken daha fazla yaklaşmıyordu. Sonra bir gün Nana, ilgisini çeken küçük bir ağaca ulaşmak için bana doğru yürümeye başladı, hatta bana bakmadan gitgide geçilmez sınırı yarıya indirdi. Biraz sonra Frankie ve diğerleri de yanına katıldı. Sonra anladım. Sürü için sınır kesin değildi. Onu yeniden ayarlayacaklar, ama sadece onlar hazır olduklarında. Bu onların kararı olmalı. Sen bunu yapamazsın. Sadece onlar yapabilir.

Vahşi fillerle ilişki kurarken öğrendiğim bir başka önemli kural, onlara doğrudan yaklaşmamak, etraflarında olmak, ve eğer isterlerse size daha da yaklaşmalarına izin vermektir. Yoksa unuttun: çünkü imparatorluk statüleri onlar için önemliydi. Bu süre zarfında içlerinden biri sürekli olarak bana saldırdı. Neredeyse bir buçuk metre boyunda olan ki b uçuk yaşındaki genç Mandla. Kulaklarını açar, beş altı metre kadar bana doğru koşar, ardından annesi Nana'nın güvenliğine geri dönerdi. Nana, her zaman onun 'kahramanca' numaralarını görmezden gelirdi. Bu aramızda harika bir oyun haline geldi ve her gün ona seslenir, onun gösterisini izler ve eğlenirdik. Her geçen gün cesaretini artırır ve daha da yaklaşırdı. Bu konuda çok dikkatli olmalıydım çünkü beni ciddi şekilde incitecek kadar büyümüştü, ancak onun oyununda hiç bir zaman eğlence dışında bir şey olmadı.

Bir gün Nana, yanında Mvula ile birlikte, sürüden biraz uzakta otlarken, yavaşça benim yöne doğru yürümeye başladı. Allahım! Gerçekten yanıma gelmeye karar mı verdi? Daha önce aracımda, *bomada* ve evde bana yaklaşmıştı, ancak o durumlarda güvende idim. Bu sefer,

eğer daha da yaklaşımadan önce kaçmazsam, tamamen açıkta ve hiçbir kaçış yolu olmadan kalacaktım. Bu tamamen farklı bir durumdu. O kadar dostça ilerliyordu ki dişimi sıkıp ne olacağını görmeye karar verdim. Bir yandan da diğer fillerin uzak durması için dua ediyordum. Git gide yaklaşırken Mvula topallayarak arkasından koşuyordu. Gözlerimi endişeyle Max'e çevirdim, taş kesilmiş, dikkatlice izliyordu. Bana tekrar baktı ve aniden kuyruğunu salladı. Tehlikeli bir şey hissetmemiş olmalıydı. Max'in değerlendirmesi doğru çıksın diye dualar ediyordum, çünkü üstümüze gelen çok büyük bir fildi.

Aniden, ilkel bir hayatta kalma dürtüsüne kapılıp bu devasa yaratıktan kaçma isteğine kapıldım. Neredeyse nefes alamıyordum.. Bugün bile hala nasıl olup da kaçmadım bilmiyorum. Ama durdum, oradaydı, muazzam formu benim üzerimde yükseliyor, gökyüzünü silip geçiyordu. Sanırım endişemi hissetti çünkü bilinçli bir şekilde yaklaşık beş metre uzakta durup sadece huzur içinde tekrar otlamaya başladı. Vahşi beş tonluk bir filin beş metre uzağında duruyorsanız, özellikle filin duygusal durumunun çok iyi farkındasınızdır

Bir şekilde aklımı başıma almayı başardım. Açık alanda dişi ana fil ve yavrusu ile durmanın olabilecek en tehlikeli durum olduğunu düşünmeye fırsat buldum. Ama bu ani 'buluşmamız'da öyle bir masumiyet vardı ki, hem itibarımı hem de yerimi korumama yardımcı oldu.

Beş dakika sonra hala oradaydı ve aslında birlikte takılıyor gibiydik. Yavaşça etrafta dolaşarak, otlanıyordu. Yeterince rahatlamıştım olduğum için onun ne kadar zarif bir sofraya sahip olduğunu fark edebiliyordum. Hortumuyla seçtiği bir çimen topunu seçiyor, ustaca sarmaladıktan sonra toprağı köklerden ayırmak için onu dizine hafifçe vurup, sonra da sadece kökleri dışarıda bırakarak ağzının yanına nazikçe yerleştiriyor, kökleri savrulurken lezzetli parçanın tadını çıkarıyordu.

Yiyecek araması da bir o kadar etkileyiciydi. Genç akasyadan yaprakları ustaca koparıp ağzına atıyor, ardından bir dalı koparıyordu. Yaprakları çiğnemeyi bitirdiği anda, ağzının bir tarafından soktuğu dal, biraz sonra öteki tarafından çıkardığında üzerindeki tüm kabuğundan soyulmuş, sadece istediği kısım olan beyaz bir direğe dönüşmüş olurdu. Bu arada Mvula, annesinin ağacın gövdesinin arkasından Max ve beni

gözetler, ara sıra daha görmek için ortaya çıkardı. Max sessizce oturuyor, ara sıra Nana'nın durduğu yeri koklamak için birkaç adım atmak dışında hareketsiz duruyordu.

Bu kadar yakınımdaki bu muazzam yaratığa odaklanmıştım. Nana ara sıra etrafa bakıyor ya da gözlerini bana diyor, arada bir devasa bedenini, ya da kulaklarını hafifçe bana doğru çeviriyordu.. Arasına karın gurultuları vücudumu sarsardı. İşte böyle iletişim kuruyordu demek... Gözleriyle, burnuyla, midesinin gurultularıyla, ince vücut hareketleriyle ve elbette tavırlarıyla. Ve sonra birden anladım. Bana ulaşmaya çalışıyordu - ve aptal gibi hiç yanıt vermemiştim!

Doğrudan gözlerinin içine bakarak ve tepkisi ölçerek 'Teşekkür ederim.' Dedim. Bu yabancı kelimeler sessiz bozkırda yankılandı. Etkisi anında oldu. Gözleri bana kaydı, bakışları birkaç saniye sürdürdü, ardından memnuniyetle otlamaya geri döndü. Neredeyse şöyle diyordu: 'Beni görmedin mi, neden bu kadar uzun sürdü?' Gizemin son parçası mükemmel bir şekilde yerine oturdu. Ben orada bir robot gibi dururken, o beni varlığını kabul etmem ve onu tanıdığımı dair bir işaret vermem için teşvik etmişti. Ama ben odun gibi sert ve katı olmuştum. Sonunda sadece basit bir 'teşekkür ederim' ile onu tanıdığımı dair bir işaret verdiğimde, anında yanıt vermişti.

Daha önce bazı hayvanlarla deneyimlerimden bir şeyler öğrenmiştim, ama Nana ile yaşadığım o 'Eureka' anı başkaydı. İletişimin özünün farkındalık olduğunu ve bunun bir evcil köpekten vahşi bir file kadar herhangi bir hayvan için farklı olmadığını anladım. İşin sırrı bu tanımdı. Hayvanlar arasında, her yerde olduğu gibi, iletişim iki yönlü bir akıştır. Eğer onlara iletişimlerinin size ulaştığı sinyali vermiyorsanız, o zaman iletişim olmaz. İşte bu kadar basit.

Göz hareketleri belki de en önemlisidir. Bir göz kırpması, bir yan bakış, insanlar için hiçbir şey ifade edemeyebilir, ama hayvanlar aleminde gerçekten büyük bir anlam taşır. Tutum, yüz ifadeleri (inanın bana filler güzel bir şekilde gülümseyebilir) ve vücut dili de önemli olabilir. Ve onları anladığınızı nasıl belirtirsiniz? Ben sadece bir bakışın yeterli olabileceğini anladım. Hayvanla yakın bir ilişkiniz varsa, insanlara meydan okumak gibi gelse de bazen gözünüzü dikip bakmanız bile işe yarayabilir. Duygularınızı iletmek için doğal tonunuzda kelimeler kullanmak da birçok şey başarabilir.

Tabii başka faktörler de var. Saygı göstermek, insanlarla olduğu kadar hayvanlarla da önemlidir. Hayvanlar, özellikle de düşmanca bir tutum içindeyseniz, zihinsel durumunuza hızla karşılık verebilme yeteneğine sahiptir. İlerleme kaydetmek için gereken tek şey açık fikirli bir tutumdur ve biraz sabır ve azimle sonunda her şey yerine oturur. En güzel yanı bunun gerçekleştiğini fark etmenizdir. Bana inanın, herkes bunu yapabilir ve birçok insanın zaten bildiği gibi, bu gerçekten değerlidir. Derin sırlar, özel yetenekler ve kesinlikle doğa üstü güçlere ihtiyaç yoktur.

Araştırmacıların hayvanların sadece elli kelimeyi anladığını 'kanıtlamış' olması ya da diğer türlerle iletişimin bir illüzyon olduğunun savunulması gibi absürd iddialar bu konuda yanlış bir algıdır. İletişim sadece insanların ayrıcalığı değil, gerçekten evrensel olan tek şeydir. Başımı kaldırdığımda Frankie'nin sürüye öncülük ettiğini gördüm. Tüm sürüyle bu tür etkileşimlere girip şansımı zorlamak istemiyordum. Nana'ya teşekkür ettim ve onu yakında tekrar göreceğimi söyleyip bu deneyimin gururuyla oradan ayrıldım. Harika bir gündü, hafif bir rüzgar güneşin etkisini azaltıyordu. Max ile eve yürümeye karar verdim. Land'y'i geri götürmesi için Vusi'ye verdim. Fil izlerini sürerek yürümeye başladık. Nseleni Nehri aşağıdaki kayalıklara çarparak, kıvrıla kıvrıla akıyordu. İzlere bakınca sürünün ne kadar yakın yürüdüğüne şaşırımdım. Bebeklerin ayak izleri bile yer yer dik uçurumdan sadece birkaç metre uzaktaydı. Fil grupları genellikle hareket halindeyken düzensizdir. Birbirleriyle itişip kakışarak nereye gittiklerine bakmaksızın ilerlerler. Ama bu devasa dikey yol boyunca yeterince rahat, sağlam ve emin adımlarla yavaşça ilerledikleri belli oluyordu. Bana sürüyü teslim eden veteriner Kobus Raadt'ı hatırladım, 'Bir fil, bir maymunun gidemeyeceği yerlere gidebilir' demişti. Haklıydı.

Yaklaşık 500 metre ilerledikten sonra Max birden durup dikkat kesildi, bana dönüp dik dik baktı. Göz hareketleri hayvan aleminde büyük bir iletişim aracı olduğu için bir şey hissettiğini anlayıp durdum ve gözlerini takip ettim. Altına bir şey saklanabilecek tek yer, kısa çimenlerin arasındaki küçük bir çalıydı. Birkaç dakika sonra orada hiçbir şey olmadığına emin oldum ve onu çağırdım, ama hareket etmeyi reddetti. Bu daha önce hiç olmamıştı; aslında Max tanıdığım en itaatkar köpeklerden biriydi. Sessizce çağırdım ve sonra tekrar çağırdım, ama bana kısa-

ca baktı ve bakmaya devam etti. Tekrar etrafa göz attım, ama hiçbir şey olağandışı görünmüyordu. Sanırım bir şeyler hayal ediyor olmalıydı.

“Gel, oğlum, orada hiçbir şey yok,” dedim ve onu almaya gitmek üzereydim ki ansızın yanımızda, tam yanı başımızda bir öksürük duydum. Çok belirgin bir öksürük - leopar! Genellikle tüfek taşımam, oysa aslında ormanda yürüyüş yapan her korucunun geleneksel aksesuarı olan bir şeydir. Bu sefer keşke alsaydım diye düşünerek tabancama uzandım.

İnanılmaz bir şekilde, orada neredeyse on metre uzakta tek bir minik çalının altında bir leopar saklanıyordu. Onu duymama ve orada olduğunu bilmeme rağmen hâlâ göremiyordum. Max’in tasmaını kapıp sıkıca tuttum ve bir el ateş ettim. Rezervde ateş etmekten hoşlanmam, ama koca kedi başka bir şey yapmak için çok yakında pusuda bekliyordu.

İri bir erkek leopar altın tozuna batmış karanlık bir bulut gibi çalıdan fırlayıp kaçtı. Eğer o mesafeden üstümüze atlamış olsaydı kabusu yaşardık, ama diğer yöne gitmesi bir doğa harikasıydı, doğanın en çarpıcı güzellikteki yaratıklarından birini izledim. Bu küçük maceranın dışında, günün olaylarından son derece memnundum.

Nana’nın kendisi ve Mvula ile bilinçli olarak ‘takılmama’ izin vermesi, her şeyi değiştirdi. Artık onlarla birlikte olmak kolaydı ve hatta kobayım olan Vusi, makul bir mesafeye kadar tepki almadan yürüyebiliyordu. Biraz sonra dört bekçiyi sürünün yanından bir kaç kez geçirdim ve - voilâ - başardık. Hatta Frankie bile kaşlarını kaldırmadı. Nana açıkça kararını almış ve sürüye iletmeyi başarmıştı. Ve bundan başka önemli bir ders daha öğrendim. Daha önce travma geçirmiş vahşi filler, ana filin bir insanla güvenli ilişki kurduğunu görünce yeni insanlara karşı bir dereceye kadar güven kazanmış gibi görünüyordu. Ana fildi önemli olan. Sürekli iletişim kurdukları belli olsa da Mnumzane ile yakın ilişkim sürünün bana karşı tutumunu herhangi bir şekilde değiştirmemişti.

Şimdi, Nana sayesinde, misafirler bu muazzam yaratıkların yakınında yürüyebilir, ömür boyu hatırlanacak bir deneyim yaşayabilirlerdi. Sadece iki yıl önce Frankie, kaçarlarken onları takip eden Umfolozi rezervinin yöneticisi Peter Hartley’yi öldürmeye çalışmıştı. Bu, her şeyi açıklıyordu. Doğru yolda ilerliyorduk.

Ancak, izleyen yalnız değildik. Bir akşam, misafirhane mum ışığında bir akşam yemeği sırasında dolup taşarken, verandada günün doğa deneyimlerini heyecanla anlatan misafirlere yemek servisi yapılırken, Nana aniden çimenliğin tam karşısında, sürüyle birlikte belirdi. ‘Eyyvah, biraz yakın,’ diye düşünerek hareketlerini dikkatlice izliyordum. Ve işte o an, çılgılık yükseldi.

‘Fil, fil!’ diye bağırdı ilk kez bu tür bir deneyim yaşayan kişi, diğerleri heyecanla parmaklarını uzatırken hemen daha deneyimli doğa severler tarafından sakinleştirildi. O arada bütün sürü göletteki su havuzu ile misafirhane arasında duruyordu. Harika bir vahşi yaşam deneyimiydi, ancak hemen fark ettiğim sorun onların gölete değil, misafirhaneye doğru geliyor olmalarıydı. Filler, diğer tüm canlıların onlara yol vermesi gerektiği ilkesine göre hareket ederler ve onlar için bir yüzme havuzu etrafında bir akşam yemeği için oturan yabancı turistler, buna bir istisna değildi. Bu durumu hemen fark ettim. Nana, adımını değiştirmeden doğruca bize doğru geldi. Onun kesinlikle durmayacağını veya rotasını değiştirmeyeceğini bildiğimden, misafirlere yüksek sesle fısıldadım. ‘Hadi! Gelin, gidelim!’ Bu, misafirlerin lojmanın güvenliğine doğru koşuşturmasına neden oldu.

Ancak her zaman daha iyi bildiğini iddia eden insanlar vardır. Genellikle erkekler, özellikle bir grup içindelerse ‘erkekliklerini kanıtlamak’ için en saçma tercihleri yaparlar. Misafirler güvenli bir yere yönelirken, bir grup, oldukları yerde kaldı, sürü yaklaşırken yemek sandalyelerinin üzerine abartılı bir şekilde uzanarak daha da umursamaz bir tavır takındı.

Frankie kafasını kaldırdı, kulaklarını hareket ettirdi, hareketsiz duran grup alışlagelmiş uyarıyı tanıyamadığı için kıpırdamadı. Uygun tepkiyi alamayınca, kulaklarını pelerin gibi açıp hortum havada birkaç hızlı adım attı. Biri ‘Allah!’, Saldırıyor!’ diye bağırınca kaos patlak verdi. Sandalyeler havada uçuşurken can derdine düşen ‘maço’ erkekler birbirini ezip geçmeye başladı.

Frankie, bu başıboş maymun sürüsünden hak ettiği saygıyı gördüğüne ikna olmuş gibi kulaklarını indirdi ve çini kaplı izleme terasına doğru ilerleyen sürüde Nana’nın arkasındaki yerine döndü. Yabancı çevrelerine gözdağı vermek için büyük ve etkileyici bir manzara sergiliyorlardı.

Berrak bir gökyüzü altında yemek masasında dikkatlerini çeken süslü, garip araçları keşfetmek için ilerliyorlardı. Onlar ince, nazik aksesuarı dev hortumlarla incelerken, aslında gözümle görmediğim halde ‘bir filin züccaciye dükkanına girmesi’ tabirini düşünmeden edemedim. Fincanlar, tabaklar hoyrat hortumlar tarafından süpürülüp her tarafa yayıldı. Mumlar yere atıldı ve sonra masa örtüsü geriye kalan çanak çömlek ve çatal bıçakların altından şiddetle çekildi. Karışıklığın bir kısmının aslında yenilebilir olduğunu keşfettiklerinde cam parçalarının üzerinden kağıt gibi yürüyüp geçerek yerdeki ekmek ve salata kalıntısını zarıfçe alıp yediler. Masa kaba bir şekilde itilirken çatladı, önce bir sandalye sonra diğeri havada uçtu. Akşam yemeğinden sıkılanlar, ziyaretlerinin şimdi açıkça ortaya çıkan amacına odaklandı - yüzme havuzu.

‘İşte bunun için buradalar,’ diye düşündüm. ‘Havuzdan haberleri var. Daha önce burada olmuş olabilirler, muhtemelen geç saatlerde.’ Yüzme havuzu, onların yeni su göletiydi. Nana’nın yapmış olduğu şey, sadece diğer hayvanlara yaptığı gibi misafirleri uzaklaştırmaktı, böylece onlar huzur içinde içebilirdi. Dev hortumu havuza indirdi ve parıldayan berrak suyu uzun hortumuyla içine çekti. Başını geriye attı, kocaman kırışık ağzına boşalttı, sonra karın gurultularıyla diğerlerine başlamaları için onay verdi.

Ve müthiş eğlendiler. Misafirler keyifle izlerken Mvula, Ilanga ve Mandla, seramik karolar üzerinde kayarak oynuyor, daha büyük hayvanlar susuzluklarını giderdikten sonra dev fıskiyele püskürterek yıkıyorlardı. Aniden Nana benim kokumu alana kadar her şey iyi gidiyordu. Yavaşça döndü ve verandada yanında durduğum direğe doğru yürüdü. Karşımda durup sırlıklam hortumunun ucunu göğsüme doğru kaldırdığı sırada kımıldamadan durdum.

Sevgi gösterisini yanlış anlayan ve ölümümün yaklaştığından emin olan misafirlerden bazıları sessizce banyoya kaçtılar. ‘Zeki kız! Rezervdeki en temiz suyu buldun ve herkesi korkutmayı başardın,’ dedim sesimde biraz disiplinle. Bir adım attım ve elimi hortumuna uzatıp okşadım. ‘Ama gerçekten de misafirleri korkutuyorsun ve şimdi gitmelisin.’

Nana benimle aynı fikirde değildi ve beş dakika sonra hâlâ sakin bir şekilde duruyor, arka planda Frankie, saklanma yerlerinde bir milim kıpırdayan her misafire gözünü dikip kulaklarını çırpıyordu. Nana ger-

çekten gitmeliydi; burası kesinlikle onlara uygun değildi, bu yüzden verandanın çatısı altında üç dört adım geri çekilip, uzaklaşmalarını teşvik etmek için ellerimi hafifçe çırparak vedalaştım.

Ama, bu hiç hoşuna gitmedi. İlerleyerek başımı önümdeki destek direğine dayadı ve itti. Bunun üzerine tüm çatı anında kaydı. Bağırarak için kendimi zor tutarak hızla tekrar ileri gittim ve hortumunu okşamaya devam ettim. Bir yandan da sakinleştirici bir tonda konuşuyordum. Ama inanılmaz bir şekilde, bu sefer daha fazla güçle ileri eğildi ve taşıyıcı direklerin yapının tamamı çökmek üzereymiş gibi gıcırdamaya başladı.

Ben içgüdüsel olarak yapabileceğim tek şeyi yaptım ve ellerimi havaya kaldırıp hortumunun üzerine koyarak bir yandan geçim kaynağımızı yok etmemesi için yalvarırken, tüm gücümle onu itmeye çalıştım.

Ve sonsuz gibi görünen otuz saniye boyunca orada durduk, o direğe dayanmış, ben onu geri itiyordum,. Sonunda geri çekildi, bana başını salladı ve ayrıldı, öfkelerini göstermek için verandaya dev bir dışkı bıraktı. Aslında bir oyundu. Nana istese direği kolayca devirebilirdi ve onu itmeye yönelik güçsüz çabam sadece rüzgarda savrulan bir tüy gibiydi. Sadece bir uyarıydı. Bir süre sonra sürüyle birlikte kırsala karışıp çalılıkların arasında kayboldular. Barın arkasından şaşkın ve öfkeli bir şekilde ortaya çıkan Françoise konukları umursamadan, ‘Şimdi tamamen deli olduğunu biliyorum.’ diye bağırды ‘Ne yapıyorsun, ölmek mi istiyorsun? Oh-la-la, sen delisin, bir fili itiyorsun!’ Ve ‘Merde’ diye bağırarak mutfak tarafına doğru fırtınalı bir şekilde ilerledi. Ertesi sabah, lojmanın çevresine yetişkin fil boyunda elektrikli tel döşedik. Nana’yı mutlu etmek için, yer altındaki bir kuyudan yeni bir su göleti için su borusu da döşedik.

Sistem iyi çalışmış, tel indirilse de bir daha lojmana geri gelmeye çalışmamışlardı.

24.BÖLÜM

Bir hafta sonra, dostum *Nkosi* Nkanyiso Biyela'nın hayatını kaybettiği haberini aldım. Artık genç bir adam değildi ve bir süredir sağlık sorunları yaşıyordu. Kendi doktorumun tıbbi müdahalesine rağmen yenik düşmüştü. Beklenen bir durumdu. Bir iki hafta önce birlikte dışarıda oturuyorduk, tropikal sıcaklığa ve omuzlarında bir battaniye olmasna rağmen kontrolsüz bir şekilde titriyordu.

Kabile derin bir yas içindeydi ve ağıtlar tepelerin üzerinde yankılanıyordu. Thula'da kimse çalışmaya gelmedi ve geleneksel olarak kraliyet için ayrılan cenaze törenleri sona erene kadar az sayıda personelle çalışmak zorunda kalacağımızı biliyorduk, ki bu haftalar sürecekti. Sömürgecilik döneminde unvanları aşağılanmış da olsa tüm Zulu şefleri ömür boyu kraldır.*Nkosi* Biyela zamanının adamı, hem geleneksel bir lider hem de her iki dünyada da bir ayağı olan güçlü bir figürdü. Hem test edilmiş gelenek hem de modernliğin gerekliliğini kavramıştı. Takdir ve bilgelik kullanarak, kanıtlanmış 'eski' ile kehanet 'yeni'yi birleştirme görevine girişmişti.

Onun yerine kral ilan edilen ilk karısından olan oğlu Phiwayinkosi Biyela'yı da az çok tanıyordum. Renkli bir taç giyme törenine hediyelerle katıldım. Aile üyeleri, benimle bir görüşme ayarlamaya söz verdiler, ancak sıkça yapılan taleplere rağmen bu hiç gerçekleşmedi. Yeni *Nkosi'nin* otoritesi kısa sürede test edildi. Güç kazandıktan kısa bir süre sonra kaynayan kabile anlaşmazlığı, yaklaşık bir mil uzaklıktaki Buchanan köyü yakınlarında aralıklı ateş sesleri olarak rezervden duyuluyordu. Thula Thula'ya sığramaması için sınırlara bekçiler yerleştirdim.

Bir gün uğraştıktan sonra nihayet yerel polisi telefonla aramayı başardım.Karakol şefliğine yeni atanan samimi bir Afrikalı polise, 'Neler oluyor?' diye sordum.

Yorgun bir iç geçirmenin ardından, 'Aşiret kavgası.' Diye yanıtladı.

Tam olarak beklediğim şeydi. Aşiret kavgaları – bitmek tükenmek bilmeyen karışık ve sonsuz - içsel kabile anlaşmazlıkları. Bunlar, eski topraklar kadar karmaşık, kanlı, eski ve vahşi olabilirler. Bir kardeşin cinayeti veya bir oğlun ölen babasını unutamaması sebebiyle nesilden nesile sürebilirler.

Bu seferki anlaşmazlık genelde olduğu gibi araziydi meselesiydi.. Benim sınır komşum olan Buchanan köyü, Richards Bay kasabasını çevreleyen Zulu kabilelerinin, Afrika'nın en büyük liman inşaatına yer açmak için 1960'ların sonlarında tahliye edildiği dönemde kurulmuştu. Bu talihsiz insanlar, ırkçı dönemin hoyratlığıyla *Nkosi* Biyela'dan izin bile almadan Biyela topraklarına sürülmüşlerdi.

O dönemde yerinden edilen insanların liderinin adı Maxwell Mthembu idi ve sonunda Maxwell halkı olarak bilinmeye başladılar. Beklenildiği gibi Maxwell ve sayıca üstün olan Biyela aileleri arasında çıkan ve yıllarca devam eden anlaşmazlıklar, sonunda Maxwell'ın *Nkosi* Nkanyiso Biyela'ya bağlılığını ilan etmesiyle sona erdi. Karşılığında Maxwell, bir Biyela *induna*, yani bir kabile reisi olarak atandı ve halkı Biyela topraklarında yaşamaya devam etti ve Biyela klanına entegre oldu. Böylece *Nkosi* Biyela, kabile topraklarını minimum kan dökülmesiyle geri aldı. Ancak ateş başındaki sohbetlerde varılan anlaşmalardan çok daha derin köklere dayanan kabile bağlarına göre onlar hala kendilerini Maxwell'lar olarak görüyorlardı.

Nkanyiso Biyela'nın ölümüyle birlikte, Maxwell'lar Biyela kabilesine sadakat sözlerini geri çekmekle kalmıyor, tarihsel olarak Biyela'lara ait olan topraklarda da hak iddia ediyorlardı. Biyela kabilesi öfkeliydi. Her iki taraftan gruplar silaha sarıldı.

Başlangıç çatışması kısa ve şiddetliydi. Sonra çatışmalar yeraltına kaydı, izole saldırılar ve pusular halinde devam etti. Tüm bunlar tam kapımın önünde oluyordu. Sorunum, neredeyse tüm çalışanlarımızın Maxwell'lar olduğu ve Buchanan'dan geldiği idi. Bu nedenle Nkanyiso Biyela benim iyi bir arkadaşım olsa da ve Biyela'larla ilişkim sağlam olsa da, aynı zamanda Maxwell lideri Wilson Mthembu'yu da tanıyordum. Mthembu'nun işleri oldukça karışık, halkı savaşı kazanamazdı, ancak Biyelaları doğrudan desteklemek, Maxwell'ların hemen yanı başında olduğu bir durumda ateşle oynamak anlamına geliyordu. Bu bir kaybet-kaybet durumu idi ve tarafsız kalmayı denemeye karar verdim. Yeni *Nkosi* Biyela'nın her şeyi çabucak düzeltmesini ummaktan başka çarem yoktu.Bir Batılı için, hatta benim gibi onları bu kadar yakından takip eden biri için bile, Zulu kabile siyaseti akıl almaz derecede karmaşıktı. Bir tarafsız gözlemci olmaktan ziyade, bir anda bu karmaşanın merkezi oldum. Tüm bu huzursuzluğun arka planında hala güçlü bir

sığır sahibi çetesi vardı ve onlar Zulu kraliyet topraklarına deli gibi özlem duyuyorlar ve rezerv projesini bozmak istiyorlardı. Onları projeyi tanıtırken kabile toplantılarında karşılaştığım düşmanca sorgulamalardan tanıyordum, ancak geçmişlerini bilmiyordum. Ne zaman sorsam, bilgilendiricilerim sadece omuzlarını silker ve İonlar sığır sahipleri derlerdi.

Maxwell'lerin Nkanyiso Biyela'nın ölümünü bağımsızlık ilan etmek için uygun bir an olarak görmeleri gibi, sığır çetesi de yüksek saygınlığa sahi *Nkosinin* ölümünü ve Maxwell'lerle olan düşmanlıkları, özellikle de onun oğlu, yeni şefle olan ilişkimi mahvetme fırsatı olarak gördüler.

Zulu toplumu söylenti ve dedikoduya bayılır, boş zamanlarını dedikoduyla geçirirler. Şimdi de benim kabileden ayrılan Maxwell fraksiyonunu desteklediğimi iddia eden bir dizi 'dedikodu' hikayesi uydurmışlardı.

Bu kesinlikle yanlıştı. Ancak, haberim olmadan, Thula Thula'nın sınırları içinde Maxwell çetesinin gece sığınmak olarak kullandığı bir yer keşfetmişlerdi. Çete daha sonra benim isyancıları barındırdığımı iddia etti. Hikaye yayıldı. Ancak daha da kötüsü, kötü niyetli fısıltı kampanyası, aynı zamanda isyancılara silah ve cephane sağladığımı iddia etti. Bu tür söylenti yaymak, potansiyel olarak ölümcül sonuçlara yol açabilirdi. Göz açıp kapayana kadar, bölgedeki kazanılmış saygınlığım tehlikeydedi. Tuzağa düşürülmüştüm.

Eğer Nkanyiso Biyela hayatta olsaydı, bu saçmalığa kahkahayla gülerdi. Ama o yoktu. Onun halefi, oğlu Phiwayinkosi, demir gibi bir dürüstlüğe sahip iyi bir adamdı ancak beni iyi tanııymıyordu ve ona bir sürü yanlış bilgi zorla dayatılıyordu.

Bu dedikoduyu çürütmek için gerçekten ciddi yardıma ihtiyacım vardı. Zulu kralının amcası ve kraliyet hanedanının başı olan eski dostum, saygın Prens Gideon Zulu'yu aradım ve durumu açıkladım. Şaşkına döndü ve sanki bilmiyormuş gibi içinde bulunduğum potansiyel tehlikenin farkında olmam konusunda uyardı. Neyse ki, kendi etkisini kullanmayı kabul etti ve ilk yapmam gereken şeyin doğrudan yeni *Nkosi* ile iletişime geçmek ve durumu anlatmak olduğunu vurguladı, aynı zamanda söylentilerin kaynağını bulmak için temaslarını kullanacağını belirtti.

Genç şefi aradım ve eğer gerçekten de düşmanlarından bazıları arazimde bulunmuşsa, bunun yasal olmadığını belirttim. Herhangi bir şekilde benden izin alınmamıştı.

Saygılı bir şekilde dinledi. Kendisine aleyhimde bilgiler verildiğini biliyordum. Bana telefonda kendimi savunma fırsatı vererek, adil bir lider olduğunu açıkça gösterdi. İçim rahatladı.

'Aradığınız iyi oldu,' dedi. "Bu konuda bu hafta sonu Buchanan'a da bir toplantı var. Gelip bizi aydınlatın."

Aslında sorunları onunla yüz yüze çözebilmeyi tercih ederdim. Bunun yerine, taraflarla yüzleşmek zorunda kalacaktım. Şiddetli bir kavga ortasında aşırı duygulu bir kabile toplantısında tek Batılı olmak zaten yeterince zor - ama özellikle insanlar ölürken silah kaçakçılığı ile suçlanmak iyi değildi. Hiç de iyi değil.

Ama onun seçimindeki bilgeliği anladım. Bana durumumu ifade etme fırsatı veriyordu. Nasıl başa çıkacağım bana bağlıydı. Ona teşekkür ettim, orada olacağımı söyledim ve ardından Prens Gideon'a toplantıyı bildirdim. Beni rahatlatmaya çalıştı. 'Orada bazı adamlarım olacak ve arka planda bazı işler yapacaklar, ancak sizin adınıza konuşamazlar veya sizi savunamazlar. Kendi adınıza konuşmalısınız ve güçlü bir şekilde konuşmalısınız.'

Sonra, daha kötü ne olabilirse öyle oldu. Thula Thula'nın da tehdit altında olduğunu duydum. Kabileler, Güney Afrika'da Irkçılığın sona ermesinin ardından ırkçılık döneminde hükümet tarafından haksız bir şekilde ilhak edilmiş geleneksel toprakları geri talep etmeler için teşvik ediliyordu. Biyela ailesi, yıllar önce Thula Thula ve çevre çiftliklere karşı toprak talebinde bulunmuştu. Hukuki olarak başarısız olan bu talepler, sosyal düzeyde Nkanyiso Biyela ile dostça bir şekilde çözümlenmişti. Ancak sığır çetesi, sadece benim aleyhime yalanlar yaymakla yetinmeyip, aynı zamanda bu reddedilmiş talepleri de yeniden etkinleştirmeye çalışıyordu. Sadece Zulu Krallığını arzulamıyorlardı, Thula Thula'yı da istiyorlardı.

Ofisime gittim ve hayatım boyunca vereceğim en önemli konuşma üzerinde çalışmaya başladım. Thula Thula'nın geleceği buna bağlıydı. Çünkü eğer çete başarır ve Thula Thula'ya aileleri ve sığırlarıyla gi-

rerlerse, yerel hayvanlarımız yok olurdu: sürü de dahil. Nana ve ailesi nihayet mutlu oldukları bir yer bulmuşlardı. Ancak, müdahaleciler için tehlike sayılmaları nedeniyle, toplantıda başarısız olursam ilk vurulan onlar olacaktı.

Bunları düşündükçe bir plan oluşturmaya başladım. Çete beni savaşçıları barındırmakla suçlayacaktı, bu yüzden Thula Thula gibi geniş bir rezervin her bir metrekaresini denetlemenin fiziksel olarak imkansız olduğunu kanıtlamam gerekiyordu. Onların, savaşçıların arazimde bulunduğunu iddia eden tanıklar göstereceğini biliyordum. Ben nasıl bilebilirdim ki? Eğer Thula Thula'da olup biten her şeyi bilsem, yasa dışı avcılık bir gecede ortadan kalkardı.

Bu standart bir mahkeme olmayacaktı. Sıradan insanlara beni ipten alacak gerçek ve pratik kanıtlar sunmalıydım. Kuru yasal dil yerine anlayışa hitap eden bir yakarış olacaktı.

Suçlamalar daha ciddi olamazdı, ancak yerel liderler tarafından bana duyulan güven göz ardı edilmeyecekti. Apartheid'den nefret ettiğim ve 1994 deki ilk Güney Afrika demokratik seçimlerini izleyen yıllarda ulusal Zulu liderleriyle omuz omuza çalıştığım çok iyi biliniyordu.

İlk yapmam gereken şeyin bir tercüman bulmak olduğuna karar verdim. Zulucam yeterli olsa da, her sorunun Zuluca'dan İngilizce'ye çevrilmesi, yanıtlarımı daha iyi formüle etmem için bana zaman kazandıracaktı. Ancak tercümanın her iki tarafça da kabul edilebilir olması gerekiyordu, aksi takdirde sorulara doğru yanıt vermediğim iddialarıyla karşılaşabilirdim. Güvenlik *indunam* Ngwenya, tercümanlık yapması için topluluk üyeleri arasında saygın birisi olan bir rahibin adını verdi. Bu nazik yaşlı adam, kabul etti ve beni ritüel bir kutsama için kilisesine davet etti.

Buchanana'da bir sürü din adamı vardır, ancak çoğu geleneksel kilise adamları değildir. Onlar hristiyanlık ile ata kültü ve animizmi harmanlarlar. Kısacası, bu gerçekten hibrit bir ruhsallıktır, benzersiz bir Afrika yapısıdır ve her türlü kaynaktan ilham almaktadır. Ertesi gün kilisesine gittim. Duvarları ve çatısı dalgalı teneke levhadan yapılmış basit bir kulübe. İçeride birkaç eski tahta sandalye bulunuyordu. Biri odanın ortasına konulmuştu ve oturmam için işaret etti. Teneke duvara asılı el boyaması basit beyaz bir haç tek süsleme idi.

Daha sonra ayaklarımın yanına nehir suyuna benzeyen büyük bir çinko leğen koydu, içine bazı tozlar serpiti ve etrafımda dönmeye başlayarak Zuluca ilahiler söyledi, Tanrı'yı ve ataları çağırarak dualarını duymalarımı diledi. Bunları yaparken bir gazete sayfasını yırttı, ateşe verdi, etrafta salladı ve sonra suya attı. Kalınca sıkı bir deste olan kağıtlar yüzerken yanmaya devam etti. Birkaç dakika sonra durdu ve dumanlı suyu karıştırdı. Başlangıçta temiz olmayan sıvı, yanmış kağıt kalıntılarıyla sulu bir karışım haline geldi. İlahiler söyleyerek bu sıvıyı eski bir plastik su şişesine doldurdu.

“Bu iyidir *muthi*,” dedi, “Toplantıya girdiğinizde, şişeden içmelisiniz ve insanlar sizi bunu yaparken görmeliler. Bu toplantı iyi geçecek çünkü kutsandınız.” Ona teşekkür ettim, şişeyi aldım ve haftanın ilerleyen günlerinde onu arayacağımı söyledim.

Beş gün sonra David'le birlikte Buchanana köy salonun gittim. Güneş henüz gökyüzünün ortasına bile ulaşmamıştı, ancak içerideki hava bir fırın gibiydi ve kuru bir tepede oturan basit tuğla ve dalgalı tenekeyle kaplı bina insanlarla dolup taşıyordu. Küçük pencerelerin içeriği havalandırması imkansızdı ve içerideki boğucu hava ter kokuyordu. Düşmanlık da en az bu boğucu hava kadar yoğundu. Birçok silahlı kabile üyesi yer bulamamış dışarıda dolaşıyordu. Erkekler parmaklarıyla bize işaret ettiler. Birisi yumruğunu salladı; başka biri, Zulu dilinde bir kurbanın bedeninden çekilirken çıkan emme sesine dayanarak - *iklwa* –denen bir bıçağı sallıyordu. Şansımın yaver gideceği konusunda pek iyimser değildim. Yoğun bir polis kalabalığı vardı ve arabamı bilinçli olarak onların araçlarına yakın bir yere park ettim.

Yetkili polis, parlak mavi bir üniforma giyen bir Zulu kadımdı. Kabileler arası bir toplantıda beyazları görmekten etkilenmiş gibi “Neden buradasınız?” diye sordu. “Bugün konuşma yapacağım.” “Ooo.” Bana ilgiyle baktı. “O zaman sen Anthony'sin.”

Başımı salladım. “İçerisi nasıl?” diye sordum. “Sıcak,” dedi. Maalesef, hava durumuna değil, tehlikeli anlamında kullanılan Zulu argosuyla konuşuyordu. Yani, Tehlike Seviyesi Kırmızıydı.

Yüzünü buruşturup varlığımın daha fazla soruna neden olabileceğinden kuşkulandığını belirtti. “Yine de konuşmak istediğinizden emin misiniz?” Kalabalık bir grup erkek geldiğinde onun bakışlarını takip

ettim, içlerinden biri eski bir av tüfeği sallıyordu. “Takviye birlikler için radyo sinyali vermek zorunda kaldım bile.” Polis filosu aslında beni korumak için değil, öfkeli grup kavgalarına karşı buradaydı. Bununla birlikte, hatta onların bile bu toplantının her an kötüye dönebileceğini düşündüğünü bilmek rahatsız ediciydi.

Kendimi hiç de güvende hissetmeden ‘Evet, konuşacağım,’ diye yanıtladım. Aleyhime zekice kumpas kurulduğunu biliyordum. Sanırım yüzlerce öfkeli kabile üyesini, Prens Gideon’ın arka plandaki yardımıyla bile masumiyetim konusunda ikna etmek kolay olmayacaktı. Beni almaya gönderilen habercinin peşi sıra içeri girip ön sıraya oturduğum sırada savaş kıyafeti içinde ateşli bir *induna*’nın konuşması bitmek üzereydi. Mesajımın özü, düşmanlarımızın bu odada casusları olduğuydu. Kalabalık homurdandı, şüphelileri arayarak etrafa bakındı.

Kıdemli bir şef beni tanıttı ve kalabalıktan adil bir şans tanınmasını istedi. Toplantının gergin havası göz önüne alındığında, bu boş bir istek değildi. Derin bir nefes aldım ve, papazın şişelenmiş *muthisini* elimde tutarak, yakından tanıdığım şefi selamladım. Eğer durum kötüleşirse, ona güvenebilirdim. Ardından, beni davet eden *Nkosi*’ye ve diğer konsey üyelerine isimleriyle hitap ederek tek tek teşekkür ettim. Başka bir deyişle, isimlere sığmıyordum. Rahip tercüme etti.

Sonra *muthi* şişesini sandalyemin yanına koydum. Ani bir tepki olmadı, ama bazı kalabalığın dikkatini çektiğini görebiliyordum. Belki ne anlama geldiğini biliyorlardı ve onu yanıma getirmeye karar verdiğime sevindim. Yardım alabileceğim her şey ihtiyacım vardı.

Korkumdan bağımsız olarak, sesim güçlü çıktı, Prens Gideon’ın talimatlarını tam olarak yerine getirdim. Bu bana biraz güven verdi. Omuzlarımı dikleştirip sakın bir şekilde konuşarak, Zulu kültüründe herkesin kendini savunma hakkı olduğunu vurguladım. Soruların çevrilmesini istediğim için İngilizce konuştum, böylece cevap vermeden önce düşünmeye fırsat bulacaktım.

Her şeyin yolunda gittiğini düşündüğüm anda, her şey altüst oldu. Tam her şey yolunda gidiyor derken ortalık karıştı. Söylediklerimi dikkate almayan biri ‘Özür dile!’ diye bağırdı. ‘Yaptığın şey için özür dile.’

Diğer kışkırtıcılar, kalabalığı tahrik etmeye çalışarak aynı şarkıyı söylemeye başladı. ‘Özür dile! Özür dile!’”

Bir an, projektör ışığında bir tavşan gibi şok oldum. Sonra aniden her şey netleşti; ne yapmam gerektiğini biliyordum. Herhangi bir özür, ölümcül bir suçun kabulü olacaktı ve çetenin istediği de tam buydu. Eğer o tuzağa düşersem, zayıf bir anlaşma talebine boyun eğersen, işim bitmiş olurdu. Bu yüzden kışkırtıyı görmezden geldim ve yöneticinin düzeni sağlamasını bekledim, o da öyle yaptı. Sessizlik olduğunda, başıyla devam etmemi istedi.

‘Özür dilemem mümkün değil,’ diye tekrarladım, ‘çünkü ortada özür dileyebilecek bir şey yok.’

Bu hemen kalabalığın bir bölümünden alaycı bir alkış tetikledi. Gözlerimle taradım. Bir arada oturmaları hataydı. Şimdi hepsinin kim olduklarını tam olarak biliyordum.

‘Özür dilemem mümkün değil,’ dedim tekrar, ‘çünkü özür dileyebilecek bir şey yapmadım.’”

Tekrar alaylı gülüşmeler.

‘Bir adam - eğer adamsa,’ diye vurguladım, ‘sadece yanlış yapmışsa özür diler ve dilemelidir. Benden yalan söylememi mi istiyorsunuz? *Nkosi*’ye mi yalan söylememi istiyorsunuz? Bu toplantıya mı yalan söylememi istiyorsunuz? Tehdit edildiğim için korkak gibi davranayım ve erkekliğimi bırakıp yalan söyleyeyim mi istiyorsunuz?’”

Bu argümanlar medeni dünyanın klimalı bir mahkemesinde ortaçağvari gelebilir, ancak kırsal Zululand’da dürüstlüğünüz erkekliğinizin merkezindedir. İşte böyle. Dışarıdakilere yalan söyleyebilirsiniz, ancak kabilenize yalan söyleyemezsiniz. İnce bıyıklı kısa boylu bir adam ayağa fırladı. ‘Ama yalan söylüyorsun! Sözler ağzından çıkarken yalan söylüyorsun! Düşmanlarımıza silah verdiğini gözlerimle gördüm! Karanlık olsa da

düşmanlarımızla gizlice buluştuğunu ve onlara bir sürü silah verdiğini kendi gözlerimle gördüm.’ dedi.

Onu tanıyordum. Boş gezenin boş kalfası bir avcı, üstelik kötü bir adamdı. Vay be! Bir numaralı tamıkları bu adamdı. Rahat bir nefes aldım. Başlıca kaynakları olarak karşıma çıkardıkları adam, hiçbir toplulukta itibarı olmayan, küçük bir suçluydu. *Nkosi* ve danışmanlarımızın bunu dikkate alacağını biliyordum. Yeni kazandığı statünün sarhoşlu-

ğunda kendini tutamayan *impimpi* – ihbarcı – fazla erken ayağa kalkarak kimliğini ele vermişti. Artık kalabalık, bir numaralı tanıgın temelde güvenilmez bir olduğunu biliyordu.

Ardından sığır çetesi lideri ayağa kalktı ve salon sessizleşti. Uzun çenesi biber tanesi sakalla kaplı kash adam sığır besleyerek zenginleşmiş köklü bir topluluk üyesiydi. *Impimpusunin* kendini erken deşifre etmesiyle ortaya çıkan hasarı düzeltmeye çalışarak yetkili bir şekilde konuştu. ‘Bay Anthony, buraya önemli bazı meseleleri açıklamak için geldiğiniz için size teşekkür ederim. Yalan söylemeyen bir adam olduğunuzu biliyorum’ – durdu ve etki için boğazını temizledi – ‘ve yalan söylemediğinize göre Thula Thula’da sizinle birlikte yaşayan insanların bizim insanlarımızı saldırdıklarını ve şefimizi tehdit ettiklerini inkar mı ediyorsunuz?’

Esasen, çete başkanı, savaşçıların arazimde olduğuna dair görgü tanıklarının olduğunu söylüyor - ve bana meydan okuyordu.

‘Hepimiz bu sorunun cevabını duymak istiyoruz,’ diye yavaşça yanıttım. ‘İşte buraya gelme nedenimiz bu.’ Kürsüdeki liderlerin öne eğildiğini gördüm. ‘Ancak, herhangi bir karar verilmeden önce söyleyeceklerimi bitirmeme izin verilmesini istiyorum - her şeyi. Anlaştık mı?’ Bu güvencelere kesin ihtiyacım vardı.

‘Evet,’ dedi kıdemli bir şef. ‘Anthony konuşmasını tamamlayacak.’

‘Pekala,’ dedim, sonra sesimi yükselttim. ‘O zaman benim yanımda yaşadıklarını inkar ediyorum. Şiddetle inkar ediyorum.’

Suçlu olduğumdan o kadar eminlerdi ki ortalık ayağa kalktı. Çete liderleri çılğınca sırtıyordu. Suçüstü yakalanmıştım. Bir yalancıydım. *İzindunaların*, şeflerin tekrar düzeni sağlamaları birkaç dakika sürdü. Sonra, vaat edildiği gibi devam edebildim. ‘Ancak, Thula Thula’da insanların saklandığını inkar etmiyorum,’ dedim. ‘Onları tanıdığımı veya onlarla birlikte yaşadığımı şiddetle reddediyorum.’ Gülüşmeler oldu. *Nkosi*, sessizlik için elini kaldırdı. Bana devam etmem için başıyla işaret verdi. ‘Hepinizin bildiği gibi, Thula Thula çok büyük bir yer. Bir tarafından diğer tarafına hızlı yürüyerek gitmek saatler sürer. Herkes kolayca orada saklanabilir.’ ‘Ama arazinde devriye gezen işçilerin var!’ diye bağırdı çete lideri, parmağını sallayarak. ‘Ve hâlâ ziyaretçilerini

tanımadığını söylüyorsun!’ ‘Bilmiyorum,’ dedim. ‘Peki siz? Biyela arazisinde kimin yaşadığını biliyor musunuz?’

Tabii biliyoruz! Bölgenin *indunasının* tanımadığı hiç kimse arazide kalmaya cesaret edemez.’ Kalabalığa oynayarak ve zaferin kendilerinde olduğuna güvenerek bir kez daha güldü. Arkalarda duran David’e işaret ettim. Bu önemli durumdan etkilenerek her iki elini başının üzerine kaldırıp geleneksel bir selam veren Ngwenya ile birlikte öne çıktılar. Onu tanıttım. ‘Bu Ngwenya, benim baş muhafızım. Hepimiz onun ailesinin bu bölgede iyi tanıdığını biliyoruz.’ birkaç kıdemli *indunanın* onaylayarak başlarını salladığını memnuniyetle fark ettim.

Ardından, batımızda bulunan Ntambanana bölgesini kontrol eden *indunalar*dan birine döndüm. ‘Biyela toprakları Ntambanana’da herkese kapalıdır. Orada kimse kalamaz. Doğru mu?’ ‘Evet,’ dedi. ‘Orada kimse yok, orada kimse kalamaz.’ ‘Kısa bir süre önce Ngwenya ve ben oradaydık ve şimdi size, içeride derinlerde yaşayan birkaç kişi bulduğumuzu ve onlarla konuştuğumuzu söyleyebilirim. Haftalardır oradalmış. Çalılıklarda gizlenmişler. Sizin bahsettiğiniz adamların benim topraklarımda gizlendiği gibi.’ Ben konuşurken Ngwenya başını salladı.

İnduna ayağa fırlayıp ‘Doğru mu bu Ngwenya? ‘diye sordu ‘Sen de orada mıydın ? Orada yaşayan adamlar mı var ?’

‘Evet, Anthony’nin söylediği gibidir.’ ‘*Hau!*’ *İnduna’nın* şaşkınlığını ifade eden bu geleneksel ünlem sessizleşen odada yankılandı. ‘O zaman onlar kaçak’ Zorba lider küçümseyerek omuz silkti, ancak benim tezim bir yerlere ulaşmış ve kabile liderleri şimdi beklentiyle bana bakıyorlardı.

‘Tekrar ediyorum, Thula Thula kırsalında kimsenin gizlendiğinden habirim yok. Tıpkı saygı değer *induna’nın* kendi topraklarında insanların gizlendiğini bilmediği gibi. Sınırı aşanlar, sınıra aşanlardır; onlar ziyaretçi değildir. Hoş karşılanmazlar.’ Kalabalıktan onay sesleri duyuldu. Yüksek sesle olmasa da güven vericiydi ‘Peki ya silahlar?’ diye arka taraftan biri bağırdı. İşte toplantının asıl amacı buydu.

Evet, silahlarımız var,’ dedim. ‘Vahşi hayvanlardan kendimizi korumak için silahlarımız var - hepiniz biliyorsunuz. Neden silahlarımızı verelim ve korumasız bir şekilde kırsalda dolaşarak kendi hayatlarımızı tehli-

keye atalım?”Kendi sorumu cevaplamak üzereyken bir kabile büyüğü beni savunmak için ayağa kalktı. Bu, dengelerin değişmekte olduğuna dair kesin bir işaretti. ‘Mkhulu doğruyu söylüyor,’ dedi. ‘Korucularla konuştum ve hepsi hala silahlarına sahipler. Silahları işleri gereği asla ellerinden bırakmazlar. Kendi hayatlarını tehlikeye atmak için onları vermezler.’

Başka bir çete üyesi çaresizlik içinde ‘Anthony yalan söylüyor!’ diye çığlık attı ‘*Nkosi*’ye karşı kullanılacak silahları sağlayanın o olduğunu herkes biliyor.’

Tartışma şahsi hakarete dönünce tepem attı.

‘Hayır. Herkes bilmiyor. Bu herkesle ilgili bir şey değil. Beni suçlayan sadece birkaç kişi. Bu korkunç şeyleri söyleyen sadece birkaç kişi ve bunu kanıt olmadan, düşüncesizce söylüyorlar. Burada olan, tamamen farklı bir ajandası olan birinin *Nkosi* ile arama nifak sokmaya çalışması.’

Aynı adam ‘Sana inanmıyoruz!’ diye bağırdı. ‘Senin yüzünden insanlarımız ölüyor. Beyazsın ve sana güvenmiyoruz. Aramızda yaşamamı istemiyoruz. Aileni de al ve git!’ Birdenbire nefesler tutuldu. Kalabalıktaki başlar, önce *Nkosi*’ye, sonra bana döndü. Aniden yorgun hissettim. İşte asıl sorun buydu; Güney Afrika’da mantık durunca, aynı sıkıcı dinozorlar vahşi başlarını kaldırırlar. Ancak ırkçılık iftirası sayesinde, şimdi bütün kalabalığın dikkatini çekmiştim.

‘Bugün burada bulunan liderlerin birçoğu adımı bilir, hatta bazıları Thula Thula’ya gelmeden önce beni tanıyordu,’ dedim, ‘Benim Zulu liderleriyle ırk ayrımcılığı döneminde çalıştığımı bilirler. Zuluların yaşlılara olan saygısını çağrıştırarak ‘Hatta bazılarımız doğmadan önce bile,’ diye ekledim. ‘Ben, ırk ayrımcılığının tamamen ortadan kalktığına yürekten inanmıştım ama bu adam, burada, köyümüzde yeniden başlatmak istiyor.’

Ona döndüm, ‘Bizi herkese rezil edeceksin.’ Tam o anda genç *Nkosi* ayağa kalktı. Dimdik duruşuna bakınca gerçek bir olduğunu kabul ettim.

‘Bu iş çok ileri gitti. Burada bir duruşma yapmıyoruz,’ dedi. ‘Anthony yargılanmıyor. Bu silah kaçakçılığı polisin işidir. Eğer birinin elinde kanıt varsa, o zaman polise götürsün –bu salondaki iddialarla bir yere

varamayız. Toplantıdan sonra kendim polisle konuşacağım. Anthony, babamın iyi bir dosttu. Bu konu kapanmıştır’.

Bitmişti. Derin bir oh çektim. Bu, çetenin duymak isteyeceği son şeydi. Elllerinde, bazı asi kişilerin Thula Thula’nın neredeyse erişilemez köşelerine izinsiz girdiği dışında başka kanıt yoktu. Silah kaçakçılığı iddialarının tamamen saçma olduğunu biliyorlardı; *Nkosi* ailesine ne kadar saygı duyduğunu biliyorlardı. Beni etkilemenin tek yolu kalabalığı açık isyana teşvik etmektir. Başarısız olmuş ve süreçte kamuoyu önünde küçük düşmüşlerdi.

Gerçekten de, blöfleri bizzat *Nkosi* tarafından boşa çıkarılmıştı. Güzel bir zafer kazanmıştım. Toplantıdan sonra bazıları savaş sopaları taşıyan birçok köylü sanki beni tekrar kucaklayarak hoş geldiniz der gibi elimi sıktı veya selamladı. Bu öfkeli topluma hitap etmek, masumiyetimi kanıtlamıştı. Zulu geleneklerine göre bu konu tekrar açılmazdı. Thula Thula güvendedi. Daha sonra Thula Thula’ya geri döndüm. Yanı başımda huzur veren Max, gözlerimle rezervi tararken ufukta sürüyü gördüm. Hareket halindeydiler, güvende ve istedikleri yere gitme özgürlüğüne sahiptiler. Zafer gerçekten tatlıydı, ancak bu, mücadelenin bittiği anlamına gelmiyordu. Ciddi düşmanlar edinmiştim, yakında bunun farkına varacaktım.

25.BÖLÜM

Ertesi sabah erkenden, Fil Yöneticileri ve Sahipleri Derneği'nden Marion Garai aradı. Her zamanki gibi, olağandışı bir haberle gelmişti.

'Bir fil daha alabilir misin? Acil bir yuvaya ihtiyacı olan on dört yaşında bir dişim var.' 'Sorun nedir?'

'Gerçekten sevimsiz bir hikaye. Kısaca anlatmak gerekirse, bütün ailesi vurulmuş ya da satılmış, ve o kocaman beşlik rezervde yapayalnız kalmış.' Beşlik rezerv, avlanması en tehlikeli beş hayvan olan fil, siyah gergedan, bufalo, leopar ve elbette aslanın barındığı rezervlere verilen isimdi. Bir fil büyük beşli olabilir - aslında listede bir numaradır - ancak genç bir fil, aslanlar varsa sürüsünün koruması olmadan uzun süre dayanamaz. Hiçbir aslan, yetişkin bir dişi file saldırmaya cesaret edemez, ancak gençse bir aslan sürüsü için nispeten kolay av olabilir.

Ardından bombayı patlattı. 'Daha da kötüsü, onu bir avcıya satmışlar.' O cümleyi neredeyse laf olsun diye söyledi, ama beni başka hiçbir şeyin bundan fazla çıldırtmayacağını biliyordu. Sadece anlamakta zorlanıyordum... Korkmuş genç bir fili vuran ve üstelik dişi bir fili vuran bir kişi ne tür bir insandı? Nasıl bir eğlenceydi bu ? Ateşin etrafındaki sohbetlere övünme malzemesi mi ? Öldürme zevki mi? Ve hangi tür rezerv sahibi, böyle bir nedenle savunmasız genç bir hayvanı satardı?

Ben hiçbir zaman karın doyurmak için avlanmaya karşı çıkmadım. Bu gezegendeki bütün canlılar hayatlarını sürdürürebilmek için güçlüden güçsüze doğru beslenmek için bir şekilde avlanır. Hoşumuza gitse de gitmese de en iyinin hayatta kalması bu dünyanın bir gerçeğidir. Ancak sadece zevk için avlanmak, sadece öldürmenin heyecanı için öldürmek, benim için tam bir iğrençliktir. Spor olarak avlanan bir sürü insan tanıdım. Hepsi doğayı sever, hepsi kırsalı tanır ve sever; ve hepsi eylemlerini doğayı koruduklarına ilişkin süslü cümlelerle haklı göstermeye çalışırlar. Aslında, onlar öldürme içgüdüsünü içlerinde gizlerler. Başka bir canlıyı vahşice katlettikleri zaman tatmin olurlar. Ve bu karşı konulmaz dürtüyü tatmin ederken kendilerini haklı çıkarmak için her türlü bahaneye sığınmaya çabalarlar.

Ayrıca, iddialarının saçmalığına ek olarak, bugünkü silahların hiçbirin-

den kurtulabilecek bir canlı yoktur. Teleskopik nişan gözü olan yüksek güçlü modern av tüfekleri, herhangi bir sportmenlik tezini çürütmeye yeter.

Yeni bir fili sürüye dahil etmenin yaratacağı sonuçları düşünmek zorundaydım. Artı yönü, Nana ve klanının sakinleşmiş olduğu ve başka genç bir dişi fili ailesine kabul edeceği konusunda oldukça güven duyduğumdu. Sadece istikrarlı sürüler bunu yapar; uyumsuz bir grup fil, herhangi bir yeni geleni kovalar veya daha kötüsü, başından savar. Risk ne olursa olsun, genç bir dişi filin, hâlâ bir ergen olarak, dehşet içinde, aslanlar tarafından çevrili ve yakında avlanacak olması düşüncesi beni derinden etkiledi. 'Alırım.' Dedim.

'Harika. Yakalama ve nakil maliyetlerini karşılayacak bir bağışçımız var.'

Tahmin ettiğimiz gibi avcı ödülünü bırakmayı reddetti. Ancak Brendan dahiyane bir kararla adamın 'büyük hayvan avlama ruhsatını' kontrol etmeye karar verdi. İster kader deyin, ister Tanrı'nın bir lütfu deyin - ne olursa olsun - inanılmaz bir şekilde, izin tam da o gün sona eriyordu. Daha da şaşırtıcı olanı, Brendan'ın eski üniversite arkadaşlarından birinin izin bürosunda çalışıyor olmasıydı ve iznin yeniden çıkarılmasını engelledik. Onbirinci saatte, bu yetim filin hayatını kurtardık. Avcı, teknik olarak hala hayvanın sahibi olduğu için rahatsızdı. Parasını geri istedi. Neyse ki, Marion'un bağışçısı yine devreye girdi ve ona kan parasını ödedi. Bir hafta sonra, genç fil Thula Thula'ya doğru yola çıktı.

Bomayı acele tamir ettik ve David, Brendan ve ben, yeni gelenin alınması için kırsalda başka bir barınak hazırlandık. Hatta Land Rover'ı, orijinal sürü karantinadayken olduğu gibi aynı konumda park ettik, merakla Wilma adlı çalışkan örümceğimizin hâlâ etrafa ipek gibi ağ örüp örmediğini merak ediyorduk. Max, bölgeyi hızlıca kontrol edip yerleşti. Burada bir süre kalacağımızı biliyordu.

Taşıma kamyonu öğleden sonra geldi, yükleme çukuruna geri manevra yaptı. Bu sefer seviyeleri doğru ayarlamıştık ve yükleme rampası sorunsuzca açıldı. Hepimiz bir göz atmak için öne eğildik. İyi ki gözlerimi kırpmamışım, çünkü kapı açıldığında genç fil koşarak *bomanun* en sık çalılıklarına daldı. Ve orada birkaç gün boyunca saklandı, sadece gece karanlığında bizim attığımız yiyecekleri yemek için çalılıktan çıkıyor,

yaklaşmaya çalıştığımızda hemen uzak tarafa kaçıyordu. Bir hayvanda böyle bir dehşeti hiç görmemiştim. Hiç şüphe yoktu ki onun gözünde biz de diğer aile üyelerini öldürdüğü gibi, onu öldürecektik. Sürüyle geliştirdiğim teknikleri kullanarak, nazikçe onunla konuşmaya başladım, etrafında dolaşıp şarkı söyleyip ıslık çalarak, ona kendimi iyi niyetli bir varlık olarak tanıtmaya çalıştım. Ancak ne yaparsam yapayım, o taş kesilmiş bir halde, çalılığın en sık, kuytu köşelerinde yerinden kımlıdmadan duruyordu.

Neredeyse bir hafta boyunca duygusal tonunda veya tutumunda herhangi bir değişiklik olmadı, bu yüzden sonunda süreci kesmeye karar verdim. Onunla iletişim kurmaya çalışmak yerine, dolaylı yoldan bile olsa, çalılığın yanına geldim, bir nokta seçtim ve hiçbir şey söylemeden, hiçbir şey yapmadan, sadece orada durdum,, sadece onu kasıtlı olarak görmezden geldim. Sadece orada bulundum. Her sabah ve her öğleden sonra farklı bir nokta seçiyordum; her seferinde saklanma yerine biraz daha yaklaşıyor ve prosedürü tekrarlıyordum. Bu işlemi üçüncü gün yaptığımda bir tepki geldi - ancak tam olarak istediğim şey değildi. Huzurlu olmasını beklerken çalıktan öfkeyle çıkıp bana doğru kasırga gibi koştu.

Gelişini hayretler içinde izledim. Yaralı bir ruhun sıcaklığa tepki vereceğini düşünmüştüm. *Boma'nın* elektrikli çiti aramızdaydı ve gerçek bir tehlike olmadığı için üç seçeneğim vardı: Dimdik durup ona kimin patron olduğunu gösterebilirdim; onu görmezden gelebilirdim; veya geri çekilebilirdim.

Saldırısı, ne kadar vahşi görünse de, uyumsuzdu. Bu zavallı yaratığın, tek bir darbeyle beni öldürebilecek birkaç ton diş ve etin, bir fare kadar özgüvene sahip olmadığını hissedebiliyordum. Kendine inanması gerekiyordu; saygıyı hak ettiğini bilmeli ve vahşi doğanın ustası olduğunu düşünmeliydi. Bu karşılaşmayı kazandığına inanması gerekiyordu. Bu yüzde, rol yapıp geri çekilmeye karar verdim. Güçlülerin hayatta kaldığı bir ortamda, bu durumda şefin kendisi olduğunu bilmeliydi. Rol yapmak pek zor olmadı; çit olmasaydı gerçekten kaçmam gerekebilirdi. Toz bulutu içinde çitin yanında durdu ve şaşkına dönmüş bir şekilde bakındı - muhtemelen insanların kaçtığını hiç görmemişti. Herhangi bir saldırı muhtemelen bir tüfek patlaması ile son bulmuştu.

ChatGPT

“Geri çekilmemi izledi, ya da daha doğrusu kokusunu aldı, sonra döndü ve hortumunu zaferle havaya kaldırarak çalılıklara geri koştu. Hortumunu ilk defa böyle havaya kaldırmıştı. Bir düşmanı kovmuştu. Daha da önemlisi, korkuyu eyleme dönüştürmüştü ki, en azından şu an için bu büyük bir gelişmeydi.

İyi bir gelimeydi, hatta fazlasıyla iyi. Şimdi her yaklaştığımda hemen saldırmaya başlıyordu. Her seferinde oyuna devam ettim, korkmuş gibi davranıp hemen geri çekiliyordum. Ona ne kadar güçlü olduğunu göstermek istedim... çalılıkların kraliçesi olduğunu. Fil ayırt edici varlıklardır; zorba ya da korkak değildir. Onun yeniden keşfetmesine izin vermem gerekiyordu. Yavaşça cesaretini geri kazanmaya, hatta gündüzleri açık alana çıkarak *bomada* dolaşmaya başladı.

Ne zaman çalılıklardan çıksa, etrafında olduğumu sağlamak için çaba gösterdim ve tekrar onunla konuşmaya ve rastgele şarkı söylemeye başladığımda dikkatlice izledi. Sırasıyla bazen sessizce orada duruyor, bazen konuşup şarkı söylüyordum. Bu karşılaşmalarda merak, öfke, korku gibi hiçbir ses çıkarmadı. Bana göre üzücü bir durumdu. Fil sesi bozkırın müziğidir. Ancak bu üzgün yaratık, hızla üstümüze gelirken bile, hava kadar sessizdi.

Sonra bir gün, çit üzerinden yiyecek attığımız sırada saldırdı. İlk defa, açlığı korkusunu alt etti ve bizi uzaklaştırmak istedi. Ve ilk defa, bağırdı. Ancak net, temiz bir ses yerine, boğulan bir kaz gibi honklayarak bağıırıyordu. David ve ben birbirimize baktık. Şimdi neden sessiz olduğunu biliyorduk. Zavallı yaratık vahşi doğada, çevresinde aslanlar dolaşırken yalnız kalmış, kaybolmuş ve acınası bir şekilde yardım istemek için boğuk bir şekilde bağırarak annesini ve halalarını çağırırken, ses tellerini kaybetmişti. Gerçekten de olağanüstü bir vakaydı.

Havayı biraz yumuşatmak için ona afacan çocuk anlamına gelen *enfant terrible*'in kısaltılmışı olan ET adını koyduk. Bana biraz daha tahammül etmeye başlamış olmasına rağmen, hala derin bir mutsuzluk içindeydi. Korku ve yalnızlığı bütün *bomayı* sarmıştı. Geceleri sohbet için kamp ateşi etrafında otururken, biz de onun acılarını hissedebiliyorduk. Çoğu zaman sadece uyku tulumlarımıza girip sırt üstü uzanır, yıldızlara bakardık.

Tam kazanmaya başladığımızı düşündüğümüzde, öyle bir sessizliğe gömüldü ki top patlasa duymayacak hale geldi. Sonra daha da içine kapanıp çevresine aldırmandan durmadan büyük sekiz rakamları çizerek yürümeye başladı. Kimsenin ulaşamayacağı kadar derinlerde gömülü bir yasın sınırında dolaşıyor gibiydi. O kadar depresifti ki, kalp kırıklığından ölecek sanıp taktik değiştirdim. Sürüyü aramaya çıktım. Tek çözüm onlardı.

Bulunca ‘Geeeel, Nana, gelin yavrularım ‘diye seslendim. Üç yüz metre uzakta Nana başını kaldırdı, hortumu havaya uzanıyordu. Birkaç çağrıdan sonra sesimin geldiği yöne döndü, hep birlikte insan derisini paramparça edecek sık dikenli çalılar kolayca yarararak bana doğru yürümeye başladılar. Bu muazzam sürüyü, bu şişman, gri ve parıltıyan güzel yaratıkları seyrederken yavrularıyla nasıl gurur duyduklarını bir kez daha fark ettim. Şimdi yardımlarına ihtiyacım vardı. Ama önce vahşi doğada hiç yapmadığım bir şeyi denemeye karar verdim: Onları beni takip etmeye ikna etmek.

Onlar yaklaşınca hafifçe gaz pedalına basıp yaklaşık elli metre ilerledim. Nana durdu, neden uzaklaştığımı anlamamış gibi şaşkıncı. Sonra onları tekrar çağırdım, biraz duraksayıp yürümeye başladı, Yaklaştıkça tekrar arabayı hareket ettirdim; yine durdu, kafası karışmıştı. Onu ileriye doğru yönlendirmek için yine ‘Geeeel, Nana!’ diye çağırdım, önemli olduğunu, ona ihtiyacım olduğunu söyledim. Kelimeler bir şey ifade etmiyordu, ama duyguyu, aciliyeti anlamasını umuyordum.

İnanılmaz bir şekilde takip etmeye başladı ve sonunda çağırmandan gelmeye devam etti, sürü az gerisinden takip ediyordu. Dikiz aynasından baktım. Beni takip eden dokuz fil vardı. Bir an kendimi kalm derili Pied Piper gibi gördüm. Nana dikdörtgen yansımada yükseliyor, arkasındakiler bütün görüntüyü kaplıyordu. Afrika bozkırlarının derinliklerinde, gerçekten de istediğim ve ihtiyaç duyduğum için vahşi bir fil sürüsü beni takip ediyordu. Her şey o kadar olanaksızdı - ve yine de gerçekleşiyordu. Tanrım, onları seviyordum. Üç mil sonra *bomadaydık*. İnanılmaz bir şekilde, sürü rotayı izlemişti.

Çitlere otuz metre kala durdum. Nana bana doğru geldi, bir an durakladı, sonra ufaklığı gördü. Belki de neden onu çağırdığımı anladığımı belirtmek için bana doğru baktı, ardından çite gitti ve uzun bir dizi

midе gurultusu çıkardı.ET, put gibi hareketsizdi. Sık çalılıkların arasından sürüyü gözetliyor, koku almak için hortumunu kaldırıyordu. Bir süre bu devam etti. Sonra birden, eğlence parkındaki bir genç gibi heyecanlanıp dışarı çıktı ve Nanamın çit önünde durduğu yere koştu. Bir yıldır ilk kez kendi türünden canlılar görüyordu.

Nana kalın hortumunu elektrikli çitin üzerine kaldırdı, ET kendi hortumunu uzanarak yanıt verdi. Nana’nın yaralı gence dokunmasından büyülenmişim; genç, ana filin otoritesini kabul etti. O arada meraklı sürünün geri kalanı da gelmişti ve hortumunu elektrik tellerinin üzerine kaldıracabilecek kadar uzun olan ikinci fil Frankie, aynısını yaptı. Hepsi orada duruyordu, mideleri guruldayarak filce iletişime geçtiler. Kokular ve koklaşmalarla geçen tanışma töreni yirmi dakika boyunca devam etti. Bundan sonraki gelişmeler, ET’nin travmasının sona erdiği-ne dair hiçbir şüpheye yer bırakmıyordu. Çözüm bulunmuştu.

Nana döndü ve bilinçli bir şekilde, çıkışa ulaşmak için direkleri ilk devirdiği kapıya gitti. ET’ye çıkışı gösteriyor ve aynı anda bana kapıyı açmamı söylüyordu. Yardıma istemiştim ve kararımı vermişti: ‘Onu dışarı çıkar!’

Ama etrafta filler varken kapıya hiçbir şekilde yaklaşamadık ve onlar dışarda yürürken ET’nin *bomadaki* çitin sonuna kadar içerden onlara eşlik etmesini sadece izleyebildik, Onlarla birleşmenin bir yolunu bulmaya çalışırken umutsuzluk içinde ‘honk’ sesi çıkarak çit boyunca ileri geri gidip geldi. İzlerken insanın yüreği parçalanıyordu. Yardım etmemize izin verir miydi? Mümkün değildi. Kapıya her yaklaştığımızda öfkeli bir şekilde üzerimize doğru koşarak, sanki diğerlerine katılmasına engel oluyormuşuz gibi çığlık atıyordu. Sonunda sürekli koşturmak-tan yorgun düşüp durunca içeri girip hızla kapı direklerini ve elektrik tellerini kaldıracıldık..

Olanı biteni çalılıkların ardından izleyen Nana, ailesini peşine takıp *bomanın* diğer tarafından geri geldi. Bilinçli ve yavaş bir şekilde, şimdi açık olan kapının yanından bir kez daha yürüdü. ET fırladı, ancak yine çıkışı kaçırdı ve onları gidebildiği noktaya kadar çitin içinden takip etti. Çaresizliği insanın içini acıtıyordu, ancak kapının tek çıkış noktası olduğunu öğrenene kadar yapabileceğimiz bir şey yoktu.

Bu sefer Nana beklemedi. Nehre doğru gitmeye devam etti ve *bomayı*

gece için kapatmak zorunda kalacağımızı düşündüğüm sırada, ET kapıyı buldu ve çıktı. Yerden bir kaç santim yüksekte titreşen hortumuyla sürünün kokusunu takip ederek koşturuyordu..*Boma'nın* çitlerini kapatıp şalteri indirdik. Yarım saat sonra eve dönerken, onları bozkırın uzaklarına doğru hareket ederken gördük. Hala sıra halinde gidiyorlardı. Sıralama belirlenmişti. ET, sondan ikinci sırada, önündeki filin kuyruğunu tutmuş, onun arkasında Mnumzane vardı. Hareket ederken hortumunu onun sırtına koyuyor,sonu teselli ediyordu. Walt Disney bile bu kadar güzel bir senaryo yazamazdı.

26.BÖLÜM

Françoise, yeni butik otelimize Fil Safari Lojmanı adını koymuş ve başarılı olması için kendini adamıştı. Bozkır atmosferini korumak için konaklamayı yalnızca Nseleni Nehri'nin kıyısında geniş çatısı ot kaplı sekiz lüks odayla sınırladı. Profesyonel yardım getirmeyi redderek tüm pozisyonlar için yan köydeki Zuluuları eğitmeyi tercih etti. Bu sebeple, ortaya çıkan Fransızca - Zulu iletişim zorlukları David, Brendan ve benim için günlük eğlence kaynağı oldu. 'Televizyon yok, gazete yok, cep telefonları yok,' dedi, 'bu doğal bir vahşi yaşam deneyimi olmalı, şehir hayatına bir panzehir.' Ve öyleydi, ürettiği ve kendi tarzında sunduğu lezzetli yemeklerle tamamlanan bir deneyim. Françoise ile tanışmamış olsaydım, misafirler muhtemelen bir ateşin etrafında oturup sopalara taktıkları sosisleri yiyecek, kırsaldaki tuvaletleri kullanacaklardı.

Lojman, ikimizin de hayatımı değiştirdi. Gün, güneş doğarken çıkılan safari turlarıyla başlayıp son konuk odasına çekilene kadar süren uzun bir süreçti. Bugünün dünyasında, bir doğa koruma uzmanı olarak hayatta kalmak istiyorsanız, şaraplar hakkında her şeyi öğrenmek ve iyi bir Martini nasıl karıştırılır bilmek zorundasınız.Bu arada, sığır mafyasının hala Zulu Kraliyet 'in vahşi yaşam rezervi projesini bozmaya çalıştığını biliyordum, ancak ET'nin sürüye tanıtılmasıyla meşgul olduğum için bunu pek düşünemedim.

Bir gün annem Empangeni'deki ofisinden aradı, sesi endişeliydi. Güvenlik Polisi, benimle iletişim kurmaya çalışarak onu aramış. Verdikleri haber her anneyi korkutacak kadar ürkütücüydü. Thula Thula'nın doğusundaki bölgede, komşu bir kabileyi yöneten güçlü bir *indunanın* çiftliğine sızan polis muhabirleri orada beni öldürmek için kiralanmış suikastçıların olduğunu öğrenmişti. Bu, muhtemelen çetenin işiydi. Aslında, polis bilgilerine göre, asi *induna*, beni ortadan kaldırırlarsa, kabile malı olan araziye ele geçirebileceklerini açıkça ifade etmişti. Yasal olarak beş farklı kabileyi kapsayan projenin sadece koordinatörü olduğum halde, beni ortadan kaldırarak projeyi dinamitleyeceklerini düşünmüşlerdi. Senaryo, yıllar önce Kenya'da ünlü *Born Free* hareketini başlatan

doğa koruyucusu George Adamson'ın cinayetine yol açan koşulları anımsatıyordu. O, aslanlarla çalıştığı Kora rezervinde bu bölgenin sığır arazisi olmasını isteyen kabile üyeleri tarafından öldürülmüştü Polis suikastçıların isimlerini bile bildiği halde, bu bilginin yalnızca dedikodu olduğunu ve harekete geçemediklerini ifade etmişlerdi. Oysa bilgiler yeterince güvenilir kaynaklardan gelmiş, bu yüzden uyarı yapılmıştı. Ben Zulu kültürünü tanıyorum ve seviyorum. Günlük yaşamımın bir parçası. Ancak bir kişi bir sorunla hemen yüzleşmezse, her şeyin kontrol dışına çıkabileceğini de biliyorum. Bugün bile, hiç kimsenin hatırlamadığı nedenlerle şiddetli kan davaları hala devam ediyor. Bir çözüm yolu yoktur; bu tehdit başa çıkılması gereken bir sorundu ve fazla uzatmadan *Induna*'yı ziyaret etmem gerekiyordu

Induna'nın kraliyet köyüne gitmenin benim için çok tehlikeli olduğunu düşünen iyi bir arkadaş ve son derece cesur yaşlı bir adam, Obie Mthethwa, benimle gelmeyi gönüllü olarak kabul etti. Obie, en güçlü Zulu kabilelerinden biri olan Mthethwa klanının üst düzey bir danışmanıydı, ve bölgede saygın bir konumdaydı. Yıllar içinde iyi arkadaş olmuştuk. Yanımda durması çok değerli olacaktı.

Polisin işaret ettiği kiralık katillerin isimlerini Obie'ye verdim. Hepsi sabıkalarından tanıyordu. Zulu dilinde haydutlar için kullanılan aşağılayıcı terimi kullanarak yerlere tükürdü, '*Tsotsis*,' O gün öğleden sonra, toprak yollardan kırsal Zululandın derinliklerine, başkanın evine doğru yola çıktık. Bir tepeye düzenli bir biçimde yerleştirilmiş, yuvarlak çatıları geleneksel ot kaplı evlerle kart postalları andıran bir köye vardık. İnsanlar günlük işlerini bitiriyor, çobanlar sürülerini getiriyor, anneler çocuklarına sesleniyor, herkes gecenin hazırlığını yapıyordu. Akşam yemeklerinin kokuları köyün üzerine yayılmıştı.. Bir saate yakın bekletildik. Bizi içeri çağırdıklarında hava kararmaya başlamıştı. Bu pek hayra alamet bir işaret değildi ve Obie'nin yanımda olmasına sevindim. Daha sonra bizi, önemli işler için kullanılan en büyük kulübeye, *isishayameto*'ya götürdüler. Tek bir mum alevinden duvarlarda gölgeler dans ediyor, odanın bir masa ve birkaç ince ahşap sandalyeden ibaret basit mobilyalarını aydınlatıyordu. Hemen *induna'nın* yalnız olduğunu fark ettim. Bu son derece alışılmadık bir durumdu çünkü her zaman danışmanlar veya konsey üyeleri onunla birlikte olurdu. Beklerken dışarıda bazıları görmüştük.

Neredelerdi? Onların duymasını istemediği ne olabilirdi?

Sonra, Zulu protokolü gereği birbirimizin sağlığı, ailelerimizin sağlığı ve hava durumu hakkında karşılıklı konuşmaya başladık.

Bunlar devam ederken, sandalyemin arka kısmını duvara çevirerek sırtımı güvenceye almak istedim. Başıma bir şey gelecekse tehlikeyi önden karşılamak istiyordum..

Sonunda *induna* ziyaretimizin sebebini sordu. Zuluca konuşarak, polis beni hayatıma kast edildiği konusunda uyardığını ve cinayeti işlemek için kiralanan tetikçilerin *induna'nın* kabile üyelerinden olduğunu bildirdiğini söyledim.

'*Hau!*' diye haykırdı. 'Bunlar benim insanlarım olamaz. Seni sayarlar, Mkhulu. Yeni rezerv sayesinde onlara iş imkanı yaratacak olan adam sensin. Neden insanlarım seni öldürmek istesin?'

'Bunun doğru olduğunu biliyorum. Ama polis de bilgilerinin doğru olduğunu söylüyor. Onların dediğine göre senin insanlarımmın tamamı beni öldürmek istemiyor - sadece bir grup *tsotsi*. Onlar, beni öldürürlerse araziye el koyabileceklerini düşünüyorlar.' Bir an durakladım ve doğrudan ona baktım. 'Ama ikimiz de biliyoruz ki bu benim arazim değil. Diğer kabilelere de ait ve beni öldürmek burayı başka birisinin arazisi yapmayacak.' Başkan bir kez daha şaşırılmış görününce polis bilgilerinin hedefinden sapmış olabileceğini düşünmeye başlamıştım. Adam ya masumdu ya da usta bir yalancı. Tam o sırada dışarıda bir aracın durduğunu ve ardından geleneksel kimlik anonsunu duyduk. On dakika kadar sonra dört adam içeri girdi. *Induna*'ya rapor vermeye gelmişlerdi. Başkanları oturmalari talimatını verince saygı gereği ondan daha alçakta kalmak üzere toprağa çökerek oturdular.

Onlar otururken, Obie kolumu kavradı ve İngilizce olarak fısıldadı: 'Bunlar katiller - polisin bize verdiği *tsotsi* isimleri bunlar.'"

İlk başta Obie ve beni loş ışıktaki tanımadılar. Ama gözleri gölgelere alıştıkça yüzlerindeki ani şaşkın bakışlar onları ele verdi. Ben kalın bir orman ceketini giyiyordum ve cebimde hazırda bekleyen bir 9 mm'lik tabanca vardı. Elim kabzasına kaydı. Güvenlik kilidini usulca açtım ve ceketin içinden doğrudan en yakındaki adamın karın boşluğuna doğrulttum. Obie öne eğildi, tekrar sıkıca kolumu kavradı ve fısıldadı, 'Bu çok tehlikeli. Çıkmalıyız. Hemen!'

Ama bir çıkış yolu yoktu. Silahımı sıkıca tutarak doğrudan *induna*'ya döndüm, 'Polis üzerime salınan adamların isimlerini verdi. Bu isimler, bu dört adamın isimleriyle aynı.' Serbest elimle onları işaret ettim. 'Bu, polisin neden bahsettiğini biliyorsunuz demek olmuyor mu?' Kiralık katiller hemen ayağa fırlayıp bana bağırmaya başladılar. 'Yalan söylüyorsun - burada işin yok!' Tabancamı sıkıca kavrayarak onlarla yüzleşmek için ayağa fırladım. Obie de ayağa kalktı, omuzlarını dikleştirip suikastçılara dik dik baktı.

"*Thula msindu* -gürültüyü kes!' diye emretti demir gibi otoriteyle. 'Burası *induna*'nın evi. O konuşmalı - sen değil. Saygı göstermelisin.' *Induna*, hepimize oturmamızı işaret etti. 'Mhkulu, bu hikayelerin nereden çıktığını bilmiyorum. Polisin hakkımda neden yalan söylediğini bilmiyorum. Söyledikleriyle ilgili hiçbir şey bilmiyorum. Tek bildiğim, adının geçtiği bir öldürme emri olmadığıdır. Bunu söyleyen herkes yalancıdır.' Kelimeleri yumuşaktı, ancak tavrının radikal bir şekilde değiştiği kesindi. Şimdi tamamen geri adım atıyor ve dolaylı olarak sen bana yalancı dedin demek istiyordu- Zulu kültüründe iğrenç bir iftiraydı bu.

'O zaman neden bu adamlar senin evine bu kadar kolayca giriyor?' diye sordum. 'Bu size şüpheli gelmiyor mu?' Cevap yoktu. 'Ve daha da önemlisi,' diye ekledim, 'polisler seninle konuşmaya geldiğini biliyor. Buraya gelişim onlara rapor edildi ve dönüşümüzü bekliyorlar. Eğer Obie Mthethwa veya ben bu gece eve dönmezsek, burada neler olduğunu bilecekler. Seni bulacaklar ve eylemlerinin sonuçlarına katlanacak-sın.' *Induna* yine cevap vermedi.

Buradan kolay kolay çıkamayacağımızın farkındaydım ama çıkmayı denerken hiç değilse bu katillerden birkaçını haklayabilirdim. Belki bu, Obie'ye kaçma şansı tanırdı. Bir adım uzaklıkta yerde duran muma odaklandım. Arbede başlarsa, mumu devirip odanın karanlığa gömülmesini planlıyordum. *Induna* da mumu inceliyordu, şüphesiz aynı şeyleri düşünüyordu. Başımı ilk kaldıran *Induna* oldu. Onun gözlerinden, artık endişelendiğini görebiliyordum - özellikle de artık polisin onun krallığı içinde olduğumuzu bildiğine inanıyordu. Suikastçıların gelişi ve onların kim olduklarını bildiğimizi öğrenmesiyle tamamen yakalanmıştı. Tüm önceki inkarları şimdi açık yalanlardı. Kiralık katiller, ne yapacaklarını bilmez bir şekilde başkanlarına baktılar. Dördü de bizi kolayca alt edebilirdi, ama silahlarla haşır neşir oldukları için, ceket-

min altında hazır durumda bir tabancam olduğunu da anlayabilirlerdi. Eğer silahlarına davranırlarsa, doğrudan en yakın adama ilk atışı ben yapardım. Şimdi ne yapacaklarına başkanları karar verecekti. Sessiz ve gergin bir karar verme süresi geçti.

Sonunda ben *indunaya* bir çıkış yolu sundum. 'Size yalancısınız demiyorum. Belki polis öyle diyor, ama bu sizinle onların arasındaki mesele. Tek istediğim, hiçbir kabile erkeğinden - sizin yönetiminizdeki herhangi bir erkekten - bir tehlike olmadığı konusunda şeref sözü vermeniz.' Kaçış imkanına dört elle sarılarak hemen kabul etti. Ölüm listesi diye bir şeyin olmadığını tekrar vurgulayarak hiç kimsenin adamları tarafından zarar görmeyeceğine dair güvence verdi. Benim istediğim de buydu. Toplantının ana amacı gerçekleşmişti

Induna'nın şeref sözünden dönmesi aptalca olurdu. Aynı zamanda, bana herhangi bir şey olursa suçlu veya suçsuz baş şüpheli olacağımı biliyordu.

Vedalaşırken, görüşmemizin bir sonraki konsey toplantısında *Nkosi*'ye rapor edileceğini söyledim. Sonra ayrıldık. Arabaya bindiğimizde, Obie büyük bir 'oh' çekti. Az önce ölümle burun buruna gelmiştik. Yaşlı adama minnettarlık ve saygıyla baktım. Bir aslan cesareti vardı ve yaşamın en saf nedeni için hayatını riske atmıştı - dostluk. Karanlıkta eve dönerken, doğuştan bir hikayeci olan Obie yaşadıklarımızı, aksanları ve hareketleri taklit ederek en ince ayrıntısına kadar tekrar tekrar anlattı. Hayatta kalmanın rahatlığı ve stresin yüklediği adrenalinle yol boyu kahkahalarla güldüm. Obie'nin hikayeyi ezberleyeceğini, onun kabile gecelerindeki ateşlerin etrafında anlatılacağını, kabile folklorunun zengin dokusuna ekleneceğini biliyordum: bölgedeki en güçlü başkanın ve çetelerinin blöfünü nasıl gördüğümüz ballandıra ballandıra anlatılacaktı. Böylece, çetenin tamamen geri çekildiği bir aşamaya gelindi. Aralarında bir ihbarcı olduğunu, polisin aralarına sızdığını biliyorlardı; Ayrıca, liderlerinden birinden bana zarar gelmeyeceği konusunda güvence almıştım. Geriye bu liderin sözünü tutup tutmayacağına bakmak kalıyordu.

27.BÖLÜM

ET'nin yeni ailesine nasıl uyum sağladığını görmek için onların yakınındaki çalılıklarda geçirebildiğim kadar çok zaman geçirdim. Ve sürüye katılmasının sonuçlarını görmem uzun sürmedi. Nana ve Frankie ben çevredeyken her zamanki gibi mutlu olsalar da, araçtan çıkıp yaklaştığımda ET çılgına döndü. Unutamadığı kötü anılardan dolayı ana filin bir insana yaklaşmasına izin verdiğine inanamıyor ve aların durumuna geçip, anında saldırmaya hazır bir şekilde titriyordu. Bu, mümkün olduğunca fark edilmemem gerektiği anlamına geliyordu. Belki genç bir hayvandı, ama hala birkaç ton ağırlığındaydı ve bir insanın hayal edebileceğinden daha güçlüydü. Ayrıca, ET saldırdığımda Nana veya Frankie'nin tepkisinin ne olacağını bilmiyordum. Bu benim için keşfedilmemiş bir alan olduğu için yapılacak tek şey sabırlı olmak ve ET'nin öfkesinin geçmesini beklemektir.

Pozitif tarafı, bana deli gibi kızsda da yeni ailesiyle tamamen coşkulu olmasıydı. Ve bu önceden bunalımda olan yarattığım, diğer gençlerle coşkuyla bağ kurması, itişip kakışma gibi fillerin keyif aldığı tüm fiziksel aktivitelerle oynaması olağanüstüydü.

Mnumzane hala kenardaydı, çok yaklaşırsa kovuluyor ve yeni gelenin kabul edilmesini biraz şaşkınlıkla izliyordu. Onun en iyi arkadaşıydım - zorunlu olarak - ve ne zaman yanından geçsem sesler çıkarır ve ardımdan koşardı. Yolumu keser, Land Rover'ın etrafında otlayarak beni mümkün olduğunca yanında tutmaya çalışırdı. 'Sohbetlerimizi' seviyordum ama bu onun yalnızlığını veya rahatsızlığını gizlemiyordu. Onun benimle olan yeni ilişkisi, ne kadar uygun olursa olsun, doğal değildi ve beni biraz endişelendiriyordu. Erkek filler ergenlik çağında sürüden uzaklaştırılır ama sonunda reddedilme travmasını aşarlar ve diğer bekarlarla bağ kurarlar. Ancak, elimizde başka bekar erkeklerimiz yoktu ve Mnumzane'ye baba figürü olacak bir boğa getirmek, KZN'nin ajandasında yoktu. KZN tarafından belirlenen yeni kurallar, filler için daha büyük bir rezerv gerektiriyordu ve bunun için Kraliyet Zulu projesinin gerçekleşmesini beklemek zorundaydık. Böylece Mnumzane kendi başının çaresine bakarken bazen yalnız, bazen de sürünün kenarında yaşamak zorundaydı. Bir gün, o birkaç metre uzakta otlarken, misafirhaneden ürktücü bir

telsiz çağırısı aldım. Penny adlı bull terrier'ımız kayıptı. Lojmanda takılmayı çok seviyordu, misafirler tarafından şımartılıyor ve çoğu gün oraya getiriyorduk. Lojmanın hemen önündeki nehir kenarındaki su çukurunda yüzmekten zevk alırdı ve serinlemek için durup durup içine atlardı. Daha önce de söylediğim gibi, onun bize ve özellikle Françoise'a bağlılığı tartışılmazdı. Cinsi gereği kısa boylu olmasına rağmen bir Titan'ın cesaretine ve karakterine sahipti. Bull ve Staffordshire terrierleri hep sevmişimdir. Düşünebileceğiniz en toleranslı, en sevecen köpeklerdir, canavar gibi düşünebileceğiniz ve bonus olarak koruma için bir barut fıçısı aldığımız en iyi köpekler. Ne yazık ki diğer köpekleri pek sevmezler ve buna dikkat etmeniz gerekir, ancak eğitilebilirler ve çabaya kesinlikle değer.

Peşimde Max'la Penny'nin adını bağırarak lojmanın çevresinde aramaya çıktım. Normalde düdüğüme tepki verir, çalılıklardan rüzgar değirmeni taklidi yapan bir kuyrukla fırlardı. Ama bugün sadece sessizlik vardı ve bu hiç hayra alamet değildi. Rezervde bir köpeğin kaybolması genellikle iki olasılıktan birini çağrıştırırdı: leopar veya bir avcının tuzağı. Her iki durumda da zamanında bulunmazsa zavallı hayvanı korkunç bir ölüm bekliyor demektir. Zihnimdaki görüntüleri zorla silmeye çalışarak dikkatle iz sürmeye devam ettim. Hiçbir iz yoktu

Sonunda vazgeçerek geri dönüp su çukuruna doğru inerken anımsızın ona ait taze izler gördüm. İzleri nehir yatağına doğru takip ettim, sonra derin yeşil sulardan geçerek nehir boyunca bir süre yukarı doğru gittim. Titredim, tüylerim diken diken oldu. Afrikalıların bir deyişi vardır, "*n hond se gedgate*", kelime kelime çevrildiğinde 'bir köpeğin düşüncesi' veya içgüdüsel bir hissiyat anlamına gelir, bütün insanların az çok sahip olduğu önsezilerin o içsel duygusu. O karanlık havuzlara baktığımda, bir şeyin yanlış olduğunu hissettim ve istemsiz olarak Max'ın tasmaına doğru uzandım. Sonra onu gördüm. Rüzgarın hışırdadığı kamışlarda zor fark edilebilen çıkıntılı gri-yeşil zırh kaplamasıyla, bir timsah canavarı yatıyordu. Gözüümün ucuyla baktığımda sadece birkaç metre uzakta, hareketsiz bir su birikintisinin içinde Penny yatıyordu. Kalbim sıkıştı. Onu kapmış ve boğmuşlardı. Timsah dinleniyordu, cesedi inine götürüp çürütmesini bekleyecekti. Korkunç dişlere sahip olmasına rağmen, bir timsah çiğneme yeteneğine sahip değildir ve öldürülen bir avı yırtıp parçalamak için

iki timsaha ihtiyaç vardır. Yalnız bir timsah avını sindirebilmek için önce yumuşak çürük parçalara ayırmak zorundadır. Sadık köpeğimi orada bırakacak değildim. Daha da yaklaştım. Timsahlar yüksek sesi sevmez; sürprizden hoşlanmazlar. Yavaşça ilerledim ve neredeyse on beş metre kadar yaklaştığımda, sıçradım, bağırdım ve ellerimi çırpıtm. Kocaman kuyruğunu bir hışımla sallayıp kayboldu. Köpeğimin cesedini almak için az ötede tekrar suyun üstüne çıkmasını bekledim. Şok içinde kucağıma alıp yukarı taşıdım ve bahçeye usulca yerleştirdim. Yakından takip eden Max, sessizce yanına gitti ve onun cansız bedeninin yanına oturdu. Biyela ile birlikte, onu Zulu kültüründe ruh dünyasıyla ilişkilendirilen efsanevi bir *umphafa* ağacının altına gömdük. Sadece ikimizdik. Penny'yi seven Brendan rezervin diğer tarafındaydı. Françoise ise aşırı üzgündü ve aşağıya inmedi. 'Yüzmeyi çok seviyordu,' dedi Biyela, küreği yere koyarken. 'Timsah onu bekliyordu.'

Penny'yi tanıdığım kadarıyla Biyela'nın söylediklerini pek doğru bulmuyordum. Evcilleştirilmiş olsa da, vahşi doğaya alışkındı. Onu hiçbir timsahın takip ettiğini görmedim. Hızlı, zeki ve hayatta kalma duyularına sahipti. Ölümü beni rahatsız etmişti; gerçekten ne olduğunu bilmek istiyordum.

Ertesi gün, onun yakalanmış olabileceğini düşündüğümüz yere indim ve neler olduğunu anlamak için izleri çözmeye başladım. Vahşi yaşamın işaretlerini okuma, günümüzde pek az kişi tarafından ustalikle gerçekleştirilen bir sanat. Ancak yıllar içinde bir şeyler öğrenmiştim, bu yüzden nehirde kalıp gizemi çözene kadar her çalının altını karıştırmaya karar verdim.

Önce devasa timsahın etrafta olmadığından emin olduktan sonra, bir kaya üzerine oturdum ve kırsaldan bir işaret bekleyerek delillere dikkatlice baktım. Penny'nin izleri, nehir kıyısında yürüdüğünü gösteriyordu. Adımlarının uzunluğu, patilerinin sürtünme ve kısa dönüşler yaptığını gösteren izleri, hızlı bir şekilde hareket ettiğini ve açıkça heyecanlandığını gösteriyordu. Ancak izler, su kenarında değildi; birkaç metre yukarıdaydı, onun hızıyla aç bir timsahtan oldukça uzaktaydı. Suyu indiği tek bir yer vardı, muhtemelen su içmek için. Sonra kalkıp, belirtileri bozmamak için dikkatlice yürüyerek nehirde timsahın suyun üstüne çıktığı yerden başlayıp dolaşarak lojmanın yakınında tekrar suya girdiği yere kadar dört ayaklı izlerini takip ettim. İlginç bir şekilde

Penny'nin izleri birkaç metre yukarıdaydı. Timsahın çıktığını görmüş ve muhtemelen kıyı boyunca yürüdüğü sırada endişelenmiş olmalıydı. Bu, ona ani bir saldırı ihtimalini ortadan kaldırıyordu.

Bu nedenle geri döndüm ve izlerini sadece su içmek için suya girdiğini düşündüğüm tek yere kadar sürüp orayı dikkatlice inceledim. Bir şeyler tutmuyordu. Hiçbir mücadele belirtisi yoktu. Ve daha da önemlisi, saldırı sırasında kıyıda, hatta suyun içindeki çamurda ne timsahtan bir iz, ne sürüklenme işareti, hiç bir şey yoktu. Timsahın çeneleri kapandığı anda suyun karışması, kurbanın çılgınca çırpınışlarından ortalığın savaşa alanına dönmesi gerekirdi. Özellikle bu sakin havuzda.

Oysa Penny'nin izleri tam tersini gösteriyordu. Ayak izleri açıkça kumun geriye doğru sürüklediğini belirtiyor, nehir boyunca koştuğunu gösteriyordu. Hiçbir şekilde anlam ifade etmiyordu. Sonra yavaş yavaş olayı çözmeye başladım. Nehre su içmeye gitmemiş ve timsah tarafından saldırıya uğramamıştı. Aslında, saldırı tam ters yönde gerçekleşmişti. Timsah Penny'ye hiç saldırmamıştı. Çılgın, deli, güzel köpeğim, tam tersine timsaha saldırmıştı. Bilinçli bir şekilde suya dalmış ve kendinden yirmi kat büyüklüğündeki bir ölüm makinesiyle savaşmıştı. Kırsalın işaretleri yalan söylemez. Bazıları Penny'nin sadece aptal bir köpek olduğunu iddia edecek. Ben kesinlikle katılmıyorum. Penny bir timsah görmüş, bir tehdit algılamış ve aklınca topraklarımızı korumaya kalkmıştı. Irkının sınırsız, imkansız cesaretiyle, sevdiklerini ve önemsedığı her şeyi korumak için kendi yaşamını feda etmeye istekliyd. Max'in sessizce bir kobra saldırması gibi, Penny de görevini yaparken ölüme gitmişti. Penny, kendi Alamo'sunun veya Termopylae'nin versiyonunda hayatını kaybetmişti. Hayatımda gördüğüm en cesur ve mükemmel yaratıktan biriydi. Penny'nin kaybindan kısa bir süre sonra, Max, verandada uyuklarken aniden oturdu, havayı kokladı. Burnu, tanıdık olmayan kokuyu takip etti ve hızla kaynağını buldu. Bu, hızla çimenlerin üzerinden kulübeye doğru ilerleyen iri bir yaban domuzu idi. Yaklaşık bir metre boyundaki yaban domuzu *warthogla* hemen hemen aynı boyuttadır ve eğitilmemiş göz kolayca yanılabılır. Ancak benzerlik bundan ibarettir. *Warthogların* yarı dairesel dişleri vardır ve korkaktırlar. Bir yaban domuzu ise doğuştan vahşi bir hayvandır ve vahşi doğada her durumda kaçınılmalıdır. Gerçek bir dövüşçüdür, altmış kg kadar ağırlığa sahiptir ve kesici alt dişlerini kullana-

rak onu küçümseyen herhangi bir yaratıkta yıkıcı izler bırakabilir. Max bunu bilmiyordu. Onun alanına bir müdahale söz konusuydu sırtındaki kıllar dikilmişti. Beklendiği gibi havlamadan bir sıçrayışta yaban domuzunun yolunu keserek, onu bu olağandışı tehditle yüzleşmeye zorladı. Olağandışı dedim çünkü bir çift aç sırtlan bile sağlıklı bir yetişkin yaban domuzuna karşı mücadele etmekten kaçınır. Vahşi doğada blöf yoktur ve karşılaşmalar genellikle taraflardan birinin taktiksel olarak geri çekilmesiyle sonuçlanır, böylece her iki tarafın onuru kurtarılır. Vahşi doğada tıbbi bakım yoktur ve hayvanlar bir çizimin bile mikrop kapıp ölümcül olabileceğini içgüdüsel olarak bilir. Bu yüzden insanlar gibi yol kavgası benzeri şeyler için yüzleşmezler, hayvanlar sadece son çare olarak savaşırlar. Bu durumda, birbirlerini yemek istemeyen veya yiyemeyen iki taraf olarak savaşmak için bir gereksinim yoktu. Yaban domuzu sadece oradan geçen bir ihlalciydi. Daha fazla ileri gitmeye gerek yoktu. Ama gittiler. Yaban domuzu, geri çekilmeyi reddederken Max meydan okumayı kabul etti ve onun açığını aramaya başladı. Derken domuz küçük bir alaycı hamle yapınca işler karıştı. Max'in teriyer soyundan gelen dövüş genleri devreye girdi ve domuzla sessiz kanlı bir savaşa soyundu. Ben o sırada ana evdeydim, ama neyse ki David yakındaydı. Max'in içinde bulunduğu korkunç tehlikeyi fark eden David, kendi güvenliğini unutup onlara doğru bağırarak koştu.

Ama geç kalmıştı. Domuz döndü ve kürek şeklindeki başını Max'in karnının altına sokarak onu havaya kaldırdı. Max düşünce üstüne atıldı, hançer gibi dişlerini doğruca yumuşak karnına geçirdi. Max ayağa fırlayıp tekrar saldırdı, ancak domuz, ağırlığını kullanarak onu bir kez daha devirdi ve Max doğrulmak için debelenirken tekrar saldırdı.

Kısa bir süreliğine ayrıldılar. Max kanlı postuyla bir boşluk bulmak için domuzun etrafında tekrar dikkatlice dönmeye başladı. Her ikisi de David'in çığlıklarından tamamen habersizdi. Max bir kez daha saldırıp birbirlerine girdikten sonra kendinden bu kadar küçük bir rakipten beklemediği inat karışında pes eden domuz çalıhkların ardına çekildi. Birkaç saniye sonra Max yarılmış karnından bağırsaklarının halatlar gibi dışarı sarkmasını umursamadan gururla David'in yanına geldi.

David, şok içinde "Max, perişan olmuştun," dedi. Köpeği kaldırdı ve kaygan bağırsakların takip ettiğinden emin olduktan sonra koşarak Land Rover'a atlayıp Empangeni'ye kadarki yirmi mil boyunca frene

basmadan ameliyathaneye ulaştı. Veteriner operasyona başladığında durumun kritik olduğunu söyledi.

Max'i düzenli olarak ziyaret ettim ve birkaç gün sonra kuyruğunu sallaya sallaya Thula Thula'ya geri döndü. Karnındaki dikişlerden başka hiçbir belirti göstermiyordu. İnanılmaz bir şekilde, birkaç gün sonra köpeklerimizle ilgili üçüncü olay gerçekleşti. Bu sefer Franchoise'ın küçük prensesi Bijou başını belaya soktu. Dediğim gibi, Bijou 'şımartılmış' kelimesinin eşanlamıydı. Çimen yerine halıyı tercih eder ve yerde uymaz – ya da uyuyamazdı. Françoise'un ısrarıyla sadece şişe suyu içer, getirirken korucular gazlı mı, gazsız mı? diye alay ederlerdi.

Bunları sırf, bu şımarık köpeğin, lojmanın giriş kapısına yakın çimlerde otlayan yetişkin bir erkek geyiğe 'saldırmaya' karar vermesinin ne kadar absürd olduğunu vurgulamak için söylüyorum. Bir karış boyuyla çılgınca havlayarak devasa boynuzlara doğru koşmasını David gülerек izledi.

Birden donup kaldı.....bir anda minik Maltız fazla yaklaşmıştı; ölümcül mesafedeydi. David müdahale edemedi boğa başını kaldırdı ve boynuzlarını aşağı doğru sapladı. Bijou buruşturulmuş beyaz bir mendil gibi yerde hareketsiz yatarken David'in kalbi durdu. Eğer Françoise'a Bijou'nun nöbetinde öldüğünü söylemek zorunda kalırsa, ölümlerden ölüm beğenmesi gerekeceğini biliyordu.

Boğayı çılgınca kovalayarak, aceleyle yanına koştu ve pudeli kaldırdı, nereden yaralandı diye kontrol etti. Hiçbir yara yoktu, hatta bir damla kan bile yoktu. Kalp krizi geçirdi diye düşündü..... sonra yavaş yavaş kendine geldi. Bijou, boynuzlar yere saplandığında, aralarından sıyrılmış, dehşetten bayılmıştı. Bugün, Bijou hala içeride kibirlice dolaşıyor ama artık pek dışarı çıkmıyor. Ancak yatak odamızın hemen önünde otlayan sayısız geyiğe bakıp, rezervde bu muazzam antilopların sayıca fazla olduğuna karar vererek yaklaşık otuz tanesini başka rezervlere üreme amaçlı satmaya karar verdim.

Onları satış kotasına ulaşana kadar önce su ve taze yonca dolu bir *bo-ma*'ya yerleştirecektik. Ardından bir vahşi yaşam uzmanı Thula Thula'ya gelerek hayvanları uyuşturacak, sonra onları özel tasarlanmış bir kamyonete yükleyip o alıcıya teslim edecekti. Yakalama işlemlerini Brendan denetliyordu ve kotalarımıza ulaştığımızı ve kamyonetin ertesi

sabah hareket edeceğini bildirmek için beni aradı. Uzun bir gün olmuştu. Yorgundum ve erken bir geceye kavuşmayı dört gözle bekliyordum. Bu yüzden Brendan'dan gelen 23.00'teki telsiz çağrısıyla uyanmak beni şaşırtmıştı 'Aşağı gelsen iyi olur. İnanılmaz bir şey oldu,' dedi. Bir küfür savurdum, sırtıma bir şeyler geçirip arabayı Brendan ve ekibin beklediği yere doğru sürdüm. İlk fark ettiğim şey, *bomanın* kapısının açık olduğuydu. 'Hayvanlar nerede? Gece yüklemeye kalkmadınız herhalde!' *Bomanın* açık kapısına gözünü dikmiş bakan yakalama uzmanına döndüm. Hayalet görmüş gibiydi. 'Neler olduğuna inanamayacaksınız,' dedi 'Hele bir dene bakalım!' Uykusuzluktan sabrım biraz azalmıştı.

'*Bomanın* yanında oturmuş sohbet ediyorduk,' dedi, 'fillerin sesini duyduk. Birkaç dakika sonra Nana sürüyle birlikte ortaya çıkınca hemen kenara çekildik - bazıları diğerlerinden daha hızlı,' diye Brendan'a bakarak sırtıttı. 'Yemlerin kokusunu almış olabileceğini düşündük. İçeride on iki tane erkek geyik vardı ve sürü yemeğin peşinde deliye dönüp *bomayı* yerle bir ederse onlara ne olacak diye endişe ettik.'

Sonra, yemlere gitmek yerine sürü, sanki bir talimat almış gibi olduğu yerde durdu. Nana tek başına *bomaya* doğru yürüdü, tam çitleri devirecek sandığımız sırada kapının önünde durdu. Kapı kapalıydı ama kilitli değildi. Çengellerle oynamaya başlayınca birini açtı. Birkaç saniye sonra biri, sonra başka biri, ve kapı açıldı. Gözlerimize inanmadık ama kapıyı resmen açtı.'

Başlarıyla onaylayan diğerlerine baktı.

Sonra biz bütün amacı yemlerin yanına gitmek sanırken kenara çekilip beklemeye başladı. Birkaç dakika sonra bir geyik çıktı, sonra bir tane daha ve biz ne olduğunu anlamadan hepsi boşluğu bulup çıkıp gitmişti. İşin en garip tarafı son geyik kaçtıktan sonra Nana sürüyü peşine takarak çekip gitti. Hiç biri yemlerle ilgilenmedi - bir yığın birinci sınıf yemi görmezden geldiler. Gülümseyerek yüzüne baktım, 'Pekala, sen şimdi bana fillerin zavallı geyiklere üzüldüğünü anlatıyorsun. Sırf iyi kalpli oldukları için kalkıp onları kurtarmaya gelmişler. Çünkü başka yapacak işleri yoktu. İyi denemeydi. Şimdi... gerçekte ne oldu?' 'Yemin ederim ki tam olarak öyle oldu.' 'Diğerlerine sor.' Ve bununla birlikte hepsi aynı anda lafa girdi, hikayeyi doğrulamak için birbirleriyle yarışarak onu desteklediler. Olayı sindirmem biraz zaman aldı ama gerçeği

söylediklerinde şüphe yoktu. *Bomanın* etrafında fil izleri vardı ve Nana kapıda adeta bir delil olarak dumana tüten bir yığın bırakmıştı. Kapı menteşelerinin üstü de hortum sümüşüne bulanmıştı.

Nasıl veya neden olduğu konusu hala bazıları için bir gizem olabilir, ancak bu, fillerin zekalarını hafife almak olur. Dünya kurulduğundan beri gezegeni dolaşan bu eski devlerin bilinçli varlıklar olduğunu anladığınızda her şey açıklığa kavuşur. Bir zamanlar kendisi *bomanın* tutsağı olan Nana, geyikleri özgür bırakmaya karar vermişti. Bu kadar basitti.

Hikaye kırsalda tekrar tekrar anlatıldı. Sonunda yerel medya bunu ele geçirdi ve vahşi fil sürüsünün yakalanan antilopları nasıl özgür bıraktığı haberi uluslararası basına yayıldı. Bir türün başka bir türü başka bir amaç gütmekten kurtarması, en bezgin gazeteciyi bile ilgilendirmiş gibi görünüyordu. Tabii, ertesi gün her şeye yeniden başlamak zorunda kaldık. Yeni geyikler yakalamaya başladık, ama bu sefer başka bir kurtarma operasyonunu engellemek için geyiklerin toplanacağı *bomanın* etrafına mobil trafo ile güçlendirilen elektrik teli çektik. Benim için bütün bu sıkıntılara değdi. Fillerimden daha önce hiç bu kadar gurur duymamıştım.

28.BÖLÜM

Bozkırda yapılan hataların telafisi yoktur. Ölü bir kahraman olmaksansa gereken tedbirleri almakta fayda vardır. Sürünün yanına her gidişimde Land Rover'ı, kaçış yolunu garantiye alarak park ederim. Yaya gittiğim zamanlarda da araçtan fazla uzaklaşmam.

Ancak bu sefer hazırlıksız yakalanmıştım. Onun geldiğini fark ettiğimde çok geçti. ET çalılıklardan füze gibi çıktığı anda arabaya koşup sığınacak vaktim yoktu. Başım büyük beladaydı ve çığlık atmamak için kendimi zor tutarak olduğum yerde durup saldırıyı beklemekten başka çarem yoktu. Panik içinde olmama rağmen içimden bir ses kaçmaya kalkarsam daha büyük bir felaketle karşılaşacağımı söylüyordu.

Birden yirmi metre ötede duran Nana cüssesinden beklenmeyen bir çeviklikle koşup ET'nin önünü kesti. Genç hayvan sendeleyerek durdu. Sallanarak dengesini bulmaya çalışıp kös kös sürünün yanına dönerken Nana hiçbir şey olmamış gibi otlamaya devam etti.

Zar zor nefes alarak kendimi toplamaya çalıştım. Böyle bir şey, vahşi bir filin bir insanı korumak için başka bir file müdahalesi kesinlikle duyulmuş şey değildi. Nana benim onların türü ile ilgili algılarımı tümüyle değiştiriyordu. Son birkaç haftadır ET'nin saldırgan tavırlarıyla nasıl baş edeceğimi düşünürken şimdi onu bana zarar vermemesi yönünde uyaran ve terbiye eden oydu.

ET gelmeden önce sürüye yaptığım ziyaretleri seyreltmeye karar vermiştim. Tek amacım onların kırsal ortamda huzur içinde yaşayarak gerçek yaban filleri olarak rehabilite edilmeleriydi. Bu yüzden personelin onlarla iletişimini yasaklamış, iletişime geçmeye kalkanı işten çıkarmakla tehdit etmişim. Sürünün bir kişiye ama tek bir kişiye güvenmeyi öğrenmesi lazımdı. Böylece ehlileşmeden insanlara saldırmayı öğrenmiş olacaktı. İnsanlarla iç içe yaşayan filler genellikle çok tehlikeli olabilir ve ne yapacakları belli olmadığı için sonunda vurularak öldürülürler. Bu yüzden misafirlerin sürüyle iletişimine asla izin vermedim.

Niyetim sürü ortama uyum sağladığında yavaş yavaş kenara çekilmek ve sonunda ilişkimi kesmekti. Neredeyse o noktada olduğumuzu düşünüyordum.

Ancak ET hala problem olmaya devam ediyordu. Sürü yollarından geçen Land Rover'a aldırılmazken ET için aynı şeyi söylemek mümkün değildi. Araçlara doğru yaptığı hamleler konuklara ve koruculara korkulu anlar yaşıtıyordu. Sonuç olarak onunla biraz daha zaman harcamam gerekiyordu. Planladığım gibi ziyaretlerimi seyreltmek yerine şimdi az önce karıştırdığım tehlike pahasına sıklaştırmak zorundaydım. Bundan böyle daha dikkatli olmam lazımdı.

Önce arabayla yavaş yavaş yaklaşarak tepkisini gözlemeye başladım. Bazen İki üç öfkeli adım atıyor, bazen de kulaklarını havalandırarak doğrudan üstüme yürüyordu. *Bomadayken* güvenini kazanması için yalandan korkmuş numarası yapıp geri çekiliyordum. O zaman bu taktik bayağı işe yaramıştı. Şimdi taktik değiştirmem gerekiyordu. Bana ve ardından bütün araçlara karşı saygı göstermeyi öğrenmeliydi.

Deneme yanılma yoluyla öfkeli bir file nasıl yaklaşacağımı öğrenmiştim. Bir yolu onu görmezden gelmekti. Merak uyandırdığı ve varlığını kabullenmeyi sağladığı için harika sonuçlar almıştım. Ama daha o aşamaya vakit vardı. ET ile ilişkide doğrudan ona meydan okumaya karar verdim. Bu durumda zeka oyunları yerine doğrudan karşısına çıkmak daha çok işe yarayabilirdi.

İşe yaya olarak başlamayacağım kesindi. Land Rover'la karşısına çıkıp kontağı kapatmadan oturup beklemeye karar verdim. Bana saldırmaya kalktığımda da aracı yavaş yavaş üstüne sürerek şaşırtmayı amaçladım. Böylece ona 'Hiçbir yere gitmiyorum, savaşıma hazırım, onun için yolumdan çekil.' Demiş oldum

Bu taktik işe yaradı ve her seferinde geri adım attı. Sonra arabamın penceresinden uzanarak kesin ama yumuşak bir tonda 'ET bana bulaşmazsan seninle dost olabiliriz' diye seslendim. Böylece sürü hiyerarşisindeki kıdemli pozisyonuma vurgu yapıyordum.

Bu arada Nana ve Frankie'nin evlat edindikleri asi çocukla neler yaptığını bildiklerine yemin edebilirdim. Bilmeseler ET'nin durup dururken çalılıklardan fırlayıp üstüne doğru geldiği gün, kaçacak yerim yokken karşıma çıktığı anı nasıl açıklayabilirsiniz. O gün ben onu sürünün yanında sanırken birden kulaklarımı dikip karşıma çıkmıştı.

Bu sefer tepki gösteren Frankie oldu. Koşturan genç hayvanın yanına gelip dişlerini kalçasına dayayıp arka ayaklarını yere doğru zorlayarak

onu düşürdü. ET toz bulutu içinde yere serilirken, Frankie tepesine dikildi, çamura düşen fillerin beceriksiz hareketleriyle ayağa kalkana kadar bekledi, sonra sıklıkla diğerlerine katılmak için uzaklaştı. Bir zamanlar saldırganlığın tanımı olan Frankie'nin beni koruması adeta olağanüstüydü.

Üçüncü tam saldırı, Nana tarafından oldukça garip bir şekilde kırıldı. Sürüden yaklaşık otuz metre uzakta oturup izlediği sırada ET bana doğru koşmaya başladı. Ancak bunu yapmak için, biraz önünde otlayan Nananın yanından geçmek zorundaydı. Küçüğün gelmekte olduğunu duyan Nana başını kaldırdı. ET hızlanmaya başladığında, Nana doğrulmuş bekliyordu. ET yanından geçtiğinde, hafifçe uzanıp hortumuyla onun alnının tam ortasına nazıkçe dokundu. ET adeta bir çekiçle kafatasına vurulmuş gibi zınk diye durdu. Oysa Nana'nın yaptığı neredeyse ona dokunmaktan başka bir şey değildi. Bunu daha önce hiç görmemiştim. Tüm bu aktivite diğer hayvanların dikkatini çekecekti ama bu sefer, boynuzları avcılar tarafından çok sevilen, bekar kudu sürüsünün dikkatinden kaçmadı. Onlar da titreyen oval kulakları dışında tamamen hareketsiz durarak olup biteni izlediler.

Kudu boğaları, sürekli olarak uyanık olmam gerektiğini bana hatırlatıyordu. Vahşi yaşam sürekli farkındalık, her an anında kaçmaya veya savaşmaya hazır olma halidir. Bu, sonsuz uyanıklık, çevrenizdeki her minik ayrıntının dikkate alındığı, sürekli olarak güvenlik ve tehlike derecelerinin değerlendirildiği bir hayattır. Nerede olunması gerektiğini veya olunmaması gerektiğini bilmektir, sürekli olarak hayatta kalmak için hayati önem taşıyan içgüdüsel bilgileri analiz etmektir.

Her vahşi varlık, çevresiyle uyum içindedir, kaderine uyanık ve gezegenle uyum içindedir. Dikkatleri tamamen dışa odaklanmıştır. Oysa insanlar daha çok kendi yaşamlarına odaklanma eğilimindedirler, sık sık düşünüp sorunları büyütürler ve hayvan krallığının bir milisaniye enerji harcamayacağı şeylerin üzerinde dururlar. Çoğu insan hayatın ve ölümün doğal düzenin muhteşemliğini tanımaz hale gelmiştir. ET'nin ilerleme kaydettiğine inanıyordum ve her gün onunla çalışmanın bir fark yarattığı görünüyordu. Ben yanılmıştım; aslında sadece sürüyle birlikte olduğunda etkiliydi. Beni öldürme içgüdüsünü bastırmak için başka bir taktik geliştirmişti. İki genç korucuyla birlikte, sürüyü güvenli bir mesafeden yaya olarak takip ediyorduk. Artık Nana ve Frankie'nin

gencin eğitiminde benim tarafımda olduğunu içtenlikle biliyordum, bu yüzden kendimi nispeten güvende hissediyordum. Ama ET farklı düşünüyordu. Ana fil ve yardımcısı etraftayken bana karşı hiçbir şansı olmadığını biliyordu, bu yüzden gizlice sokulmaya karar verdi. Sürüden ayrıldı, geri kalanlar hareket ederken sessizce kenara doğru gitti ve pusuda bekledi. Ne olduğunu anlayana kadar çalırların arasından fırlarken kopardığı dalların korkunç çatırtısını duydum. Ortaya çıktı, karşısında duran hedefe ulaşmasını engelleyecek Nana veya Frankie olmadığı için keyifle başını salladı. Arkamda kaçamayacağım uzaklıkta duran Land Rover'a baktım, ve iki genç bekçiye seslendim, 'Geliyor! Hareket etmeyin! Tamam ... tamam! Sadece hareket etmeyin.' .

Bir blöf kaçarak kolayca ölümcül bir şeye dönüştürebileceği için yapılacak en korkunç şey olmasına rağmen, her türlü maliyetle karşılanmalıdır. 'Hayır! Hayır!' diye bağırdım ET'ye bize doğru gelirken. 'Hayır!' Ellerimi kaldırıp, üzerimize doğru gelirken ona bağıırıyordum. Son anda vazgeçti, hortumunu havalandırıp sallana sallana uzaklaştı.. Sonra geniş bir daire çizerek geri dönmelerini kaygıyla izledim. 'Yine geliyor! Sakince durun ... hareket etmeyin..... Hareket etmeyin!'

Ama kendi kendime konuşuyordum. İki genç korucu ilk kez yakından ve bizzat fil saldırısına tanıklık ettikten sonra bir başka saldırı için hareketsiz durmanın hayal edilebilecek en çılgın fikir olduğuna karar vermişlerdi. O kadar hızlı kayboldular ki yanımızdaki dev incir ağacının tepesine 'ışınlanmış' olabileceklerini düşündüm. Bu onlar açısından iyiydi, ancak beni yeni bir ET saldırısıyla baş başa bıraktı. Korucuların aşağılayıcı bir şekilde kaçtıklarını ve ağaca tırmandıklarını gördükten sonra cesaretlenen ET- tam da önlemeye çalıştığım senaryo - şimdi avantajımı kullanmaya daha kararlıydı.

Kargaşanın ağır çekime dönüşüp beynim uyuştugu anda fillerle iletişimde işlerin sarpa sardığını bilirim. Bu sefer de öyle oldu. Üstümde gelene kadar boğazımı yırtarcasına haykırdım. Son anda yanımdan sallanıp geçti. Bence duramadı. Koşmaya devam etti, neler oluyor diye merakla bakıman sürüye katıldı. Keşke Nana biraz daha hızlı tepki gösterseydi diye düşündüm. Kafamı kaldırıp dallara sarılan iki korucuya baktım. 'Vay be! Bu inanılmazdı!' diye bağırdı ağacın tepesinden biri, bana bir onay işareti vererek. 'İnanamıyorum, başardın. Senin öldüğünü düşünmüştüm. İyi iş çıkardın.' 'Evet, teşekkürler.' Sürü daha da

yaklaşıyordu. Hala telaşlı olan ET onlarla birlikteydi, bu yüzden Land Rover’a koştum ve dev incirin altından geçtim, Nana ve Frankie’yi yanıma çağırdım. Ağaçlara tırmanmış koruculara soğukça gülümsedim, aşağıda dolaşan filleri izliyorlardı. Ben de onlara bir onay işareti yolladım. Bu iki kaçak korucuya iyi bir ders verecektim. Kaçarak, hepimizin hayatını riske atmışlardı.

Kısa bir süre fillerle konuştum, Nana’yı yanımda olmadığı için şakayla azarladım, ET’yi davranışından ötürü sert bir şekilde azarladım. Sonra ağacın tepesindeki korucuları fillerle baş başa bırakarak arabayla uzaklaştım. Eve dönerken, saldırının travmasını telafi eden bir zevk yaşadım: bir çift bal arısı rakunu, aracın sadece birkaç adım uzağından geçti. Onları sık sık görmem ama onlar favori hayvanlarımdan biridir. Yere doğru sarkmış vücutları, sadece sırt kısmı gümüş beyazı olan koyu siyah renkte kalın kürkle kaplıdır. Gövdesini gevşek bir şekilde saran zengin kürkü, porsuğun kaslı vücudunu neredeyse 180 derece döndürmesine ve bir avcının elinden kaçmasına ve kazma dişleri ve ayı pençesi gibi ölümcül kavrayışıyla karşı saldırıya geçmesine olanak tanır. Akıllı başında hiçbir avcı, birini bile yakalamayı denemeye cesaret edecek kadar aptal olmazdı.

Cesur yürekli bal arısı rakunu, veya Afrikalıların ona taktığı isimle “ratel” hiçbir şeyden korkmaz; ne insanlardan, ne aslanlardan, ne de hiçbir şeyden. Bildiğiniz zırhlı gemilerdir ve onlarla uğraşırsanız başınız derde girer. Bir zamanlar, korucu bir dostum anlatmıştı. Bir çift bal arısı rakunu kütüklerin arasında yiyecek ararken oralarda dinlenen aslanlara rastlamışlar. Rakunlar, başlarını bile kaldırmadan yürürken menülerinde ratel olmadığına karar veren aslanlar telaşla koşarak uzaklaşmışlar. Ormanın kralının bu korkusuz küçük savaşçıların yanından geçerken gözlerini fal taşı gibi açarak alarm durumunda sıçradığını görmek garip bir deneyim olmuş. Yaklaşık üç saat sonra, birayla ön bahçede dinlenirken, korucular kan ter içinde ve perişan bir halde geri döndüler. Hiçbir şey söylemem gerekmedi. Onlar da bir şey demediler. Derslerini almışlardı.

29.BÖLÜM

Bahar gelmiş ortalık yeniden zümrüt tonlarında parlarken, kuşların, çiçeklerin ve ağaçların ışıltılı renkleriyle canlanmıştı. Yeni hayat her yerdeydi ve her şey olması gerektiği gibi görünüyordu. Ağaçlar çiçek açmış, geyik, gnu ve zebra sürüleri kilo almaya başlamış, yavru yapmaya hazırlanan gebe dişiler ıslı ıslı parlıyordu. Ancak baharın getirdiği kaçınılmaz fırtınalar da vardı. Birden rüzgarın sert bir poyrazla değiştiğini hissettim ve gökyüzüne baktım. Doğu ufuklarının yükseklerinde kümelenmiş kümülonimbus bulutları stratosfere doğru yükseliyordu. Büyük bir fırtına toplanıyordu, çok büyük. Brendama ve bekçilere radyo yoluyla uyarıda bulundum. “Görünüşe göre büyük bir fırtına geliyor. Patlamadan önce herkesi içeri alalım.”

Bir saat sonra işin içinde olduğumuzu biliyorduk. Rüzgar patlamış ve sanki mor gri bir battaniye gökyüzünden çekiliyormuş gibiydi. Son iki haftadır yaşanan cehennem sıcakımı yağmur tanrıları kendi yöntemleriyle düzeltereklerdi. Uzaklarda ilk gök gürültüsü kükreyince Max yere yapıştı. Gök gürültüsünden nefret ediyordu, bu yüzden onu içeri taşıdım ve bıraktığım yerde duvara dönüp oturdu. Eğer bir gün Staffordshire teriyerleri olan bir eve hırsızlık yapmak için girersem, bunu fırtınalı bir günde yapmayı aklıma koydum. Bijou, tüylü yastığında güvenli bir şekilde uzanmıştı. Onun olağan öğleden sonra uykusunun fazla etkilenmeyeceğini umuyordum.

Dışarıda hala saniyede kararan bir hava vardı ve ardından gökyüzünü parçalayan kırık bir beyaz yıldırım çakmasıyla birlikte kocaman bir gök gürültüsü geldi. Bahçenin sonuna doğru yürüdüm ve tepelerin üzerine gelen gri yağmur perdeleri tarafından hızla karanlığa gömülen rezerve baktım. Zululand’da fırtınanın o muhteşem ilerleyişini izlemek unutulmaz bir deneyimdir.

İlk damlalar yerlere sıçradı, küçük bombalar gibi patlayarak tozu havalandırdı. Sonra fırtına bütün gücüyle üzerimize çöktü; saniyeler içinde normalde sağlam duran yapraklar pes etti ve vahşi doğa sulu saldırının altında çöktü.

Sağnak yağmur, birikintilere, ardından renkli toprağı beraberinde gö-

türen akıntılara dönüştü. Bu yüzlerce kıvrılmış su yolu, hareket ediyor, duruyor, başlıyor ve diğerleriyle birleşiyor, akıyor, şişiyor ve sonra, rezervi ikiye bölen en alçak noktaya, Nseleni Nehri'ne, hızla iniyordu.

Yağmur sağanak şeklinde yağmaya devam ettikçe keyifle izledim. Barajlar tekrar dolacak, milyonlarca küçük oyuk, çukur, yarıklar ve çöküntüler, yaşamı sürdüren nemi hapsedeceklerdi. Asla yeterince yağmur alamazdık. Kartpostallık güzelliğine rağmen, Güney Afrika'nın büyük bir kısmı aslında ara sıra yağmur alan uzun kuraklık dönemlerinin diyarıdır. Arkamda evin ışıkları titredi, sonra söndü, böyle bir fırtına için normalken, telefonların da kesildiği anlamına geliyordu. Pencerelerden içeri bakarken, Françoise'in öğleden sonra olmasına rağmen mumları yakmakta olduğunu görebiliyordum. İçeri gittim ve telsizimi plastikle sardım. Tecrübelerime dayanarak, bu gece için dış dünya ile bağlantımızın tek yolu olacağını biliyordum.

Bir saat kırk beş dakika sonra huzurun yerini hafif bir endişe almaya başladı. Yağmur iyice hızlanmıştı ve şimdi bütün yollardan kahverengi seller akıyordu. "Brendan, cevap ver, Brendan," diyerek telsizimden aradım. "Buradayım," diye yanıtladı. "Nehir nasıl görünüyor?" "Fena değil. Yavaşça yükseliyor ama ciddi bir durum yok."

Brendan, Nseleni Nehri'ni gözlemlemek için lojmanın yakınında bir kulübede bulunuyordu. Her zaman yavaş akan, istikrarlı kıyıları sahip Avrupa tipi bir nehir özlemi duymuştum, ama burası Afrikaydı ve nehirlerimiz nitrogliserin kadar değişkendi. Bir an hemen hemen hareket-sizler, bir sonraki an şiddetli, çamurlu bir sel olup dikkatsizseniz sizi bir anlık dalgınlığınızdan dolayı okyanusa yirmi mil sürükleyecek kadar hızlı hareket edebilirler.

Nehrin rezerve giriş ve çıkış yaptığı çit bölümleri özellikle sel sularına karşı savunmasızdı. Buraya, sellerde kırılarak ayrılacak şekilde tasarlanmış bariyerler inşa etmiştik, ancak bunlar onarılmaya kadar fillerin kaçabileceği büyük boşluklar oluşuyordu. Bu da fırtına bittikten sonra hızlı hareket etmek zorunda kalacağımız anlamına geliyordu. İki saat sonra hemen hemen tamamen karanlık olmuştu. Yağmur hala sert bir şekilde yağıyordu ve her şey değişmişti. Brendan'ın telsizden kesik kesik sesi duyuldu: "Buraya gelip baksan iyi olur. Nehir ciddi şekilde kontrolden çıkmak üzere." "Geçici çitler ne durumda?" diye sordum. "-Hiç biri kalmamış." Franchoise uyuklayan Bijou'yu kucağından indi-

rerek "Ben de seninle geleceğim," dedi. "Cereyan kesikken misafirler ne yapıyorlar, merak ediyorum. Bazıları tam şehir insanı, yanlarında olmalıym." Yağmurluklarımızı kapıp Land Rover'a doğru koştuk, şimdi çamur gibi akan yola çıktığımızda, Land Rover sağa sola kaymaya başlamıştı. Durmadan tepemize düşen yıldırımlar suyla kaplı ovalarımızı gümüş gibi aydınlatıyordu..

Son köşeyi dönerken nehri gördüm. Çağlayan gibi akan manzara karşısında kalbim hopladı. Aracı hemen kenara çektim. "Aman Allahım bu ne - bir canavar bu!"

Geri dönüp nehri geçiş yeri olan yolu takip ettim, Frankie'nin dört tekerlekli motosikletle bize saldırdığı yerin hemen üstünden geçtik. Farları akıp giden sıvı kaosu üzerine çevirdim. Guruldayan dalgalar arasında ölü bir inek geçti, ardından bir tane daha. Ben "İnanılmaz," derken Françoise hayretle bakıyordu.

Land Rover'ı geri vitese aldım ama tekerlekler kaygan çamurda dönerek geri gitmek yerine korkunç bir şekilde ileriye, eğimden aşağıya, akan nehirin içine doğru kaymaya başladı. Her şeyin bittiğini düşündüğüm anda içgüdüsel olarak direksiyonu çevirdim ve Landy'yi sağ kıyıya, yumuşak toprağa sert bir şekilde yasladım.

Gözleri fal taşı gibi açılan Franchoise'a "Çabuk çık," dedim "Landy tekrar kayabilir! Hemen gidelim."

Kapıyı açar açmaz çamurun içine düşerek yok oldu. Yanına tırmanıp yardım ettim. Sonra, çamurda kayarak, birbirimize tutunarak karanlıkta ana yola doğru geri döndük. Neyse ki, telsiz ve bir el feneri kemeriime takılıydı. Brendan'ı aradım. "Buradayım," dedi. "Siz neredesiniz?" "Lojmanın kavşağındayız. Landy suyun kenarında çamura saplandı. Hemen traktörü getir? Yoksa kaybedeceğiz." "Ne işiniz var orada?" dedi.

"Ne işimiz mi var? Canım yüzmek istedi ama ölü inekleri görünce fikrimi değiştirdim." "Evet, mantar gibi suda yüzdüklerini gördüm. Daha da kötüsü, galiba birkaç ceset de gördüm. Ama karanlıkta emin değilim. Üzgünüm ama size ulaşamam - araçlarımız çamurun içinde tekerleklerine kadar batmış durumda. Gunda Gunda'yı nasıl getirebilirim, düşüneceğim." "Françoise da yanımda. Burada kalamayız, lojmana yürüyeceğiz." "Anladım..." Duraksadı. "Sadece *ngwenyalari* unutma."

Françoise'nin dinlediğini bildiği için, bilerek timsahlar için Zuluca kelime olan “*ngwenyalari*” kullanmıştı. Ona sessizce teşekkür ettim. Kamp alanının girişi yaklaşık yüz metre uzaklıktaydı, binaya kadar bir yüz metre daha. Ancak giriş ile aramızda, yolun her iki tarafında birer derin gölet vardı. Daha dün Brendan'la, her bir gölete birer büyük timsahın yerleştiğini fark etmiştik. Yanımda silahım olmadığına hayıflanıyordum. Sürüngelemleri vurmak değil, onları korkutmak için gerekliydi.

Önümüzdeki yolu gözden geçirdim. Göletler aradaki yolun üzerine taşmış ve küçük bir göle dönüşmüştü. Yolun tam olarak nereye gittiğini biliyordum ama su altında kalmıştı, karanlıkta bir timsahı saklamak için yeterince derindi.

Kenara geldik, fenerimi suyun üzerinde gezdirirken bir çift kırmızı göz gördüm, sonra bir çift daha. Birlikteydiler, sel yatağını terk etmiş, daha yüksek bir araziye, otuz metre uzağa kaçmışlardı. Bizden yeterince uzaktaydılar. Bir üçüncü olmaması için dua ederek Françoise'nin elini tuttum ve akıntıya doğru yürüdük. Diğer tarafta sudan çıkarken timsahların bile içgüdüsel olarak yüksek arazi arayışında olduğuna bakarak nehir acaba daha ne kadar yükselebilir diye düşünüyordum.

Birkaç dakika sonra tamamen karanlıkta olan lojmana ulaştık. Françoise üstünü başını temizledi ve odalarını terk edip cesaretle bara gelen bazı misafirlerin yanına gitti. Ben güvenlik görevlisini yakaladım, Nseleni vadisine doğru yürüdük. Nehrin gümbürtüsünden birbirimizin konuşmasını duyamıyorduk. Botlarıma dolan sular öyle sıradan bir yağmur birikintisi değildi. Bir şimşek çakınca gerçek ortaya çıktı. Yüz metre uzaklıkta olan nehir köpürmüştü, yatağından taşarak çimenliklere doğru akıyordu. Hemen dönüp, timsahları geçtiğimiz yerlerden koşarak lojmana geri döndüm. Tahmin ettiğim gibi, her iki gölet de şimdi tamamen sular altında kalmış, ve kamp alanının arkasından akıyordu. O anda mahsur kaldığımızı anladım; önümüzde şiddetli akan Nseleni Nehri, arkamızda ise ani bir sel baskını. Bu yüzden timsahların daha yüksek arazi aradığını anladım. Kamp yerinin tamamen sular altında kalma tehlikesi vardı. Telsizin cızırtısını duydum. Brendan'dı: ‘Sesimi duyan var mı?...’ diye tekrarlayıp duruyordu

Düğmeye bastım. ‘Buradayım. Üzgünüm, nehir gürültüsünden telsizi duymadım.’ ‘Landy’yi çıkardık, ama zor oldu. Korkarım sana ulaşamayacağız. Nehir kıyılara taştı.’

‘Biliyorum. Pek fazla yapabileceğimiz bir şey yok, kampa sıkışıp kaldık. Burada oturup beklememiz gerekecek. İletişimde kalalım ve pilleri koruyalım.’ ‘Anlaşıldı... Tamam,’ dedi Brendan ve birkaç dakika sonra bir iki mil ötede aracının farlarını gördüm, eve doğru dönüyordu. Lojmana geri döndüm ve üç sinir bozucu saat boyunca taşan nehrin binalara giderek yaklaşmasını izledim. Neyse ki yağmur durmuştu ve misafirleri çatıya çıkarmaya niyetlendiğim anda, suyun yükselmesi durdu. Güvendeydik.

Françoise bize boş bir oda bulmuştu. Sıcak bir duş aldım, sonra gece bekçisine nehir daha da yükselirse beni uyandırmasını söyledim. Ertesi sabah, şafak vakti Brendanın telsizle personeline talimatlar veren sesiyle uyandım. Fırtına dinmişti.. Pencereden dışarı baktığımda gökyüzünde tek bir bulut yoktu... Geceki tüm o dramadan sonra güneş parlıyor, nehir çekiliyordu, ama hala mahsur durumdaydık. ‘Merhaba, Brendan, zararımız ne kadar?’

‘On santim yağmur ölçtük, sonra cihaz suya gömüldü. Nseleni Nehri beş mil boyunca yatağından taştı. Sıkıntı sadece bariyerleri aşması değil, doğu sınırında 500 metre kare araziye de aldı. Gitti, sanki hiç olmamış gibi.’

‘Sürü nerede?’ ‘Hiçbir fikrim yok. Ama Nana’yı tanıyorsam, onları tepelerin üstüne götürmüştür.’ ‘Öyle umuyorum. O çiti tamir etmek bütün gün sürer ve oraya ulaşmanın bir yolunu bulmanız gerekiyor.’

‘Bilmez miyim? Sular hala yüzemeyeceğimiz kadar hızlı aktığına göre bir kablo germemiz gerekecek. Çalışmaları sana bildireceğim.’ ‘Tamam, ama filler için gözcü koyun. Nerede olduklarını bilmemiz gerekiyor.’ ‘Anladım, kapatıyorum.’ Neyse ki, sürü son görüldüğünde, Brendan'ın çalıştığı yerin karşısında, isteseler bile çit boşluğuna ulaşamayacakları taraftalardı. Ngwenya'ya yüksek bir nokta bulup onları gözetlemesini söyledim.

Lojmanın arkasındaki sel azalmıştı. Tam da koruculardan biri bizi kurtarmak için Land Rover'ı getirdiği sırada Ngwenya'dan korktuğum çağırışı aldım. ‘Mkhulu, Mkhulu! Cevap ver! Acele cevap ver, filler dışarıda. Dışarıda.’ Telsizi kaptım ve heyecanla cevapladım, ‘Nerede? Ne oldu?’ ‘Kuzey sınırda. Çit boyunca yürüyorlar, ama yanlış taraftalar.’ Kuzey sınırı çok uzak değildi ve neyse ki yüksek bir alandaydı. Land

Rover'a atladım ve çit bekçisi Musa'yı çağırdım, ona quad bisikletiyle beni takip etmesini söyledim ve hızla yola çıktık, neredeyse geçilemeyen yollar üzerinde kayarak ilerledik.

Yirmi dakika sonra oradaydık ve Nana'yı hemen gördüm. Ama hepsi çitin içindeydi; Ngwenya neden bahsediyordu? O kadar rahatladım ki gerçekten ciddi bir şeyin ters gittiğini fark etmem zaman aldı. Hem Nana hem de Frankie deli gibi huzursuz bir şekilde ileri geri yürüyorlardı. Birkaç saniyede bir durup hortumlarını cereyana kapılmayacakları tek yer olan çitin üstündeki elektrik tellerinin üzerine uzatıp direkleri sallıyorlardı.. Her zaman yaptığım gibi sürüyü saydım. Bir eksik vardı, ama hangisi? Mnumzane miydi?

Hayır, o da oradaydı, bu yüzden tekrar saydım. Sonra, çitin diğer tarafında bir hareket fark ettim. Sürünün dikkatini çekiyordu. Nananın ilk doğan oğlu küçük Mandla orada duruyordu.. Yalnızdı ve perişan tavrından anlaşıldığı kadarıyla panikten umutsuzluğa kapılmış, annesine geri dönmeye çalışmaktan vazgeçmiş gibiydi. Çit, en azından şimdilik, dayanacaktı, ama Mandla'yı nasıl geri alacaktık? En yakın kapı bir mil ötedeydi, ama kapının da bir işe yaramayacağı açıktı çünkü Nana'nın dışarı çıkma olasılığı Mandla'nın içeri girmesinden çoktu.

Biraz daha yaklaşıp Nana'ya orada olduğumu bildirmek için seslendim. Sert bir şekilde bana baktı. Zihnim hızla çalışıyordu, çözümler bulmaya çalışıyordum. Eğer Mandla'yı bir an önce içeri alamazsak, sürü çiti delip geçecekti. Bunda şüphe yoktu; bir anne fil yavrularının güvenliğini sağlamak için gereken her şeyi yapacaktı.

Belki çiti kesebilirdik ama sonra bir kapıyla da aynı sorunu yaşayacaktık. Landy'den indim, bir sigara yaktım ve düşündüm. Mandla'yı içeri almadan sürüyü nasıl içeride tutabilirdik? Elektrik tellerine bakarken kafamda bir fikir oluşmaya başladı. Eğer çiti orta ve alt elektrik telleriyle birlikte kesersek, Mandla içeri girebilirdi. Yetişkinlerin dışarı çıkmasını engellemek için üstteki cereyanlı telin bırakılması gerekiyordu. Soru, sadece üst elektrik telinin Nana ve Frankie'yi uzak tutmak için yeterli olup olmayacağıydı?

Nana yine çiti şiddetle salladı. Aniden köpeklerin havlama sesini duydum... av köpekleri. Zulular geleneksel olarak yerli tazılarla avlanırlar. Mandla'nın biraz ilerisinde bir av partisi vardı. Nana da onları duydu

ve çiti sallamayı bırakıp, kulaklarını açtı. Kendi topraklarında avlanan avcılar sorun değildi. Beni endişelendiren şey, eğer köpekler Mandla'nın kokusunu alıp onu rahatsız etmeye başlarsa, Nana'nın bir buldozer gibi çitleri yırtıp geçeceğiydi.

Tel kesicileri alet kutusundan çıkardık. Şimdi soru şuydu: peşimizde burnundan soluyan sinirli filler varken çiti nasıl açar ve elektrik tellerini nasıl kesebilirdik?

Kendi soruma cevap verdim: Deliği elli metre uzakta keseriz. Sonra Nana'yı çağırırım, o gelir, Mandla da çitin diğer tarafından gelir, deliği bulur, içeri girebileceğini fark eder ve drama sona erer. Kolay değil mi? Uzaklaştık, deliği kestik, çiti geri katladık ve alttaki iki elektrik teline indik. Planın ilk kısmı güzel çalıştı. Ancak ikinci kısım pek öyle olmadı: Nana, Mandla'dan ayrılmayı reddetti ve onu çağırmak için on dakika boşuna uğraştım Bir çıkmazdaydık.

Köpeklerin arka planda havlaması giderek yüksek sesle duyulurken, Musa'ya dönüp ona deliği geçmesini, Mandla'nın arkasına geçip sonra da onu deliğe doğru korkutmak için bir ses çıkarmasını istedim. 'O sadece genç bir hayvan,' dedim. 'Uzak dur ve onu deliğe koşturmak için ellerini çırparak ses çıkar. Hiçbir tehlike yok.'

'Yebo, Mkhulu,' dedi isteksizce. 'Güzel... telsizle temasta olacağız, sana tam olarak ne yapman gerektiğini söyleyeceğim.'"

Musa iyi bir adamdı ama biraz gösterişe meraklıydı ve sık sık diğer çalışanlara vahşi hayvanlarla- filler dahil - karşılaştığı fantastik hikayeler anlatırdı. Kolumu hortum gibi yaparak Frankie'nin yürüyüşünü taklit eder, 'Onlardan korkmam,' derdi. 'Onlar benden korkarlar' Şimdi görecektik bakalım. Çite tırmanıp içinden geçti, beş dakika sonra seslendim: 'Neredesin?'"

"Buradayım," diye cevap verdiğinde saçımı başımı yolabilirdim.. Musa, benim onu telsizden 'görebileceğimi' düşünüyordu. Buna gülebilirsiniz, ancak Zulular da, teknolojiye ilerlemiş birçok Batılı'nın vahşi ortamda ne kadar cahil olduğuna gülerler.

"Peeki. Burası neresi?" diye sordum. "Burada," diye kendinden emin bir şekilde cevapladı. "Benim bulunduğum yer burası." onu sonra boğmaya karar verdim. "İyi, genç fili görebiliyor musun?" diye sordum. "-

Yebo, Mkhulu. Görüyorum.”“Ne kadar yakınsın?”“Yakın.”“İyi. Şimdi ellerini çırp, ben de aynı anda annesini çağırayım.”Sessizlik.

“Musa neden bekliyorsun? Ellerini çırp.”

Çıt yok.

“Musa! Ellerini çırp, hadi!”Sonra ellerini çırpıldığını duydum...ama hayal meyal. Acması yavaşlıkta ve, o kadar nazikti ki bir pireyi bile korkutmazdı. En kötüsü de bu, tam yanımda, çitin diğer tarafında oluyordu. Etrafa bakındım ve orada, çalılıkların ortasında oturmuş, yavaşça ellerini çırpan Musa’yı gördüm.

Çit deliğinden geçmiş ama bebek Mandla’ya yaklaşmak yerine birkaç metre uzakta çalılıklara saklanmıştı. Fillerden korkmadığı ne kadar belli oluyordu! “Musa?”*Yebo?*

“Seni görüyorum, olduğun yerden çık.”Bu, onu telsizden görebileceğim inancını ikiye katladı ve yavaşça çıkıp önce bana, sonra dik dik vericiye baktı.

Artık Nana’yı deliği kestiğimiz yere gelmesi için çağırmaya ve Mandla’nın onu takip etmesini sağlamaya çalışmaktan başka çare yoktu. Kırk dakika kadar boğazımı yırtarcasına çağırıp, yalvardıktan sonra yanıma doğru yavaş adımlarla geldi. Mandla da öbür taraftan annesini izleyerek deliği buldu, rezerve girdi ve her şey sona erdi.

Aralarına katılınca filler etrafını sardı, hortumlarıyla ona dokunarak, onunla ilgilenerken karın gurultularıyla dolaştılar. Onun yaşadığı sıkıntının ardından ona gösterilen ilgi ve sevgiyi izlemek ayrıcalıklı bir deneyimdi.

Sonradan öğrendiğime göre, sel suları çitin bir bölümünü sökerken Mandla’nın altından geçebileceği yükseklikte ama geri kalan sürü için çok alçak olan tek bir elektrik direği sağlam kalmıştı. Dışarı çıkınca da panikleyip geri dönememişti. Mandla’yı kurtarmak beni o kadar rahatlatmış ki, Musa’yı cesaretinden dolayı - özellikle fillerin, ve de Frankie’nin kendisinden ne kadar korktuğunu belirterek kutlamayı unuttum. Ama o gece köy ateşi etrafında anlattığı masalların bunu telafi ettiğine emindim.

30.BÖLÜM

Zuluların çoğu, ruhların, sayısız şekil ve kılıfta, insanın kaderinde çok yoğun bir şekilde rol aldığına inanır. Bu ruhların bitkilerde, hayvanlarda, nehirler, gökyüzü ve dağlarda barınan doğaüstü varlıklar olduğunu kabul ederler.

Onlar ölümden sonra cennetlik bir ödül veya cehennemde bir ceza olmadığına, sadece atalarından birinin kişiliğine bürünüp yeniden dünyaya gelerek ruhsal ve fiziksel yaşam arasındaki simbiyozu sürdürdüklerine inanırlar. Bu derin köklü inançlar, her şeyin en doğrusunu bildiğini düşünen birçok Batılı tarafından anlaşılmadığı gibi kolayca alay konusu yapılır.

Tabii, ışıklar sönünceye kadar. Afrika gecelerinde Afrikalıların garip hikayelerini dinlemeye başladığımızda ruhunuzu nasıl kaptırdığımıza kendiniz de şaşarsınız. Çünkü aslında karanlığı alıp götüren, ruhumuzu kör eden, bizi hayaletlerden, meleklerden, şeytanlardan soyutlayan ve atalarımızı yok eden elektrik ışığıdır.

Gece yarısı olmak üzereydi ve ben lojmanın gece personeli evlerine götürüyordum. Yolda bir ağaç devrilmişti. Mnumzane daha önce de bu yoldan geçmişti. Yolu bilerek mi kapattı diye düşündüm. Ağacın neden kaldırılmadığını merak ettim.

Ağacın yanından geçemediğim için nehir yoluna gitmeye karar verdiğim sırada personel kızlardan biri ‘Mkhulu, neden bu yola saptınız?’ diye sordu?

“Neden olmasın?” diye cevapladım. ‘Çok daha kısa.’

“Buradan gidemezsiniz,” dedi sessizce. ‘Bu yolu şimdi kullanamazsınız.’“Neden olmasın?” diye tekrarladım. ‘Burada *tagatinin* yaşadığını bilmiyor musunuz?’“Hayır, bilmiyorum. Nerede?”Nehirdeki kaya külesinde, orada yaşıyor, yaklaşamayız, lütfen geri dönün.’

Tagati, proaktif kötü bir ruhtur ve Zululara göre asla hiçbir şekilde buluşturulmamalıdır. Bu yüzden, personelin isteklerine saygı göstererek, geri geri gittim ve daha uzun yoldan evimize döndük. Daha sonra, biraz araştırma yaptım ve onların ne hakkında konuştuklarını öğrenmek için

aynı yere geri döndüm. Köyün *sangoması* veya falcısı (sık sık yanlışlıkla büyücü olarak adlandırılır), bana bunu açıkladı: ‘O *tagati*, herkesin hatırlayabildiği kadar uzun süredir oradadır,’ dedi. ‘Thula Thula’dan çok önce, beyaz adamın gelmesinden çok önce ve hepimiz gittikten çok sonra da orada olacak. Bu onun yeridir; oraya gitmeyin.’

‘Neden?’ diye sordum.

Tuhaf tuhaf yüzüme baktı. ‘Neden herhangi biri bir *tagati*’ye gitmek ister ki?’ diye sordu. ‘*Tagati*’yi bilmiyorsun, çok dikkatli olmalısın.’ Tabii ki oraya gittim. Hem de birkaç kez, ama ne kadar uğraşırsam uğraşayım bir şey görmedim veya hissetmedim. Sanırım. Belki, hayal gücümü biraz zorlamam gerekiyordu, kim bilir? Ashında kayayı incelemek için orada olduğum sırada biraz huzursuzluk hissettim ama önemsizdi ve unuttum.

Personelimin tamamı oraya tekrar gitmeme karşıydı, bu yüzden, hura-feye saygı göstererek o yolu sadece zorunlu olduğum zamanlarda kullanmaya başladım. Bir akşam alacakaranlıkta nehir boyunda yabancı bitki aramak için yavaş yavaş ilerlerken, rahatsız edici bir duyguya kapılıp bilinçsizce yukarıya bakınca kendimi uyarıldığım o konkav kayanın altında buldum.

Açıklayamayacağım bu dürtü karşısında şaşkına dönüp durdum, içimi tuhaf bir his kapladı ve bir şeylerin ters gittiğini fark ettim. Orada büyülenmiş gibi otururken bu his gitgide büyüdü. Birdenbire, kötülükle tanımlayabileceğim bir varlığı yanı başımda hissettim. Elimde olmadan paniğe kapıldım ve tüylerimin diken diken olduğunu hissettim. Sonra o his yavaş yavaş geldiği gibi kaybolup gitti.

Kesinlikle batıl inançlı biri olmadığım için kendi tepkime şaşırıp kayaya tekrar baktım. Orada hala az önce yaşadığımın bir kalıntısı, çok az bir iz olduğuna yemin edebildim. O anda bunun, önceki ziyaretlerimde hissettiğim, ama emin olamadığım birikmiş duyguların kalıntısı olduğuna karar verdim. Kendime geldiğimde şaşkın bir şekilde ayrıldım. Yaşadıklarımın kimseye bahsetmemeye karar verdim ve zamanla kafamdan çıkardım.

Birkaç hafta sonra tekrar gitmeye karar verdim. Başka birinin görüşüne ihtiyacım vardı. Zulu’dan birine değil, çünkü onların ne diyeceklerini zaten biliyordum. Üstelik onlardan birini oraya götürebileceğim de

şüpheliydi. Batılı birinin görüşünü istiyordum. David’i götürecektim. Bu yüzden alacakaranlığı bekledim, sonra ‘Benimle gel, sana göstermek istediğim bir şey var.’ dedim.

Hava kararmaya başlayıp nehir yolundan aşağıya doğru giderken durdum ve motoru kapattım.

‘Ne yapıyoruz burada?’ diye sordu David.

‘Bu yer...’ dedim, ‘şu kaya, ne düşünüyorsun? Acele cevap verme.’

David, buraya gelmemizin bir nedeni olduğunu biliyordu ve telaşsızca etrafına bakındı, sonra bakışlarının yavaşça konkav kitleye kaydığını gördüm. O bakarken benim tüylerim ürperdi. Bir süre sonra bana döndü. David, sağlam bir adam olarak bilinir. Garip bir şekilde gülümseyerek sessizce, ‘Yürü gidelim buradan -hemen.’ dedi.

Lojmana yaklaşıp kadar konuşmadık, sonra gülerek ‘Neydi bu şimdi?’ diye sordu.

‘*Tagati*,’ dedim, gülerek, ‘lanet bir *tagati* işte.’ Zulu toplumunda, içsel dünyayı *Sangoma*’lar yönetir. Açıkça değilse bile olayların gerisinde çok etkilidirler ve saygı görürler. Birçoğu kendi amaçları için batıl inançları manipüle eden sahtekarlardır, ancak gerçek olanlar da vardır. Batı biliminin reddedilse de çağlar boyu süregelen bir sanatı icra ederler. İyi bir *sangoma* ile yapılan her görüşme son derece ilginç bir deneyimdir.

Sangoma olarak doğulur, sonradan olunmaz. Birisi *sangoma* olmaya karar veremez, seçilmeli veya olağandışı koşullar altında kabul görmelidir, ve bu çok erken yaşta gerçekleşir. Bazı durumlarda, *sangoma*’lar bir eve gelir ve o evin çocuğunun bir *sangoma* olduğunu, belki de ölmüş bir *sangomanın* reenkarnasyonu olduğunu, ve onlara hangi ölen *sangoma* olduğunu söylerler. Bu aile için büyük bir onurdur ve hatta yakın zamana kadar, çocuğu onlara teslim ederler, o da eğitim için bu ruh doktorlarıyla yaşamak üzere gider, geri kalan hayatında *sangoma* olma görevini üstlenirmiş. *Inyangaların* (Homeopati uzmanları) aksine, *sangomalar* sadece ruh dünyasıyla ilgilenirler. Tipik olarak, bir görüşmede *sangoma* transa geçer ve atalarla, özellikle uzun süredir ölmüş aile üyeleriniz, ve kendi atalarımızla iletişim kurarlar. Size bir atadan veya diğerinden mesajlar iletilecek, tavsiyeler verilecek ve bazen gelecek tahmin edilecektir.

Eğer bir rahatsızlığınız varsa, bunun *sangoma* tarafından keşfedilmesi gerekmektedir. Bu, Batı tıbbının aksine, hastalığın belirtilerini doktora söylemeniz gerekmediği anlamına gelir. *Sangoma*’ya rahatsızlığınızı söyleyemezsiniz. Tanı tamamen sizin yardımınız olmadan *sangoma* tarafından konulmalıdır. Onların ünü buna bağlıdır.

Bir keresinde bir *sangomay*’ı arabamla bir yere bıraktım ve karşılığında teklif ettiği seans ilgimi çektiği için kabul ettim. Tesadüfen bel ağrım vardı ve bunu teşhis etti. Bir rahatsızlık dolayısıyla orada oturup onun tanımladığı atasal bir transla iyileşmek gerçekten ürkütücüydü.

O zamandan beri birkaç benzer transa katıldım ve sonuçlar bazen gerçekten dikkate değer olabiliyor, ancak *sangomalar* laflarını sakıncalıları için duydukları bazı yufka yürekli insanlara ağır gelebiliyordu. Françoise, yabancı misafirlerin buna ilgi duyacağını düşündüğü için, yerel bir *sangoma*’ya ‘fal baktırmak’ isteyen konukları ağırlamak üzere bir düzenleme yaptık. Ek ücretlerle iyi bir başlangıç oldu ve misafirler bundan hoşlandılar.

Sonra, her gittiği yere yanında parlak bir çanta taşıdığını duyduk. Kendisine görüntüsünün, kürklerinin ve boncuklarının önemli olduğunu, ancak yabancı misafirler geldiğinde yeni çantasını göstermemesini söyledik. Çok güzel bir çanta olduğunu, misafirleri etkilemek için yanında taşıdığını anlattıktan sonra istemeyerek kabul etti. Geliri arttıkça, donanımları arasına yeni bir cep telefonu ekledi ve bu telefonu Zulu boncuklarla kemerine bağladı. Bu konuda da onunla tartışmak zorunda kaldık çünkü bir yandan kâhinlik yaparken diğer yandan müşterilerini arayıp bu özel telefonun telsiz çalıştığını anlatmaya başlamıştı.

Françoise ve ben yerel inançlara saygı duyarız. Personel çok sık hastalanırsa veya alışılmadık kazalar olursa, koruma büyüsü yapmak için saygı duyulan bir *sangomay*ı çağırırız ve bunu aleni olarak yaparız. Çünkü onlara göre, büyü görülmezse, *tagati* cesaret bulur, insan kılıfına girer ve bir maymunun sırtında gece boyunca terör ve kötülük estirerek dolaşır.

Ancak Thula Thula’da bazen ataların ve diğer ruhların daha hafif ve komik belirtileri vardır, örneğin kötü şöhretli *tokoloshe* gibi. Bir *tokoloshe*, Kuzey mitolojisinin kaos tanrısı Loki gibi kötü karakterli, yaramaz bir küçük cindir. *Tokolosheler*, *tagati*’nin uşaklarıdır ve her gece

Zululanda her tarafa gönderilirler. Neredeyse Thula Thula’daki her Zulumun yatağı tuğlaların üzerine oturtulmuştur, her ayağın altına iki veya üç tuğla konur. Bu, yatağın etrafında dolaşırken küçük *tokoloshe*’nin başını çarpmasını önlemek içindir ve böylece uyuyan kişi rahatsız edilmemiş olur. Sadece masum genç çocukların bir *tokoloshe*’yi görebileceği ve kötü rüyalar görmesine neden olduğu söylenir. *Tokoloshe* hakkında bir Zulu’yu sorguladığımızda, genellikle onu hafife alır, bu fikre alaycı bir şekilde gülerler, ancak odalarına girdiğinizde şüphesiz yataklarının altında tuğlalar olacaktır. Ancak büyücülüğün daha karanlık bir yönü vardır. Bir gün Brendan ve Zungu adlı bir bekçiyle bir çok kulübeden yükselen dumamı izliyordum.

Brendan, ‘Ne oluyor?’ diye Zungu’ya sordu. “Bugün cadıları ve büyücüler yakıyorlar,” dedi Zungu her yıl yapıla gelinen olağan bir işmiş gibi. “Geceleri maymunların sırtında dolaşmaya başlamışlar bile.”

“Onları öldürüyorlar mı?” diye endişeyle sordu Brendan.

“Hayır, hayır, eskiden onları öldürürlerdi, şimdi evlerini ve tüm eşyalarını yakıyorlar, onları köyden kovuyorlar. Bazıları dövülebilir ama onları öldürmezler. Ama gitmeleri gerekir,” dedi, sesinde bir inanç tonuyla. “Onlar cadı ne demek, onların cadı olduğunu nasıl biliyorlar veya cadıların var olduğunu nasıl biliyorlar?” “Herkes onların cadı olduğunu bilir,” diye rahatça cevapladı. Brendan’ın pes etmeye niyeti yoktu. Fazla batı mantığı içeren sorgu yağmuruna devam etti. “Ama eğer annenin cadı olduğunu söyleyip onu da almaya gelirlerse ne olur?” diye sordu.

“Gelmezler” “Neden?” “Çünkü herkes onun bir cadı olmadığını bilir.”

“Peki,” dedi Brendan, şaşırılmış bir şekilde. “Eğer bu kadar kötü şeyler yaptılarsa, neden mahkemeye götürülüyorlar?” “Çünkü mahkeme kanıt isteyecek,” dedi Zungu

‘İyi işte’ dedi Brendan ‘Cezalandırmadan önce kanıt gerek’

“Kesinlikle hiçbir kanıt yok,” dedi Zungu. “Tabii ki kanıt yok, cadılarda kanıt olmaz, cadılarda kanıt olmaz.”

Brendan başını sallayarak uzaklaştı. Zungu’nun söyledikleri bir noktada mantıklıydı. Hangi hakim bir cadı ev halkına büyü yaptı diye bir adamın yılan sokması sonucu öldüğüne veya ekinlerin kuruduğuna inanırdı ki?

Fillerle aramdaki tuhaf iletişimin haberleri, ölümcül bile olsa bir yılın veya akrebin öldürülmesine izin vermediğim haberleriyle birleşince köydeki bir çok kişi gizemli bir şekilde hayvanlarla bağlantı olduğunu düşündü. Yani, kendi türünden ziyade Afrika bozkırında fillerle iletişim kurmayı tercih eden bir insan ne tür bir insandır ki? Bir de orangutan eğitebilsem.....

31.BÖLÜM

Bheki Land Rover'ın arkasından sürücü penceresine eğilerek., 'Burası, Mkhulu, burası!' diye bağırdı "Sol, sol!"

Engibeli yolda zıplayan aracın direksiyonunu kenardaki dikenlerin arkada oturanlara sürtünmemesi için sertçe çevirdim. Başımı yan pence-reden çıkarmış olan Max, fırlayıp kucağıma yuvarlandı.

Bheki, dikkatimi çekmek için tavana vurarak 'Düz, düz!' diye bağırdı. Aracın üstünden alçak dalları kollayarak beni yönlendirmeye çalışıyordu. Çukurlara grip çıkarak ilerlediğimiz birkaç dakika sonunda leşe ulaştık. Bir vahşi devekuşuydu, ancak parçalanmış olduğu için tanınamayacak durumdaydı. Bizim burada olmamızın nedeni de buydu. Leşin yakınında ölü bir akbaba yatıyordu, az ilerde bir tane daha görüyorlardım. Her ikisinin de başları kesilmişti.

Canlı bir rezervin en doğru göstergelerinden biri sağlıklı bir akbaba popülasyonudur. İlk geldiğimizde Thula Thula'da boşuna üreme amaçlı çiftler aradığımızı hatırlıyorum. Eğer çok sayıda hayvanınız yoksa yerleşik akbabalarınız da olmaz. O ilk günlerde, bu büyük, zarif leş yiyiciler, Umfolozi rezervinden sürü halinde gelip, gökyüzündeki hava akımlarında sörf yaparak inanılmaz yüksekliklerde küçük noktalar halinde çürük et arıyorlardı.

Bugün, sağlıklı hayvan popülasyonumuzla birlikte, nehir boyunca sıralanmış büyük ağaçların tepesindeki 'yuvalarda' bol miktarda üreyen çiftimiz yavrularını büyütüyor ve genel olarak iyi geçiniyorlardı. Ancak şimdi ansızın, korucuların tahmin edemeyeceği tuhaf nedenlerden dolayı akbabalar birdenbire kaçak avcılarının baş hedefi olmuştu. Bir zamanlar küçümsenen akbaba, şimdi *sangomalar* arasında son derece etkili bir iyi şans sembolü haline gelmişti.

Nedeni basitti: para. Son zamanlarda devasa haftalık ödemelerle bir ulusal piyango tanıtılmıştı. Eğer altı kazanan Lotto numarasını tahmin ederseniz, anında milyoner olurdunuz. Çoğumuz piyangonun tamamen şans işi olduğunu biliriz. Ancak Afrika'da, kazanan numaraları tahmin etmek, doğaüstü gizemli bir sanattır. Güney Afrikalıların çoğu, doğru sayıları bulmak için tek yolun atalara danışmak olduğuna inanır.

Ölümlülerle ruhlar arasındaki hayati bağ kimdir? Tabii ki, *sangomalar*.

Bu batıl inanç sadece kırsalda yaşayan ilkel toplumlara özgü değildir. Atalara danışma, hayvan otlatan çobanlardan üniversite profesörlerine kadar her kademede uygulanmaktadır. Eğer bu inancın gücünü anlamazsanız, Afrikanın zengin ama sıklıkla anlaşılamayan ruhsal yapısını asla tam olarak kavrayamayız. Kimi vicdansız *sangomaların* iddiasına göre, en güçlü Lotto *muthi*'si kurutulmuş akbaba beyniydi. Bu yüzden anında milyoner olma yarışı kızışırken bazı rezervlerdeki talihsiz akbabaların neredeyse soyu tükenmişti. *Muthi*, Zulu dilinde hem büyü tılsımlarına hem de *sangomalar* tarafından hazırlanan tatsız içkilere verilen ortak bir terimdir. İyi *muthi* olabilir veya kötü *muthi* olabilir, sonuncusu her zaman büyüyle ilişkilendirilir. Kurutulmuş akbaba beyninin gerçekten çok iyi bir *muthi* olduğu düşünülüyordu. O kadar ki, *sangomalar*, saf müşterilerine gece yastıklarının altına bir dilim yerleştirdiklerinde, atalarının onlara rüyalarında kazanan Lotto numaralarını fısıldayacağını söylüyordu.

Akbaba *muthi*'sinin en akıl almaz yönlerinden biri, birinin açıkça güvenilmez bir şeye bu kadar körü körüne inanmasının nasıl mümkün olduğudur. Temel kumar olasılıklarından tamamen habersiz binlerce çaresiz fakir köylü, kazananı az olan bir piyangoya ellerinden geldiğince para yatırıyorlardı. Her hafta, milyonlarca insan, yastıklarının altına akbaba beyni koyup koymamak fark etmeksizin, sıkıntıyla kazandıkları paralarını kaybediyordu. Bu, *sangomalar* için büyük bir iş alanıydı. Bir dilim akbaba beyni yaklaşık on ABD dolarına mal oluyordu, ki bu, geri kalmış kırsal Zululand'da oldukça büyük bir paraydı. Ancak kazananın az olmasına rağmen, *sangomalara* olan ziyaretler gözle görülür bir şekilde artıyordu. Ve ne kadar çok kaybederlerse kaybetirler, köylüler, atalarının sihirli numaraları mırıldanacağını bekleyerek, daha fazla akbaba beyni için bir sürü nakit para harcamaya devam ediyorlardı.

Sonuç son derece üzücüydü: İnsanlar ömür boyu biriktirdiklerini savurganca harcıyor ve akbabalar ölmeye devam ediyordu - öyle ki bazı rezervlerde üreme çiftleri giderek daha da nadir hale geliyordu. Ashında, gerçek Lotto kazananları *sangomalar*du.

Aracın dışına çıktık, Land Rover'ın yolunu tıkamış olan uzun kahverengi termit yuvalarını kollayarak her zamanki gibi doğal olmayan bir ölümden yaptığımız gibi vahşi hayvanın kanlı kalıntılarını yakından in-

celedik. Leşin miknatis gibi çektiği başka akbabalar, ya yukarıda dönüyor ya da yakındaki ağaçların tepesinde toplanıyorlardı. Hayvanın salgın bir hastalıktan ölmüş olması en büyük korkumuzdur, çünkü bir anda başka hayvanlara sıçrayabilir. İlk olarak, burun akıntılarını, kenelerini, yaralarını ve hayvanın ölmeden önceki genel durumunu kontrol ettik. Bu vahşi devekuşu sağlıklı ve fit görünüyordu ve ölüm nedeni, parçalanmış kalıntılardan hemen belli olmasa da, bir kurşun yarası gibi görünüyordu. Bheki ve Ngwenya hayvanı çevirmek için tüfeklerini yere bıraktılar, böylece diğer tarafı kontrol edecektik, ancak bir şey beni durdurdu.

'Zehir,' dedim, ne olduğunu yavaşça fark ederek. 'Bence burada zehir var. Akbabaları kontrol etmeden bedene dokunmayın.' Şaşkın bir şekilde bana baktılar, ama hiçbir şey demediler ve geri çekilip beni takip ettiler, ben de ilk başsız kuşa doğru yürüdüm.

Max'a dikkatlice göz kulak oluyor, ona sık sık, ölü yaratıkları koklamak için bile "yanımdan ayrılmaması gerektiğini" öğretmeye çalışıyordum. Stryknin, böcek ilacı veya ne olduğunu bilmediğimiz bir zehiri soluması kesinlikle zarar verecekti.

Daha önce hiç bu kadar yakından bir akbaba görmemiştim. İki metre kanat açıklığı ile standartlara göre büyük ve etkileyici bir kuştur, ama ölüsü ne kadar haysiyetsiz ve aşağılık görünüyordu. Gökyüzünün muhteşem sultanı burada başsız yatıyor, bir büyük kanadı çimenlerin arasına saplanmış, çirkince yayılmıştı. Üzerinde hiçbir işaret yoktu ama devekuşu leşinin uzaklığına bakarak ölümün çok hızlı olduğunu, belki de kalkmaya çalışırken bile gerçekleşmiş olabileceğini tahmin ediyorduk. Diğerinde, biraz daha uzaklaşabilmiş olanda da durum aynıydı. Çevrede yaptığımız detaylı arama sonunda toplamda dört tane bulduk.

Bu kadar hızlı ölümlere sebep olabilmesi için devekuşu leşinde çok miktarda zehir olması gerekiyordu. Daha küçük bir doz olsaydı, kuş bedenleri millerce uzaklıklara düşer ve kaçakçılar onları asla bulamazdı.

Geri döndük ve Landy'nin kaputuna yaslanarak, yıkımı gözden geçirdik. Korucular devekuşunun kuyruğunun da kesildiğini belirttiler.

"Garip bir şekilde ölmüşler. Burada büyü var," dedi Ngwenya tehditkar bir şekilde. Vahşi devekuşu kuyruğu, onu bir büyü değneği olarak kullanan *sangomalar* için çok değerlidir. Ngwenya, bu katliamın arka-

sında büyüünün olduğuna inanmakta haklıydı, ancak yanlış nedenle. “Evet, bu işin içinde büyü var,” dedim, şüphesini doğrulayarak, “ancak düşündüğünüz gibi değil.”

Ardından, rüyaların ve akbaba beyinlerinin hikayesini, *sangomaları* ve Lottoları anlattım ve tepkilerini bekledim.

İlk tepki veren Bheki oldu. ‘Bunu duydum. Uzak kuzeyde, Mozambik’e yakın, ama burada asla.’ Başını salladı. ‘Bizde olmaz.’ ‘Ama şimdi oluyor,’ dedi Ngwenya. ‘Bu insanlar düşünmüyorlar. Eğer akbabalar ölürse, kırsaldaki ölü hayvanları kim temizleyecek? Çürüyen etten hastalık gelecek. Kötü olacak.’

Ngwenya etrafına bakındı. Tüm bu hastalık konuşmalarından ne düşündüğünü hissedebiliyordum. ‘Zehir hala burada, her şeyi yakmalıyız - vahşi devede, ölü kuşlar, her şeyi, yoksa daha fazla ölüm olacak,’ dedi, yukarıda dönen akbabalara işaret ederek, ‘bu gece, bir ziyafet düşleyen sırtlanlar ve çakallar da ölecek. Şimdi yapmalıyız yoksa...’ ‘Bekle. Henüz değil,’ dedi Bheki araya girerek. ‘Hırsızlar yukarıda uçan kuşları uzaktan görebilirler ve daha fazla yakalamak için geri dönerler. İyiye saklanalım ve onları yakalayalım.’

İyi fikir, dedim. Ayrıca bu akbaba kaçakçılarının diğer kaçakçılar için de *impimpi* - ihbarcılar - olarak hareket ettiğini duydum. Bu sefer onları yakalamazsak, filler ve gergedanlar da ciddi tehlike altında olacak.’

Saatime baktım; öğleden sonraydı ve rezervde her zaman olduğu gibi bir sürü iş bekliyordu. ‘Şimdi gitmeliyim, ama beni telsizden arayın, neler olduğunu bileyim. Ne olursa olsun, daha fazla kuşun - veya herhangi bir canlının - eti yemesine izin vermeyin.’ ‘Elbette, Mkhulu. Daha sonra haberleşiriz.’ Birkaç saat sonra arabamla Mnunzane veya sürüyü bulmaya çalışırken birkaç mil uzakta bir el silah patladı. Sert bir fren yaptım... sonra Ngwenya’nın sakin sesi radyoda kesik kesik duyuldu. ‘Mkhulu, Mkhulu, duyuyor musunuz, Mkhulu.’ ‘Buradayım.’

Ngwenya ‘Onları bulduk,’ derken tipik sakin sesinde olağandışı bir sevinç yankılanıyordu. ‘İkisini de.’ ‘Ne çabuk! Harika iş. Tamam, orada kalın - yoldayım.’ Konutlardan geçerken aklıma bir fikir geldi. Belki de *sangomaları* kendi oyunlarıyla alt edebildik...

Garağın yanındaki depoya gittim ve birkaç eşya seçtim, bunları iki büyük bez torbaya koydum ve Land Rover’ın arkasına attım. Sonra mutfağa gidip buzdolabından üç paket sığır kaburgası aldım, onları sarıp, Max’in ulaşamayacağı şekilde sürücü koltuğunun altına iteledim. Sonra telsiz aracılığıyla, biri etkileyici ciddiyeti amacına hizmet edecek orta yaşlı bir adam olan iki Zulu korucusuna, sivil kıyafetler giymelerini ve benimle nerede buluşmaları gerektiğini söyledim. Son olarak, Ngwenya’yı aradım ve kaçakçıları zehirli leşlerle ilgili sorguya çekip çekmediğini sordum. ‘Hayır,’ dedi.

‘İyi,’ dedim rahatlamış bir şekilde. ‘Akabalar veya zehirle ilgili hiçbir şey söylemeyin. Sadece bir vahşi devede, öldürdükleri için onları tutukladığımızı sansınlar. Ben gelince açıklarım.’ Diğer iki korucuyu aldım ve yol boyunca olanı biteni ve ne yapmalarını istediğimi açıkladım. Sonra onlara çantaların içinde ne olduğunu gösterdim. Yaşlı adam bakıp gülmeye başladı; planı anladı ve hemen kavradı.

‘Sırtlan taklidin nasıl?’ diye sordum genç korucuya.

‘Okulda en iyisiydim,’ dedi mütevazı bir şekilde.

Hayvan seslerini kusursuz bir doğrulukla taklit etmek, birçok Zulu genç tarafından edinilen bir yetenektir ve bu gece bunu iyi bir amaç için kullanacaktık. Bazılarına göre, sırtlan doğaüstü özelliklere sahiptir. Bu muhteşem yaratıkları yakından gözlemlediğinizde, gevşek uzuvlu koşuşları ve gizemli gece ulumalarıyla, bu efsanenin neden hala devam ettiğini anlarsınız.

Zulular doğal olarak oyuncudur ve bir gösteriden keyif alırlar ve bu da onlar için eğlenceli olacaktı. Ancak bu aynı zamanda ciddi bir durumdu ve onların oyunculukları hem basit hem de ikna edici olmalıydı. Onları drama taktiklerini tartışmak üzere bir ağacın altında bıraktım ve Ngwenya ve Bheki’ye katılmak için ilerledim.

İki suçlu, elleri arkadan kelepçeli, yerde çömelmiş oturuyor, leşin yanında oturan Bheki ve Ngwenya ise zehirli ete çökmeye çalışan akbaba sürüsünü andırıyordu.. Çevredeki ağaçlar onlarla doluydu.

Yirmili yaşlarının başında olan her iki kaçakçı, yakaladığımız bütün kaçakçılar gibi sahte bir duyarsızlık ve umursamazlık içindeydi. Ancak ufak bir fırsat verilse, tavşanlar gibi kaçıp giderler ve silahları olsa

ateş açarlardı. Aslında, silahları nerede diye bakındım, ama göremedim. Ngwenya beni karşıladı, onlara biraz su verdim. Koruculuk yapmak için sıcak ve susuz bir gün olmuştı.

Mataradan uzun bir yudum içtikten sonra ‘*Yehbo*, Mkhulu.’ dedi, ‘Kolay oldu. Yürüdüler, oturdular, biz arkalarından geldik. Bir el ateş ettim ve teslim oldular. İşte onların silahı ve bir *machete*.’

Yerdeki eski ama bakımlı Rossi .38 tabancaya baktım. ‘Ne bu?’ diye şaşkın şaşkın sordum. ‘Bu tabanca ile bir vahşi devekuşunu vuramazlar.’ ‘Onları sorguya çektik, yarım yamalak cevaplar verdiler,’ dedi Ngwenya. ‘Onlar yerli değiller. Kuzeyde bir *Sangoma* için çalışıyorlar ve işlerinin sadece kuyruğu toplamak olduğunu söylüyorlar - ki ellerinde kuyruk bile yok. Vahşi devekuşunun, *sangoma* tarafından kiralanan iki profesyonel kaçakçı tarafından vurulduğunu söylüyorlar. Kaçakçılar etin çoğunu alıp onları burada bırakmış. Tabanca sadece korunma amaçlı. Bu ikisi çok deneyimsiz, ama tehlikeliler.’

‘Yani, bunlar sihirbazın yardımcıları mı?’ diye seslendim. ‘Araçları nerede?’ ‘Araçları yok,’ dedi Bheki. ‘Yürüyecekler ve ardından bir taksiyle eve gidecekler.’

‘Peki ya akbabaların başları?’

‘Dediğin gibi, sormadık ama yanlarında bir çuval vardı. Onu yakınlardaki çalılıkta bıraktık. Endişelenmeyin, güvende,’ diye yanıtladı Ngwenya. ‘İyi.’ Ardından fısıldayarak ekledim, ‘Olayı polise taşımak zaman kaybı, sadece bir vahşi devekuşu ve birkaç akbaba kafası. Bu yüzden bugün onlara asla unutamayacakları bir ders vereceğiz. Onlar bir *sangoma*’nın uşakları ve patronlarına geri götüreceği bir mesaj alacaklar ki ne onlar, ne de başka kimse buraya bir daha gelemesin. Bu durumu kendi büyülerimizle çözeceğiz. İşte plan.’

Bheki ve Ngwenya, doğaçlama anlattığım Thula Thula *muthi* planımı gülerek dinlediler. Sonra, plana göre, iki kaçakçıya doğru yürüdüler, onları ayağa kaldırıp çalılığa doğru götürdüler.

Benimle beraber gelen diğer iki korucuyu çağırdım. Onlar odun getirdi çalı çırpıyla az ötede üç ayaklı dökme demir tencerede sığır kaburgalarını kaynatmak için küçük bir ateş yaktık. Daha sonra, benim depodan getirdiğim çantadan büyük birer timsah ve maymun kafatasını çıkarıp,

bunları devekuşu leşinin her iki yanına yerleştirdiler. Yaşlı adam omuzlarına bir sırtlan derisi giydi ve kollarına ve bacaklarına mağazamızın hediyeelik eşya dükkanından aldığı boncukları sardı. Özel efektleri tamamlamak için de kafasına tavuskuşu tüyleri, arkasına devekuşu kuyruğu taktı.

Planımın işlemesi için benim ortada görünmemem gerekiyordu. Beyaz bir adamın kolay kolay saklanabileceği bir yer değildi. Land Rover’ı küçük bir çalılığa gizledim ve sonra genç korucuyla birlikte bir ağacın arkasına saklandık. Sürreal bir atmosfer oluşturmak için uygun olan alacakaranlık, istediğim ortam için mükemmeldi, bu yüzden Ngwenya’yı telsizle arayıp kaçakları gözleri bağlı olarak geri getirmesini söyledim.

Telsizi kapattığım sırada arkamda bir dalın kırıldığını duydum. Neredeyse yerimden sıçradım. Sürü! Buradaydılar. Hızla uzaklaşması için Ngwenya’ya telsizle haber vermek üzereyken gözüme gölgeli bir silüet çarptı. Bu, sarmal boynuzları dikenli çalılıkların üzerinde kıvrılan büyük kudu boğalarının bekar sürüsüydü. ‘Oh!’ Hem genç korucu hem de ben derin bir nefes aldık. Eğer o Nana ve ailesi olsaydı, plan büyük patlayacaktı.

Gözleri bağlı iki kaçakçının beş hayvan leşinin yanına götürülüşlerini izledik. Gözleri açılıp leşin yanında kafataslarını görünce aynı anda geriye zıplayıp geri geri yürümeye başladılar. Hem timsah hem de maymun kafatasları, *sangoma* silahlarında kötülülük sembolleridir. Spontan tepkileri iyi haberdirdi çünkü bu, taklit oyunumuzun işe yaradığını gösteriyordu. ‘Oturun!’ diye emretti Ngwenya, onları yere iterek. Üzerinde sırtlan derisiyle on beş metre uzakta oturan korucuyu gören biri ‘Onun burada ne işi?’ diye sordu. Sırttım; kesinlikle karşılarında başka bir *sangoma* olduğuna inanıyorlardı.

‘Burası onun bölgesi. Dağlara kadar olan tüm bu alan, onun,’ dedi Ngwenya yavaş ve kararlı bir şekilde konuşarak. Sonra ağaçlardaki akbabaları anlamlı bir şekilde başıyla işaret etti. Ona hemen bir Oscar ödülü verme isteği hissettim. ‘Bizden ne istiyor?’ diye sordu biri, sesi titreyerek.

‘Hangi beceriksiz adam için çalışıyorsanız ona ait bir şey var mı yanınızda? Yoksa bir kadından mı emir alıyorsunuz ‘diye aniden bağırdı

Bheki. “Bizi koruyan *muthimiz* var,” dedi biri telaşla. “Cebimizde, burada. Dönünce silahıyla birlikte geri götüreceğiz.”

Bheki, uzanıp ceblerini arayarak yılan derisine sarılı pembe ve beyaz iki küçük nehir taşıyı çıkardı. Ardından ‘*sangomamıza*’ doğru yürüdü ve *muthiyi*, silahla birlikte, ona teslim etti.

Ardından, ikisi birlikte fırlayıp adamları yere yatırdılar, keskin çalı bıçaklarını kullanarak önce birinin, sonra öbürünün saçından bir tutam, tırnağından ufak bir parça kestiler. Adamların saçını ve tırnağını bir yaprak üzerine koyup törensel bir şekilde ‘*sangomamıza*’ verdiler. *Muthinin* gerçekten etkili olması için, *sangomanın* hedeflenen kişinin vücut parçalarından birine ya da en azından bir eşyaya sahip olması gerekir. Kaçakçılar bunu biliyorlardı. Şimdi korkmuşlardı. Güçlü bir *sangomanın* alanına girdiklerine inanıyorlardı ve şimdi saç ve tırnaklarının yanı sıra efendilerinin eşyalarına - taşlara ve silahı - sahip olduğunu düşünüyorlardı.

Bu, en kötülçül durumdu. Tıpkı tuzağa düşmüş hayvanlar gibi, dalgın bir şekilde ayak uçlarında sallanarak dosdoğru ileriye baktıklarını fark ettim. Bizim ‘*sangoma’nın* ürpertici emriyle Ngwenya koşup, yarı pişmiş kaburgaları getirip önlerine koydu. Ellerini çözdü, “Bitti “ dedi. “Şimdi *nyamazane*’in etinden yiyeceksiniz. Et lezzetli, ayrıca yolunuz uzun.”

Kalplerine birer mızrak saplasa bu kadar etkili olabilirdi. Kaçak avcılar, kendilerinin de akbabalar gibi zehirlenecekleri düşüncesine kapıldılar. Sonuçta, onları esir alan, her şeye gücü yeten, sırtında bir sırtlan derisiyle dolaşan bu garip *sangoma* aslında akbabalarla uçmuyormuydu? Onlar onun çocukları değil miydi? Ağızlarını sıkıca kapattılar, burunlarından inleyerek korku içinde kıvrandılar. Bu zavallı cahillere acıdım, ancak akbaba popülasyonumuzu korumak için bu oyunu oynamamız gerekiyordu.

Ngwenya, birinin ağzına et parçası sokmaya çalışarak “Yemek yemeyi mi reddediyorsun?” diye bağırды “Onun çocuklarını öldürdün! Şimdi de onun misafirperverliğini reddediyorsun!”

Zavallı adam dehşet içinde tükürüyor öksürüyor, kafasını sağa sola çeviriyordu. Sonunda dili çözüldü. Korkudan kontrol edilemez bir şekilde

ağlayarak, akbabaların kafalarını toplamaya zorlandıklarını ve yaptıkları şeyden pişman olduklarını söyledi. Ve en önemlisi, akbabaların ‘*sangoma’nın* çocukları olduğunu nereden bilebilirlerdi?

Bheki biraz daha bekledi ve sonra onları, tek başlarına bırakarak, Ngwenya ile birlikte ‘*sangoma’nın* yanına gittiler.

Avcılar tam beklediğim gibi arkalarına bakmadan ormana doğru körü körüne koşarak kaçtı. Bheki, eylemi hızlandırmak için havaya iki el ateş etti. Kilometrelerce durmayacakları kesindi. Evlerine güvenle ulaşmalarını diledim. Onların sağ salim gitmesini aslında, ‘*sangoma’larına*, taşlarının ve silahlarının yanı sıra saç ve tırnaklarının artık atalarında yaşayan güçlü bir rakibin elinde olduğunu rapor edebilsinler diye istiyordum. Avcıların bizi duyamayacak kadar uzaklaştığından emin olduktan sonra, genç korucuyla birlikte saklandığımız yerden çıktık ve ‘*sangoma’mızı*, Bheki’yi ve Ngwenya’yı, Hollywood’un en iyi oyuncularını bile kıskandıracak mükemmel performanslarından dolayı gülerек tebrik ettim Genç korucunun sırtına vurarak. “Çakal sesine bile ihtiyaç olmadı,” dedim. .

Ardından, en önemli soruyu sordum. ‘Ne düşünüyorsunuz? İnandılar mı?’

“Bir daha asla buraya dönmezler,” diye yanıtladı Bheki. ‘Her şeye inandılar.’ Dört ölü kuşu diğer leşlerle birlikte topladık, odunları yığıp hepsini kül haline getirdik. Sonra Ngwenya avcılarının içinde akbabaların kesik başları olan çantasını getirdi. Yedi tane saydık, hepsi bol miktarda tuzla kaplıydı. Bazıları bir haftadan daha eskiydi. Akbabaların bedenleri alev alev yanarken duman olan devasa Lotto kazançlarını düşünmeye başladım. Lotto’yu kazanmak değil de, Françoise kokmuş akbaba kafalarını yastığının altında bulsa yüzündeki ifadeyi görmek milyonlarca dolara değerdi.

32.BÖLÜM

Öğleden sonraki hafif esinti, çalılıkları kıpırdatmaya bile yetmiyordu. Mnumzane yol kenarında tembelce otlayarak dolaşırken ben de ona yaklaşık on metre uzaklıkta, Land Rover'in çevresinde gezinerek aklıma ne gelirse konuşuyordum. İkimiz de bir arada olmaktan memnunduk. Bir arkadaşla vakit geçirmek isteyeceğiniz güneşli sıcak günlerden biriydi. Her zamanki gibi, ben konuşuyordum, o otliyordu. Ama bir şeyler değişmişti ve o değişen şeyin ne olduğuna bir türlü parmak basamıyordum. Mnumzane'nin artık görmezden geldiği Max da onun yanında olmaya alışmış, kendine serin bir yer bulmak için Landy'nin altında toprağı eşeliyordu.

O sabah sürü arasında devasa bir kargaşadan, bir mil uzaktan duyulan çığlıklardan bahseden bir korucunun anlattıkları sonucu Mnumzane'ı görmeye gelmiştim. Önce birkaç mil uzakta otlayan sürüyü kontrol ettim, onların iyi olduğunu gördüm. Mnumzane de sakin görünüyordu... ama başka bir şey vardı; bir zamanlar el yordamıyla hissedilen güvensizliği kaybolmuş gibiydi. Sanki yeniden kendine güvenmeye başlamıştı.

Bana doğru yürüdü. On metre uzağımda duran bu devasa erkek fili inceledim. Kuşkusuz, kendinden daha emin, daha kararlı görünüyordu. Önümde kule gibi duran bu yaratıktan birlikte olduğumuzda cömertçe sunduğu her türlü sıcaklık ve güven hissine ihtiyaç duyuyordum. Sonra kıvrımlı hortumunu bana doğru kaldırdı. Bu son derece alışılmadık bir davranıştı. Mnumzane nadiren hortumunu uzatırdı ve eğer uzatırsa, Nana ve Frankie gibi temastan hoşlanmadığı için benim dokunmamı istemezdi., Sonra dönüp bozkıra doğru ilerledi. Bu da farklıydı, çünkü genellikle Mnumzane ile buluşmalarımızda ayrılmak için her zaman ilk ben hareket ederdim ve Mnumzane genellikle Land Rover'in önünde durarak yolumu kesmeye çalışırdı.

Daha sonra, batan güneş tepeleri kızılın ve altının bin bir tonuna boyarken filler barajı ziyaret ettiler. Bu, her zaman, doğanın efendilerini yakından izlemek isteyen konuklar için bir şölendi. İşte o zaman Mnumzane'nin neden bu kadar kendine güvendiğini gördüm. Sürü etrafa sular saçarak içerken, Mnumzane, çalılıklardan çıkıp başı dimdik

havada, hızla baraja doğru ilerledi. Garip, diye düşündüm. Genellikle çevrede saklanırdı. Tuhaf şeyler oluyordu.

Ben şaşkın şaşkın bakarken Nana başını kaldırıp onu görünce derin bir karın gurultusuyla sudan uzaklaştı ve sürüyü yanına çağırdı. Çok geç kalmıştı. Mnumzane, hızlanarak - sürünün dövüşçüsü - Frankie'yi hedef aldı ve ona öyle bir çarpı ki darbe, bozkırı inletti, onu geriye doğru fırlattı ve neredeyse devirdi. Şampiyonlarına ne olduğunu gören diğer filler, apar topar kaçmaya başladılar. Mnumzane başını kaldırıp kulaklarını açarak Nana'ya dönünce nefesimi tutup bekledim..

Nana bu ani tehdit karşısında sevdiklerine karşı kendini siper ederken bir yandan da saldırıyı karşılamaya hazırlanıyordu. Bu boyun eğmenin bir işareti değil, beklenen darbeyi en iyi şekilde karşılamak için kendini hazırlamaktı. Gövdesine korkunç bir darbe alınca içim parçalandı. Hızla bir birine çarpan on tonluk fil kütlesi, iki Abrams tankının çarpışmasını izlemek gibidir. İzlerken bile şaşkına dönmüş, nefesim kesilmişti. Artık hak ettiği saygıya sahip olduğuna inandığı için memnun olan Mnumzane, suya doğru yavaşça ilerledi ve yalnız başına içti. Bu yeni alfa fil olarak onun hakkıydı. Bundan böyle suyu önce o içecekti.

Mnumzane artık büyümüştü.

Bu olayın ardından rezervde bir şeyler değişti. Mnumzane artık araçlara veya başka herhangi bir şeye yol vermiyordu. Yolun ortasında durur ve ne yapıyorsa bitirmeden bırakmaz, sonra paşa gönlü isteyince ayrılırdı. Onu hareket ettirmeye yönelik herhangi bir girişim uyarı ile sonuçlanır ve her zaman dikkate alınırdı. Rezervin yeni büyük patronu tarafından saldırıya uğramak istemeyen herkes cehennemden uzak durmayı öğrendi.

Bütün bunlara rağmen, benim için o hâlâ aynı eski Mnumzane'ydi ama artık beni kovalamadığı için daha seyrek de olsa aramızdaki kırsal toplantılar devam ediyordu. Onunla birlikteyken çok daha dikkatli oluyordum ve eğer Land Rover'dan çıktımsa, en azından arabanın kaputunun aramızda olduğundan emin olmaya çalışıyordum ancak yanımda durmak istediği zaman bu işe yaramıyordu. Bu muhteşem yarattığı gerçekten seviyordum ve onun tedirginliklerinin ve korkularının geçmiş olmasından çok memnundum. Annesiz veya bir baba figürü olmadan büyümüş zor zamanlar geçirmiş ve nihayet bir role sahip olmuştu. "Sen

bir *mamba'sın*,” dedim ona son rastladığımda. “Kesinlikle gerçek bir Mnumzane oldun - gerçek bir patron.” Ona iltifat ettiğimde, büyük kahverengi gözlerle bakarak, sanki iltifatı kabul ediyormuş gibi, kımıldamadan durdu.

Mnumzane hakim boğa olabilirdi ama, sürünün patronu hâlâ Nana'ydı. Kısa bir süre sonra, Thula Thula'nın iki ana dişisi arasında başka bir çatışma çıktı. “Lawrence, Lawrence! Çabuk gel, neler olduğuna bak!” Hemen evden dışarı koştum. Bahçenin bir ucunda Françoise vardı; diğer ucunda ise Nana duruyordu. Çitin zayıf bir noktasını bulmuş ve Françoise'nin değerli bitki ve sebze bahçesine girmişti. Yavruları Mandla ve Mvula ile birlikte görüş alanındaki her bitkiyi yemeye başlamıştı. “Durmasını söyle! Onu al götür!” diye emretti Françoise.

Gök gürültüsüne karşı gaz çıkarmak daha gerçekçi bir seçenek olurdu. Yüzümdeki kocaman gülümsemeyi görünce, dönüp Nana'ya bağırdı: “Nana, dur, bu bitkileri burada bulamam. Misafirlerim için onlara ihtiyacım var. Dur! Allah kahretsin!” Françoise ve Bijou'nun toplamının yaklaşık 125 kilo, Nana, Mandla ve Mvula'nın toplamının on tonu geçtiğini düşünürsek garip bir karşılaşmaydı. Benden ümidini kesen Françoise hızla mutfağa koştu ve tencereler tavalalar getirdi. Ben engel olana kadar çan çalar gibi onları çılgınca birbirine vurmaya başladı.

İlk tepki veren Bijou oldu, gökyüzü yere indi sanmış olmalı ki güvenliği için eve kaçtı. Onu daha önce hiç koşarken görmediğim için tüylü küçük bacaklarının hızına şaşırmıştım. O kaçınca Françoise yalnız kalmıştı. Nana, tencere tava gürültüsüne şaşıp başını kaldırdı, ona evi terk etmesi için bağırarak Françoise'a bakarak dans eden Zulu savaşçıları gibi kocaman ayaklarını yere vurdu. Bir süre sonra sese alıştı ve otlamaya devam etti.

Tencere tavanın bir işe yaramadığını gören Françoise gidip bahçe hortumunu getirdi. Su basıncımız iyi olduğu için, bir çitin arkasından hortumun ağzını açtı ve itfaiyeci gibi Nana'ya su sıkmaya başladı. Nana yine başını salladı ve geriye doğru ayaklarını vurdu. Sonunda yüksek basınçlı fiskeye alıştı ve suyu yakalamaya çalışmaya başladı. Bu kadarı Françoise için yeterliydi. Bana ve gülmek için kendilerini zor tutan yanımdaki koruculara hiçbir işe yaramadığımızı bağırp “Merde” diye ekledikten sonra hissimle eve girdi.

Ortalık sakinleştikten sonra hortumu aldım ve vanayı kısarak Nana'ya uzattım. Yanıma gelip kana kana içtikten sonra yarım kalan talan işini tamamlamak üzere bahçeye geri döndü.

Ertesi sabah Françoise, çitleri güçlendirmek için bir elektrikçi çağırdı ve o günden sonra bahçe, bütün hortumlu yaratıklara karşı tamamen dayanıklı hale getirildi. Filler Françoise'ın bahçesine baskın yapamaları da evin önünden geçip, yolun hemen dışında Gwala Gwala adını verdiğimiz 100 metre uzunluğundaki baraja gelerek sığ suda yıkanmaya bayılıyorlardı. Ancak onların bir yerde bulunmaları bile kırıp dökmelelerine yetiyordu, nitekim birkaç kez barajın taşma duvarının onarılması gerekmişti. Korucularım bana yine böyle bir hasardan bahsedince bir göz atmaya indim, Max de peşimden geldi

Gerçekten de, uzaktan bile, baraja taşma duvarından girdiklerini görebiliyordum ve toplu ağırlıkları onu çokertmişti. Bu büyük bir sorun değildi, işçi ekibi bir günde düzeltebilirdi, bu yüzden bir süre ara verip sessizliğin tadını çıkarmaya ve ne olup bittiğine sonra bakmaya karar verdim.

Suyun etrafında her zaman bolca yaşam vardır ve bir barajda geçirilen birkaç saat kesinlikle ayırdığımız zamana değer. Sezonun ilk kurbacıları ortaya çıkmış, futbol topu büyüklüğünde hevenkler halinde suyun altında hafif hafif yuvarlanırken, turuncu yusufçuklar kızıl kamışların arasına dalıp çıkarak uçuşuyordu.

Kalın siyah vücudu ve turuncu bacakları olan on beş santim uzunluğunda bir *shongololo*, bir Afrika kırkayağı, istinat duvarındaki bir çatlaktan ortaya çıktı. Elimi uzattım, tırmandı ve her zamanki gibi koluma doğru yürüdü. Sonunda onu çektim ve nazikçe indirdim - aslında çok nazikçe, çünkü onları korkutursanız, kötü kokulu bir madde salgırlar ve hatta sabun ve su bile kolayca çıkarmaz. Bol miktarda böcek, bol miktarda yaşamın varlığını gösterir, ve kahverengi suyun durgun yüzeyi yem bulmak için sürekli kafasını çıkaran kefal ve tilapylarla süslenir.

Yakınlarda, suyun üzerine eğilmiş eski bir akasya ağacı, saman rengi meyveler gibi dallarından sallanan yüzlerce dokumacı kuşu yuvası ile doluydu. Bu güzel parlak sarı kuşlar, mevsimsel yuvalarını inşa etmekle meşguldüler ve her zamanki gibi en az bir hane içi tartışma olduğunu görebiliyordum.

Erkek kuşun yuva yapmakla görevli olduğu ve doğal kalite kontrol memuru olan eşinin dikkatle izlediği doğrudur. Muhtemelen üç gün boyunca kamışlar toplayıp yuvayı yapmak için çırpınan bu zavallı adam, daldan dala atlayarak cıvıldıyor ve şikayet ediyordu. Son kontrol için içeride olan eşi, yuvayı dala bağlayan destek düğümünü gagalıyordu. Bu tek bir şeyi ifade ediyordu: yuva reddedilmişti ve suya düşerek benzer şekilde reddedilenlerin arasına katılacaktı.. Yani ev testi geçememişti, ya sıfırdan başlayacak, ya da eşini kaybedecekti.

Şapkamı çıkardım ve yastık gibi kullanarak yakınlardaki banka uzandım, cennetle çevrili bir şekilde uyukladım.İnsanın içine doğan garip hislerin nereden çıktığı belli değildir. Uyuklarken, derinlerden ani bir içsel korkuya kapıldım. Ne olduğunu anlamam birkaç saniyemi aldı. Uyanıp etrafa telaşla bakındım. Her şey sakın görünüyordu. Max, yalağın yanında su içiyordu ve herhangi bir tehlike olsa uyarırdı. Peki beni bu endişeye sürükleyen neydi?

Sakin çevreyi tekrar tekrar kontrol ettim, ancak kesinlikle hiçbir şey yanlış değildi. Şapkamı yine başıma koymak üzereyken neredeyse kaçırıyordum. Baraj yüzeyinde hareket eden hemen hemen fark edilmeyen bir dalgalanma vardı. İlginç, dedim ve tekrar oturdum. Bu nedir? Öyle masum görünüyordu ki, o kadar hafif bir şeydi ki endişelenmeye bile değmez gibi geldi. Ama bir şey sürekli kafamı kurcaladı ve sonra içimdeki içsel his tekrar devreye girdi. Daha dikkatle bakmaya başladım ve taş kesildim. Durgun kahverengi suyun altında neredeyse görünmez dalgalanmanın ardında, büyük bir timsah vardı, muazzam kuyruğuyla Max'e doğru geliyordu. Dalgalanma, burnunun ucu suyun dışına hafifçe çıkarken oluşuyordu.

Kalkıp bağırarak Max'e doğru koştum. 'Max buraya gel; buraya gel, Max ... Maaaaaax!'Su içmeyi bıraktı, bana baktı. Beni daha önce manik bir şekilde bağırırken duymamıştı ve yanlış bir şey yapmadığı için, çılgınca konuşmalarımın onunla hiçbir ilgisi olmadığı sonucuna varmış olmalıydı. Başımı aşağıya indirdi ve içmeye devam etti.

Duvarın üzerinden tırmandım, dikkatini yeniden çekmek için atacak küçük bir taşı kapmaya çalıştım, sonra kayıp düştüm, keskin kayalıklarda sağım solum kesilirken elimdeki taşı kaybettim. Kalktım ve koşmaya devam ettim, ancak artık timsah neredeyse kıyının kenarındaydı.

Yine de Max, korkunç tehlikeye aldırmandan içmeye devam etti.

Sonra son anda, aslında ona bağılıyor olduğumu fark ederek, döndü ve benim birkaç adım arkamdan kıyıya doğru koştu - ikimiz de hayatlarımız için kaçırıyorduk; ben bilerek, o ise değil. Bir timsahın bir nehir kenarından fırladığını görmüştüm ve bu, tercih ettiğim ölme yolları listemde oldukça alt sıralarda yer alıyordu.

Tepeye ulaşmadan önceki o korkunç anlar sonsuza dek sürdü gibi geldi. Güvenliğe ulaştığımızda dönüp suya baktım, tam Max'in içtiği yerde dev canavarın yüzeye çıkarken oluşturduğu dalgaları gördüm. Muhtemelen on iki metre uzunluğundaydı.Güvendeydik ve sağduyumun ve nefesimin toparlanması için yere çöktüm. Max'in yanına uzandım ve onu kucakladım, o da kocaman ıslak bir dille karşılık vererek, açıkça aklımı başıma topladığım için memnun olduğunu anlatmaya çalışıyordu. Sonra tekrar öne bakınca aniden timsahı gördü, kasıldı ve dikkat kesildi. Allahtan ona sarılı vaziyetteydim, çünkü canavara doğru hamle yapıyordu. Tam zamanında tasmaşından yakaladım. Hemen cesur Penny'yi ve nasıl öldüğünü düşündüm. Doğanın işaretleri doğrudur; o onu öldüren timsahın peşinden gitmişti. Aptalca da olsa, boğa ve Staffords-hire teriyerinin cesareti gerçekten sınırsızdır.

Burada da olay Max'in su içerken çıkardığı seslerdi. Timsahlar bir hayvanın dilinden çıkan seslere duyarlıdır.. Öldürme teknikleri basittir: su altında kal, yaklaş, sonra derinlerden çılgın, ani ve sürpriz bir saldırı başlat. Ve bunu yapmak konusunda çok, çok iyilerdir. Cehennemın pençelerinki ölümünden kaçma şansımız çok azdır. Timsahlar önceden uyarılmaz.

Hayatta kalmamız sırf bir içgüdü sayesinde oldu. Başka bir şey değil.On beş dakika sonra sürünge, göletin karşı tarafında yüzeye çıktı, yavaşça vücudunu sudan çıkardı ve kıyıya tırmanmaya başladı. İşte bunu bekliyordum. En azından şimdi ona iyici bakabilirdim.

Uzaktan bir timsahı cinsiyetini belirlemek zor, hatta imkansızdır, ama onu bir erkek olarak düşündüm, sırtındaki koyu renklerden dolayı yaşlı biri gibi. Ve avlanma tekniğine bakılırsa, kesinlikle kurnaz bir yaşlıydı. Rezervde yeni bir varlıktı ve muhtemelen son sel sırasında nehirten aşağı inmiş ve iki mil yüzerek Gwala Gwala barajını evi olarak seç-

mişti. Bu nedenle, geniş Thula Thula ailesine katılmış ve şimdi koruma hakkına ve doğal yaşamını sürdürmek için yalnız bırakılma hakkına sahipti. Barajda günlük beslenme olanaklarının yanı sıra mutlu olacağı ziyafet sofralarıyla da karşılaşabilirdi. – umarım bunlar Max veya ben olmazdık. Burada mutlu olacaktı.

33.BÖLÜM

David telsizden “Patron! Patron, cevap ver, cevap ver!” diye seslendi. “- Dinliyorum. Ne oldu?” “Büyük bir hata var burada,” dedi David, ‘hata’ kelimesini Zulu anlamında büyük bir sorun olarak kullanarak, “Kudu Nehri kavşağındayım. Hemen gelmelisin.”

“Neden?”

Durdu. ‘Bir ölü gergedanımız daha var,’ dedi. ‘Lanet olsun! Ne oldu peki?’

‘En iyisi gelip kendin gör. Hiç hoşlanmayacaksın bundan.’

Şaşkın bir şekilde, ilk ölü gergedanımızda olduğu gibi kaçak avcılarla karşılaşmayı beklediğim için 303 tüfeğimi alıp Max’in peşinden Land Rover’a doğru koştum. David’in bana telsizde söylemediği şey neydi?

Yaklaşık yirmi dakika uzaklıkta olan kavşağa arabayla ilerlerken sol tarafta Mnumzane’nin koşturduğunu fark ettim. Acelem olmasına rağmen durdum. Bir şeyler yanlış gibiydi; oturduğum yerden hissedebiliyordum.

Seslendim ama bana gelmek yerine başını kaldırdı, kulaklarını açtı ve kasıtlı olarak uzaklaştı. Her yeni fil tepkisi beni heyecandırır ve normalde ne olduğunu öğrenmek için onu takip ederdim, ancak David’in başı dertteydi.

On dakika sonra David’e ulaştım. Şemsiye gibi açılmış akasya ağacının gölgesinde topuklarının üzerinde çömelmiş, gözlerini yere dikmişti. Arabayı yanına çekip indim.

“Ne oldu?” diye sordum, etrafa bakınarak. “Gergedan nerede?” Yavaşça kalktı. Sonra hiç bir şey söylemeden dar bir patıkaya girdi, oradan bir açıklığa çıktı. Yerde gri bir leş yatıyordu. Bir dişiydi. Görünüşe göre yeni ölmüştü.

Boynuzları hala sağlamdı. Şaşırdım, çünkü onların kesilip alınmış olmasını bekliyordum, kaçak avcıların ilk yapacağı şey buydu. Kocaman, hareketsiz bedene doğru yürüdüm, otomatik olarak kurşun yarası aradım. Hiç yoktu.

Ardından cesedi hastalık belirtileri veya diğer ölüm nedenleri açısından inceledim, David sessizce yanı başımda duruyordu. Zırhlı derisindeki taze çirkin yaraların dışında, güçlü ve sağlıklıydı. Aslında, ölüsü bile o kadar etkileyiciydi ki fırlayıp ayağa kalkacak hissine kapıldım.

Korkunç manzaraya o kadar konsantre olmuşum ki etrafımdaki geniş çevreyi fark etmemiştim ve başımı kaldırdığımda şok oldum. Bir tufan daha fazla zarar veremezdi. Çalılıklar ezilmiş, ağaçlar her tarafa yayılmış ve parçalanmıştı. Toprak yukarı doğru kazılmış gibiydi, sanki sürücüsüz bir dozer başıboş dolaşarak her şeyi dümdüz etmişti. Hiçbir şey mantıklı değildi; hiçbir gergedan böyle bir tahribata sebep olamazdı. Burada ne oluyordu? İz sürmek için yere baktım. Her yerde, ağır ve hareketli adımlarıyla, ancak dönüp dolaşmalarında doğal olmayan bir şekilde gergedan izi vardı. Sonra fil izleri gözüme çarptı; büyük, ağır fillerin izleri, tam anlamıyla öfkeli bir boğanın yerde bıraktığı, toprağı parçalayan saldırgan ayak izleri. Mnumzane!

Olay aydınlanmaya başlarken doğru olmaması için dua ediyordum.

David'ın "Onu öldürmüş, Patron," diyen sözleri düşüncelerime karıştı. "Çok büyük bir mücadele vermiş ama onunla baş edememiş - hiçbir zaman edemezdi.»İsteksizce başımı salladım. Ama izler, film şeridi gibi açık bir şekilde hikayeyi anlatıyordu.David, neredeyse kendi kendine konuşur gibi, "Bir kez Namıbya'daki bir su çukurunda bir filin siyah bir gergedanı öldürdüğünü gördüm," diye devam etti. "Fil o kadar sert vurdu ki gergedan otuz metre geriye fırladı, kaburgaları kırıldı, kalbinin üzerine çöktü ve oracıkta öldü. Sonra fil ön ayağını cesedin üzerine koydu ve sanki oyuncak gibi onu ileri geri yuvarladı. Gücü inanılmazdı."Önümüzdeki leşe baktı. "Bu beyaz bir gergedan, neredeyse siyah bir gergedanın iki katı büyüklüğünde, ama yine de, hiç şansı yoktu."

Sol taraftaki çalılıklarda hafif bir kıpırtı gözüme çarptı. Max de görmüştü. Bakışlarımı takip ettiğimde yakın bir çalılıktan sessizce bizi izleyen bir gergedan yavrusu fark ettim. Bu, ölü hayvanın iki yaşındaki kızı Heidi'ydi. Bir gergedan çoğu durumda ölümüne savaşır – hele yanında yavrusu varsa, başka bir seçenek olamaz. "Ne kadar berbat bir durum!" diye homurdanırken sözlerim çalılıklarda yankılandı. "Bunu neden yaptı ki? Lanet olası aptal!"

David "Onu..... onu vurmaya değil mi?" diye sorarken ilk kez bu kadar üzgün olduğunu fark ettim.

Mnumzane'yi vurmak mı? Donup kaldım..

Güney Afrika rezervlerinin çoğunda, yetişkin boğaların bilge gözetimi olmadan büyütülmüş saldırgan genç erkek filler, hiçbir neden olmaksızın gergedanları öldürmüştü. Ve bunu yaptıklarında, rezerv sahiplerinin intikamı ani ve acımasız olurdu. Güney Afrika'daki gergedanlar nadir ve çok pahalıdır. Öte yandan filler daha bol ve karşılaştırmalı olarak ucuzdur. Geçmiş kayıtlar, daha önce gergedanları öldüren fillerin bunu tekrar yapacağını gösteriyordu. Bu nedenle, değerli gergedanları korumak için bir filin birini öldürmesi, etkili bir şekilde kendi ölüm fermanını imzalamak demektir.

Saçma bir şiddet eylemiyle, Mnumzane kendi kendini dışlamıştı. Onu artık tutamazdım; ne sevgi ne de para karşılığında başkasına veremezdim. Kim, gergedanları sırf zevk için öldüren bir fili isteyebilir ki? Benim durumumda olan çoğu rezerv sahibi, hemen bir av partisi düzenleyip işi bitirirdi. "Hayır," dedim, kendi kendimi rahatlatmaya çalışarak. "Onu vurmaya değil. Ama gerçekten de elimizde çok büyük bir sorun var."

Duraksadım, düşünmeye çalışarak, "Sorunu sakince çözelim. Bir kere Heidi iyi, annesiz yaşamayı başaracak kadar büyümüş, hemcinslerinin yanına katılabilir."

"İkincisi, boynuzları almalıyız," diye araya girdi David. "Haberler yayılacak. Kaçak avcılar için çok büyük bir cazibe oluşturuyorlar. Adamları çağıracağım, onları çıkaracağız, temizleyeceğiz ve güvenli bir yere kaldıracağız."

Başımı salladım. "İyi düşündün. Vahşi yaşam derneğini arayacağım ve olanları bildireceğim. Ölüm şekinden pek memnun olmayacaklar ama bu konuyu da onlarla konuşacağım. Leş burada kalacak, konuklara bol bol sırtlan ve akbaba gösterisi olacak."

David bir şey söylemeye başladı, sonra durdu. "Patron..." diye fısıldadı, "Mnumzane'yi vurmaya değil mi?" "Milyon dolarlık soru. Buna cevabım yoktu, bu yüzden bir şeyler uydurmaya karar verdim. "Onu bulup ne yapabileceğimi görmeye gideceğim. Onunla zaman geçirmem ve bir çözüm bulmam gerekiyor."

David, ikna olmamış bir şekilde baktı, ama bu benim ortaya koyabi-

leceğim en iyi çareydi. İkimiz de uzun uzun devasa gri leşe baktık ve sonra farklı yönlerle ayrıldık. O, bir zamanlar muhteşem olan yarattığı boynuzsuz bırakmak için ekibi çağıracaktı. Ben, Mnumzane ile ciddi bir konuşma yapacaktım.

Ayrılırken, gergedan yavrusunun saklandığı çalılıktan cesaretle dışarı çıkıp ölmüş annesinin başında nöbet tuttuğunu gördüm. Mnumzane gerçekten ortalığı birbirine katmıştı. Onu Gwala Gwala barajı yakınlarında otlarken bulana kadar bir buçuk saat daha geçti. Yavaşça yaklaştım, otuz beş metre kadar kala arabadan çıktım ve dürbünümü çıkarıp Land Rover'ın kaputuna yaslandım. Onu çağırmadım, ama orada olduğumu çok iyi biliyordu. Bunun yerine beni görmezden gelmeyi ve otlamaya devam etmeyi tercih etti, ki tam olarak istediğim buydu. Dürbünle vücudunu taradığımda savaşın izlerini görebiliyordum.

Kan pıhtıları, göğsünden yaralandığını, yan taraflarında derin çizikler ve sıyrıklar olduğunu ortaya koyuyordu. Kısa süren bir arbeye değildi; savaş, muhtemelen dövüşmeye alışık olmadığı için şiddetli ve uzun sürmüştü. Onun ebadında tecrübeli bir dövüşçü, tek bir hücumla işi bitirirdi. Ayrıca, gergedanın kaçacak bol vakti olmalıydı, ancak yanında yavrusu varken, olacak şey değildi. Cesur hemcinsleri gibi savaş alanını terk etmeyip inatçılığının bedelini canıyla ödedi.

Sonunda yemeğini bitirdi ve bana baktı.

Tonlamaya odaklanarak 'Mnumzane!' diye serçe seslendim,. 'Ne yaptığının farkında mısın, geri zekalı ?'Onunla daha önce hiç bu kadar öfkeli bir tonda konuşmamıştım. Gergedanın ölümüne çok sinirlendiğimi anlaması gerekiyordu.

'Bu, senin için, benim için ve herkes için büyük bir sorun. İçine şeytan mı kaçtı senin? '

Onu azarladığım sırada, bakışı sabit, hareketsiz durdu, ben ayrıldıktan sonra uzaklaştığını gördüm. O zamandan beri her gün onu izledim, mümkün olduğunca yakınında kaldım, ama o yaklaştığında bilinçli olarak uzaklaştım. Onun buna bozulduğunu görebiliyordum. Sonra inanılmaz bir şans eseri, onu suç yerinin yakınında buldum. Arabayı çürümekte olan gergedanın kalıntılarına doğru sürdüm ve rüzgara göre leşin kokusunu alacak yönde, ve kaçabileceğim mesafede olduğumdan emin olduktan sonra, onu yumuşak bir sesle çağırdım.

Tekrar alıştığı neşeli ses tonumu duyduğuna memnun olup, yavaş adımlarla yanıma doğru ilerledi. Olay yerine gelene kadar devam etmesine izin verdim, sonra pencereden dışarıya eğilip sert ve kararlı bir ses tonuyla azarladım. Alışılmadık şekilde dönüp ters yöne doğru yürüyene kadar da durmadım. Bunların hepsinin saçmalık olduğunu, fillerin bir şeyden anlamadığını, zamanımı boşa harcadığımı söyleyecek insanlar olabilir. Ama ben Mnumzane'nin mesajı aldığını inanıyorum. Bir daha öldürmek değil, asla başka bir gergedanla uğraşmadı. İlişkimiz normale döndü ve beni görünce çalılıklardan çıkıp sohbet etmek için yanıma gelmeye devam etti.

Ara sıra merhaba demek için eve kadar geldiği bile oluyor, bu da en çok David'in içini rahatlatıyordu.

Kısa bir süre sonra David kapımı tıklattı, biraz hüzünlü görünüyordu. "İçeri girebilir miyim, patron?" "Elbette, ne var?"

"Annem ve babam ülkeyi terk ediyorlar. İngiltere'ye gidiyorlar. Göç ediyorlar." Çok şaşırdım. David'in ailesi, öncü Zululand kökenliydi ve bölgede büyük saygı gören kişilerdi. Bu onlar için büyük bir karar olmalıydı. David, şaşkınlığımı fark etti ve utanarak gülümsedi. "Bu kadar değil. Ben de onlarla gidiyorum." Bu sefer neredeyse düşünüyordum. David'in ailesini İngiltere'de hayal edemiyorsam, onu hiç düşünemezdim. O, doğa adamıydı - İngiltere'de neredeyse hiç bulunmayan bir şeydi. Vahşi doğa onun hayatıydı. Bir önceki vedalaşmamıza sebep olan haki üniformalı bekçilere tutkun güzel İngiliz kızımı hatırlayıp "Yine üniforma tutkusu değil, değil mi?" diye sordum. O sadece bir ay kadar sürmü, sonra eski işini isteyerek geri dönmüştü. Gülümsedi. "Bu sefer değil. Annem ve babamın yabancı bir ülkede uyum sağlaması zor olacak. Onlara yardım etmek için gidiyorum."

Ailesine ne kadar yakın olduğunu bilerek başımı salladım. 'Kalman için yapabileceğimiz bir şey var mı?"

"Maalesef, patron. Bu son derece zor bir karar oldu. Thula Thula ve sizleri ne kadar özleyeceğimi bilsem de, ailemle gitmek zorundayım." "Biz de sizi özleyeceğiz." O ayın sonunda ayrıldı. Onunla 'patron' olarak son kez el sıkıştığım gün, hüzünlü bir gündü. David olduğu için, sönmeyen neşesiyle, İngiltere'de kısa sürede ayakları üzerinde sağlam basmayı

başardı ve Britanya Ordusu'na katıldı. Dünyaca ünlü Sandhurst Askeri Akademisi'nde subaylık kursuna seçildi ve bir subay olarak Afganistan'da savaşa katıldı – orada doğaçlama becerileri ve doğal liderlik yeteneklerinin onu mükemmel bir subay yaptığına inanıyorum.

34.BÖLÜM

Thula Thula'da neredeyse altmış yıldır yılan sokması duyulmamıştı. Önceki sahiplerin yaşadığı elli yıl, bizim de burada olduğumuz sekiz yıl boyunca sokma olayı yaşamamıştık.

Bu şaşırtıcı değildir çünkü Thula Thula gibi bütün vahşi Afrika yaşam alanları her tür ve boyutlarda yılanlarla dolu olmasına rağmen bu ilginç sürüngenler üç çok iyi nedenle insandan kaçınırlar. İlk olarak, siz yaklaşmadan onlar kaçar, ikincisi, insanlar onların avları değildir ve üçüncüsü, sırf var oldukları için bizim onları öldüreceğimizi öğrenmişlerdir.

Tek istisna, engerek yılanıdır. Donuk sarı-kahverengi ve siyah rengini kamuflaj olarak kullanır ve ne kadar yaklaşırsanız yaklaşın yerinden kıpırdamaz. Kalın bir vücuda sahiptir, uzunluğu genellikle yaklaşık bir metre civarındadır ve çok saldırgan olduğu için Afrika'da diğer tüm yılanlardan daha fazla ölüme neden olur. Her kıdemli korucu en az bir sefer hareketsiz bir engereğin üzerine ya basmış, ya da basmasına ramak kalmış ve ölümden döndüğünü sonradan fark etmiştir. Bazı durumlarda, üzerlerine basarsanız bile hareket etmezler. Ama siz zıplayıp kaçana kadar ısırrırlar.

Yılanlar hakkındaki yanlış inançları dağıtmak, ziyaretçilerin bu çevreyde hayati önem taşıyan, özellikle kemirgen popülasyonlarını kontrol altında tutan bu ilginç yaratıkları takdir etmelerine ve belki de arkadaşlık etmelerine olanak sağlar. Ancak, kendine özgü kuralları olan bir yılan vardır.Bir gün çay içmek için uğrayan KZN'nin Fundimvelo rezervinden deneyimli korucu John Tinley, 'İki zebra kaybettik,' dedi. 'İkisi de ölmüş, su birikintisinin hemen yanında, şişman ve sağlıklı, hastalık belirtisi yok ve üzerlerinde hiçbir işaret yok.'

Ağzımı arıyor, yorum bekliyor gibiydi.

'Peki, ne olmuş?' diye sordum.

Kara mamba," dedi, sıcak çayını üfleyerek. "İkisini de öldürmüştü."

Duyduklarıma inanamayarak "Emin misin?," dedim. Bir zebra yakla-

şık 270 kg. ağırlığındaydı. “Bir mamba iki yetişkin zebraı mı öldürdü?»Parmaklarını şıklatarak cevap verdi. “İzler yanılmaz .Oraya vardığımızda işleri bitmişti. Lanet şeyi korkutmuş olmalılar ya da üzerine basmış olmalılar... ya da başka bir şey.”“Emin misin?” diye sordum duyduklarına şaşırarak. Bir zebra 270 kilo ağırlığında olabilir. “İki tane mi?”

“İzler yalan söylemez. O türde işaret bırakan başka bir yılan yok. Ateşi görmüşsündür. Cesetleri yaktım. Hiç kimse ya da hiçbir şeyin o eti yemesini istemem, hatta sırtlanların bile.”Adam gittikten hemen sonra telefonu açtım ve birkaç arama yaptıktan sonra sandalyeme geri çöktüm. Haklıydı, bir mamba kolaylıkla bir zebra öldürebilir; aslında neredeyse her şeyi öldürebilir - aslan, devasa kudu boğaları... hatta zürafaları bile. İnsanlar içinse, bir mamba kırk yetişkini öldürecek miktarda zehir üretir.

Boyu dört buçuk metreye kadar uzayabilir ve bir erkek kolu kalınlığındadır. Ayrıca etraftaki en hızlı yılanıdır, bazen başı bir metre havada, hızla ilerler. Aslında siyah değil, daha çok metal gri rengindedir. Ağzının iç kısmı tamamen siyah olduğu için bu adı alır. Bir mambanın, tabut şeklindeki başını kaldırıp çimenli düzlükte süzülerek hareket etmesini izlemek, son derece heyecan verici bir deneyimdir.Birkaç gün sonra, Biyela’nın heyecanlı sesini duyduğumda ofisimdeydim.

‘Mkhulu, çabuk gel! Mamba!’ Fırlayıp kalktım, av tüfeğimi kapıp, Max’i içeri kilitledikten sonra dışarı çıktım. Biyela evin arka tarafında, depo duvarına dayanmış bekliyordu.‘Mamba!’ diye tekrar bağırdı.

Sesini alçaltması için parmağımı dudağıma götürdüm. Teşekkür edencesine başını salladı ve hırdavat deposu olarak kullanılan küçük bir çitle çevrili avluyu işaret etti.‘Oraya girdi.’

Biyela için tüm yılanlara otomatik olarak mamba olduğunu bilerek ‘Emin misin mamba olduğuna?’ dedim.

‘Ngempela - kesinlikle.’

Genel kural olarak, asla yılan öldürmeyiz. Hatta bir siyah mambayı bile yakalayıp ormana salmaya çalışırız. Ama ölümcül bir şey evin içine kaçmaya çalışırsa, vurmaktan çekinmem. En son isteyeceğim şey, yatlardan birinde ya da koltuk minderlerinin arkasında yerleşen birkaç

metrelik zehirli bir yılanı. Biraz daha yaklaşınca Biyela birden koluma sarıldı ve bir kuyruğun yatak odamızın açık penceresinden içeri kaydığını gördük.‘Lanet olsun!’ diye bağırarak ön kapıya doğru koşarken Biyela da peşimden geliyordu.

Ön kapıdan koşarak yatak odasına dalıp durduk. İçeri doğru yavaşça ilerleyerek, etrafımızdaki alanı dikkatlice taradık, ardından odanın zeminini ve üzerimizdeki kamış çatıyı tutan direkleri taradık. Hiçbir şey, hiçbir şey. Gitmişti. Her yere baktık, yatağın altına, dolaplara, perdelelerin arkasına. Her yere. Tamamen, ama tamamen kaybolmuştu.‘İnanılmaz bir şey bu. Yatak odamızda bir mamba var ve onu bulamıyoruz. Lanet olası bir mamba! Nerede bu lan?’“Onlar hayalet gibidir,” dedi Biyela.

Hayal kırıklığına uğramış haldeyken, dışarıda Françoise’ın bazı personelle konuştuğunu duydum. ‘Yatak odamda bir mamba var ne demek? Lawrence nerede?’“Merhaba. Ben buradayım, oturma odasında!’ diye seslendim, kaygısız görünmeye çalışarak.Françoise, yanımda topallayarak koşuran Bijou ile içeri girdi. ‘Yatak odamızda bir mamba olduğuna dair bu saçmalık nedir?’“Eh... belki. Bir mamba girmiş olabilir ama şimdi... hani, belki de gitmiştir,” dedim, durum tamamen kontrolüm altında gibi ciddi bir şekilde başımla onayladım.

‘Yatak odamızda mamba olduğundan emin değil misin?’ Omuzlarımın üstünden bakıp içeri doğru eğilmişti. ‘Peki, tamam, büyük beyaz avcı. Ben bu gece misafirhanede kalacağım, eğer gittiğinden eminsen sen burada kalabilirsin. Sadece vasiyetin güncellenmiş olsun.’Sonra, yanımızdan nasıl geçip kaçtıysa, Bijou birden yatak odasında hırlamaya başladı. İçgüdüsel olarak onu bulduğunu anladım. Ya da daha kötüsü, ölümcül yılan onu bulmuş olabilirdi.

Fırlayıp tekrar odaya girdim. Odanın ortasında Bijou... ve tam karşısında yükselen bir şey vardı... bir mamba değil ama yetişkin bir Mozambik kobrası. Bir *mfezi* – Max’in favori rakibi. Ancak, Bijou, yılanın etrafında dolandıktan sonra saldırmaya meraklı Max’in aksine, bir yılan dövüşçüsü değildi.Yılan klasik saldırı pozisyonundaydı: başını kaldırmış, kulaklarını şişirmiş, karşısındaki tek lokmalık tüylü topa pür dikkat odaklanmıştı. Neyse ki, gelişimimizle cesaretlenen Bijou ortalığı yalamaya ve havlamaya başladı, ölümcül yılanı sabit bir hedeften mahrum bıraktı.

Mfezi'nin bir adamı öldürecek kadar yeterli zehri olsa da, Richter ölçeğinde bir mamba'nın çok altında kalır. Bu da içimi rahatlatmıştı. Siyah mamba, daha önce belirttiğim gibi, aslında gri renktedir, neredeyse *mfezi* ile aynı renkte. Biyela da, ben de pencereden giren kuyruğa bakıp iki cinsi yanlışlıkla karıştırmıştık. Ama bunun 'sadece' bir Mozambik kobrası olması yüzünden hissettiğim rahatlama, Bijou'ya bir şey olursa, Françoise'in öfkesinin beni kızak olmadan Kuzey Kutbu'na gönderme ihtimalini düşününce hemen kayboldu.

"Lawrence! Bir şey yap!"

Gözlüklerimi zehir sıçramasına karşı yüzüme yerleştirip, aynı sebepten dolayı (bir yanıt için açılmış olan) ağzımı kapatıp, yılanın yanından dikkatlice geçtim, heyecanla havlayan poodle'ı kucakladım ve onu Françoise'e teslim ettim.

Sonra Biyela'nın uzattığı yılan yakalama süpürgemi alıp dikkatlice yaklaştım. Bay *Mfezi'yi* kesinlikle gerekenden daha fazla sinirlendirmek istemiyordum. Süpürge kıllarının vücudun altına kolayca kaydırılması için gerekli manevraları yaparak dik duran yılanı doğru yavaş yavaş yaklaştırdım. Bu şekilde tehdit altında olmaz, ancak süpürge'nin momentumu ile dengesi bozulur ve üstüne devrilir. Bir kez süpürge'nin üstüne kaydı mı ucunda kıvrılmış otururken süpürgeyi sapından tutup kaldırmak ve dışarı taşımak basit bir iştir. Onu evden uzak bir mesafede serbest bıraktım.

Haleluya! Bijou kurtarıldı ve Françoise'in gözünde koca bir kahraman oldum. Yılan yakalama tekniğinin bir parçası olan süpürge yöntemini bu olaya tanık olan birkaç stajyer bekçiye tekrar göstermek beni mutlu etti. Bu yöntemin sadece kobralarda işe yaradığını ve yılanın saldırı pozisyonunda dik durması gerektiğini vurguladım.

Ne yazık ki, birkaç gün sonra bu doğaçlama derslerin ciddi yanlış sonuçları oldu.

'Kırmızı Kod!' Ana evde yılan sokması!' Land Rover'ın telsizinden hızla yankılanan çağrıyı duyduğumuzda, Brendan'la beraber arabayı kırsalda sürünün yanına park etmiş Mandla'nın kendinden çok daha büyük olan Mabula ile oynamasını seyrediyorduk. Brendan'ın cevabı paniği yatıştırmak için gerektiği gibi soğukkanlı ve hesaplıydı. "Kim

ısırdı, nerede, ve hangi tür yılan?" dedi. "Yeni stajyer Brett. Sanırsınız bir siyah mamba. Kimliğini belirlemek için onu bulmaya çalışıyoruz."

Ses kesildiğinde midem bulandı. Siyah mamba! Olacakları düşünmek bile istemeden Land Rover'ın gaz pedalına basarak belirsizlik içinde acele eve doğru yola çıktım. Thula Thula'dan Empangeni'deki hastaneye gitmek yaklaşık kırk dakika sürüyordu, tam doz mamba ısırtığı bu sürenin yarısında ölüme götürüyordu. Ayrıca, rezervde mamba serumu bulundurmuyorduk. Aslında, kimse elinde tutmuyordu, basit bir nedenle, çünkü serum kısa sürede bozuluyordu. Bazen serum, ısırtık kadar kesin olarak sizi öldürebilirdi.

'Allah'ım, umarım mamba değildir,' diye dua ettim. 'Ve eğer öyleyse, o kadar büyük olmasın.'

Ancak bunun önemi olmadığını biliyordum, çünkü bir günlük bile olsa yavru bir mamba, bir yetişkin adamı öldürecek kadar yeterli miktarda zehre sahiptir. Toz bulutu içinde evimizin arkasındaki otopark alanına girdim, dışarı fırladım ve görevlilerin büyük bir ölü yılanın etrafında toplandığı yere koştum, bir mamba olmaması için dua ediyordum. Ama öyleydi. "Brett'i hastaneye kim götürdü?" diye sordum. Başka bir stajyer "Kimse götürmedi" diye saçma bir cevap verdi, "Valizini hazırlamak istedi, ama şimdi götüreceğiz," "Ne! Lanet bir mamba olduğunu biliyor mu?"

"Evet, ama sadece parmağında küçük bir ısırtık oldu." "Sadece parmağında mı! Tanrı aşkına - bir mamba! Nereyi ısırdığının bir önemi yok!" Duymakta olduğum şeye inanamıyordum ve tatildeymiş gibi bir valiz taşıyan Brett'e, hızlı olması için bağırdım. Derin bir nefes aldım, çocuğu paniğe sürüklemek istemiyordum. "Brett," dedim sessizce. "Lütfen koşma, çünkü bu sadece kalp atış hızımı artırır ve zehir yayılır. Bu bir mamba. Tamam mı? Bana ısırtığı göster."

Bana elini uzattı ve parmağında yılan dişi izini gördüm. Rahat bir nefes aldım. Sadece bir delik. "Üstüne yapıştı mı?" diye sordum. "Hayır. Sadece saldırdı ve uzaklaştı, ama parmağım inanılmaz derecede acıyor." - Zehirini akıtacağı bir yer olmadığı ve sadece bir parmakta bir diş izi olduğu için Brett'in - belki de sadece - bir şansı olabilirdi.

"Elin uyuşuyor mu?"

“Evet, sormanıza şaşırdım. Ayak parmaklarımda da uyuşma var.” Parmak uçlarında karıncalanma, bir mamba ısırığının ilk belirtileridir, bu da zehrin sisteme girdiğinin kesin işaretidir. “Bu ısırdıktan geliyor. Hemen gitmen gerekiyor. Her şeyi yavaşlat - nefes almayı - her şeyi yavaşlat.” Ardından şoföre döndüm, Brett’in beni duyamayacağından emin olunca.” Uç,” diye talimat verdim. Başını salladı ve hızla uzaklaştı.

Saatime baktım, ısırıldıktan sonra altı kıymetli dakika geçmişti ve vücudundaki zehrin ne kadar olduğunu bilmiyorduk. Eğer sadece bir çizikten daha fazlaysa, kasabanın yarısına bile ulaşmadan ölü olacağını kabul etmemiz gerekiyordu. Aklımdan ailesine yapmam gereken korkunç telefon görüşmesi fikrini uzaklaştırdım. “Ne oldu?” diye sordum Bheki’ye.

“*Ayish*, o genç adam dinlemiyor. Buradaydık, orada mambayı gördük.” Dedikten sonra yatak odamızın penceresinin arkasındaki küçük avluya işaret etti.

Avluya dik dik baktım, aynı avluydu, Biyela’nın hafta başında bir yılan gördüğü yerdin ve birden ne olduğunu fark ettim. O gün iki yılan vardı. Biyela tamamen haklıydı. Gerçekten gördüğü, avluya giren bir mambaydı. Sonra muhtemelen *mfezi* ile karşılaştı. *Mfezi* avludan dışarı fırladı ve kaçmak için pencereye tırmandı, doğruca ‘cesur’ Bijou’nun karşısına geçti. Mamba o günden beri avluda faaliyet gösteriyordu. Bheki’nin yanında duran Biyela sanki düşüncelerimi okuyormuş gibi, “*Yehbo*,” dedi. “Gördüğüm bir mambaydı, *mfezi* değil. Kafamız karıştı.” “Peki sonra ne oldu?” dedim.

“Brett yılanı bir süpürgeyle yakalamaya çalıştı. Ona bu yılanın çok tehlikeli olduğunu ve süpürge için sadece *mfezi* için kullanılması gerektiğini söyledim ama dinlemedi. Onu durdurmaya çalıştım ama çok geçti ve mamba onu ısırıldı. Şimdi belki ölecek.”

“Yılanı kim vurdu?” “Ben. Çok sinirliydi ve her yere hareket ediyordu.” “İyi yapmışsın.”

On dakika sonra cep telefonumu aldım ve sürücüyü aradım.

“Brett nasıl?”

“Terliyor ve ağzından salyaları akıyor. Ama bilinci yerinde ve hastaneye çok az kaldı. Uçarak gidiyorum.”

‘Tamam, doktorun yanına gittiğinde haber ver.’ Olabildiğince kötü bir durumdu, bu basit teşhisle Brett’in çok az şansı olduğunu biliyordum. Zorlu bir yolculuğa çıkmıştı, ama ısırdık ölümcül olsaydı zaten kusmaya ve kas kontrolünü kaybetmeye başlamış olurdu, bu da son ölümcül belirtilerdi.

On dakika sonra şoförden hastaneye vardıklarını duyduk. Brett yoğun bakıma alındı ve orada iki gün yaşam savaşı verdi. Ve bu bir ısırdık bile değildi, sadece bir parmağı hafifçe sıyrın bir diş. Olaydan sonra sık sık gördüğümüz mambalar hayatlarına devam ederken, o ısırdık yarım yüzyıldan fazla bir süredir yaşadığımız tek yılan krizi olarak kayda geçecek. Ve, stajyerlerin asla unutamayacağı bir hikaye olarak anlatılacak.

35.BÖLÜM

Nana'nın en büyük kızı Nandi'nin şişmiş karnı birçok parmağın ona işaret etmesine neden oluyordu. 'İyi ve güzel' anlamına gelen adını Kral Shaka'nın güçlü annesi Nandi'den almış, adına yakışan vakur, kendinden emin ve uyanık karakterini sürüye kabul ettirmişti. On yedi yaşında bir gençken, sürüyle birlikte Thula Thula'ya geldikleri gün meşhur kaçma girişimine katılmış, şimdi yirmi iki yaşında bir yetişkine dönüşmüştü. Nana'dan potansiyel bir matriarkın işaretlerini miras alıyordu. Adamakıllı hamileydi. Babası elbette Mnumzane idi ve Nandi bir fıçı gibi şişerken büyük ve sağlıklı bir bebek bekliyorduk. Tüm Thula Thula iyi haberleri bekliyordu.

Olay olduğunda ilk olarak, yeni korucumuz sevimli Johnny olay yerindeydi. Sarışın, çocuksu, yakışıklıydı, kısa bir süre önce aramıza katılmış, kolayca gülümsemesi personel arasında popüler olmasını sağlamıştı. Telsizle arayıp haber verdiğinde sesinin durgunluğuna şaşırmıştım. Nedense pek mutlu değil gibi geldi.

'Nandi'yi nehir yakınlarında bulduk ama bebeği rahat göremiyoruz. Sürü etrafında toplandı, yaklaşmamıza izin vermiyorlar. Oldukça tuhaf davranıyorlar.' Portatif radyoyu kapıp kapıya doğru ilerlerken 'Tam olarak neredesiniz?' diye sordum.

'Lojman yolundaki ilk nehir kavşağından hemen önce. Arka yoldan gel, aksi halde fillerin yanından geçemezsin.'

"Öğlene doğru güneş yakıcı bir şekilde parlıyordu. 38 dereceyi gösteren termometre Land Rover'ın zeminindeki şapkamı ararken yükselmeye devam ediyordu. Beyaz tenli olmam sebebiyle, acımasız Afrika güneşinde kendime dikkat etmeyi zar zor öğrenmiştim. Max, yan koltukta, dili dışarıda pencereden bakarak yolun kenarından yükselen kokuları yalayarak oturuyordu.

Johnny ve Brendan'a hemen ulaştım. Elli metre uzakta Johnny'nin söylediği gibi garip bir biçimde toplaşmış sürüyü gördüm.

'Ne oluyor?' diye sordum.

'Bilmiyoruz,' dedi Johnny. 'Hiçbir şey görebilecek kadar yaklaşamıyoruz. Ama bir süredir oradalar.'"

Mesafemi koruyarak telaşlı sürüyü görebileceğim bir nokta bulmak için çalıhklara doğru yürüdüm. Sonunda, ortada yere uzanmış yeni doğmuş bebeği fark ettim. Yere uzanmış olması alarm zillerinin çalmasına sebep oldu. Yavrunun ayakta olması gerekiyordu. Afrika'daki tüm vahşi yaşam, doğundan hemen sonra, titreyerek de olsa anında ayağa kalkar ve bunun bir nedeni vardır. Yerde savunmasız bir bebek sorun demektir, avcılara kolay hedef olur. Hatta filler bile, güçlü kütlesine rağmen, plasentanın kokusunun pusuya yatan etoburları çekeceği doğum noktasından mümkün olan en kısa sürede uzaklaşırlar.

Ne olduğunu öğrenmem gerekiyordu, bu yüzden zigzag bir yolda yavaşça ilerleyerek ve ne kadar yaklaşmama izin vereceklerini dikkatlice gözlemleyerek yaklaşmaya başladım. Yaklaşık yirmi metre kadar yaklaştığımda, Frankie beni fark etti ve doğruldu, tanıyana kadar tehditkar iki veya üç adım attı, sonra kim olduğunu tanıyıp kulaklarını indirdi. Ancak pozisyonunu korudu ve tavrından bana daha fazla yaklaşma demek istemediğini anlayabiliyordum. Mesajı aldığımdan emin olduktan sonra, önünde yatan bebeğe geri döndü. Artık en azından neler olduğunu görebiliyordum ve içim acıdı. Yeni hayatın enerjisiyle canlanan küçük, çaresizce ayağa kalkmaya çalışıyordu. Defalarca denedi, annesi Nandi'nin, büyükannesi matriark Nana'nın, teyzesi Frankie'nin hortumlarıyla sabırla kaldırılmaya çalışıldığı halde, yürek parçalayıcı bir şekilde, her seferinde yarı yarıya kadar kalkıp geri düşüyor ve tekrar ayağa kalkmaya çalışıyordu. Bu çabanın bir süredir devam ettiğini fark ettiğim için yüreğim sızladı.

Hava kavurucu sıcaktı ve tamamen kötü şans eseri, bebek ağaçlar arasındaki tek açık alanda, doğrudan yakıcı güneşin altında yatıyordu. Üstelik bu yetmiyormuş gibi çimlerin değil, sıcak kumların üzerinde yatıyordu. Sadece beklemek, gözlemlemek ve umut etmekten başka yapılacak bir şey yoktu, bu yüzden korucuları diğer görevlere gönderdim, Land Rover'dan bir şişe su aldım ve fillerin mümkün olduğunca yakınında, gölge bir nokta buldum. Onların yanında olduğumu bilsinler diye seslendim ve Max'la birlikte oraya yerleştik.

Dürbünümü alıp bebeğe odaklandım. Bir kızdı ve sorun çarpıcı bir şekilde ortaya çıktı. Ön ayakları şekilsizdi; rahimde içe doğru katlanmışlar, ve her ayakta durmaya çalıştığında "bilekleri"nin üzerinde duruyordu.

Bir saat sonra yorgun düşmüş ve ayağa kalkma girişimleri seyrelemeye ve zayıflamaya başlamıştı. Bu, annesini ve teyzelerini caydırmadı, tam tersine, her başarısızlık sonrasında çabalarını yenilediler. Hortumlarını küçük bedeninin altına sokarak, bebeği kaldırdılar ve onu ayakta tutup, ardından nazikçe indirdiler, tekrar yere çökmesine izin verdiler.

Filler sıcak günlerde her zaman kuytu bir gölgelik bulur ve orada kalır. Kocaman bedenleri çok fazla sıcaklık üretir, bu yüzden serin kalmak bir önceliktir. Güneşe bakarak lanet ettim; güneş tam güçle parlıyordu ve bu zavallı hayvanlar doğrudan güneşin altındaydılar. Ancak hiçbiri neredeyse yirmi metre kadar uzaktaki ağaçların, gölgesine sığmayacağı düşünmediler. Orada, öğle sıcağında bebeği koruyarak duruyorlardı, hatta yalnızca izleyen genç filler bile. Hiçbiri, yarım milden daha yakın olan nehirde soğuk su içmek için ayrılmadı. Doğal radyatörleri olan yelken benzeri kulaklarını sürekli çırparak, mümkün olduğunca çok hava üfleyerek, aşırı ısınan vücutlarını dengede tutmaya çalışıyorlardı.

Ancak o zaman bebeğin sürekli annesinin ve teyzesinin gölgelerinin altında olduğunu fark ettim. Etrafında durmalarının asıl sebebi buydu. Güneşin hareketine göre, hepsinin sırayla şemsiye gibi hareket ederek bebeği güneş ışığından koruyacak şekilde pozisyonlarını değiştirdiklerini hayretle izledim.

Üç saat sonra bebek teslim olmaya başlamıştı. Daha fazla hareket etmek istemiyordu ve aile hortumları onu bir kez daha kaldırdığında acınası sesler çıkarmaya başladı. Aşırı yorgundu. Sonunda Nana durunca hepsi durup önlerinde yatan bebekle birlikte beklemeye başladılar. Dürbünü yaklaştırdımca hala nefes aldığını ama derin bir uykuya daldığını gördüm.

Vahşi yaşam, insanı mahvedecek bir felaketi anında sindirebilir. Doğum travması geçiren, kavurucu sıcakta, yabancı bir ortamda yarım gün geçiren ve hatta ilk bir yudum sütünü bile içemeyen bu minik fil, hala yaşıyor, hala mücadele ediyordu..

Ama artık sona yaklaşmış olmalıydı. Onu sürüden uzaklaştırmam gerekiyordu. Ellerinden geleni yapıyorlardı, ama bu küçük yaratığın ciddi bir tıbbi bakıma ihtiyacı vardı. İstedikleri kadar iyi niyetli olsalar da Nandi ve Nana bebeğin ayaklarını tamir edemezdi. Onun tek şansı bizdik- ve hatta o da belirsizdi. Ama onu sürüden nasıl uzaklaştırabilirdik?

Bir filin annelik içgüdüğü son derece güçlüdür. Bir bebeği sadece yaklaşıp kapıp alarak annesinden ayıramazdık. İntikam korkunç olurdu.

Peki ne yapabilirdik? Ateş açıp kurşunlarla onları korkutarak kaçırarak dışında başka bir yol yoktu, ki bu da ilişkimizi sonsuza kadar yok ederdi. Belki sadece Nandi olsaydı ... ama Nana ve Frankie de etrafta olunca.....

Max ve ben, filler dünyasının büyük sırlarını düşünerek oturmaya devam ettik. Akşama doğru hava biraz serinlediğinde, filler tekrar hep birlikte hortumlarını bebeğin altına sokarak onu ayağa kaldırmaya çalışmaya başladılar. Yürek burkan başarısız çabaları güneş batana kadar sürdü. Fillerin asla vazgeçemediğini hayranlıkla izlerken. Land Rover'ı daha da yakma sürdüm ve sahneye farları tutarak onlara yardım etmeye çalıştım, Şimdi neredeyse on iki saattir deniyorlardı. Onların kararlılığı kesinlikle olağanüstüydü. Deniz Piyadeleri 'kimseyi geride bırakma' diyebilir, ama onların bile bu fillerden alacağı dersler olabilir.

Gece yarısına doğru bebeğin acınası bir şekilde zayıfladığını, hem onun hayatta kalamayacağını hem de yapabileceğim hiçbir şey olmadığını kabullenmek zorunda kaldım. Seslenip veda ederek, geri döneceğimi söyledim, sonra eve geri dönüp yatağa girdim sabah alacağım kötü haberi düşünerek uyumaya çalıştım. Ertesi sabah şafak sökerken geri döndüğümde, inanılmaz bir şekilde sürü hala orada, artık neredeyse tamamen cansız olan bedeni ayağa kaldırmaya çalışıyordu. İnanamıyordum; bu muhteşem yaratıkların sadakati anlayışımı aşırıyordu. Onlara duyduğum saygı ve yaptıkları şey sonsuzdu. Güneş yükselmeye başladı ve saat 10'a geldiğinde, yeni bir sıcak güne hazırlandığımızı biliyordum. Ve hala devam ediyorlardı. Ama daha fazla ne yapabilirlerdi? Bebeğin artık sona geldiğini biliyordum.

Birkaç dakika sonra, Nana ilk kez birkaç adım geri çekildi ve, sanki durumu değerlendiriyormuş gibi tek başına durdu. Sonra dönüp durmadan yürümeye başladı. Umutsuzluğun bir portresi olarak omuzları çökmüş, hortumu sürükleniyordu. Karar verilmişti. Nana, ellerinden geleni yaptıklarını biliyordu. Her şeyin bittiğini biliyordu. En iyi çabalarına rağmen, bebek ayakta kalamadı ve bu yüzden hayatta kalamayacaktı. Sürünün geri kalanı da onu takip etti, kurumuş boğazlarını ıslatmak için nehre doğru yol alarak gözden kayboldular. Onlar, su içmeden,

dinlenmeden otlamadan bozkırda 24 saatten fazla süre geçirdiler. Az insan bununla baş edebilirdi.

Ancak Nandi geride kaldı. Annesi olarak, sonuna kadar orada olacak, bebeğini sırtlanlardan veya diğer avcılardan koruyacaktı. Sakat kızına gölge yaparak başını eğdi, yorgun, kaderine razı, ama bebeği son nefesine kadar koruma kararlılığında durdu. Dürbünlerle bebeği inceledim, artık ölmüş olduğundan emindim. Sonra neredeyse fark edilmez bir şekilde başını hareket ettirdiğini gördüm. Kalbim deli gibi çarpıyordu. Hala yaşıyor, zorlukla, ama hala yaşıyor! Ve sürü gittikten sonra, aklıma başka bir çılgın plan geldi. Hızla eve gittim ve Landy'nin arkasına büyük bir açık konteyner yükledim, içini suyla doldurdum ve bir torba taze biçilmiş yonca attım. Brendan, korucuları çağırdı. "Tamam, arkadaşlar," dedim, "şöyle olacak: Ben Nandi'ye doğru geri geri gitmeye çalışacağım, ona su ve yoncanın kokusunu verip yavaşça uzaklaşacağım ve onu bebeğin yanından uzaklaştırmaya çalışacağım. Yirmi dört saattir hiçbir şey yememiş ve içmemiş, güneş altında yanıp kavrulmuş durumda. Aç ve susuz, bu yüzden belki peşimden gelebilir. Yolda yaklaşık otuz metre uzaklıkta keskin bir viraj var, eğer beni oraya kadar takip ederse bebeği göremeyecek. İşte o zaman, sizin diğer taraftan gizlice yaklaşmanızı, mümkün olan en hızlı şekilde içeri girmenizi, bebeği yüklemenizi ve hızla uzaklaşmanızı istiyorum."

Bir an duraksadım, hevesli yüzlerini taradım. "Ama eğer Nandi bebeğini alırken sizi görürse, gömecek parçanızı bulamam. Yani eğer bu riske girmek istemem diyorsanız, benimle gelmeyin. Çok tehlikeli. Gerçekten ciddiym." Bir an bile tereddüt etmediler. "Varız" diye ortak bir cevap geldi.

Teşekkürlerimi belirttim. "Tamam. Veterineri aradım, bebek tehlikeli derecede susuz kalacağı için serum getiriyor. Ayrıca kamyonun arkasına onun için bir yatak koydum."

Hızla aşağıya indik, pozisyon aldık, planın her ayrıntısını bir kez daha gözden geçirdik ve sonra telsizlerimizi test ettik. "Tek bir şansımız var," dedim onlara. "Daha önce söylediğim gibi, Nandi bebeğe yaklaştığımızı fark ederse başınız dertte demektir. Geri geri yanaşın, böylece eğer sizi görürse oradan ileriye doğru kaçabilirsiniz. Bir sürücü, bebeği yüklemek için de arkada iki kişi olacak"

Nandi beni tanıdığı için ve yiyecek ve su taşıyor olmamdan dolayı az da olsa güvende sayılabilirdim, ama yanında sakat bebeğiyle nasıl tepki vereceği belli değildi. Oysa korucular için durum bambaşka idi. Nandi onları tanı mıyordu ve üstelik bebeğini çalıyorlardı. Onlara karşı merhamet beklenemezdi.

Land Rover'a bindim ve Nandi'ye doğru geri geri gitmeye başladım, yaklaştıkça ona ben olduğumu bildirmek için sesleniyordum. İlk tepkisi alışılmadık bir şekildeydi. Bebek ile üstüne doğru gelen aracın arasına geçip beni korkutmak için yüksek sesle bağırıp tozu dumana katarak saldırdı. Daha önce hiç üzerime gelmemişti, bu yüzden durdum ve pencereden dışarıya eğilerek sakinleştirici bir şekilde onunla konuşmaya başladım. O gerilerken tekrar yavaş yavaş geri gitmeye başladığımda bir hamle daha yaptı. Konuşmaya devam ettim ve üçüncü kez geri geri gittiğimde, hamlesi zayıflamış, taze su ve yiyeceklerin kokusunu almaya başlamıştı.. Durdu ve döndü. "Gel, yavrum," dedim nazikçe, "gel güzel kız, hadi, yandın, yirmi dört saattir hiçbir şey yememiş ve içmemişsin. Gel bana"

Durdu, sonra kulaklarını iki yana açıp tereddütlerle birkaç adım attı, her şeyi çekinerek kontrol ediyor gibi yaklaştı ve hortumunu su kovaasına daldırıp bir metrelik bir suyu çekti, aceleyle ağzına dökerken ortalığa saçtı. Ardından, dayanılmaz susuzluğu devreye girdi ve aracın arkasından doyumsuzca içmeye başladığında ben de yavaş yavaş ileri hareket ettim. Tereddütsüz olarak takip etti, ilerledikçe kovalar dolusu suyu içiyordu. Bebeğinin görüş alanının dışında olduğumuzda bile hâlâ durmamıştı. Ne kadar susadığına inanamıyordum. "Gidin, gidin, gidin!" diye telsize fısıldadım. "Sizi göremiyorum, o da göremez. İşiniz bitince hemen haber verin."

Nandi'yle konuşmaya devam ettim, sesimle onu sakinleştirerek, dikkatini dağıtarak, ne yapmaya çalıştığımızı anlattım. 'Bebeğini almazsak ölecek. Bunu sen de biliyorsun ben de. Yani sen geri döndüğünde o orada olmayacak, ama onu kurtarırsak, sana geri getireceğim. Söz veriyorum.' Ne anladığı konusunda hiçbir fikrim yoktu, ama tonlama ve niyet sözcüklerden çok daha fazlasını iletebilir. En azından ona ne yaptığımızı söylediğim için daha iyi hissettim.

Birkaç dakika sonra, soluk soluğa bir çağrı geldi. 'Onu aldık. Yaşıyor - zorlukla - şimdi hareket ediyoruz.'

‘Harika! İyi iş çıkardınız, onu eve götürün. Ben bir süre daha Nandi ile kalacağım.’Nandi bir damla su bırakmadan hepsini içti, sonra otlara daldı. Bitirdiğinde, beni fark ederek bana baktı ve bebeği bıraktığı yere geri yürüdü. Ben de onu takip ederek geri geri gittim ve yerleri koklamaya başladığımı izledim. Mükemmel koku alma duyusuyla korucuların kokusunu hemen alırdı. Uzunca bir süre etrafı kokladıktan sonra bir süre durdu ve sonra yavaşça sürüye doğru hareket etti.

Eğer sırtlan veya çakal kokusu almış olsaydı, o kadar sakın tepki vermeyeceğini veya sahneyi o kadar çabuk terk etmeyeceğini biliyorum. Öç almak için kokuyu takip eder, hiç vazgeçmeden peşinden giderdi.O gözden kaybolana kadar bekledim ve ardından korucuları telsizden aradım. ‘Nasıl gidiyor?’‘Hala yaşıyor. Çimlere yatırdık, serinletmek için su sıkıyoruz. Veteriner şu anda serumu takıyor.’‘Az sonra orada olacağım. İyi iş çıkardınız beyler.’Ellerim hala titriyordu. Bunu başardığımıza inanamıyordum. Cesur korucularım sayesinde bir bebek fili annesinin yanından almıştık. Şimdi yapmamız gereken tek şey onun hayatını kurtarmaktı.

36. BÖLÜM

Evimize geri döndüğümde, yavru gölgenin altındaki çimlerde hareket-siz yatıyordu ve veteriner ikinci serum torbasını kulağının arkasındaki şişmiş bir damara bağlıyordu. “ Zor nefes alıyor, çok susuz kalmış, ’ dedi. ‘Önümüzdeki birkaç saat, hayatta kalıp kalmayacağımı gösterecek.’

Ben birkaç telefon görüşmesi yaparak yetim bir fil yavrusuna anne süt-tünün yerine geçecek ne alabilirim diye soruşturdum. Tam karışım ge-rekiyordu ve Kenya’daki ünlü hayvan yetimhanesi olan Daphne Sheld-rick’ten formülü aldıktan sonra, bir korumayı malzemeleri ve piyasada bulunan en büyük şişeleri ve en büyük meme uçlarını almak için kasa-baya gönderdim. Ben bunları yaparken, Françoise, yan odamızın tam karşısındaki yedek yatak odasını bir fil yuvasına dönüştürmeye başladı, zemine balya balya saman serpiştirip onun üzerinde yatması için sağ-lam bir yatak döşedi.Benim hissettiğimden daha fazla bir özgüvenle, ‘Burada rahat edecek,’ dedi ‘Ona Thula adını vereceğiz.’

Başımı salladım. İyi bir isimdi. Yavru filin yanına döndüm ve içe bü-kük ön ayaklarını inceledim. ‘Büyük bir bebek,’ dedi veteriner, ‘Aslında, fazla büyük. Bu yüzden ayakları geriye sıkışmış, rahim içinde katlan-mış. Basitçe, rahime sığmamış ve ayaklarının daha fazla büyüyecek yeri yokmuş. Ama kemikler kırık değil ve kaslar doğru konuma manipüle edilecek kadar sağlam ve gevşek. Biraz egzersizle düzleşeceğini umu-yoruz..”

Etrafında dolaştı. ‘Kulakları da beni biraz endişelendiriyor. Güneş ve kızgın kum yakmış gibi duruyorlar ve kenarları kopabilir. Bir merhem yazacağım.’Tam o sırada Thula başımı oldukça güçlü bir şekilde kaldırdı. Serum, vahşi yaşamda bir mucizedir. Bazen o kadar güçlü bir şekilde işe yarar ki bir dirilişe tanık olduğunuza inanırsınız. Şimdi öyle bir du-rumdaydık, Thula ansızın ölümünden geri dönüyordu. ‘Kesinlikle daha iyi hissediyor,’ dedi veteriner. ‘Onu odasına taşıyalım, umarım biraz uyur. Uyanınca bir şişe mama verin.’”

Serumu tutarak, onu yeni odasına taşıdık. Yatağın üstünde hemen uyu-yakaldı.Johnny, yanımıza gelerek Françoise’e ve bana, ‘Size ilginç bir şey söyleyeyim’ dedi ‘Onu pikaba iki kişi kaldırdık. Annenin geri dön-

mesinden o kadar korkmuştuk ki, onu yüklemek saniyelerimizi aldı. Ama buraya geri döndüğümüzde o kadar ağırdı ki kamyonetten bile alamadık. Sonunda dört kişiye ihtiyacımız oldu. İşte adrenalinin etkisi böyle bir şey.”

Yeni korucumuz Johnny, onunla kalacak ve iyileşene kadar gece gündüz yanında olacaktı. Annesiz kalan fil yavruları, sürekli bir yedek anneyle birlikte olmaya ihtiyaç duyarlar, aksi halde hem fiziksel hem de duygusal olarak hızla kötüleşirler. Johnny, birkaç ay önce bize katılmıştı ve bu görevi seve seve kabul etmişti. Ertesi sabah Thula, devasa boyuttaki ilk biberonunu ondan aldı ve hepsini içti.

Ertesi gün çok daha güçlüydü, bu yüzden Johnny bir branda sarkaç hazırladı ve bunu çimenlerin üzerinde yükselen marula ağacına astı. Nazikçe Thula'yı dışarı taşıdık, itirazlarına aldırmadan brandayı karnının altından geçirdik. Deforme olmuş bacaklarını ileri ittiği sırada Johnny brandayı kaldırdı. Sonra ayaklarını doğru pozisyona yerleştirip indirdik. Planımız basitti: ön ayaklarını güçlendirmeliydik; aksi halde ölecekti. Öylece durdu, önce sarhoş gibi sallandı ancak giderek denge kazanmaya başladı. Öğünler arasında bu işlemi birkaç kez tekrar ettik ve akşama doğru, sarkacın yardımıyla dengeli bir şekilde ayakta duruyordu.

Bayağı umutlandım. Belki de onu kurtarabilirdik - belki de sürüye olan sözümü tutabilirdim. Bu zavallı küçük yavru bir günde ne kadar ilerleme kaydetmişti, bu gerçekten ilham vericiydi.

Ertesi sabah sarkaç tarafından desteklenen belirsiz adımlar atmaya başladı, üçüncü gün, yavaş da olsa düşe kalka yürümeye başladı. Ancak hiç şikayet etmedi; her zaman neşeli görünüyor, kalkmaya çalışırken, neredeyse bir fil gibi gülüyordu. Cesareti kesindi. Sürekli acı içinde neşesi inanılmazdı

Bu cesur küçük yaratık bir hafta içinde, çok kötü topallayarak da olsa, Biyela'nın tuttuğu şemsiyenin gölgesinde çimenlerde sürünüyordu. Bahçivanımızın kalbini çalmıştı; bundan sonra hayattaki misyonunun onun yanık cildini güneşten korumak olduğu görünüyordu

Günler geçtikçe güçlendi ve düzenli olarak biberonu almaya başladı. Biberondan içmek için sabırsızlanan yavru gergedanların aksine, anne-

siz kalan fillerin beslenmesi son derece zor olabilir. Onlar annelerinden emmeyi isterler, bu yüzden onları annelerinden emiyorlar gibi kandırmanız gerekir. Anne yerine tavandan sarkıtılan bir parça çuvala ucu aşağı bakan biberon ucu takılır, emziriyormuş gibi yavrunun ağzına alttan sokulur.

Ama eğer bu işe yaramazsa, iş zorla beslenmeye kalıyor, ve bazen beslenme saatleri evimizde tam bir kaosa dönüşüyordu. Johnny, Thula'yı bir duvara doğru iteler, kolunu boynuna dolayarak biberonu ağzına tıkar ve büyük mücadelelerle vitaminle zenginleştirilmiş sütü sistemine püskürtürdü. Ve 120 kiloluk Thula gerçekten mücadele edebiliyordu. Johnny sütü her tarafa saçarak kış üstü yere düşerken Thula kapıya koşar ve yeni en iyi arkadaşı Biyelamın şemsiyesine sığınır. Onu çimenlerin üzerinde takip eden Biyela, sanki seri fil tacizcileriymişiz gibi dönüp öfkeyle bize bakardı.

Ancak biberonu düzenli olarak alması büyük bir artıydı. Bunu, temelde mutlu bir yaratık olmasına ve etrafında oluşturduğumuz özenli ortama bağhyorum. Özellikle Françoise, ona sürekli ilgi gösteriyor ve Thula da bunun karşılığında onu çok seviyor, evin etrafında dev bir aşık köpek gibi onu takip ediyordu. Tek sorun, ulaşabildiği her şeyi kirmasıydı; masadaki bir kahve fincanın anında tarih olacağını, çivili olmayan her şeyin yok edileceğini kısa sürede öğrendik. Eğer kendi hortumuyla yere çekmezse, kütlesiyle onu yerinden sökerdi.

Güçlendikçe, topallık azaldı ve yatarken bazı zorluklar yaşaması dışında, güzel bir şekilde iyileşiyordu. Gerçekten de, artık hayattaki en büyük sorunu, önünde sallanan bu garip uzantının ne olduğunu anlamaya çalışmaktı. Bir filin hortumu yaklaşık 50.000 kasla atar. Thula, kendi hortumuyla sonsuz bir şekilde ilgileniyor, onu bir bebek gibi sallıyordu.

Onu asla yalnız bırakmamaları gerektiğini herkese söylememe rağmen, boşuna nefesimi tüketmişim. Johnny her zaman oradaydı ve nöbetçi personel düzenli olarak evin yanına gelip onunla ilgilenirdi. Herkes onun yenilmez ruhunu seviyordu ve Thula, yeni ailesinden gelen bu tamamen özverili sevgi ile geliyordu. Ayakları yavaş yavaş düzleştikçe sürekli ağrıya rağmen, her zaman gülümsüyormuş gibi görünüyordu. Herhangi bir neden olmaksızın her yaratıkla savaşacak olan Max bile, günlük yürüyüşlerinde onu çimenlerin etrafında

takip eder, kuyruğu fırtınalı bir tüy gibi sallanırdı. Bir gün, cennetten bir gün batımında, onu bahçenin dışındaki çalılıklarda daha uzun otlar, dikenler ve gelecekteki evi olacak ağaçlarla tanıştırmak için yürüyüşe çıkarmıştım. Birden yolun tepesinde sürüyü gördüm. Onlar, periyodik ziyaretlerinden biri için eve gelmeye karar vermişlerdi.

Bundan daha kötü bir zamanlama olamazdı. Elektrikli telin dışında oldukça uzaktaydım ve açık alanda Thula'nın annesine yakalanmak felaketle sonuçlanabilirdi. Hatta yavrusunu kaçıran kişi olarak bile görülebilirdim. Thula'yı terk edip kaçarsam, hiç şüphesiz onu alıp götürürlerdi ve o ölürdü. Fil standartlarına göre küçük ayakları çalılıklarda yaşam için donatılmış değildi. Sürüye göre bahçede dolaşmak kadar basit olan, yavru için Everest'e tırmanmak gibi bir şeydi. Nandi onunla birlikte geride kalsa bile, bu yavaş bir ölüm cezası olurdu.

Tek avantajım, sürünün Thula'nın hayatta olduğunu bilmiyor olmasıydı. Onlar, bir sosyal ziyaret için gelmişlerdi - kendi yavrularını bulmak için değil. Hareket etmeliydim. 'Gel, Thula! Gel kızım!' diye endişeyle bağırdım, omzumun üzerinden bakarak ve onu itekleyebildiğim kadar hızlı bir şekilde yaklaşık yüz metre uzaklıktaki kapıya doğru yürümeye başladım. Thula arkamdan gelmeye çalışırken şans eseri yel tersinden esiyordu ve sürü kokumuzu almamıştı. Eğer rüzgar başka yönden esseydi, sürüyü bir paniğe sürükleyebilirdi. Biyela karşıdan şemsiyesini sallayarak yaklaşan filleri gösteriyor, Thula'yı acele etmesi için çaresizce çağırıyordu.

Kapıya zar zor varınca Thula'yı Biyela'ya devredip, sürünün gelişini izlemek için döndüm. Birkaç dakika sonra ufuk çizgisinde Nana'nın hortumu bir periskop gibi yukarı fırladı. Döndü, karnı gurulduyordu. Nandi ve Frankie havayı koklayarak, Thula'nın geride bıraktığı izleri analiz ederek yanına geldi. Onlar, bir suç mahallindeki dedektifler gibiydiler ve elektrikli telin sadece birkaç santimetre uzağından dikkatlice ilerlediler.

Thula'nın odasına gittim, onun Johnny ile içerde olduğundan emin olduktan sonra bir bekçiye çitin akımını kontrol etmek için çağırdım. Ardından, umarım giderler diye dua ederek beklemeye başladım. Hiçbir şey olmayacak diye inanmaya çalışıyordum.

Yirmi dakika sonra hala oradaydılar ve artık onları göz ardı edemeyeceğimi hissettim. Ne yaptığımızı bilmeye hakları vardı.

Ama nasıl? Eğer onlara Thula'yı gösterirsem, o kadar beklenmedik bir tepki ile karşılaşabilirdim ki, bunun üstesinden gelemeyebilirdik. Filler yavrularının tehlikede olduğuna inanırsa, kontrol edilemezler. Annelik içgüdüğü korkunçtur.

Peki onları sakinleştirmek ama yine de Thula'yı güçlü ve sağlıklı bir şekilde ailesine geri dönene kadar yanımda tutmak için ne yapabiliirdim? Bilmiyordum. Ama en azından onlara yavrularının hayatta olduğunu bilmelerine izin vermem gerektiğini hissettim.

Thula'nın odasına gittim, gömleğimi çıkardım ve onun bedenine sürdüm, sonra tekrar giydim ve ellerimi kollarımı onunla sildim. Ardından çitlere doğru yürüyüp onları çağırdım.

Önce Nana geldi, hortumunu beni selamlamak için tekli elektrik teline hafifçe uzatırken ben de genellikle yaptığım gibi elimi uzattım. Cevap dikkat çekiciydi. Hortumunun ucu elimin üzerinde durdu ve bir an için sertleşti. Sonra hortumu her bir kokuyu içine çeker gibi seğirdi. İki elimi de uzattım, gömleğimi santim santim kokladım. İki yanımda duran anne Nandi ve teyze Frankie de kokudan Thula'nın hayatta ve yakında olduğu mesajını almışlardı.

Onlara sürekli olarak Thula'ya nasıl ölümü yenmesi için yardım ettiğimizi, ayaklarında ne tür bir sorun olduğunu ve neden biraz daha uzun süre benimle kalmak zorunda olduğunu anlatmaya çalıştım. Onlara onu bu kadar cesur ve mutlu olduğu için sevdiğimizi söyledim. Hayatı için bu kadar cesurca savaşan en yeni minik üyelerinden gurur duyacaklarını söyledim. Ardından, tamamen rastgele bir nedenle, hatta köpeklerin en huysuzu Max'in bile onunla dost olduğunu anlattım.

Uzun zamandır, kendimi filleriyle konuşan yarı meczup bir adam gibi görmekten vazgeçmiştim. Konuşurken ne demek istediğimin bir kısmının anlaşılma belirtilerini aradım. Endişelenmeme gerek yoktu. Bu sürü ve ben zorlu bir yolculuğa çıkmıştık ve onlarla konuşmak bu sürecin önemli bir parçası olmuştu. Ve neden olmasın? Fillerin ne anladığını veya anlamadığını değerlendirmek bana mı kalmıştı? Üstelik kişisel olarak bu iletişimi tatmin edici buluyordum. Derin karın gurultularına

bakınca onların da sevdiği belli oluyordu. Karşımdaki bu üç muhteşem fil gömleğimden ne anlayabildilerse önümde adeta bir delil değerlendirme kurulu gibi duruyordu.

Uzun süren düşüncelerin ardından uzaklaştılar. Rahatladıklarını ve endişe duymadıklarını hissedebiliyordum. Bu konuyu hafife almak istemiyorum, çünkü mutsuz filler gördüm. Onların birçok duygusunu tanıyorum. Gittiklerine göre mutlu olduklarını biliyorum. Aksi halde, elektrikli de olsa telin üzerinden fırtına gibi geçebileceklerini biliyorum. İçimde bir ışık yanıyordu. Bana güvenmişlerdi. Şimdi onları mahcup etmemem gerektiğini biliyordum.

Haftalar geçti ve Thula iyi durumdaydı, Françoise ve Johnny'nin cömert sevgi ve ilgisinden keyif alıyordu. O kadar ki, Bijou deli gibi kıskanmaya başlamıştı. Tepesinde kule gibi yükselen bu canavara sürekli havlarken Thula, poposunu yırtan poodle'ı soylu bir tepkiyle görmezden geliyordu. Evin içinde, özellikle mutfakta Françoise'nin gölgesi gibiydi, Françoise ne pişiriyorsa onu koklamak için hortumunu içine sokardı. Sarımsakta marine edilmiş Marula meyvesi seven ilk fil olacağı kesindi.

Yine de her şeyi kırıyordu. Korucuların haftalık alışveriş gezisi artık Thula'nın zararını telafi etmek için dağlar kadar çanak çömlek taşımak anlamına geliyordu. Ama ne yapabildiniz ki? Nasıl sinirlenebiliriniz ki? Asla pes etmeyen, şikayet etmeyen, yatıp pes etmeyi reddeden cesur bir yaratığa nasıl sinirlenebiliriniz ki?

Dışarıda, Biyela onun kahramanıydı. Renkli golf şemsiyesi sürekli olarak onu örttüğü için ikisi birbirinden ayrılmaz hale geldi. Eğer uzun süre evde kalırsa Biyela kıskanmaya bile başlamıştı.

Gerçekten de, Thula, hepimizin tılsımıydı. Rezerv felsefesine uyum sağlayan bir enerji ve canlılık sergiliyordu: Hayat yaşamak içindi.

Sonra bir sabah Johnny odasından çağırdı, içeri baktığımda kalkmaya çalıştığını gördüm.

'Kalkamıyor,' dedi, ayaklarını kaldırmak için itekleyip çekiyordu. Ben de içeri girdim ve yardım ettim. Epey hırlama ve protesto sonunda onu ayağa kaldırdık, kısa bir süre sendeledikten sonra dışarı çıktı. Biyela ve şemsiyesi onu takip etmeye başladığında, bacaklarının açılması için çok daha uzun süre gerektiğini fark ettim. Biyela da aynımsı düşün-

dü ve onun hafif hafif çarpınan kulaklarına bir şeyler fısıldadı. Sonra sadece ayaklarındaki sertlik değil, korkunç acı çektiğini anladım. Sağ kalçası da sorunlu gibi görünüyordu. Bu ciddiydi ve veterinerine telefon ettim.

'Röntgen çekmeden, ne olduğunu söyleyemem, ki bu da imkansız,' dedi. 'Kırık çıkık yok ama ön ayaklarında ve kalçasında kötü şekilde iltihaplanmış eklemler var, muhtemelen yürüme şeklinden kaynaklanıyor.' Ardından bazı anti-inflamatuarlar yazdı ve uzun yürüyüşleri azaltmamızı önerdi. Ertesi sabah durum aynıydı. Kalkamadı. Aynıysa bir sonraki sabah da oldu. Endişem hızla arttı.

Bir hafta sonra mama içmeyi reddetti. Traşsız, saç başı dağınık, umutsuz ve üstü başı Thula'yı beslemeye çalışırken sırsıklam olan Johnny, durumu özetledi. 'Artık ilgilenmiyor,' dedi.

Thula'ya baktım, köşede duvara dönük, kayıtsızca kıvrıran küçük hortumunu izledim. Ayrıca, her annenin bildiği gibi, ağzındaki çok rahatsız edici bir maya enfeksiyonu olan pamukçukla da mücadele ediyordu ve her gün diline ve diş etlerine sürdüğümüz keskin merhemden nefret ediyordu.

Johnny çok yorgundu, bu yüzden ondan şişeyi aldım ve ağzına sokmaya çalıştım, ancak başarısız oldum. Sonra, Thula'nın gerçekten sevdiği Françoise denedi. Ona nazik davrandı, ama yine de şişeyi almamayı tercih etti. Johnny'nin dediği gibi, ilgilenmiyordu. Cesur bir savaşçıdan, birdenbire pes etmiş gibi görünüyordu. Nedenini bilmiyordum, belki de yaşamak için cesurca gösterdiği acı şimdi sadece dayanılmaz hale gelmişti.

Ertesi gün bir çeyrek şişe içti - ihtiyacı olanın çok azı- ama o bile kalbimi ferahlattı. Onun yenilmez ruhunun zaferle yeniden ortaya çıkmasını diledim.

O akşam damarına serum takılmıştı. Veteriner kendi isteğiyle gelmişti. Thula onu da büyülemişti.

İki gün sonra, tüm personelin uluslararası bir ragbi maçındaki tezahüratları andıran desteklerine bile ilgisiz kalarak sessizliğe gömüldü. Ertesi sabah, Johnny, gece onu kaybettiğimizi haber verdi.

Thula'nın ölümü herkesi etkiledi, özellikle de Françoise'ı. Onu bu ka-

dar acı içinde gözyaşı dökerken hiç görmemiştim. Yıllar boyunca bizimle birlikte birçok hayvan yaşadı ve hepsiyle yakın bir ilişkimiz oldu ama Thula ile farklıydı. Onun neşeli tavrı, son günlerine kadar teslim olmaması herkesi etkiledi. Bize hayatın neşeli olabileceğini, acılara rağmen anlamlı olabileceğini gösterdi. Nasıl anlık yaşanması gerektiğini öğretti. Ardında bıraktığı keder perdesi günlerce sıyrılıp kalkmadı. Johnny, bedenini doğanın kucığına bırakmak için Thula'yı vadiye götürdü.

Ben daha sonra gidip sürüyü buldum ve onları leşin yanına götürdüm. Etrafına toplandılar. Bu sefer konuşmadım; ne olduğunu anlatmama gerek yoktu. Bir an için başımı ellerimin arasına aldım; onları hayal kırıklığına uğratmışım. Başımı kaldırdığımda, Nana aracın penceresinin dışında, tanıdık selam pozuyla yükseltilmiş hortumuyla duruyordu. Yanında Nandi vardı. Sonra uzaklaştılar. Thula'nın iskelet kalıntıları orada durdu, Nana arada ailesini alıp geldi, durup hortumlarıyla kemikleri itekleyip, koklayarak, onlarla oynayarak bir fil anma ritüelini yerine getirdiler.

37.BÖLÜM

Cape boğası Afrika'nın en mükemmel hayvanıdır. Deneyimsiz turistler için ikilem, bir boğanın ineğe benzemesi, belki bir Afrika ineği, ama yine de bir inek olmasıdır. İnsan neden değerli safari zamanını büyükbaş hayvanlara bakarak geçirmek istesin ki diye düşünürler.

Ancak kırsal Afrika meraklıları için Afrika'yı daha iyi simgeleyen, onunla karşılaştırılabilecek hiçbir şey yoktur ve bundan daha muhteşem, daha öngörülemez veya daha tehlikeli bir hayvan yoktur. Her zaman bu muhteşem hayvanları Thula Thula'ya tanıtmak istemişim ve o gün bugündür.

Saat sabah 4.30'du. Biz birinci sınıf bir Cape buffalo sürüsünü teslim alırken, şafak, günün ilk ışıklarını saçarak sökmeye başlamıştı. Gece saat 2'den beri rampayı hazırlıyor, araçları konumlandırıyor ve heyecanlı korucular ve rezervden birkaç şanslı misafirle kahve içiyorduk. Eyalet veterineri oradaydı ve hayvanların serbest bırakılması için kamyonun kapısındaki mühürler çoktan kırılmıştı ama bir sebepten dolayı dışarı çıkmayı reddediyorlardı.

Sonra her şey ters gitti. İlk olarak eyalet veterineri, resmi olmayan bir ortamda elinden geldiğince işgüzarlık yaparak iki ineğin öldüğünü ve resmi bir soruşturma gerekebileceğini duyurdu. Bu bizi şaşkına çevirdi. Bufaloların sağlığı bir yana, bunlar çok pahalıydı ve ikisini kaybetmek büyük bir darbeydi. İkinci olarak kamyonun geç kalmasından şikayetçiydi; sürü dışarı çıkmak istemiyordu; ve o sabah katılmak zorunda olduğu tek hayvan teslimatı bizimki değildi. Kısacası meşgul bir adamdı ve bufaloların karavandan ayrılma konusundaki isteksizliği onun değerli zamanını etkiliyordu. Ve bu açıkça bizim hatamızdı. Hennie'nin canı sıkılmıştı. Bufaloğu kamyonundan inmeye ikna etmeye çalışmakla mutsuz müfettişi bunun kişisel bir şey olmadığına ikna etmek arasında kaldığı için, sesli küfürler savurarak karavanın çatısından aşağı atladı ve karısını arayarak geç kalacağını söylemek için aracın arkasına geçti. O sırada boğa nihayet kamyonundan indi...

Kocaman bir boğa aniden karavanın arkasından gümbürdeyerek çıktı ve çalıların içinde kaybolmak yerine, açıklanamaz bir şekilde bir İspanyol matadoruna saldırır gibi bir U dönüşü yaptı. Ancak bu sıradan

bir toro değildi; bir buçuk tonluk bir Cape buffalo'ydu. Ve çılgınca bur-nundan soluyordu. Kısa bir an için çevresini inceledi, ardından Hen-nie'nin uzaklaşmakta olan iri figürüne odaklandı.

“Aman Tanrım hayır!” diye düşündüm ve sıkıntılı yolculuğunun inti-kamını almak için Hennie'ye saldırmasını şaşkınlıkla izledim.

“Omm!Oom!” diye çığlık atan genç bir Afrikalı korucu, Hennie'ye Af-rikalıların saygı duydukları büyüklerine hitap şekli olan ‘Amca’ sözcü-ğüyle seslendi. ‘Boğa *kom!*’ Boğa geliyor!

Kesinlikle öyleydi. Hennie omzunun üzerinden baktı, cep telefonunu düşürdü ve canını kurtarmak için kaçtı.

Başaramayacağımı biliyordum. Hennie iri bir adamdı, mesafe uzak, si-lahımızı çekip, şarj etmeyi ve isabetli atış yapmamızı sağlayacak zaman yoktu. Önümüzde gelişen sahneyi ürkütücü bir sessizlik kapladı; gerçe-küstü ağır çekimde gerçek hayattan bir korku filmi.

Aracın kapısını zamanında açma umudunu akılcıca bir kenara bırakan Hennie, boynuzlu canavarın önünden çekilmek için kaportaya doğru yöneldi. Kondisyon eksikliğine ve hantal adımlarına rağmen müthiş bir enerji oluşturmıştı ve mümkün olduğunu düşündüğümünden çok daha hızlı ilerliyordu. Boğa birkaç santim gerideyken, bir şekilde aracın tam-ponuna ulaştı ve ikisi de sol ön köşeden tek vücut halinde koştular, canavarın kötü boynuzları sırtına fena halde yakındı.

O kadar yakındı ki Hennie'nin sırtının delindiğinden emindim. Ama bir şekilde bufaloyla birlikte ortaya çıktı, sonra pikabın genişliği boyunca koşup tekrar tamponun etrafından dönüp bagaj kapısına doğru koş-mayı başardı.

Korucu yine yüksek sesle, “Kaç, Oom!” diye bağırdı. Bunun üzerine hepimiz transdan çıkıp canavarın dikkatini dağıtmak için ‘Git, Hennie, git!’ diye bağırmaya başladık.

İşe yaramış olmalı ki bir sonraki dönüşte aniden ikisinin arasında bir açıklık meydana geldi. “Kaç! Hennie’ diye daha yüksek sesle bağırdık.

Hennie bir şekilde mesafeyi yarım metre daha açmayı başardı ve tekrar tamponun etrafından dönüp bagaj kapısına doğru koşmayı başardı.

Hennie ne kadar hantal olursa olsun, virajlarda hâlâ daha çevikti ve

üçüncü turlarında sürücü kapısını çekip açıp içeri daldıktan sonra ka-pıyı çarparak kapatmayı ve kendini yan koltuğa atmayı başardı. Boğa bir aracın kapısını tirbuşon gibi açabilecekken buna gerek kalmadı. Canavara göre Hennie buharlaşıp uçmuştu. Takip etmekten vazgeçti.

Aslında pek de vazgeçmiş sayılmazdı. Tezahüratlarımızı duyunca, san-ki arenadaki gladyatörleri izliyormuşuz gibi Land Rover'ın arkasında duran bize döndü. İş bir anda ciddiye bindi. Bu öfkeli canavar Landy'yi kolayca devirebilirdi.

Başımı eğip hızla öne doğru fırladığında darbeye hazırlandım. Neyse ki, homurdanan tonlarca kas ve boynuz bizi birkaç santim ıskalayıp çalılıklara yöneldi. O anda yükselen tezahürat Hennie için yapılandan bile daha yüksekti.

Hennie daha sonra dışarı çıktı ve elleri dizlerinin üzerinde, soluk soluğa çömeliyor oturdu. O arada, bufalo sürünün geri kalanı ile birlikte kara-vanın arkasından çalılıklara doğru koştu.

Korucular belalı adamlardır, hemen dalga geçmeye başladılar.

‘Hey Hennie, kaçırmışım. Tekrar yapar mısın?’ diye bağırdı biri.

“Neden bu kadar zor nefes alıyorsun?” diye seslendi bir başkası. ‘Ok-sijen bedava.’

Üçüncüsü ona doğru yürüdü ve eline soğuk bir bira tutuşturdu. ‘İAferin, ahabap. Tanrı bugün seninleydi’

Bu doğrudu. Hennie günün hangi saatinde olduğunu kontrol etmeden birayı yudumladı. Bunu yaparken pantolonundaki yırtığı fark ettim. Boğanın boynuzu aslında ilk dönüşte kıyafetini delmişti. O kadar ya-kındı.

Artık bölüm korucusu olan Bheki, Ngwenya ve Vusi, iki ölü dişi hayva-nı incelemeye gittiğimizde bizimle geldiler. Eyalet veterinerinin rapor vermesi gerekiyordu ama bizim için trajedi tam orada, hareketsiz bir et yığınının içindeydi. Nasıl öldüklerinden emin değildik. Ama bildiğimiz bir şey varsa o da, çalılıkların arasında azgın bir boğamız vardı.

Vusi düşüncelerimi tekrarlayarak, “*Ayish*, Mkhulu, o boğa bela bir şey” dedi. ‘Hennie şanslıydı. Bu inekler de aynı, belki daha kötü olacağı için çok dikkatli olmalıyız.’

‘Haklısın. Bir süreliğine tüm yürüyüş safarilerini iptal edelim. Bheki, tüm korucularını ve işçilerini onlardan uzak durmaları konusunda uyar. Onlara bugün burada neler olduğunu anlatın.’

Hikayenin tam olarak istediğim gibi süsleneceğini biliyordum. Bu sü-rünün yeni evlerine alışmaları için onlara zaman tanımalıydık ki bunu yapacaklarını biliyordum.

Fakat Hennie’nin yaşadığı deneyim, bana kaçınmaya çalıştığım başka bir şeyi düşündürdü.

Yaşam ve ölüm el ele gider. Ölüm döngüseldir; başka herhangi bir yer-de olduğundan daha çok vahşi doğanın doğal düzeninde tanık olunur. Ve düşüncelerim artık on dört yaşında olan ve çok sevdiği çalılıklara giderken bana eşlik edemeyecek kadar yaşlı olan Max’e döndü. Kaçak avcılardan, yılanlardan ve kendisinin iki katı büyüklüğündeki yabani domuzlardan sağ kurtulan yaşlı savaşçı, arka bacaklarındaki kronik artrite yenik düşmüştü. O sabah erkenden onu sepetinde bıraktığımda, benimle gelmek için nafil bir girişimde bulunarak sendeledi.

Bir yıl önce Land Rover’ın ön koltuğunda oturuyor olurdu. Artık zar zor yürüyebiliyordu. Ve Hennie’nin canını kurtarmak için koşarkenki görüntüsü bana onu hatırlatmıştı.

Bu olayların bu kadar çabuk gerçekleşmesi çok garipti. Maceralarımıza devam ettiğimiz günler daha dün gibiydi. Françoise ve birkaç yakın arkadaşım bana Max’in artık kurşun geçirmez olmadığı gerçeğiyle yüzleşmem gerektiğini söylemişti. Çok yaşlıydı ve acı çekiyordu ve daha fazla dayanamayacaktı ama bunları dikkate almak istemiyordum. Ben de alabileceğim en iyi veteriner yardımı ile buna karşı çıktım, ama son zamanlarda neredeyse yemek yemeyi bırakmıştı ve ne yazık ki zamanın geldiğini biliyordum.

Yine de, sabah döndüğümde veteriner Leotti’nin arabasının garaj yo-luna park ettiğini görünce şaşırdım. Salonda Max’in sepetinin yanında oturuyordu. Yanında Françoise gözyaşlarıyla bakıyordu.

Max beni görünce ayağa kalkmaya çalıştı ama düştü. Tekrar denedi... pes etmedi.

Max’i *mfezi* kavgaları da dahil olmak üzere sayısız macerasında düzenli tedavi eden Leotti bana baktı ve başını salladı.

“Françoise beni aradı, Lawrence... Onu sevdiğini biliyorum ama’ - sa-dık arkadaşımı işaret etti - ‘bunun devam etmesi zulüm olur.’

Ayağa kalktı. ‘Dışarda bekliyorum.’”

Kapıyı kapatırken Françoise sıkı sıkı boynuma sarıldı. Sonra o da çıktı.

Güzel oğlumun yanına oturdum, kürek şeklindeki sağlam kafasını di-zimin üzerine kaldırdım ve o da yukarıya bakıp her zaman yaptığı gibi elimi yaladı. İhtiyarlığında bile hâlâ muhteşem bir yaratıktı.

Yaklaşık on dakika oturduk, sadece birlikteydik. Onu ne kadar sevdiğimi, cesaretinden ve sadakatinden ne kadar çok şey öğrendiğimi ve içi-ndeki yaşamın sonsuz olduğunu anlattım. Neler olduğunu tam olarak biliyordu, çok yakındık, bilmemesine imkan yoktu. Sonunda kendimi hazırlayıp Leotti’ye seslendim.

İçeri girdi. Şırınga hazırды ve ben onu tutarken o da enjeksiyonların en acısını yaptı.

Teselli edilemez durumdaydım.

38.BÖLÜM

Yaklaşık bir ay sonra sabah 6’da omzumun sarsılmasıyla uyandım. Françoise Fransızların dosdoğru sorusuyla ““Eee?”” dedi, “Tam olarak ne zaman evleneceğiz... Mon Chérie? Gözlerimi ovuşturdum. Sabahın bu saatinde ciddi bir konuşmaydı ve beynim hızla çalışmaya başladı.

‘Evlenmek mi? Evliyiz biz. Kanun önünde evliyiz. Aslında tanıdığım çoğu insandan daha uzun ve mutlu bir evlilik. Neredeyse yirmi yıl - ömür boyu, ” diye esneyerek sııttım.

‘Her zaman bahsettiğin bu kanun önünde işini anlamıyorum. Bunu beni gerçek bir düğünden mahrum etmek için söylüyorsun, ” derken gülerken bir yastık fırlattı. ‘Biliyorum. Çünkü teklifimi reddettin. ”

‘Red mi ettim? Tam olarak ne zaman?”

“Yani hatırlamıyor musun? Bu senin için ne kadar önemli olduğunu gösteriyor. ”

Şaşkın görünüyordu. Saldırmayı sürdürdüm.

‘Yıllar önce benimle evlenmeni ilk istediğimde. Cevap vermedin bile. ”

‘Zırva! Herhalde uyuyordum. Uyduruyorsun.”

O sırada rezervden beklendiğim haberini veren telsiz çağrısı, şaka da olsa cinsiyet çatışmasından ikimizi de kurtarmıştı. On sekiz yıldır birlikteydik, ‘evlilik“lafı sanki mutlu değilmişiz gibi birden şaka konusu olmuştu. Françoise kesinlikle harikaydı ve tanıştığımız andan beri birbirimize deliler gibi aşıktık. Hayat felsefeme göre doğru giden işleri düzeltmeye kalkılmazdı.

Ayrılırken onu öptüm. Neşeyle karşılık verdi... rahat bir nefes aldım. Bir kez daha, batı cephesi sakindi.Bir ay sonra İngiltere’ye gitmek zorunda kaldım ve ben oradayken annem aradı, Zululand’ı ziyaret edecek bazı hükümet yetkilileriyle tanışmamı istediği için ne zaman geri döneceğimi sordu. Ona tarihi bildirdim, toplantının onaylandığını söylemek için geri döndü. Françoise’e haber verdim ve birkaç gün sonraki uçakta yer ayırttım.

Bir Cumartesi sabahı döndüm ve her zaman beni karşılamak için çitlere

gelen sürüyü selamladıktan sonra eve doğru yürüdü.

Françoise, kulübeyi VIP’lere hazırlamak için gitti, ben de en düzgün, en az delikli olan haki takımımı giydim... Yorucu bir yolculuktan sonra devlet memurlarının yüzüne gülmek zoruma gidiyordu.Lojmanın girişinde, elimde eski kekim, içeri baktım. Tıklım tıklım doluydu. Bir düğün töreni vardı. Bozkırda romantik bir Zulu düğünü isteyen deniz aşırı çiftler için sıklıkla yaptığımız bu organizasyonlar alışılmadık bir şey değildi. Dönüp dışarı çıkarken anneme çarptım. Merhaba deyip öptüm.

‘VIP’leriniz nerede? Onlarla burada buluşamayız. Burada bir düğün var. ”

Yüzünde garip bir gülümseme ile başımı salladı. Bir şey vardı. “Bir dakika... Kim evleniyor? Tanıdığımız biri mi ?”

‘Sen.’

Bunun gibi anlarda doğuştan gelen bazı erkek savunma mekanizmaları olmalı. Söylediği kelimeyi duydum, ama kayda geçmedi.

‘Tamam, o zaman adamları konferans merkezine götürelim.”

Hala o garip gülümsemeyle başımı salladı. Devlet memuru falan yoktu. Annem koluma girdi ve sazla örtülü salona yürüdük. Herkes ayağa kalktı ve alkışlamaya başladı.Olanları kavramam için bolca zamanım vardı. Karşımda bir fil saldırısı kadar soyut bir kavram yavaş yavaş aydınlanmaya başlıyordu. Pusuya düşürülmüştüm. Françoise’m ailesi ve kendi ailem tarafından planlanan ortak bir operasyondur. Anthony’lerin masasında oturan en iyi arkadaşımı Paris’ten taniyordum. Bir süredir bunu planlamış olmalılardı ; Avrupa’dan buraya durup dururken uçulmazdı.Personelim de Pazar kıyafetlerini giymiş, podyuma bakan sıralardan gülümsüyor ve alkışlıyordu. Onlar da komplocu olmuşlardı. Şaşırmış tek kişi bendim - sersemletilmiş desem daha uygun bir açıklama olurdu. Eğilip ayakkabılarıma baktım. Onlar bile daha önce hiç görmediğim bir şekilde parlamışlardı.Annem dünyada en sevdiğim kişidir. Eğer başka biri olsaydı, en azından tartışmaya girebilirdim. Sıkıca koluma girdi, podyumda ilerleyip nikah memurunun karşısına kadar götürdü. Bakanla el sıkıştık.Orada durdum, misafirlere gülümsedim ve başımı salladım, pusuya düşürülmüş bir aptal gibi hissediyordum. Eğilip ayakkabılarıma baktım, onlar da hiç olmadıkları kadar parlıyordu.

O sırada en şık kıyafetleri içinde sırtarak birbirini dörtten Ngwenya ve Bheki'yi fark ettim.

Çok eşli Zulular için, gerçekleşen şey yaşam tarzlarına aykırıydı. Gerçekten de, Zululu arkadaşlarım neden birden fazla eşim olmadığına şaşarlar, siz beyaz adamlar çok aptalsın, derlerdi. Onlara göre bir erkek bir kadınla baş etmekte zorlanır. İki olursa size karşı çıkacakları için daha da kötü. Üçüne sahip olmalıyız, çünkü biri her zaman diğer iki- siyle mücadele edecektir.

Şovenizm? Elbette, ama sonra bu hikayeyi hangi kadına anlatsam içten içe bilmiş bilmiş güldüklerini görmüştüm.Düşüncelerim Françoise içeri girerken kalabalıktan yükselen mırıltılarla kesildi. Muhteşem görüntü- süyle koridora çıkarken döndüm ve güzel gözleriyle bana baktığı anda taşlar yerine oturdu ve mükemmel bir anlam ifade etti. Onun büyü- süne kapılıp sürprizleri seve seve kabullendim. Her şey tam olması gerektiği gibiydi.

Podyuma gelip nehrin karşısına döndü. “Bak,” diye nehrin karşı kıyı- sındaki Mnumzane’yi gösterdi. “Düğünleri seviyor,” dedi gülümseye- rek. ‘Birçoğuna katılıyor. Şimdi bizimkine gelmiş.’Bir yüzük sihirli bir şekilde ortaya çıktı ve bu kadını eşim olarak alıp almadığım soruldu- ğunda koro halinde bir ses yükseldi: ‘Alıyor!’

Ve aldım.

Lojmanda asla yüksek sesle müzik çalınmaz ama o gece Afrika’nın ce- sur ritimleri, sabahın erken saatlerine kadar süren kutlamalarda rezer- vin her köşesinde yankılandı.

39. BÖLÜM

Mnumzane’le ilgili tuhaf bir şeyler oluyordu. Durup dururken. Genç bir korucu, evli bir çift olan iki misafirle birlikte av gezisindeyken keskin bir köşeyi dönünce beklenmedik bir şekilde ters yönden geldiğini gör- m şler.

Üzerlerine doğru gelmeye başlamış. Korucu panikleyip hızla geri dö- nerken bir ağaca çarpmış. Mnumzanein doğrudan üzerlerine gelme- siyle sıkışıp kalmışlar. Korkan korucu neyse ki t feğ  sarılmamış, onun yerine, Mnumzane araca doğru yürürken yolcularına sıkıca yerlerinde oturmalarını ve ses çıkarmamalarını söylemiş. Bunun hayal edilebile- cek en korkutucu manzaralardan biri olduğunu ilk elden biliyorum. Altı tonluk bir boğanın kelimenin tam anlamıyla omurganıza  f rmesi başka bir şeydir. Sonra Land Rover’a hafifçe çarpınca dişleri konuğun birinin kolunu sıyrılmış. Her nasılsa adam çığlık atmamış.

Zululu iz sürücü, büyük bir soğukkanlılık sergileyerek aracın  n ta- rafındaki koltuğundan atlayıp gizlice diğ r tarafa geçerek misafirlerin araçtan inmesine yardım etmiş. Hep beraber çalığ  kaçmışlar. Mnum- zane herhangi bir hasar vermeden Land Rover’ın etrafında bir süre oyalandıktan sonra uzaklaşmış. Gittiğinden emin olduktan sonra sak- landıkları yerden çıkıp hızla misafirhaneye doğru yola çıkmışlar.

İlk açıklamalara göre Mnumzane saldırgan olmaktan ziyade sadece merakla davranmıştı. Korucu da olayı önemsememiş, bu yüzden ben de fazla ciddiye almamıştım. Hikayenin tamamını ancak aylar sonra çift beni aradığında  ğrenebildim.

Bu karşılaşmanın ardından Mnumzane ara sıra misafirlerin üstü açık araçlarına sokulmaya başladı. Ama yine de aldığım raporlar onun asla öfkeli değıl, sadece meraklı olduğunu gösteriyordu. Korucular o yakla- şır yaklaşmaz uzaklaşacakları için tehlikeli değıldi. Daha büyük sorun ise bunun tamamen karakter dışı olmasıydı; bir filin yapması gerektiğı gibi davranmıyordu. Filler, biz onların alanına girmediğimiz sürece oto- matik olarak biz insanları görmezden gelirler.

Sonra safari araçlarına olan ani ilgisinin nedenini keşfettim. Personeli sıkıştırınca biri bana genç korucularımızdan ikisinin hayvanla dalga

geçtiğini, arabaya binip onunla ‘tavşan kaç’ oynadığını, kimin yaklaşılabileceğini görmek için birbirlerini cesaretlendirdiklerini ve o yaklaştığında hızla uzaklaştıklarını söyledi. Beni daha önce Mnumzane ile, iletişimin kasıtlı olarak gizli tutulduğu halde ve tamamen bilgin dışında görmüşler, ve aynı şekilde yaklaşmaya çalışacaklarını düşünmüşlerdi. Normalde misafir taşıyan üstü açık safari aracından ergen bir fili kıskırtmanın onu çok kötü bir alışkanlığa sürükleyeceği bu iki aptal korucunun hiç aklına gelmemişti. Her iki korucu da ben bunu öğrenmeden önce istifa etmişti ve umarım o zamandan beri vahşi yaşamdan çok uzak kariyerlere başlamışlardır.

Rezervin en tartışılmaz kuralı, hiç kimsenin fillerle kendi isteğiyle temas kurmasına izin verilmemesiydi. Bu yasaya uymayan herkes anında görevden alınacaktı. Belki de en büyük başarısızlığım, özenle seçilmiş tüm personelimin David ve Brendan’ın gösterdiği aynı kökleşmiş etik ve sağduyuya sahip olduğuna güvenmemdi. Ne yazık ki bu her zaman geçerli olmuyor.

Bir süre sonra stajyer lojman müdürü haber vermeden ayrıldı. Rezervden hızla uzaklaşırken ardında bıraktığı toz bulutu yere bile çökmeden onun da Mnumzane’e yaklaşmak için üstü açık bir Land Rover kullandığını ve sesimi taklit etmeye çalıştığını duydum. Bunlar olabilecek en kötü senaryolardı. Mnumzane her zaman çok özel bir vakaydı ve yabancıların sürekli alay etmesi, onun insanlara karşı tutumunu tehlikeli bir şekilde değiştiriyordu. Motorların gürültüsünü ve insanların bağrışmalarını doğrudan bir meydan okuma olarak değerlendiriyor ve sonuç olarak safariye çıkanlar onu gördüklerinde kaçmak zorunda kalıyorlardı. Endişem artıyordu.

Ayrıca yepyeni, beyaz bir Land Rover steysin vagonu satın almıştım. Sadık, yaşlı, yıpranmış Landy süresini tamamlamış, emekli olmuş, parçaları başka araçlar için sökülmüştü. Benim için üzücü bir gündü. İyice yıpranmış koltuk, basit gösterge paneli, düzleşmiş vites kolu, kabinin çalı kokusu... Onu sevmiştim.

Bu harika yeni aracı teslim alırken, onun eski Landy’m kadar sağlam olup olmadığını görmek için gerçekten engebeli arazide bir test sürüşü yapmaya karar verdim. Off-road’da çok güzel bir performans sergiledi ama sonunda dar ağaçlı bir yolda 360 derecelik bir dönüşe zorlandım. Tam tamamlamak üzereyken garip bir biçimde endişeye kapıldım.

Bir süre sonra Mnumzane yanımda belirdi. Ancak bir filin yapabileceği gibi sessizce gölgelerin arasından belirmiş ve orada öylece duruyordu. Gözlerinin içine baktım ve kalbimin atışı hızlandı. Gözbebekleri taş gibi soğuktu. Hemen adını seslenerek onu tekrar tekrar selamladım. Rahatlamaya başlaması on saniye sürdü. Sürekli konuşarak dönüşümü tamamladım. Yavaş yavaş sakinleşip gitmeme izin verdi.

Kalbim ağır bir şekilde yola çıktım. Artık işler aynı değildi. Belki de saldırganlığı yeni aracı tanımadığı içindi. Ben de hararetle öyle umuyordum. Ama bırakın agresif davranmayı, hiçbir aracımıza yaklaşmaması lazımdı. Mnumzane ile tüm etkileşimim aramızdaki son derece özel ve kişisel bir ilişkiye dayanıyordu, oysa şimdi Thula Thula’ya geldiğinden beri ilk kez haydut korucular tarafından dalga geçiliyordu. Başka bir olayda, misafirhane yöneticimiz Mabona eve doğru giderken Mnumzane birdenbire ortaya çıkıp yolunu kesmiş. Tam kendisine öğretildiği gibi motoru kapatıp hareketsiz oturmuş. Mnumzane arkaya doğru hareket ederek arabaya yaslanıp arka camı kırmış. Çıtırdayan camdan şaşırıp geri çekilirken Mabona’nın anahtarı çevirip hızlanması için yeterli zamanı olmuş.

Bundan sonra, lojmana giden yolda, araçların gerektiğinde hızla geri dönebileceği bir düzine kadar çıkış yaptık. Ayrıca Mnumzane’i fazla yaklaşımdan görebilmemiz için alandaki tüm çalıları temizlettik.

Bu işe yaradı. Korucular ondan çekiniyor ve rezervin en “gezilen rotası” olan orman evine giden güzergahı kolay kaçış yollarına sahipti. Mnumzane’in artık benim dışımda hiçbir insanla teması yoktu. Hepsinden iyisi, her türlü aptalca korucu faaliyeti artık tamamen ortadan kaldırılmıştı.

Kısacası her şey normale dönmeye başladı.

Ama hâlâ endişeliydim. Onunla tekrar daha fazla zaman geçirmeye başladım, ona güven vermeye ve sakinleşmesini sağlamaya çalıştım. Benimle birlikteyken o her zaman sevdiğim aynı dost canlısı, uzlaşmacı devdi. İyi görünüyordu.

Ancak kıdemli korucularım bunu onlara söylediğimde benimle aynı fikirde olmadıklarını anladım. ‘Sadece sana karşı öyle’ dediler. ‘Sana güveniyor ama geri kalanımız için durum çok farklı.’ Yanına gitmezlerdi ve o bölgede bir yerdeyse tüm yürüyüş safarileri durdurulurdu.

Birkaç hafta sonra yakın arkadaşım bir gazeteci, Mnumzane ile etkileşim halindeyken beni filme almak istedi. Bunu çok nadiren yaparım ve sonunda kamera ekibinin aracının Mnumzane'in görüş alanı dışında olması ve tüm bölüm boyunca kimsenin konuşmaması şartıyla kabul ettim.

Onu bulduk ve ilerledim, aracın arkasında genç bir korucu bırakarak yeni Land Rover'ımdan indim. Seslendim ve Mnumzane gezinmeye başladı. Ayrılmak istediğimde cebimde bir kenara atabileceğim birkaç dilim ekmek vardı. Son zamanlarda bunu Mnumzane ile yapmaya başlamıştım... Onu çok sevmeme rağmen, yürürken ona ancak dikkati dağıldığında sırtımı dönüyordum.

Yaklaştıkça tavrımı inceledim ve iyi olduğuna karar verdim. Yaklaşık on dakika kadar harika etkileşimde bulunduk, hayat hakkında sohbet ettik - yani, ben konuşurken Mnumzane mutlu mesut otlamaya devam etti. Ayrılmaya karar

verdiğimde ekmek almak için elimi cebime soktum. Ancak pantolonumun kumaşına takılmıştı ve dilimleri çıkarmaya çalışırken aşağıya baktım.

O anda dikkati dağılan Mnumzane değil bendim. Aniden üzerime doğru geldi ve hayatımın korkusunu yaşadım. Çünkü neredeyse üstüme gelmekle kalmamıştı, tüm ruh hali de değişmişti. Arkamdaki bir şey onu rahatsız etmişti, muhtemelen Landy'deki genç korucu, ve ona saldırmak istiyordu. Havada kötü niyet vardı.

Ekmeği aceleyle yere attım ve neyse ki ben geri çekilirken o da ekmeği koklamak için ilerledi.

Film ekibinin yanına döndüğümde kalbim güm güm atıyordu. Öfkesinin bıçak sırtında olduğunu biliyordum; onda bir şeyler değişmişti.

Nelerin değiştiğini yakında anlayacaktım.

Birkaç hafta sonra, güneş batarken bazı VIP ziyaretçilerini Landy'mde bir av gezisine götürüyordum ve yıllar önce Mnumzane tarafından yavruyken öksüz bırakılan gergedan Heidi'yi çalılıklara doğru sinsice yaklaşıırken gördük. Saatte beş mil hızla giderken alacakaranlığın içinden elli metre ilerideki yolu geçen sürü ortaya çıktı.

"Fil," dedim farları açarak.

Yolcularımdan ikisi bırakın sürüyü, bir fili ilk kez görüyorlardı ve onların heyecanı her zaman olduğu gibi Afrika'nın kadim büyüüne tanıklık ediyordu. Belki bir daha yaşayamayacakları anın tadını çıkarmaları için motoru kapattım.

Sonra Mnumzane'in arkadan geldiğini gördüm. Onun şu anda mest olduğunu biliyordum; bu, bir boğa filinin testosteron seviyelerinin inanılmaz derecede elli kat arttığı bir cinsel durumdu ve bu, boğaların, özellikle de şu anda yaptığı gibi dişileri takip ederken, tehlikeli bir şekilde öngörülemez hale gelebildiği bir durumdu. Hiçbir zaman mest halindeki bir boğayla etkileşime girmeye cesaret edemedim. Çok değişikti. Neyse misafirlerle birlikteydim, dolayısıyla bu söz konusu bile olamazdı.

Nana, ailesini Croc Pools'a doğru götürüyordu ve ben de Land Rover'ı çalıştırıp tekrar ileri doğru hareket etmeden önce onların yoldan iyice uzaklaştıklarından emin olmak için yaklaşık beş dakika bekledim.

Aniden yolcu koltuğundaki adam bağırmaya başladı: 'Fil! Fil!'

Çığlık beni de sarstı. Neyle ilgiliydi? Filler gitmişti. Gözlerimle farlarla aydınlatılmış yolu araştırırken hiçbir şey göremedim.

Yan pencereyi işaret ederek tekrar 'Fil!' diye bağırırdı. Mnumzane'di, karanlıkta ancak üç metre uzaktaydı. Yüksek sesin etkisiyle öne doğru bir adım attı ve sanki tüm bu bağırırların neyle ilgili olduğunu görmek istercesine devasa kafasını pencereye doğru eğdi ve anında dehşetle gözlerini gördüm. Taş gibi soğuklardı ve havada kötü niyet vardı.

Mnumzane daha sonra hortumuyla pencereyi iterek dayanıklılığını test etti. Her an içeri girip yolcumu ezeceğini fark ederek, iki adama sakin olmaları için çaresizce yalvarırken aracı geri vitese taktım. Geriye dönerek tek yapabildiğim, Mnumzane'in dişini camın üzerinden kaydırıp sarsıcı bir gumbürtüyle kapının kenarına çarptırmak oldu. Başımı kaldırdı ve öfkeyle bağırırdı. Bununla artık büyük bir tehlike altında olduğumuzu biliyordum. Mnumzane'e göre araba ona "saldırmıştı". Misilleme olarak önümüze doğru savruldu ve kaputa öyle sert bir şekilde vurdu ki, çarpışma testi mankenleri gibi ileri fırlarken kafam ön cama çarptı. Sonra kocaman kafasını tampona dayadı ve bizi yirmi metre geriye, çalılırların içine doğru şiddetli bir şekilde sürdü, ancak arka tekerlekler devrilen bir ağaca sıkıştığında durduk.

Penceremi açtım ve ona bağırdım ama bu, karanlıkta bir kasırgaya bağırmakla eşdeğerdi. Hızımı artırmak için kendine yer açmak amacıyla yanlara doğru gerilediğini, sonra farların dışına çıkarken onu gözden kaybettiğini dehşetle fark ettim. En azından konuklar bağırmayı bırakmıştı. Artık üçümüz de ölüm sessizliğindeydik.

Tek bir çıkış yolu vardı. O kendini hücumu hazırlarken ben gaza bastım ve debriyajı bırakarak Landy'yi yolundan çekmeye çalıştım. Çok geç. Aniden öfkeli bir saldırıyla üzerimize geldi. Dişlerini arka kapının yan tarafına geçirip bizi yukarı kaldırdığında devasa çarpışmanın şokundan dişlerim birbirine girdi.

Gümme! Landy yere çarptı, yan yattı, sırt üstü dönüp çalıklara doğru sürüklendi. Başka bir büyük saldırı bizi yan yatırdı.

Kırık yan camdan çimenlerin üzerinde yatan omzum bir yana, yolcu koltuğundaki misafir neredeyse üstümdeydi. Duyularımı toplamaya çalışırken ön cama çarpan başım feci şekilde ağrıyordu. Yaralanmadım ama en büyük endişem bu işin bitmemiş olmasıydı. Aslında bizim çilemiz emekleme aşamasındaydı. Boğa filleri başladıkları işi bitirme konusunda korkunç bir üne sahiptir. Mnumzane da bunu kanıtlarcasına birkaç metre uzağımızda öfkeyle dolanıyordu.

Ona öfkesini unutturmam gerekiyordu, ve bir şekilde silah sesine maruz kalan fillerin bazen donup kaldığını hatırladım. Bunun ters tepebileceğini, silah sesinin ölümcül bir saldırıyı tetikleyebileceğini de biliyordum, ama başka seçeneğim yoktu.

Landy yeni bir darbeyle sarsılırken cebimden Françoise'in küçük .635 tabancasını çıkardım. Kırık ön camdan gökyüzüne ateş ettim.... Bir el...bir daha...bir daha. Şarjördeki sekiz kurşunun hepsini ateşlemek için kendimi zor tuttum. Planım, eğer bize ulaşırsa dikkatini saptırmak için yeterince acı vereceğini umarak son dört kurşunu ayağına sıkıp bir şekilde dışarı çıkıp kaçmaktı.

Allahtan donup kaldı. Plan işe yaramıştı. O kararsız dururken seslendim ama sesim titriyordum. Derin derin nefes aldıktan sonra tekrar konuşmaya çalıştım. Sesim sakinleştikçe kulaklarının düştüğünü ve beni dinlediğini fark ettim; öfkesi gözle görülür şekilde azalıyordu.

Sonra ona her şeyin yolunda olduğunu, ben olduğumu ve beni çok kor-

kuttuğunu, artık kızması gerekmediğini anlattım. Neyse ki sesimi tanıdı ve yavaş yavaş araçta benim olduğum tarafa geldi. Neredeyse çöp kutusu kapaklarının büyüklüğündeki ayakları burnumun dibindeydi. Çürük kaportaya bazsa işim bitikti. Cılız silahımla ayağımı hedef aldığım sırada ön camın kırık parçalarını söküp temizlediğini büyülenmiş bir şekilde izledim, sonra nazikçe uzandı ve hortumunu başımla omzuma koydu, bana dokundu, beni kokladı. Onunla konuştum, ona korkunç bir tehlike içinde olduğumuzu ve dikkatli olması gerektiğini söyledim. Olabildiğince nazik davranıyordu. Bir süre sonra yürüyüp gitti ve hiçbir şey olmamış gibi yakındaki bir ağacın dallarını koparıp yemeye başladı.

Konuklardan biri 'Telsizden yardım isteyelim' diye fısıldadı.

Uzandığımda telsizin kablolarının çıkmış olduğunu gördüm. Karanlıkta el yordamıyla kabloları bağlayıp 'Kırmızı Alarm' diye fısıldadıktan sonra başımıza gelenleri özetleyip konum bildirdikten sonra telsizi hemen kapattım. Yüksek sesli bir cevabın Mnumzane ile imzaladığımız kıymetli anlaşmayı bozmasına izin veremezdim.

Çağırıcı ilk alan Franchoise 'acil' uyarısıyla rezervdekilere ulaştırdı. Şansımıza yakında bir gece safarisindeyken çağırıcı duyan korucular birkaç dakika sonra yanımıza ulaştı. Ancak her yaklaşmaya kalktıklarında Mnumzane araçlarına saldırıyordu. Hepsinin silahlı olduğunu bildiğim için telsizden fısıldayarak talimatlar vererek her ne olursa olsun Mnumzane'in vurulmayacağını, kendiliğinden gidene kadar beklemeleri gerektiğinin talimatını verdim.

Ama gitmeyecekti. Araca her yaklaştığımda konuklardan biri paniğe kapılıyor ve çılgınca steysin vagonunun öbür tarafındaki koltuklara tırmamıyordu. Bu onun ilgisini çekiyor ve öbür tarafa dolanıp araca çarparak zavallı adamın tekrar geri kaçmasına neden oluyordu. Dışarıda dolaşan bu dev "araca çarparken" karanlıkta tamamen çaresiz bir şekilde yatmak korkunçtu. Arada sırada ona sesleniyordum, o da yanıma gelip bir süre sessizce duruyor, sonra geri dönüp misafiri endişelendirmeye devam ediyordu. Üstelik ters dönmüş aracımızın etrafında dönerek yardımımıza gelen korucuları kovalamaya devam etti.

Ümitsizliğe kapılmaya başladığım sırada, korucunun endişeyle telsizden seslendiğini duydum: İSürü burada, bütün sürü burada... sana doğ-

ru geliyorlar. Aman Tanrım, Landyine gidiyorlar, ne yapalım? Tamam.ı
“Hiçbir şey” diye yanıtladım, rahatlamıştım. ‘Sadece bekle.’

Bu, korucunun düşündüğü gibi kötü değil, iyi bir haberd. Araçtan öne doğru eğildiğimde peşlerinde sürüyle Nana ve Frankie’yi görebiliyordum ve onlara tekrar tekrar sesleniyordum.

Ama alışılmadık bir şekilde beni tamamen görmezden geldiler. Adımlarını hiç bozmadan yanımdan geçip gittiler ve sonra hayret verici bir şekilde Mnumzane’in etrafını sararak onu bizden uzaklaştırdılar. Onları kolayca alt edebilirdi - kesinlikle gücü vardı - ama şaşırtıcı bir şekilde bunu yapmadı. Yerdeki sıkışık yatay pozisyonumdan midelerinin gurdadığını duyabiliyordum. İletişimin ne olduğu hakkında hiçbir fikrim yok, ancak birkaç dakika sonra Mnumzane, enkaz halindeki Land Rover’ın üzerindeki saldırgan nöbetini sonlandırdı ve onlarla birlikte ayrıldı.Yaklaşık elli metre uzaklaştıklarında korucular fırlayıp, Land Rover’ın tepesine tırmandılar ve bizi kıran yan camlardan teker teker dışarı çıkardılar. Neyse ki inanılmaz bir şekilde kimse yaralanmadı.

Yola devam ederken fillerin, tartışmasız baskın boğa olan Mnumzane ile itaatkâr bir şekilde yürümelerini izledim. Yetişkin boğaların yalnız oldukları göz önüne alındığında, onu onlarla birlikte giderken görmek alışılmadık bir durumdu. Nana’nın neler olup bittiğini anladığından ve kendisinin ve Frankie’nin onu uzaklaştırmak için müdahale ettiğinden hiç şüphem yoktu. Bunu, yalnız bizi değil, onu da kurtarmak için yapmışlardı. Belki de bizim hayatımızı kurtarmıştı.

Fakat kırk metre kadar öteden geçerken Mnumzane başını sertçe kaldırdı ve bize doğru öfkeli adımlar attı. Safari aracına karşı bir kez daha saldırganlık göstermesi beni kaza geçiren aracımdan çok daha fazla endişelendirdi. Elimde büyük bir sorun vardı.

Lojmana döndüğümüzde Françoise bana hararetle sarıldı ve konukları bara götürdü. Hayatı boyunca içki içmeyen biri, ‘tek kelime etmeden önce” üç duble viskiyi yuttu.

Dramaya rağmen kimsede çizik yoktu.

Yepyeni Land Rover’ım o kadar şanslı değildi. Şaşkın sigorta şirketi enkaza bir kez baktı ve onu hurdaya ayırdı. Daha önce hiçbir ‘fil olayı’ için tazminat ödememişlerdi.

40. BÖLÜM

Travmatik kaçıışımızdan sonra ne yapmam gerektiğini düşünmeye başladım. Tahmin edilebileceği gibi ‘Ben demiştim’ diyenler intikam bayrağını açmış, Mnumzane’nin hemen ortadan kaldırılması gerektiğini söylemeye başladılar. Bunun beklenen bir kaza olduğunu, ve eğer şimdi yapmazsam, birinin ölümüne neden olacağımı iddia ediyorlardı.

Daha önceki gibi aracıma geldiğini söyleyerek yüzlerce kez yaptığım gibi onu savunmaya, olayları haklı çıkarmaya çalıştım. Garip seslerden kafasının karıştığını, araç geri giderken dişlerine çarpması sonucu aniden devrildiğini anlattım. Kanıt olarak sesimi duyduğu anda çılgınlığının durduğunu, yanıma gelip kırık cam parçalarını çekerek iyi olup olmadığını kontrol etmek için hortumunu uzattığını anlattım.

Onu vurmayı reddettim ve bunun yerine onun ve her birinin güvenliğini sağlamak için başka önlemler almaya başladım. Korucular kendilerini savunacak kadar deneyimliydi. Lojman personelinin güvenliği için ev ve lojman arasındaki otuz metrelik yolun iki tarafındaki çalılıkları temizledik. Şimdi herhangi bir yerden uzaktan görülebilirdi. Geceleeri, etrafta olup olmadığını kontrol etmek için herhangi bir personel aracının önünde spot ışığını açan bir korucu aracı vardı.Aslında öfke patlamasını telafi etmek istercesine tek başına çalılıkların derinliklerine saklandığı için bunların hiç birine gerek yoktu.Öte yandan sürü, çamur yataklarına dalıp çıkmak, ağaç dallarını çekip yapraklarını sıyırmak gibi fillere özgü davranışlarıyla misafirlere harika seyir fırsatları yaratıyorlardı. ET’nin bile ortama alışmış olmasıyla teselli buluyordum. Birkaç sorunsuz haftanın ardından Mnumzane’nin olaydan bir şeyler öğrendiğini ve kurtarılabileceğini düşünmeye cesaret ettim.Sonra bir sabah bir Safari korucusu telsizden arayıp aracın arıza yaptığını, parça almak için Land Roverı olay yerinde bıraktığını, döndüğünde aracın devrilmiş ve ezilmiş olduğunu haber verdi.

Yüreğim sıkışarak “Orada kal,” dedim, ‘Yoldayım.’

Ama oraya varmadan önce bile ne olduğunu biliyordum. Deliller Mnumzane’yi işaret ediyordu. Duran aracı bulmuş, baş aşağı çevirip parçalayarak yok etmişti. Umutsuzca hasarı araştırdım.

Safari Land Rover'ı, hayvanları izlemeyi kolaylaştırmak için açık bir araçtır. Çatısı yoktur ve eğer bunun gibi devrilirse insanlar ölebilir. Mnumzane, sebepsiz yere boş bir Landy'ye saldırmıştı, yine sebepsiz yere içinde yolcu olan birine de saldıracaktı.

Umutsuzca gerekçeler bulmaya çalıştım; Kaçınılmaz olamı ertelemek için bahaneler aradım ama bulamadım. Bir çıkış yolu yoktu. Bitmişti ve biliyordum. Tamamen kontrolden çıkmıştı. Aslında, diğer tüm rezervlerde Land Rover'ı devirmeye gelene kadar gergedeni öldürdüğü anda vururlardı. Şimdi de bir safari aracını daha devirmişti.

Ağır ağır eve dönüp bir arkadaşı aradım.

Ağzımdan çıkan kelimelerden tüylerim diken diken, “375'ini ödünç alabilir miyim?” diye sordum. “Tabii, neden?” diye cevap geldi.

“Önemli bir şey yok, teşekkürler. Yarın geri veririm.”

“Sorun değil.” Sonra durdu, “İyi misin?”

“Ben iyiyim, sonra görüşürüz.”

Ahizeyi yerine koydum, kararımdan dehşete düşmüştüm ama kalbimde yolun sonuna ulaştığımızı biliyordum. Bir şey yapmazsam biri ölecekti..

Benim .303'üm muhtemelen yeterli olurdu ama görev yeterince zordu ve herhangi bir hata yapmak istemedim. Maksimum ateş gücü istedim, bu yüzden kasabaya gittim, bir tüfek ve sekiz turluk 286 monolitik mermi aldım. Kimseye söylemeden, komşu arazide bir tepeye çıktım, bir ağaç işaretledim ve denemek için üç el ateş ettim. Bir saat sonra koca oğlanın nehrin yakınında huzur içinde otladığını gördüm. Arabamın sesiyle başını kaldırıpı baktı ve her zamanki gibi beni gördüğüne memnun oldu. Kendimi hain gibi hissediyordum. Dışarı çıktım, tüfeği kapımın üzerine dayayıp hedef aldım, teleskoptan tanıdık görüntüsü tamamen yersiz görünüyordu. Yanıma geldiğinde hala orada duruyor, duygularla sarılıyor, tetiği çekemiyordum... gözyaşlarım serbestçe akıyordu. Yapamadım. O beni selamlarken tüfeği arabanın içine attım. Kendimi topladım ve ona günün birinde tekrar görüşeceğimizi söyleyip son kez veda ettim. Birkaç dakika sonra o şaşkın şaşkın bakarken acele yanından ayrıldım.

Ertesi sabah daha önce aradığım iki keskin nişancı geldi. Tüfeklerini

nehir yatağındaki bir hedefte denerken izledim. Tehlikeli hayvanları avlarken bu kesinlikle önemlidir - tüfeğinizin hedefi şaşmadığından emin olmalısınız. Bunlar emekli profesyonel avcılardı, şimdi ne yaptıklarını tam olarak bilen korumacıları. “Bizimle gelmiyor musun?” Diye sordu eski arkadaşım olan biri. “Bunu kendin yapmak istemediğinden emin misin?”

“Denedim. Onu çok iyi tanıyorum.” Sesim güçlkle çıkıyordu.

“Evet, bunu duydum. İnanılmaz, ne oldu.”

“Şansını tamamen kaybetti” dedim, ayrıntılara girmeden.

Omzuma vurarak, “Anlıyorum,” dedi. Bir saat sonra, uzaktan iki el silah sesi duyduğumda çimlerin üzerinde oturmuş çok sevdiğim rezervin tepelerini seyrediyordum. Acı son hem güzel oğlum hem de kendim için korkunç bir yalnızlığı simgeliyordu. Dokuz yıllık arkadaşlıktan sonra başarısız olmuştum. Thula Thula'ya gelmeden hemen önce vahşice öldürülen ve travmasını atlatamadığı annesine katılmaya gitmişti.

Mnumzane'nin muazzam bedeninin düştüğü yere giderken ayaklarım geri geri gidiyordu. Avcılar yanıdaydı. Kötü düşmediğine memnun oldum, sanki uyuyormuş gibi yan yatıyordum. “Acı çekmedi. Düşmeden önce ölmüştü” dedi Peter. “Ama son anda aniden üstümüze saldırınca biraz korktuk. O filde bir sorun vardı. Doğru karar verdin.”

Yerde ve gökyüzünde hala varlığını sürdüren muhteşem gövdeye baktım.

“Hoşçakal, harika adam,” dedim ve Landy'ye geri döndüm, sürüyü çağırıp, yaptığını göstermek istiyordum.

Yapılması gerekeni yapmıştım.

41. BÖLÜM

Birkaç gün sonra, bir yıl içinde yavru Thula, Max ve şimdi Mnumzane'nin ölümlerini düşünerek bela hep üçler diye düşündüm. Fiziksel olarak gitmelerine rağmen, Afrika kırsalının bir parçası olarak yaşayacakları inancıyla rahatladım. Kemikleri her zaman bu toprakta kalacaktı.

Yaklaşık insan ömrü kadar yaşayabilen filler ve timsahlar hariç, hayvanlar genellikle uzun yaşamıyor. Vahşi doğada, her şey sürekli olarak yenilenir. Aslan, impala, nyala ve kudu sadece on beş yıl yaşıyor. Zebra ve antilop yirmi, zürafa biraz daha uzun yaşayabilir. Birçok küçük hayvan ve kuş gerçekten çok kısa hayatlar yaşıyor; Böcekler bazen sadece birkaç hafta. Her bahar kırsal, dev bir bebek bakımevine dönüşerek yeniden canlanır, her şekil ve boyutta binlerce şefkatli anne dünyaya yeni bir nesil getirmenin heyecanını yaşar. Bu canlılığın yanı sıra, vahşi doğa acımasızdır ve sadece en uygun, en akıllı ve en şanslı olanlar hayatta kalabilir. Ölüm hayatın ayrılmaz bir parçasıdır. Kırsalın gerçeği budur ve bunu bu şekilde kabul ediyorum. Doğal, materyalizm veya yapay etikten bağımsız bu düzen, kendimin, arkadaşlarımla ve ailemin varlığını sağlıklı bir bakış açısıyla sürdürmeme yardımcı oluyor. Bir Land Rover yaklaştığında hala derin düşüncelere dalmış, bir akasya korusu yakınında termit höyüğü üzerinde otuyordum. Araçtan, fillerle yürüyüş safarilerini başlatan korucum Vusi indi. Baş korucu olarak yeni terfi ettirdiğim kendine güvenen çelik kadar güçlü bir adamdı. Araçla Mnumzane'nin bedeninin yanından geçtiğini söyledi. Bir an durdu, yüzüme baktı. "Sadece bir dişi vardı."

Anında hayal alemimden çıkıp "Ne demek sadece bir tane! Diğeri nerede?" diye sordum.

"Yok. Çalınmış."

"Nasıl olur?" Şok olmuştum.

"Dün akşam duruyordu. Kendi gözlerimle gördüm, bugün yok." Zulu terbiyesine göre göz göze bakmanın ayıp sayıldığını unutarak bana bakmaya devam etmesinden en az benim kadar şok olduğu belliydi.

"Bedenin yüzlerce metre etrafında arama yaptık. Sonra çitin her santimini kontrol ettirdim, kaçak avcılar tarafından kesilmiş delik yok. Dün gece çiti kesip geçen olmamış."

Şaşkın şaşkın yüzüne bakmaya devam ettim.

"Ayrıca güvenliğe bugün bütün araçlarda arama yapmalarını söyledim. Emin olana kadar sana haber vermek istemedim."

"Bu inanılmaz" dedim, ilk kaçak avcılık günlerimizi hatırlayarak, "Peki... o zaman kim aldı?"

"Hala rezervde," diye yanıtladı Vusi güvenle. "Personelden biri, ve burada bir yerde gizlendi. Aracı olan biri. Dün gece bedeninin yakınındaki ışıkları gördüm, ama ben yarı yola geldiğimde ışık sönmüştü."

Tam o sırada Ngwenya ikinci dişi omzunun üzerinde taşıyarak yürüdü ve sert bir şekilde yere bıraktı.

"Bilmeniz gereken bir şey var," dedi Vusi konuyu değiştirerek. Fildişi parçasının yanında diz çöktü, boyunca parmaklarını üzerinde gezdirerek "Şuraya bakın," dedi "kötü bir çatlak var."

Onun yanına çömeldim. Her zaman Mnumzane'nin dişinin ucunda hafif bir çatlak olduğunu biliyordum, ancak filler arasında oldukça yaygın olduğu için bu konuda çok fazla endişelenmedim.

Ama Vusi'nin parmaklarını izleyince şaşırdım. Daha yakından incelendiğinde çatlak fark ettiğimden çok daha büyük ve derindi; diş dibinden çatlayıp açılmış, kararar iç kısım görünüyordu. Fildişi uzamış bir diştir. Ve tıpkı bir insanda olduğu gibi, canlı bir dişte böyle bir kırık, çatlak enfeksiyon demektir ve, apsesi olan herkesin bildiği gibi korkunç ızdırap verir.

"*Yebo*, Mkhulu," dedi Vusi. "dişin dibinde büyük bir şişlik vardı. Kesip açtım. Çürümüştü."

Taşlar yavaş yavaş yerine oturmaya başlamıştı. Zavallı Mnumzane o kadar uzun süredir acı çekiyordu ki, artık dayanamadı. Bu yüzden çok saldırgan oldu. Bu yüzden çılgına dönüp Land Rover'ı ters çevirdi. Geri vitese taktığım zaman hassas dişini aracın penceresine çarptığında beyininde şimşekler çakmış olmalıydı. Tabancamdan çıkan ses onu kendine getirmişti.

Çimlerin üzerine çöküp başımı iki elimin arasına aldım. Vahşi bir fil için zor da olsa tek yapacağımız şey bir doz sakinleştirici, iyi bir veteriner ve bazı antibiyotiklerdi ve muhtemelen acılarını dindirebilirdik.

Ve hala bizimle olurdu. İSohbetlerimizi sırasında önümde memnun bir şekilde otladığı bir resmi gözümlün önünden geçti. Temelde mutlu bir yaratıktı - kısa hayatında tanık olduğu trajedilere rağmen.

Kendimi toplamaya çalıştım, sonra ayağa kalktım. Artık yapabileceğim hiçbir şey yoktu.

Vusi'ye "Dişi temizleyip güvenli bir yerde saklayalım" dedim. "Sonunda ona ne olduğunu ve neden delirdiğini biliyoruz."

'YEBO, MKHULU.'

'Ve öbür dişi bulalım!'

Kendi personelinden birinin Mnumzane'nin dişini böyle bir zamanda çalmayı düşünebileceğine şaşırdım. Onları hatıra olarak Lojmanın duvarına asmak istemiştim.

Dişi asla bulamadık. Ama bu hala aramadığım anlamına gelmiyor.O öğleden sonra *Nkosi* Biyela'dan sürpriz bir telefon aldım. *Izindunaları* aracılığıyla da olsa düzenli temas halindeydik.

"Seninle buluşmak istiyorum," dedi neşeyle. "Yarın öğleden sonra geç vakit Thula Thula'ya geleceğim."

"Bunu dört gözle bekliyorum," diye cevapladım çağrıyla canlanarak, "Ve bir öneri yapabilir miyim? Lütfen karımızı getirin ve konuklarımız olarak geceyi bizimle birlikte geçirin "

"Evet, iyi fikir, teşekkürler. Rezerv Projemiz hakkında bol bol konuşuruz. O zaman yarın görüşürüz. "

Vahşi yaşam rezervi, Zulu Kraliyet rezerv projesi yıllar önce Thula Thula'ya gelmemin ana sebebiydi. Kalbim, özellikle de 'projemiz' olarak bahsettiği için hızla atmaya başladı. Proje on iki yıl önce babası Nganyiso Biyela'ya ilk olarak sunulduğundan bu yana ilk kez 'projemiz' demişti. Vizyonu ısrarla takip etmişim ama Afrika'da sıklıkla olduğu gibi, gecikmeler ve komplikasyonlar zaman zaman aşılmaz görünüyordu.*Nkosi* Biyela, bölgedeki en güçlü şef olduğu ve toprağın en büyük parçasını kontrol ettiği için başarımın anahtarıydı. Ve benimle konuşmak istiyordu!

O gün öğleden sonra geldi ve arabayla rezervi dolaşarak yemyeşil vahşi

doğayı ve sağlıklı vahşi yaşamı seyrederken gelecek hakkında konuştuk.

Nkosi, sınırimızın hemen dışında sık bir çalılığı işaret ederek, "Burası kimin arazisi ?" diye sordu.

'Sizin'

'Güzel, o halde sizinle birleşmek istiyorum " dedi. Bu kadar basit.

Devam etmek istediğini fark edip bekledim. Sonra Landy'den çıktı ve etrafına baktı, Thula Thula'nın kuzeyindeki bitişik KZN Yaban Hayatı Rezervini işaret etti.

'Burası bildiğim Fundimvelo. Büyükbabamın toprağıydı. Bana teklif ettiler. Onu geri alıp seninkiyle birleştireceğim. Sonra konuştuğumuz gibi halkımın yararına ortak projeyi yapacağız.'" Yine bu kadar basit.

'Teşekkür ederim, *Nkosi*.' "Gelelim Ntambanana topraklarına, neden bize bırakmaları bu kadar uzun sürüyor?" Diye sordu, batı sınırındaki araziye atıfta bulunarak. Ntambanana, yıllar önce çeşitli kabilelerden apartheid hükümeti tarafından el konulan arazi idi ve şimdi iade ediliyordu. Biyelalar bu konuda en büyük iddiaya sahip oldukları için *Nkosi* Biyela'nın bu sürecin neden bu kadar uzun sürdüğünü sorgulaması projenin şimdi büyük ivme kazanacağı anlamına geliyordu.

'Bilmiyorum, *Nkosi*. Beni de endişelendiriyor. "

Yerel yönetime atıfta bulunarak "Şimdi onları zorlamaya başlamalıyız" dedi. *Nkosi* Biyela 'zorlama' hakkında konuştuğunda, kesinlikle insanların dikkatini çekerek.Bu birkaç dakika içinde – durup dururken- neredeyse hayalimdeki vahşi yaşam rezervinin sınırlarını çizmişti, ama tam değil. Yapbozun son bir parçası vardı, en önemli parçası: Ntambanana'dan kuzeye doğru Beyaz Umfolozi Nehri'ne kadar ilerleyen 8.000 dönümlük Mlosheni, dünyaca ünlü Umfolozi Rezervi'ne uzanan arazi. Bunu yaptıktan sonra, Umfolozi rezerviyle aramızdaki çitleri kaldırıp bakir Afrika'ya kapı açabilirdik.

"Mlosheni," dedim, sonra tereddüt ettim.

"Evet Mlosheniye ne olmuş?"

"Mlosheni bizi Umfolozi Rezervine bağlayacak. Bu önemli."

‘Elbette! *Izinduna* ile konuştum, zaten kabul edildi ’ dedi. ‘Hayvanlar, apartheid hükümeti çitleri koymadan önce eskiden olduğu gibi göç edecekler.’

Uzandım ve el sıkıştık. Sevinmiştim, duyduklarımın neredeyse hiç inanamadım. Bu proje, insanlara hiç olmadığı kadar fayda sağlayacak, vahşi yaşamın faydaları da artacaktı. *Nkosi* Biyela, tutucu ortakların koalisyonunu cesur bir yeni dünyaya taşıyacaktı.

Ben de on iki yıllık çalışma sonunda varılan bu köklü ve ilerici anlaşmanın hayata geçirilmesi için hala yapılması gereken çok iş olduğunu ve önümüzde birçok uzun kabile toplantısının olduğunu biliyordum. Ama artık kararlıydı - şimdi kazamırdık. Sözü kesinlikle çok önemliydi; En çok buna ihtiyacımız vardı. Şimdi her şey başlayabilirdi. O akşam lojmanda Zulu Kraliyet projesini ve bölgemizi yenilemek için neler yapabileceğini tartışmaya devam ettik. Mnumzane’nin acısı hafiflemeye başladı; Yükselen ruhu, vahşi, güzel, uyum içinde yaşayan insanlar ve hayvanlarla dolu muhteşem yeni bir rezervin parçası olacaktı. Gerçekten de, yeni rezerv sadece Mnumzane için değil, Max ve yavru Thula için de bir anıt olacak, vahşi topraklarımız için mücadelede en çok ihtiyaç duyulan nitelikleri - cesaret, sadakat ve hepsinden önemlisi azmi simgeleyecekti.

Ömrüm boyunca unutamayacağım bir akşamdı - Afrikamın ne olabileceğine dair bir vizyon. Ve dikkate değer bir lider *Nkosi* Biyela’nın işbirliği sayesinde. Temelleri ilk kralları Shaka Zulu zamanında atılan bu yeni rezerv, bölgeye yatırım ve iş imkanları yaratmak dışında ruhsal olarak gerçek bir vahşi doğa ahlakını oluşturacaktı. Turistlerin ayrılırken ziyaret defterine yazdıkları Thula Thula’daki deneyimlerini anlatan yorumlarında gezinin kendileri üzerindeki manevi etkisinden sıklıkta söz etmeleri bunun en açık kanıtıdır. Şimdi *Nkosi* Biyela’nın koşulsuz desteği sayesinde son büyük bariyer kaldırılmıştı. Zulu Kraliyet rezervi sonunda gerçek olacak ve umarım, en azından dikkate değer bir lider olan *Nkosi* Biyela’nın işbirliği sayesinde Afrika’nın doğal koruma alanına temel taşı görevini üstlenecekti .Ertesi sabah, yeni projeye olan coşkusu yüzünde yansıyan *Nkosi* ile uzun bir kahvaltıdan sonra TV de haberleri açtım. Irak’taki Saddam Hüseyin’e karşı yaklaşan savaş, saatlerce anlatıldı. Şimdi bir istila kaçınılmaz görünüyordu. Ama o sabah haberlerde Afganistan’daki Kabil hayvanat bahçesinden bir

klip vardı. Bir gözüne şarapnel isabet eden aslanın acısı bütün ekranı kaplamıştı. Bir Taliban askeri ona bir el bombası atmıştı. Her nasılsa ölmemişti. Adı Marjan’dı. Parçalanmış yüzü, suçlayan bakışları ruhu- ma girdi. Bu, insan çılgınlığının kısır girdabında çaresizce - hatasız bir şekilde yakalanan hayvanların gerçeği idi. Kelimelerden daha çok şey anlatan korkunç görüntü türümüzün suç deliliydi. Aklıma ilk gelen şey Irak’a gidip Orta Doğunun en büyük hayvanat bahçesi olan Bağdat Hayvanat Bahçesi’ndeki yaratıklara da aynı şeyin olmaması için önlem almaktır. On gün sonra, koalisyon istilası sırasında, bombaların patladığı Irak başkentindeydim. Önümdeki görevin büyüklüğünü kavramak uzun sürmedi. İyi bir adama ihtiyacım vardı. Bir telefon görüşmesi yaptım ve birkaç hafta sonra Brendan geldi. Brendan, hayvanat bahçesinde ve Bağdat’ın başka yerlerinde kalan son hayvanları kurtardığımız ilk birkaç ay içinde benim yanımda oldu. Ben ayrıldıktan sonra Bağdat’ta bir yıldan fazla kalarak hayvanların iyi bakıldığından emin olmak için bir çok çalışma yaptı.

Oradan Kabil’e gitti ve Afganlara hayvanat bahçelerini nasıl geliştirecekleri konusunda tavsiyelerde bulundu. Ne yazık ki, Marjan o gitmeden çok önce ölmüştü. Bu süreçte Thula Thula’dan ayrıldı. Ama hem Thula Thula’da hem de uluslararası alanda yolculuğumuzun bir parçası olduğu için büyük gurur duyuyorum.

David gibi, o da başarılarımızın ayrılmaz bir parçası oldu.

Düzenli ziyaretler için hala bize gelir.

42.BÖLÜM

Yaklaşık altı ay sonra eve döndüm. Hayatımın en yoğun dönemi olmuştu. Bağdat'ın savaş bölgesinin sıcaklığı, tozu ve kaosu, gerçeküstü trajedi, coşku, komiklik ve umutsuzluk anlarıyla geçti.

Deneyim bana kesin bir şey öğretti, o da, özgür, masum, umut dolu günlerin çoktan geride kaldığıydı. Bir seferinde Bağdat hayvanat bahçesi personeli, pis bir gölden elle çektikleri suyla aslanları ve iki Bengal kaplanını yaşatmayı başarmışlardı. Hayvanları hayatta tutmak için ağızlarına akıtılan suyu taşıdıkları o tek kova yağmacılar tarafından çalınana kadar uğraştık. Savaş bütün öfkesini kusarken, aslanın bir sonraki öğünü bulmak için Saddam'ın bombalanan sarayına, şehrin terk edilmiş otellerinin mutfaklarına daldık.Bu kadar küçük bir grup insan tarafından bu kadar özveriye hiç tanık olmadım. Aç hayvanları beslemek için tayınımı veren Amerikan askerinden, gönüllü olarak hayvanat bahçesi güvenlik görevlileri olarak hareket eden Güney Afrikalı 'paralı askerlere' ve batılılara yardım etmek için yarışan hayvanat bahçesi çalışanları ve cesur Iraklılara kadar herkes seferber olmuştu. 2003 yılında Bağdat, küresel iyilik ve kötülüğün aynı kare içindeki fotoğrafıydı.Yaşadıklarım damarlarıma öylesine işlemişti ki, daha sonra Babil'in Gemisi adlı bir kitap yazdım. Bu macerayı kağıda dökme isteğim çok büyük, çıkardığım derslerse paha biçilemezdi. Ayrıca bu "şaşırtıcı deneyimi, hızla büyüyen Dünya organizasyonunu oluşturmak için kullandım. Earth Org tipik bir 'Yeşiller' lobisi değil, azalan bitki ve hayvan popülasyonu sarmalını tersine çevirmek için pratik projeleri hedefleyen sıradan insanların oluşturduğu bir organizasyonuz.Filleri hayatta kalma çabalarında sıkıntı ve talihsizliklerle karşılaşmalarına rağmen, hiçbir zaman yılmadılar, her zaman kendi kendilerine baktılar, fırsat buldukça oyun oynamayı, eğlenmeyi asla unutmadılar. Bağdat Hayvanat bahçesi'nin terk edilmiş hayvanlarında da aynı nitelikleri buldum. Dünyanın baş aşağı dönmesi ve onca tehlike karşısında pes ettiklerini görmedim. Bu dersler unutulur gibi değildi.

Irak'tan döndüğümde sürü beni rezervin kapısında bekliyordu. Korucularım aşırıydı çünkü ben yokken çoğu zaman çalılıkların derinliklerinde olduklarını, misafirlere göstermek için bile onları bulmakta

zorluk çektiklerini anlattılar. Aslında o kadar beklemiyorlardı ki, kapı bekçisi hazırlıksız yakalanmış, kendini çitin yakınındaki kulübeyle kaplamak zorunda kalmıştı. Ben söylenince isteksizce ortaya çıktı, fillerin hala orada olduğunu görünce aceleyle anahtarları bana atıp tekrar içeri kaçtı. Kapıyı açıp bahçeye girdim.

Nana ve ailesi beni ana eve kadar takip etti ve çitin dışında dağıldılar. Arabadan indim, onlarla konuştum, sesim duygularla boğum boğumdu. Şu anda sayıları on dörttü. Yedi kişilik orijinal sürü iki katına çıkmıştı. Son dört tanesi Mnumzane'nin dölüydü - ruhu hem ruhsal hem de fiziksel olarak yaşayacaktı. Orada havayı koklayarak dururlarken kalbimin derinliklerinde bu sürünün benim için ne anlama geldiğini ve daha da önemlisi, bana bireysel olarak öğrettikleri dersleri biliyordum.

Hayata ne verirken onu alırsın derler, ancak bu sadece ne aldığımızı anlayabiliyorsanız doğrudur. Nana'nın ve Frankie'nin hortumları çitin üzerinden bana doğru uzandığında benim verdiğimden çok daha fazlasını verdiklerini şaşkınlıkla hissettim. Hayatlarımı kurtardığım için onlardan aldığım geri ödeme paha biçilemeyecek kadar büyüktü.

Nana'dan ailenin ne anlama geldiğini öğrendim. Bilge liderlik, özverili disiplin ve koşulsuz sevginin aile biriminin çekirdeği olduğunu, aleyhine atılan zarar karşısında kendi canınızın ve kanınızın aslında ne kadar önemli olduğunu öğrendim.

Alınan teyze Frankie'den, gruba sadakatin çok önemli olduğunu öğrendim. Frankie, sürüsü için gözünü kırpmadan hayatını feda edebilirdi. Onun için bundan daha büyük bir aşk yoktu ve bu cesaretine karşılık olarak sürüden koşulsuz saygı görüyordu.

Nandi'den haysiyeti ve gerçek bir annenin ne kadar umursadığını öğrendim; Deforme olmuş bebeğinin üzerinde günlerce yiyecek veya su olmadan sonuna kadar durmaya çalıştığına, son nefese kadar teslim olmayı reddettiğine şahit oldum.Mandla'dan, bir yavrunun acımasız bir dünyada büyümesinin ne kadar zor olabileceğini ve sadık annesi ve teyzelerinin elinden gelenin en iyisini yaparak ona nasıl yardım ettiklerini gördüm. Mnumzane'nin ölümünden sonra ergenliğe ulaşmış ve doğa kanunlarına göre yüzleşmesi gereken kimbilir ne gibi yeni mücadelelerle karşılaşacaktı.

Frankie'nin çocukları Marula ve Mabula'da, olumsuz koşullara rağmen iyi ebeveynlerin neler başarabileceğini bizzat gördüm. İnsan terimiyle dünyamızda genellikle soyu tükenen güzel, iyi yetişmiş çocuklardı. Annelerinin ve teyzelerinin bana nasıl davrandığını gördüler ve karşılığında bana seçkin bir akraba gibi saygı gösterdiler. Onları bunun için sevdim.ET'den affetmeyi öğrendim. Bana izin verdiği için onun kırık ve güvensiz kalbine ulaşmayı başarmıştım. Yürüdüğü yolun bir yerinde hayatını kurtarmış ve buraya gelmeden önce kendi ailesine yaşatılan dehşet için insanları nasıl affettiğini göstermişti. Ben uzaktayken doğum yapmıştı ve bana bakarak, bebeğini gururla gösteriyordu. Ona özel tezahürat yaptım.

Ve elbette, en sevgili arkadaşlarımdan biri olan büyük oğlum Mnumzane vardı. Benim de herkes gibi hayatta pişman olduğum şeyler var ama benim için en büyüğü, onu bir diş enfeksiyonunun çıldırtmış olabileceğini tahmin etmemiş olmamdır. Başka hiçbir korucunun da bunu tahmin edemeyeceğini bilerek kendimi teselli ediyorum. Gerçekten de, başka birçok rezervde çok daha önce hayatına son verilmiş olurdu.

Ama belki de öğrendiğim en önemli ders, insanlar ve filler arasında kendi koyduklarımız dışında hiçbir duvar olmaması ve sadece fillere değil, aynı zamanda tüm canlıların doğadaki yerlerine saygı göstermeyi öğrenene kadar asla evrimimizi tamamlamayacağımız.

Onlara çitin üzerinden baktım, sadece bir savaş bölgesinde altı aylık kargaşadan sonra eve dönmenin sıcak huzurunu değil, aynı zamanda büyük ailemin de şimdi benimle olduğu gerçeğini kavradım. Çitte toplanmalarında midelerinin gürlemesi, şimdiye kadar duyduğum en yatıştırıcı sestir. Tıpkı Nanamın sekiz yıl önce *Boma'da* bana yaptığı gibi, olağanüstü bir huzur duygusu ile çevrili hissettim.Mandla ve Mabula şimdi yanlarındaydı. Günün birinde Mnumzane gibi dışlanacaklarını, aynı gönül yarasını yaşayacaklarını biliyordum. Keşke bu konuda yapabileceğim bir şey olsaydı. Daha büyük rezervlerde, yetişkin bir boğa liderliğinde diğer ergenlerle birlikte yaşayacaklardı. Bu ergenlere *askari* adı verilir ve çoğu genç erkek grubunun yaptıklarını yaparlar: kendi kendilerine takılır, kızların peşinden koşar ve güçlerini ve zekalarını birbirlerine ve dünyaya ispat etmeye çalışırlar.

Yaşlı erkek, anaerkil sürüde hiç sahip olmadıkları baba figürü olur, onlara erkeksi görgü kurallarını, en iyi su yataklarını ve en etli dalların ve

meyvelerin hangileri olduğu gibi vahşi doğada hayatta kalma konularını öğretir. Bu coğrafya dersleri asla unutulmaz. Klişeleşmiş 'fil hafızası' lafı buradan kaynaklanır.

Buna karşılık, *askariler* baba figürüne azami saygı ve sevgi gösterirler. Dalların kabuğunu soyamayacak kadar yaşlandığında, onu yaprakların daha yumuşak olduğu bataklıklara götürürler. Filler yaşlılıktan ölmezler, altıncı diş setini kaybettikten sonra açlıktan ölürler. Ve liderleri ayakta duramayacak kadar zayıf olduğunda ve demans başlarken, *askariler* onu korur, sırtlanların veya aslanların ona saldırmasını engeller. Öldüğünde bile, *askarilerin* leş yiyeceklerini karkastan kovaladıkları bilinmektedir. Ölen bir lidere saygı göstererek kemiklerini orada oldukları sürece ziyaret ederler. Doğal olarak yok olan hemen hemen tüm fillerin yumuşak gıda buldukları sulak alanlarda ölmüş olmaları, fillerin içgüdüsel olarak ölmek için göç ettiği gizli mezarlıklar ve fildişi yatakları efsanesini doğurmuştur. Gerçek, hepsinin genellikle yiyeceklerin yutulacak kadar yumuşak olduğu alanlarda ölmeleridir.

Bu da yaşlı boğaların avlanmasının neden yanlış olduğunu açıklamaya yeter. Yaşlanan bir erkek fil, kupa peşinde koşan çapsız bir avcıya kurban edilemeyecek kadar değerlidir. Onun aldığı nefes referans kütüphanesidir; Gelecekteki fillerin sağlığı ve refahı için vardır. Gençlere gerçekte kim olduklarını öğretir ve paha biçilmez kırsal becerilerini sonraki nesillere aktarır.

Artık büyüyen ailemizde bilge bir erkek rol modeline ihtiyaç olduğu açıktı. Thula Thula, Zulu Kraliyet Projesi'nin bir parçası olarak bitişik kabile topraklarına doğru genişletilirken, rezervde artan sayıda genç erkeğe yaşamın gerçeklerini öğretmek için olgun bir boğa ithal edilecektik.Haber saldı ve aldığım hevesli tepkiye bakarak, yakında *askarislerime* iyi davranışlar öğretmek için olgun bir erkek fil alacağımızı biliyorum. Mandla ve Mabula'nın iyi genç erkekler olacaklarını da biliyorum. Zulu Kraliyet kurulur kurulmaz, topraklarının geleceğinde söz sahibi olan kök salmış insanlar tarafından korunan ve geliştirilen bir Afrika parçasına sahip olacağız.

Bheki ve Ngwenya ile çalıda zaman geçirdikten sonra, sürünün yaklaşık yarım mil uzakta otladığını fark ettiğimde bunları düşünüyordum. Güneş, Thula Thula'yı koruyan tepeleri altın renklerine boyarken ufukta fillerin silüetlerini aydınlatıyordu. Zamanı durduran Afrika'nın en il-

ham verici vizyonuydu bu ve fillerin neden bu kıtada bu kadar ikonik olduğunu bir kez daha anladım. Nana ve Frankie yan yana duruyorlardı, ana fil ve yardımcısı. Yanlarında yaşlı kızları Nandi ve Marula, kadınlığın ilk evrelerinde. Bir asırdan fazla bir süredir bölgede doğan ilk filler Mvula ve Ilanga onlarla beraberdi. Belki 400 metre uzaklıkta, bekar ergenler Mandla ve Mabula'yı gördüm. Yavrular sağa sola dağılmıştı. Yeni nesillerle ilişkim olmayacak. Sürüyü ilk aldığımda niyetimiz onları doğrudan kırsalda serbest bırakmaktı. Hiç onlarla bağlantı kurmayı planlamadım, bana göre tüm vahşi hayvanlar vahşi kalmalı. Kaçışlar yer değiştirmeler ve kardeşlerin vurulmasına tanık olmak gibi acı koşullar, müdahalemi isteksiz bir zorunluluk haline getirdi. Daha önce de söylediğim gibi, sadece Nana'ya yaklaşarak acılarımı hafifletmek için bir insana güvenmesini sağlamak istedim. Bu başarıldığında ailesinin artık taciz edilmeyeceğini biliyordu. İnsanlarla çok fazla etkileşimin vahşi doğada talep edilen vahşi nitelikleri sulandırdığının farkındaydım.

İletişimimiz güzel gidiyor. Bugün, sürünün yanından geçtiğimde Nana ve Frankie hala bana yaklaşabilir. Onlarla her zaman bu özel ilişkiye sahip olacağım. Nandi, Mabula, Marula ve Mandla elbette beni hala tanıyor; Varlığını kabul etseler ve Nanamın peşinden gelseler de, bunu çekinerek yapıyorlar. Ama gençler beni görmezden geliyor. Tamamen. Ben bir yabancıyım. Büyükanneleriyle yaşadığım ilişkiler asla tekrarlanmayacak. Doğrudan temasları olmayacak. Ne benimle, ne de korucularla. Olması gereken de bu.

Tam düşündüğüm gibi büyüyecekler. Vahşi. İster bir fil, ister bir kuş olsun, doğal olmayan şey onların yakalanması ve evcilleştirilmesidir.

Bana göre, tek iyi kafes boş kafestir.

Dünyayı daha iyi tanımak anlamak için Muhteşem bir olay 2 Mart 2012’de Afrika’daki bir insanın ölümünün ardından, akıllara durgunluk veren bir olay oldu.

Lawrence Anthony adında bir çevre korumacı, Afrika’da yaşadığı evde ani bir kalp krizi geçirdi ve vefat etti.

Fillerle iletişim kurabilmesiyle, kontrol edilemez derecede agresif filleri sakinleştirmesiyle bilinen Anthony, birçok filin hayatta kalmasını sağlamıştı.

Şaşırtıcı olan olay ise, Anthony’nin ölümünden 12 saat sonra yaşandı... Evine, kurtardığı fillerden bir grup tek sıra halinde yürüyerek geldi.

12 saatlik mesafeden geldiği sanılan bu filler, 2 gün boyunca evinin etrafında kaldılar.

Bir gün içerisinde başka bir yerden bir fil sürüsü daha geldi, onların da katettiği mesafeye bakıldığında, yola Lawrence Anthony’nin öldüğü an çıktığı anlaşıldı.

Bu iki fil sürüsü, kendilerine bakan, iletişim kurabildikleri, sevdikleri insanın ölümüne yas tutmaya gelmişlerdi.

Filler, ölüme yas tutan ender hayvanlardan biri.

Ölü fil gördüklerinde kendi gruplarından olsun olmasın, yas tutar, bedeni açıkta kaldıysa üzerini dallarla ve yapraklarla örterler.

Aynada kendilerini tanır, suyu daha sonra içebilmek üzere çukurlara gömer, ve inanılmaz bir hafızaya sahiptirler.

Anlaşılan o ki, bağlantı kurdukları bir kalbin durduğunu kilometrelerce öteden hissedecek kadar hassaslar.

Anthony’nin öldüğünü nasıl anladıkları bir soru işareti, ama aynı zamanda da gelişleri, kalbin enerjisinin/iletişiminin tür farkı gözetmeksizin, çok geniş bir alana yayıldığının da kanıtı...

National Geographic